

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Beytullah YAVUZ

MİLLİ KÜTÜPHANE ADNAN ÖTÜKEN KOLEKSİYONU: 06 HK 984'TE KAYITLI
MECMŪ' A-I EŞ' ĀR (VR. 1-135)(İNCELEME-METİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Beytullah YAVUZ

MİLLİ KÜTÜPHANE ADNAN ÖTÜKEN KOLEKSİYONU: 06 HK 984'TE KAYITLI
MECMŪ 'A-I EŞ' ĀR (VR. 1-135)(İNCELEME-METİN)

Danışman

Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Beytullah YAVUZ 'un bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Selami TURAN (İmza)

Üye (Danışmanı) : Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK (İmza)

Üye : Doç. Dr. Şevkiye Kazan NAS (İmza)

Tez Başlığı: Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984'te Kayıtlı Mecmû 'a-ı Eş 'âr (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)"

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 02/10/2018

Mezuniyet Tarihi : 29/11/2018

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984’te Kayıtlı Mecmû‘a-ı Eş‘âr (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Beytullah YAVUZ

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Beytullah YAVUZ
Öğrenci Numarası	20145242005
Enstitü Ana Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(x) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK
Tez Başlığı	Milli Kütüphane Adnan Ötügen Koleksiyonu: 06 HK 984'te Kayıtlı Mecmû 'a-ı Eş 'âr (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)"
Turnitin Ödev Numarası	1014382656

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 342 sayfalık kısmına ilişkin olarak,02/10/2018 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 14

alıntılar dahil % 14 'dir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelerle sınırların aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

02/10/2018

(imza)

Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ	ii
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

06 Hk 984 NUMARALI MECMŪ‘A-İ EŞ‘ĀR’IN İNCELEMESİ

1.1. Nüsha Tavsifi.....	4
1.2. Mecmûada Bulunan Şâirler.....	5
1.3. Mecmûada Karşılaşılan Sorunlar.....	58
1.4. Metnin Latin Alfabesine Aktarımında İzlenen Yol	58

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

SONUÇ	326
KAYNAKÇA.....	327
ÖZGEÇMİŞ	329

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.1 Şâirleri, Nazım Şekillerini, Şiir Numaralarını Gösteren Dizin	5
Tablo 1.2 Şâirler ve Nazım Şekilleri Dizini	48
Tablo 1.3 Lâ-edrî Şiirlerinin Nazım Şekillerini Gösteren Dizin	53
Tablo 1.4 Kullanılan Vezinleri ve Kullanım Adetlerini Gösteren Çizelge	54
Tablo 1.5 Şâirlerin Buldukları Yüzyıllar ve Şiir Sayıları	55

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ

ا	A, a, Ā, ā, E, e
آ	Ā, ā, A, a
ء	' , -i, -i, -yi, -yi
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṣ, ṣ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	H, h
د	D, d
ذ	Z, z
ر	R, r
ز	Z, z
ژ	J, j
س	S, s
ش	Ş, ş
ص	S, s
ض	Ž, ž, Ē, ē
ط	T, t
ظ	Z, z
ع	'
غ	Ğ, ğ
ف	F, f
ق	K, k
ك	K, k, G, g, η
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v, U, u, Ü, ü, O, o, Ö, ö, ū, ō
ه	H, h, A, a, E, e
ی	Y, y, I, i, Ī, ī, Ī, ī

KISALTMALAR LİSTESİ

[]	: Düzenleme, ekleme veya tamir yapılan kısım
(?)	: Anlamlandırılmayan / tereddütlü ifade
[...]	: Okunamayan ifade
Milli Kütüphane 984	: M.K 984
Kaside	: K.
Musammat	: Ms.
Murabba	: Mr.
Muhammes	: Muh.
Müseddes	: Müs.
Gazel	: G.
Müfred	: Müf.
Bakınız	: Bk.
Cilt	: C.
Sayfa	: s.

ÖZET

Hazırlanan bu çalışma Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu 06 Hk 984 kayıt numarası ile sabit, 135 varaktan ibaret olan Mecmû'a-ı Eş'âr'ın içerisinde bulunan şiirlerin incelenmesini kapsamaktadır. Mecmû'anın istinsah edildiği tarihi ve müstensihi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Mecmû'a içerisinde bulunan şiirlerin büyük bir kısmı 16. ve 17. yüzyıl devrinin şâirlerine aittir. Bununla beraber mecmû'a içerisinde az da olsa 15. ve 18. yüzyıllara ait şâirler de yer almaktadır. Şâirlerin olduğu dönemler göz önünde bulundurulduğunda mecmû'anın 18. yüzyılın başlarında istinsah edildiği söylenilebilir. Mecmû'a içerisinde toplam 94 farklı şâire ait 537 şiir bulunmaktadır. Mecmû'a, barındırmış olduğu gazel, kaside, kıta, muamma, musammat, şarkı, türkü, ilahi vb. nazım biçimleri ile tipik bir antoloji özelliği göstermektedir.

Metin hazırlanırken dîvânına erişilebilen şâirlerin dîvânları göz önünde bulundurulmuş, mecmû'a içerisinde olmayan kısımlar farkları yahut eksiklikleri ile beraber detaylandırılarak dipnot ile ortaya çıkarılmıştır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmû'a'nın edebiyatımızdaki yeri ve önemi kısaca anlatılmıştır. Birinci bölüm tezimize konu olan ilgili mecmû'anın tavsif edilmesi ile içerisinde yer alan şâirlerin, şiirlerin ve vezinlerin tablolar halinde belirtilmesinden ibarettir. İkinci bölüm ise mecmû'anın transkripsiyon harflerinin kullanılarak latin alfabesine aktarılmasından oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mecmû'a, Şiir Mecmû'ası, Mecmû'a-i Eş'âr, Klasik Türk Edebiyatı.

SUMMARY

NATIONAL LIBRARY ADNAN OTUKEN COLLECTION 06 HK 984 REGISTRATION NUMBER MECMUA-I EŞ'AR .(P. 1-135) (EXAMINATION – TEXT)

This study covers the examination of the poems that includes Mecmû'a-i Eş'âr which consists of 135 fixed pages in the National Library Adnan Ötüken Collection 06 Hk 984 registration number. There is no information about the writer and the date is written to the magazine. Many of poems in the magazine belong to the poets in the 16th and 17th century. Also, there are some poets who belong to the 15th and 18th century. When it is considered those terms about poets, it is said that the magazine was written in the early of 18th century. The magazine consists of 537 poems which belong to 94 different poets. The magazine, shows feature a kind of anthology that consists of “gazel, kaside, kıta, muamma, musammat, song, balad, ilahi” etc with “nazım” types.

When the magazine is getting prepared, divan poems (which is reached to the divan) is considered. And the parts out of the magazine are found out with the postscript by detailing the differences or lacks.

The study occurs in three chapters. In the introduction parts, it is told that the place of our literature and signifiante of the magazine. The first part consists of, by describing the magazine which is about our thesis, defining with charts of poems, poets and rythms. The second part consists of transferring to the latin alphabet by using the transcription letters of the magazine.

Keywords: Magazine, Poem Magazine, Mecmû'a-i Eş'âr, Classical Turkish Literature.

ÖNSÖZ

Klasik Türk şiiri sahip olduğu ciddî kaynaklar vesilesiyle her devirde ilgileri üzerinde toplamayı başaran, araştırmacılar için sürekli çalışılması gereken bir alan olarak görülmüştür. Mecmû'a, bilinen dîvân şâirlerinin çoğunun dîvânlarının ortaya çıkarılması ile beraber araştırmacılar için geniş bir kaynak olmuştur. Mecmû'alar daha çok şâirlerin dîvânlarına girmemiş şiirlerinin derlenmesi ve dîvânı olmayan şâirlerin şiirlerinin bir araya getirilmesiyle meydana gelir. Mecmû'a, bu antoloji özelliği sayende birçok dîvâna katkı yapmakta ve tezkirelerde adı dahi geçmeyen şâirleri gün yüzüne çıkarmaktadır. Mecmû'a türünün ilki 15. yüzyılın başlarında Ömer Bin Mezîd tarafından hazırlanan *Mecmû'atü'n-nezâ'ir* 'dir.

Bu çalışmada Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu 06 Hk 984 numarası ile kayıtlı olan Mecmû'a-1 Eş'âr'ın incelemesi yapılmıştır. Mecmû'a, içerisinde çokça barındırdığı halk şiirine ait biçim ve unsurlar ile cönk özelliği de taşımaktadır. Şiirlerin tertip edilmesinde herhangi bir sıra yahut herhangi bir kural dikkate alınmamıştır. Mecmû'a içerisinde zaman zaman yazı stilleri ve harf tasarrufları değişiklik göstermektedir. Bu da mecmû'anın uzun bir zaman içerisinde, farklı kişiler tarafından oluşturulduğunu göstermektedir. Mecmû'a içerisinde 94 farklı şâire ait olduğu tespit edilen 296 gazel, 13 türkû, 12 koşma, 7 müseddes, 6 şarkı, 4 muhammes, 3 tahmis, 3 ilâhi, 2 dîvân, 2 semâî, 1 kasîde ve 1 musammat bulunmaktadır. Üzerinde herhangi bir başlık yahut mahlas bulunmayan 128 ferd, 15 türkû, 15 kıt'a, 7 mâni, 2 gazel, 2 şarkı, 2 semâî, 1 murabbâ, 1 muammâ yer almaktadır.

İncelememiz üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında Türk edebiyatında mecmû'anın önemi terim ve şekil yönünden kısaca anlatılmaya çalışılmış, mecmû'a geleneğinin süreçlerine değinilmiştir. Birinci bölümde ise çalışmamıza konu olan mecmû'anın tanıtımı yapılmıştır. Mecmû'a içerisinde bulunan şâirlerin kullandıkları nazım biçimleri ve ölçüleri tablo ile gösterilmiştir. Tespit edilen şâirlerin şiir numaralandırmaları yapılırken buldukları yüzyıllar da verilmiştir. Mecmû'ada bulunan şiirlerin ölçüleri kullanım sıklıkları ile beraber tablo ile gösterilmiştir. İkinci bölümde metin çeviri yazı ile aktarılmıştır. Tahminen 300 yıllık olan mecmû'anın özellikle orta varaklarının epey tahrip olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak okunamayan kısımlar tâmir edilmeye çalışılmış fakat kimi mısralar yine de okunabilmiş değildir.

Çalışmanın başından sonuna kadar her zaman bana destek olan, ilgi ve alakasını benden esirgemeyen, değerli vaktini benim için üşenmeden harcayan, kendisinden sürekli istifade etmeye çalıştığım Ar. Gör. Büşra ÇELİK'e, destek ve yardımlarından ötürü tez

danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK'e, sıkıntılı anlarımda hep yanımda olan, manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim sevgili aileme teşekkür ediyorum.

Beytullah YAVUZ

Antalya, 2018

GİRİŞ

MECMUALAR HAKKINDA GENEL BİLGİ

A. Terim Olarak Mecmû'a

Klasik Türk Edebiyatı için başvuru kaynaklarından biri de içerisinde birden fazla şâirin eserlerinden örnekleri barındıran mecmû'alardır. Mecmû'a, Klasik edebiyatımız döneminde, içinde seçme şiirler ve yazıların yer aldığı, elle yazılmış bir nevi defterlere verilen isimdir (Karataş, 2004: 86). Mecmû'a, Arapça kökenli olup dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak (Uzun, 2003: 265) demek olan c-m-a (cem') kelimesinden gelmektedir. Mecmu' kelimesinin müennesi olan mecmû'a, toplanmış, bir araya getirilmiş, anlamında kullanılmaktadır. Terim anlamı ise, defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri anlamlarına gelecek şekilde kullanılmıştır (Kut, 1986: 170). Sözlüklerde de hemen hemen birbirine benzer anlamlarla açıklanmıştır. Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan toplanarak bir araya getirilmiş kitap, dergi olarak tanımlanan mecmû'a bu özellikleri ile devrinin birçok özelliğini de içerisinde bulundurmaktadır. Mecmû'alar, merak edilerek toplanmış güzel yazılardan mürekkep zengin bir içerikten oluşur (Özön, 1997: 497). Günümüzde, mecmû'a kelimesini karşılarken ihtiva ettiği unsurlar ve işlevlerini de göz önünde bulundurarak dergi ifadesini kullanırız. Bu tabir özellikle Tanzimat edebiyatı döneminde ve sonrasında kullanılmaya başlanmıştır (Uslu, 2007: 225) (Mecmû'a -i Fünûn, Mecmû'a -i Ebuzziyâ, Mecmû'a -i Asar...).

Mecmû'a, onlarca yazar ve şâire ait türlü şekil ve boyutlardan oluşan eserleri içerisinde barındırabilirler. Mecmû'alarda müstensihler veya dîvân mürettepleri tarafından herhangi bir şâirin unutulmuş bir beytinin, gazelinin, kasidesinin yahut farklı türden bir eserinin gün ışığına çıkartıldığını görebiliriz. Mecmû'alar, içerisinde barındırdıkları zengin bilgi ve kültür birikimi ile klasik şiirin yüzyıllara yayılmış ihtişamını tasvîr edebilecek canlı tanıklardır.

B. Şekil ve İçerik Olarak Mecmû'a

Mecmû'a, müstensihlerinin yetenekleri ve şiire olan hâkimiyetleri ölçüsünde devrinin zevklerini yansıtmaktadır. "Eski harflerle yazılmışlardır. Şekil yönünden bir defterden ibarettir. Bir çeşit antoloji niteliğindedirler. Çoğunlukla yazarları ve yazdıkları tarih belli değildir. Derleme yoluyla meydana getirilen mecmû'alar tamamen derlemecinin zevkine bağlıdır. Bu bakımdan çok düzgün ve tertipli mecmû'lar yanında düzensiz mecmû'alar da vardır. Eserleri yazıya geçmiş şâir ve yazarlardan yapılan seçmelerin yer aldığı mecmû'lar

bulunduğu gibi, adları bilindiği halde henüz ele geçmemiş bazı önemli eserlerin asılları veya kopyalarını içeren önemli mecmû'lar da vardır ." (Pala, 2004: 300).

Mecmû'lar tek bir konuda (şiir mecmû'ları, nazire mecmû'aları, resmî yazışma mecmû'ları, fetva mecmû'ları, hat mecmû'aları) olabileceği gibi, içinde gazel, kaside, mesnevi, şehrengiz, sâkinâme, biyografi, risâle, münşeât, fetva, hadis ve fıkralar gibi birçok tür bulunan mecmû'lar da vardır (Uslu, 2007: 225). Bununla beraber fıkıh, kelâm gibi dînî ilimler; musikî, hat gibi sanat dalları üzerine derleme yapılmış çeşitli mecmû'lar da bulunmaktadır (Pala, 2010: 300).

Mecmû'ların hem şekil ve biçim olarak farklılık göstermesi hem de içerik ve özellik bakımında çeşitlilik göstermesi mecmû'anın tasnifini zorunlu kılar. Klasik Türk Edebiyatı için ciddî bir kaynak olan mecmû'lar kendi aralarında şöyle ayrılabilir:

- Nazîre mecmû'ları,
- Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmû'aları,
- Türlü konulardaki risâlelerin bir araya getirilmesi meydana gelen mecmû'alar,
- Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmû'alar,
- Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmû'alar (Levend, 2014: 166).

Geçen süre içinde çalışılan mecmû'a sayısı artmış ve yeniden bir tasnif yapma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu çalışma da şu şekilde yapılmıştır;

- Cilt ve Tertip hususiyetleri Bakımından (Cönkler, Mecmû'a lar)
- Şekil Bakımından (Manzum, mensur, karışık)
- Dil Bakımından (Arapça, Farsça, Türkçe)
- Muhteva Bakımından (Din, edviye, hezel, musiki vb)
- Şahısların Tertip Ettiği veya Şahıslar İçin Tertip Edilen Mecmû'a lar (Kılıç, 2012).

Yapılan çalışmalar mecmû'aların tek ve kesin olarak tasnifinin mümkün olmadığını göstermesi açısından önem arz etmektedir. Tasniflerden de anlaşılacağı üzere mecmû'alar tarihî ve edebî metinler için başvurulması gereken ciddî bir kaynaktır.

C. Mecnû'aların Önemi

Mecnû'alar, içerisinde barındırdığı malzemelerle edebî ve tarihî metinlere katkı sağlamaktadır. Şöyle ki, kaynaklarda adı geçmemiş, hatalı geçmiş veya unutulmuş şâirlerin şiirlerine mecnû'alarda rastlama ihtimali her zaman olduğu gibi bilinen şâirlerin de bilinmeyen kimi şiirlerine mecnû'alar vasıtasıyla ulaşılabilir (Köksal, 2012: 411). Hâdî'nin Saray Şehrengizi, Behiştî'nin Vize Şehrengizi vs. mecnû'alardan hareketle gün yüzüne çıkarılmış eserlerdir (Aydemir, 2007: 123). Mecnû'aları değerli kılan diğer bir özellik de devrin şâiri hakkında dîvâna bakılmaksızın edebî yönü hakkında ipuçları vermesidir. Mecnû'alarda pek bilinmeyen veya çok kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen uyak tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de karşılaşabiliriz (Köksal, 2012: 411). Mecnû'aların tamamen kişisel yollarla derlenmesi, şekil ve biçim farklılıklarının olması dönemin şiir zevk ve beğenisine de ayna tutmaktadır. Bazen mecnû'alarda şâirlerin hayatlarıyla ilgili başka yerlerde geçmeyen önemli sayılan bilgilere de rastlayabilmekteyiz. (Köksal, 2012: 411). Özellikle, mecnû'anın derkenarına yazılanlar bize yeni bir bilgi verebilir Müstensihin tasarrufuna göre bazen burada ne zaman öldüğü bilinmeyen bir şâirin ölüm yılı vb. gibi bilgiler derkenara yazılabilmektedir.

Mecnû'alar, Klasik Türk Edebiyatı için önemli bir yere sahiptir. İçerisinde söz konusu edebiyata ait birçok manzumeler bulunmaktadır. Mecnû'alarda yer alan şiirlerin bir kısmı başka şâirlerin şiirlerine nazîre olarak yazılan şiirlerden oluşabilir. Edebiyatımızın önemli bir sahası olan nazîrecilik geleneği hakkında en iyi verileri sunan kaynaklardan biri de mecnû'alardır. Mecnû'alar belirli estetik kaygılarla, çeşitli beğeni ölçütleriyle ve belirli bir seçim süreci sonunda oluşturulur.

Dîvân tertibi şâir için bir idealdir. Bu iş tek hamlede ilham eseri olarak bir telifte bulunmaya benzemez. Her şiir önce dost meclislerinde, hâmi çevrelerinde okunur ve böylece şiir mecnû'alarına geçer (Tolasa, 2002: 269).

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLİ KÜTÜPHANE 984 NUMARALI MECMÜ'A- EŞ'AR'IN İNCELENMESİ

1.1. Nüsha Tavsifi

Millî Kütüphanede 06 Hk 984 arşiv numarası ve 1246 dvd numarası ile Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu içerisinde kayıtlı olan mecmû'a-1 eş'arın özellikleri şu şekilde belirtilebilir: Türkçe tâlik yazıyla, 224x125-165x85 mm. boyutunda, satırları değişik şekilde, çift sütunlu 134 yapraktan oluşmaktadır. Abadî ve suyolu filigranlı kağıt türü kullanılmıştır. Çaharkuşe meşin, desenli kağıt kaplı mukavva ciltli, çift kırmızı cetvelli, 98. yaprakta Mahmud Avni isimli dört mühür basılıdır. Aralarda müfredler, kıt'alar ve birkaç muamma ile mani metni bulunmaktadır.

İstinsah tarihi ve müstensih hakkında bilgi bulunamayan mecmû'anın, içerisinde bulunan çoğu şiirin 16 ve 17. yüzyıl şâirlerine ait olduğu saptanmıştır. Mecmû'anın tertip edildiği tarihin 17. yüzyıl sonları veya 18. yüzyıl başlarında olduğu düşünülmektedir.

Mecmû'ada bulunan şiirlerin sıralaması esnasında herhangi bir düzen olmadığı görülmüştür. Kimi zaman aynı şâirin şiirleri ard arda verilmesi rağmen bu durum bir istikrarlı bir şekilde devam etmemektedir. Müstensih tarafından mecmû'a içerisine alınan çoğu şiir ilgili şâirin berceste derecesindeki şiirleridir. Mahlaslar ve nazım biçimlerinin isimlendirildiği başlıklar yazılırken kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Ara bölmelerde bulunan şiirler 'ferd, kıt'a, rubâ'î gibi başlıklarla belirtilmiştir. Bazı şiirlerde ise hem başlık hem de mahlas olmadığı tespit edilmiştir.

Baş: Hilâlûj üzre egdür tâcuñı şâhâne mähâne
O bir çifte kılıçdur çal anı irâne mîrâne

Sonu: Hemân şol mâle beñzer vuşlat-ı yâr
Çoğalduğca adam olur çama'kâr

Mecmû'ada karışık olarak 94 şâir bulunmaktadır. Bunlar 296 gazel, 128 ferd, 15 kıt'a, 28 türkü, 12 koşma, 8 şarkı, 7 mâni, 7 müseddes, 4 muhammes, 3 ilâhi, 3 semâî, 3 tahmis, 2 dîvân, 1 murabbâ, 1 kasîde, 1 muammâ, 1 musammatdan ibarettir.

Kimi yerlerde müstensih tarafından bir şâirin aynı şiirine iki defa yer verdiği görülmüştür. Bu durum söz konusu şiirin müstensih tarafından beğenildiğini göstermekle

beraber sehven tekrara düşülmesi ile de gerçekleşmiş olabilir. Bu durum mürettibin ilgisi, beğenisi ve edebi zevki gibi farklı konulardaki bilgi birikimini ortaya çıkarmaktadır.

1.2. Mecmû'ada Bulunan Şâirler

Mecmû'ada farklı yüzyıllarda eser vermiş 94 şâir bulunmaktadır. Mecmû'a içerisinde 14 farklı nazım biçiminin kullanıldığı toplamda 537 şiir yer almaktadır. Mecmû'a sahip olduğu bu şâir kadrosu ile araştırmacılar için dikkate değer özellikler taşımaktadır.

Ayrıca mecmûa içerisinde kime ait olduğu tespit edilemeyen şiirler bulunmaktadır. Bunlar da metinde "Lâ-edrî" olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 1.1 Şâirleri, Nazım Şekillerini, Vezinleri Gösteren Çizelge

Şiir Numarası	Şâiri	Nazım Şekli	Şiirin Vezni	Veznin Bahri	Şâirin Divanında Varlığı
1	Şâ'ib-i Rûmî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Yok
2	'Ulvi	Ġazel	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Var
3	Nev'î	Ġazel	Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün	Remel	Var
4	Bâkî	Ġazel	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Yok
5	Âzerî	Ġazel	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Yok
6	Hâverî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Yok
7	Rahmî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
8	Hâyâlî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Yok
9	Nâdirî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
10	Hâletî	Ġazel	Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün	Remel	Yok

11	Ḳabūlī	Ġazel	Fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlātūn fe'īlūn	Remel	Var
12	Ḥayālī	Ġazel	Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn	Hezec	Var
13	Ḥayālī	Ġazel	Fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Remel	Var
14	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn	Hezec	Var
15	Ḥusrev	Ġazel	Fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Remel	Yok
16	Şem'ī	Ġazel	Mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn	Hezec	Var
17	Nev'ī	Ġazel	Fe'īlātūn mefā'īlūn fe'īlūn	Ḥafif	Yok
18	Tālibī	Ġazel	Fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Remel	Var
19	Bālī	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
20	Lā-edrī ¹	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
21	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
22	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
23	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
24	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
25	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok
26	Lā-edrī	Ma'nī	Hece Vezni	-	Yok

¹ Lā-edrī: Kim tarafından yazıldığı tespit edilemeyen şiirler bundan sonra bu şekilde adlandırılacaktır.

27	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
28	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
29	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Yok
30	Hayretī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
31	Hayālī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
32	Lāmi'ī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
33	Sürürī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
34	Lā-edrī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
35	Lā-edrī	Muamma	Hece Vezni	-	Yok
36	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
37	Sabrī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
38	Bālī	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok

39	Bālī	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
40	‘Ulvi	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
41	Lā-edrī	Semā‘ī	Hece Vezni	-	Yok
42	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
43	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
44	Çara ‘Ālī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
45	Kātibī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
46	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
47	Gevherī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
48	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
49	Kātib ‘Oşmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
50	Kātib ‘Oşmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
51	Kātib ‘Oşmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
52	Kātib ‘Oşmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
53	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
54	Derviş ‘Alī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
55	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var

56	Gevherî	Dîvân	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Var
57	Gevherî	Koşma	Hece Vezni	-	Var
58	Gevherî	Dîvân	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Var
59	Mecnûnî	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
60	Gevherî	Koşma	Hece Vezni	-	Var
61	Gevherî	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
62	Gevherî	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
63	Hasan	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
64	Lâ-edrî	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
65	Gevherî	Koşma	Hece Vezni	-	Var
66	Lâ-edrî	Türkü	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün	Remel	Yok
67	Lâ-edrî	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
68	Yazıcı Muştafa	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
69	Lâ-edrî	Türkü	Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün	Remel	Yok

70	Lā-edrī	Türkü	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
71	Lā-edrī	İlahi	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
72	Kātibī	İlahi	Hece Vezni	-	Yok
73	Nef'ī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
74	Karac'oġlan	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
75	Lā-edrī	Türkü	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
76	'Ulvī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
77	Behiştī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
78	Lā-edrī	Türkü	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
79	Şehrī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
80	Şāmī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
81	Hilālī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var

82	Hilālī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Var
83	Hilālī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Var
84	Şāmī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ılün	Muzāri	Yok
85	Şehīdī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
86	Şehīdī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
87	Mecnūnī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
88	Lā-edrī	İlahi	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
89	Cevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
90	Kātib 'Oşmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
91	Kānī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
92	Ālī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
93	Ķabūlī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün feülün	Hezec	Var
94	Rızā	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
95	Seydī	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
96	Lā-edrī	Semā'ī	Hece Vezni	-	Yok

97	Şemsî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
98	Ma'lūmî	Şarkı	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
99	Ma'lūmî	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
100	Sa'dî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
101	Ķuloĝlu	Semā'î	Hece Vezni	-	Yok
102	Ķuloĝlu	Semā'î	Hece Vezni	-	Yok
103	Lā-edrî	Şarkı	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
104	Lā-edrî	Tahmîs	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
105	Maĥbūbî	Ķaside	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
106	Emrî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
107	Baĥî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
108	Veysî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
109	Nādirî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var

110	Hāletī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Var
111	Maqālī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
112	Maqālī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
113	Zātī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ılı fā'ilün	Muzāri	Var
114	Yaḥyā	Ġazel	Me'fülü fā'ilātü mefā'ılı fā'ilün	Muzāri	Var
115	Veysī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fe'ülün	Hezec	Yok
116	Ḥayālī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Var
117	Ḳabūlī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
118	Ḳabūlī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
119	Ḳabūlī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ılı fā'ilün	Muzāri	Yok
120	Yaḥyā Bey	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ḥafif	Var
121	Ḥayālī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fe'ülün	Hezec	Var

122	Hayretî	Ġazel	Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Remel	Var
123	Nev'î	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
124	Ķabûlî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
125	Ķabûlî	Ġazel	Mef'ülü fâ'îlâtü mefâ'îlü fâ'îlün	Muzâri	Var
126	Hâverî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
127	Rahmî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
128	Helâkî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
129	Nâdirî	Ġazel	Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Hezec	Var
130	Hâletî	Ġazel	Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Remel	Yok
131	Yaḥyâ	Ġazel	Mef'ülü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ülün	Hezec	Var
132	Veysî	Müseddes	Fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Remel	Yok
133	Veysî	Muḥammes	Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Remel	Yok

134	Veysi	Muhammes	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
135	Veysi	Muhammes	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
136	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
137	Sihri	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
138	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
139	Āzeri	Tahmīs	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
140	Lā-edri	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
141	Meyli	Muhammes	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
142	Lā-edri	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
143	Cenābi	Tahmīs	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
144	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
145	Fiġāni	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var

146	‘Ulvi	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
147	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
148	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok
149	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
150	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
151	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
152	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
153	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün	Muzāri	Yok
154	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
155	Fuzūli	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
156	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok
157	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün	Muzāri	Yok

158	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
159	Ḳabūli	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
160	Ḥusrev	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
161	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
162	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
163	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
164	Fuzūli	Ḳıṭ'a	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Var
165	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
166	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
167	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
168	Bāḳi	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
169	Şemsī	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Var

170	Yaḥyā	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
171	Nev'ī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
172	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
173	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Yok
174	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
175	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
176	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzārī	Yok
177	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
178	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
179	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
180	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
181	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok

182	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
183	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
184	Ḳıyāsī	Müseddes	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
185	Ḳıyāsī	Müseddes	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
186	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
187	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
188	Zātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
189	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
190	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
191	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
192	Ḥayretī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
193	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok

194	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
195	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
196	Fuzülī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
197	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
198	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
199	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
200	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
201	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
202	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
203	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
204	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
205	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok

206	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
207	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
208	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
209	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
210	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
211	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
212	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
213	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
214	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
215	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
216	Kemāl Paşa- zāde	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Yok
217	Zātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var

218	Zātī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün	Hezec	Var
219	Şemsī	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Var
220	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
221	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Yok
222	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
223	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
224	Lā-edrī	Murabba'	Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Yok
225	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
226	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilätün mef'ülü fā'ilätün	Muzāri	Yok
227	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
228	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Yok
229	Lā-edrī	Kıṭ'a	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok

230	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
231	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
232	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
233	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
234	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
235	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Yok
236	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
237	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
238	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün	Hezec	Yok
239	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Yok
240	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
241	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok

242	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
243	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
244	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
245	Kemāl Paşa- zāde	Müseddes	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
246	Kemāl Paşa- zāde	Ḳıṭ'a	Fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Ḥafif	Yok
247	Maḳālī	Taḥmīs	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
248	Cinānī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
249	Ḳabūlī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
250	Ḥayālī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
251	Vechī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
252	Emrī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätün mef'ülü fā'ilätün	Muzāri	Var
253	Fevrī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok

254	Zātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
255	Nev'ī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
256	'Ulvi	Muṣammaṭ	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
257	Zātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
258	Sā'ī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
259	Necātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
260	Şun'ī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
261	Ĥayālī	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Var
262	'Ubeydī	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Var
263	Necātī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
264	Şem'ī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
265	Fiğānī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var

266	Cāmiī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
267	Ḳabūli	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
268	Ḳabūli	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
269	Bākī	Ġazel	Fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül	Mütekārib	Var
270	Ḳabūli	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
271	Ḳabūli	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
272	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Var
273	'Ulvī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
274	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
275	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Var
276	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
277	Kāmī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok

278	Bākī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
279	Bākī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
280	'Ulvi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
281	Necāti	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
282	Fevri	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün	Hezec	Yok
283	Necāti	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
284	Sırrī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
285	Raḥmī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
286	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
287	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
288	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
289	Ḳabūli	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var

290	Bākī	Ġazel	Mef'ūlü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
291	Veysi	Ġazel	Mef'ūlü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
292	Veysi	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
293	Nihālī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
294	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
295	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
296	Bākī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
297	Zātī	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Yok
298	'Ulvi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
299	Veysi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
300	Ķabūlī	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
301	Bākī	Ġazel	Mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var

302	Veysî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
303	Sırrî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
304	Ĥayālî	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
305	Emrî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
306	Bākî	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
307	'Ulvî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
308	'Ulvî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
309	Celāl	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
310	Behiştî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
311	'Ulvî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
312	Mānî	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
313	Ķabūlî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var

314	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var
315	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var
316	'Ulvi	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
317	'Ālī	Ġazel	Mefā'īlün fe'ilātün mefā'īlün fe'ilün	Müctes	Yok
318	Fevrī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Yok
319	Ḥayālī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
320	Ḥilālī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
321	Zātī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
322	Helākī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
323	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
324	Ḥayālī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var
325	Emrī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var

326	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
327	Ḳabūli	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
328	Rūḥī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
329	Rūḥī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
330	Zātī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
331	Yaḥyā	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
332	Tiġī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
333	Ḳabūli	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
334	İşḥaḳ	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
335	'Ulvī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
336	Ferd	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
337	Nābī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok

338	'Ulvi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
339	Ĥayālî	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
340	'Ulvi	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
341	Uşulî	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
342	'Ulvi	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
343	Rahmî	Ġazel	Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	Var
344	Emrî	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün	Muzāri	Var
345	Bākî	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
346	Şem'î	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün	Muzāri	Var
347	Şem'î	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
348	Nev'î	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
349	Şem'î	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var

350	Bākī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var
351	'Ulvi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
352	Likāyī	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Yok
353	Ĥusrev	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
354	Şem'ī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Var
355	Nev'ī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
356	Ĥudāyī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
357	Maḳālī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
358	Bākī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
359	'Aḫāyī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
360	Maḳālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
361	Veysi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var

362	Maḳālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
363	Miṣālī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
364	Yaḥyā	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
365	Ḳabūli	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
366	'Ulvī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
367	Lā-edrī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
368	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
369	Cevherī	Ġazel	Hece Vezni	-	Yok
370	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Yok
371	Rūḥī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
372	Ḥayālī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
373	Ḳabūli	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var

374	Bākī	Ġazel	Fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün	Remel	Var
375	Behiştī	Ġazel	Fe'ılātün fe'ılātün fe'ılātün fe'ilün	Remel	Var
376	Maḳālī	Taḥmīs	Fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ilün	Remel	Yok
377	Ḳabūlī	Ġazel	Mef'ülü fā'ılātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
378	Raḥmī	Ġazel	Fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ilün	Remel	Yok
379	Riyāzī	Ġazel	Fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ilün	Remel	Yok
380	Muḥibbī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	Var
381	Uşulī	Ġazel	Fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ilün	Remel	Var
382	Uşulī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
383	Uşulī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
384	Lā-edrī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
385	Bākī	Ġazel	Fā'ılātün fā'ılātün fā'ılātün fā'ilün	Remel	Var

386	‘İlmī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
387	Āzerī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
388	Ferd	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
389	Rūhī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok
390	Fevrī	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilün mef‘ülü mefā‘ilün	Hezec	Yok
391	Yaḥyā	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
392	Tiġī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
393	Şem‘ī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
394	Şem‘ī	Ġazel	Mef‘ülü fā‘ilātün mef‘ülü fā‘ilātün	Muzāri	Var
395	Bezmi	Taḥmīs	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
396	Bākī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
397	Necātī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var

398	Zātī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
399	Şem'î	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Var
400	Yaḥyā	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
401	Yaḥyā	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
402	Yaḥyā	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var
403	Yaḥyā	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
404	Ĥāletī	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Var
405	Ķabūli	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
406	Ķabūli	Ġazel	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Var
407	Ĥayretī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
408	Mişālī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
409	Ĥayālī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var

410	Mānī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
411	Merdümī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Yok
412	'Atāyī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
413	'Atāyī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
414	Ḥayālī	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Var
415	Yahyā Bey	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
416	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
417	Hādī	Ġazel	Fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün	Ḥafif	Yok
418	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Var
419	Behiştī	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Var
420	Ḳabūlī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Var
421	Āhī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Var

422	Maḳālī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
423	Veysi	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
424	Nāmī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
425	Veysi	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
426	Maḳālī	Ġazel	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
427	Meyli	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
428	Ḥayālī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Var
429	Ḳabūli	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Var
430	Ḳabūli	Ġazel	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Var
431	Bākī	Ġazel	Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün	Remel	Var
432	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok
433	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün	Remel	Yok

434	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
435	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
436	Ālī	Müseddes	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
437	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
438	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Yok
439	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
440	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
441	Bākī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Var
442	Āzerī	Ġazel	Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	Yok
443	Bākī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
444	Ḳabūlī	Müseddes	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
445	Rūhī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok

446	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün	Hezec	Var
447	'Aṭāyi	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
448	Yaḥyā	Ġazel	Mefā'īlün fe'ilātün mefā'īlün fe'ilün	Müctes	Var
449	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün	Muzāri	Yok
450	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
451	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
452	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'īlü mefā'īlü fe'ülün	Hezec	Yok
453	Lā-edrī	Ferd	Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün	Hezec	Yok
454	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
455	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
456	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
457	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
458	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
459	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Ḥaffif	Yok

460	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
461	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
462	Lā-edrī	Ġazel	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
463	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
464	Lā-edrī	Ferd	Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	Yok
465	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Hece Vezni	-	Yok
466	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Hece Vezni	-	Yok
467	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ḥafif	Yok
468	Lā-edrī	Ḳıṭ'a	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
469	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
470	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	Var
471	Nev'ī	Ġazel	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Var
472	Ḳabūlī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok

473	‘Ubeydī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ĥafif	Var
474	Ĥayālī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
475	Bākī	Ġazel	Mefülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün	Muzāri	Var
476	Ĥayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
477	Āzerī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
478	‘Ubeydī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
479	‘İlmī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
480	Bākī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
481	Āzerī	Müseddes	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
482	Āzerī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
483	‘Ulvī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
484	Maḳālī	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün	Hezec	Yok

485	Ḥayālī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḥafif	Var
486	Bākī	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün	Hezec	Var
487	‘Ulvi	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün	Hezec	Var
488	Bākī	Ġazel	Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün	Recez	Var
489	Maḳālī	Ġazel	Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün	Recez	Yok
490	Fiğānī	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün	Hezec	Var
491	Şıdḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
492	‘İlmī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok
493	‘İlmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
494	Nevā‘ī	Ġazel	Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün	Muzāri	Yok
495	Bākī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var
496	Hayretī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Var

497	Emrī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
498	Nev‘ī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
499	Bākī	Ġazel	Mef‘ülü mefā‘ilün mef‘ülü mefā‘ilün	Hezec	Var
500	Bākī	Ġazel	Müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün	Recez	Var
501	Ḳabūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
502	Ḥaṭṭī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
503	Fehīmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
504	‘Aṭāyi	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
505	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
506	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
507	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
508	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok

509	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
510	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
511	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
512	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
513	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok
514	Lā-edrī	Ferd	Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	Yok
515	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
516	Lā-edrī	Ferd	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
517	Lā-edrī	Ferd	Mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün	Hezec	Yok
518	Āzerī	Ġazel	Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	Yok
519	Lā-edrī	Ķıı' a	Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ĥafif	Yok
520	Lā-edrī	Ķıı' a	Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün	Hezec	Yok

521	Lā-edrī	Ḳıṭ‘a	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
522	Lā-edrī	Ḳıṭ‘a	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḥafif	Yok
523	Şöhretī	Ġazel	Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün	Hezec	Yok
524	Fuzülī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
525	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
526	Derviş ‘Alī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
527	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
528	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
529	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
530	Hāşimī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
531	Hāşimī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
532	Hāşimī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
533	Hāşimī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
534	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok

Cenābī						142				
Celāl										308
Cevherī			88							368
Cinānī										247
Dervīş ‘Alī								53, 525		
Emrī										105,251,304,324, 343,496
Fehīmī										502
Fevrī										252,281,317,389
Fiġānī										144,264,489
Fuzūlī	195	163								154,523
Gevherī			52, 54, 56, 59, 60, 61, 64, 526					46		
Hādī										416
Ĥāletī										10,109,129,403
Ĥasan			62							
Hāşimī								528 529 530 531		
Ĥātemī						386				
Ĥattī										501
Ĥāverī										6,125
Ĥayālī										8,12,13,31,1 15,120,249, 260,285,286, 303,318,322, 323,325,338, 371,408,413,

Şihri											136
Şun'î											259
Sürûri											33
Şehîdî											84,85
Şem'î											16,263,345,346,348, 353,392,393,398
Şemsî											96,168,218
Şöhretî											522
Talibî											18
Tîgî											331,391
'Ubeydî											261,472,477
'Ulvî											2,40,75,145,272,279, 297,306,307,310,315 ,334,337,339,341, 350,365,482,486
Uşulî											340,380,381,382
Vechî											245
Veysî					131	132 133 134					107,114,290,291,298 ,301, 360,422,424
Yahyâ											113,130,169,330,363 ,390,99,400,401,402, 447
Yahyâ Bey											119,414
Yazıcı Muştafa										67	
Zâtî											112,187,216,217,253 ,256,296,320,329, 397

Mecmû'a içerisinde en çok şiiri bulunan şâir 38 adet şiir ile Bâkîdir. 34 adet şiiri bulunan Qabûlî ise mecmû'ada en çok şiiri yer alan ikinci şâirdir.

Tablo 1.3 Lā-edrī Şiirlerin Nazım Biçimleri ve Şiir Numaraları

Şarkı	Türkü	Semā'ī	Koşma	Қıř'a	Murabba'	Muammā	Ma'ni	Ferd	Ġazel
66,102	42,43,45, 47,63,65, 68,69,70, 74,77,87, 524,527	95	83	228,229, 232,234, 243,464, 465,466, 467,518, 519,520, 521,	23	5	20,21,22, 23,24,25, 26	27,28,29,34,36, 139,141,146,147, 148,149,150,151, 152,153,155,156, 157,160,161,162, 164,165,166,171, 172,173,174,175, 176,177,178,179, 180,181,182,188, 189,190,192,193, 194,196,197,198, 199,200,201,202, 203,204,205,206, 207,208,209,210, 211,212,213,214, 219,220,221,222, 224,225,226,227, 230,231,233,235, 236,237,238,239, 240,241,242,369, 431,432,433,434, 436,437,438,439, 448,449,450,451, 452,453,454,455, 456,457,458,459, 460,462,463,468, 504,505,506,507, 508,509,510,511, 512,513,514,515, 516,532,533,534, 535	66,461

Lā-edrī şiirleri arasında en çok tercih edilen nazım şekli 122 adet ile ferd olmuştur. Tercih edilen diğer nazım şekli ise 14 adet ile türkü olarak görülmektedir.

Tablo 1.4 Şiirlerin Vezin Durumlarını ve Kullanım Adetlerini Gösteren Çizelge

Vezin	Bahir	Adet
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	159
Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün	Hezec	109
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	67
Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	20
Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün	Muzāri	16
Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Ḥafif	15
Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün	Hezec	10
Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün	Muzāri	6
Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün	Müctes	6
Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün	Hezec	5
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün	Remel	3
Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün	Hezec	3
Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün	Recez	3
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün	Remel	1

Mecmû'a içerisinde en çok kullanılan vezin remel bahrinde *Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün* olarak tespit edilmiştir. Remel bahrinde bulunan bu vezin ile yazılmış 159 adet şiir bulunmaktadır.

Tablo 1.5 Şâirlerin Buldukları Yüzyıllar ve Şiir Sayıları

Sıra	Şâir	Şâirin Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı
1	Āhī	XVI	1
2	Ālī	XVI	3
3	'Aṭāyi	XVI- XVII	3
4	Āzerī	XVI	8
5	Bākī	XVI	38
6	Bālī	XVI	3
7	Behiştī	XVI	4
8	Bezmī	XVII	1
9	Cāmiī	XVI	1
10	Celāl	XVI	1
11	Cevherī	XVI	1
12	Cinānī	XVI	2
13	Derviş 'Alī	XVII	1
14	Emrī	XVI	6
15	Fehīmī	XVII	1
16	Fevrī	XV	4
17	Figānī	XVI	3
18	Fuzūlī	XVI	2
19	Gevherī	XVI-XVII	11
20	Hādī	XVII	1
21	Hāletī	XVII	4
22	Hāsan	XVII	1
23	Hāşimī	XVII	4
24	Hātemī	XVI	1
25	Hattī	XVIII	1
26	Hāverī	XVI- XVII	2
27	Hāyālī	XVI	24
28	Hāyretī	XVI	4
29	Sihri	XVI	1
30	Helākī	XVI	2
31	Hilālī	XVI	1
32	Husrev	XVI	3
33	Hudāyi	XVI	1

34	İlāhī	XVI	1
35	‘İlmī	XVII	4
36	İşḫaḫ	XVI	1
37	Ḳabūlī	XVI	34
38	Kāmī	XVI	1
39	Kānī	XVIII	1
40	Karac’oĝlan	XVII	1
41	Kātīb ‘Oṣmān	XVII	5
42	Kātībī	XVII	1
43	Kemāl Paṣa-zāde	XVI	3
44	Ḳıyāsī	XVI	1
45	Ḳuloĝlu	XVII	2
46	Lāmi ‘ī	XVI	1
47	Likāyī	XV	1
48	Maḥbūbī	?	1
49	Maḳālī	XVI	9
50	Ma ‘lūmī	?	2
51	Mānī	XVI	3
52	Mecnūnī	XVIII	2
53	Merdūmī	XVI	1
54	Meylī	XVI	1
55	Miṣālī	XVI	2
56	Muḥibbī	XVI	1
57	Nābī	XVII	1
58	Nādīrī	XVI- XVII	3
59	Nāmī	XVII	1
60	Necātī	XV- XVI	5
61	Nef ‘ī	XVII	1
62	Nev ‘ī	XVI	8
63	Nevā ‘ī	XV	1
64	Nihālī	XVI	1
65	Raḥmī	XVI	6
66	Rızā	XVIII	1
67	Riyāzī	XVI	1
68	Rūḥī	XVI	5
69	Sabrī	XVII	1

70	Sa' dī	XVII	1
71	Sā' ī	XVI	1
72	Şā' ib-i Rūmī	XVI	1
73	Seydī	XVI	1
74	Şıdkī	XVII	1
75	Sırrī	XVII	2
76	Sıhrī	XVI	1
77	Sāmī	XVIII	2
78	Şun' ī	XVI	1
79	Sürürī	XVI	1
80	Şehīdī	XVII	2
81	Şemsī	XVI	3
82	Şem' ī	XVI	5
83	Şöhretī	XVI	1
84	Talibī	XVIII	1
85	Tıgī	XVII	2
86	'Ubeydī	XVI	3
87	'Ulvī	XVI	21
88	Uşulī	XVI	4
89	Vechī	XVI	1
90	Veysī	XVII	10
91	Yaḥyā	XVII	11
92	Yaḥyā Bey	XVI	2
93	Yazıcı Muştafa	XVII	1
94	Zātī	XVI	10

1.3. Mecmû'ada Karşılaşılan Sorunlar

Müstensih tarafından herhangi bir sebebe bağlı olmadan kimi şiirlerin şâirleri belirtilmemiştir. Mecmû'ada yer alan ve muhammes başlığı taşıyan şiirler aslında tahmistir. Muhammes beş dizelik bentler halinde yazılan bir nazım şeklidir. Kelime anlamı beşleme olan tahmis ise bir şâirin kendine ait yahut başka bir şâirin gazelinin her bir beytinin üstüne üç adet dize eklemesiyle oluşur. Mecmû'ada bu şekilde yer alan başlıklar değiştirilmemiş, aynıyla yer verilmiştir.

Mecmû'a içerisinde yer alan şiirlerde kimi zaman tutarsız ifadeler rastlanılmıştır. Anlamlandırılmayan ifadeler parantez (?) içerisinde ayrıca belirtilmiştir. Bu durum şiirlerde vezin aksaklığını da beraberinde getirmiştir.

Mecmû'a içerisinde birçok varakta mürekkep lekesi olmasından dolayı okunamayan kısımlar bulunmaktadır. Okunamayan bu kısımlar köşeli parantez [...] içerisinde belirtilmiştir.

Müstensih tarafından herhangi bir sebebe bağlı olmadan bazı kelimelerin yazılışının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Müstensihin bu kendine has üslup ve imlâ tasarrufu mecmû'a içerisinde bazen anlam ve vezin karışıklığına neden olmuştur. Bu durumda gerekli görülen yerler tâmir edilmeye çalışılmıştır.

1.4. Metnin Latin Alfabesine Aktarımında İzlenen Yol

Tezimize kaynaklık eden mecmû'a içerisinde kullanılan imlâ özellikleri bir tutarlılık göstermemektedir. Bunun temel sebebi mecmû'anın tek bir elden çıkmayıp farklı kişiler tarafından derlenmiş olmasıdır. Metni derleyen derlemecilerin bilgi, kültür ve eğitim düzeyleri başta olmak üzere birçok sebep yüzünden imlâ kullanımında birlik olmadığı düşünülmüştür. 15-18. yüzyıllardan şâirlerin bulunması da farklı imla kullanımını zarurî hale getirmiştir. Biz metin aktarımında daha çok 17. yüzyıl imlâ özelliklerini tercih ettik.

Değişik imlâ özelliklerini taşıyan yüzyıllar mecmû'anın ortak bir imlâya sahip olmasına engel olmuş, metin içerisinde bir tutarsızlığa sebebiyet vermiştir.

Bu sayılan sebeplerden ötürü metnin imlâ özelliği açısından ortak bir özellik göstermesi güç olmuştur. Metnin oluşturulması ve belirli imlâ özelliklerinin metin boyunca tutarlı olmasına dikkat ettiğimiz çalışmamız, temel sözlüklerin yanı sıra, İsmail ÜNVER tarafından kaleme alınan metin çalışmaları ile ilgili makaleden yararlanılarak ortaya çıkarılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

1.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Hilālün üzre egdür tācuḡı şāhāne māhāne
O bir çifte kılıçdur çal anı irāne mīrāne
2. 'İzārında siyāh kākül yed-i beyzāda ejderdür
Tıllısm-ı genc-i hüsnuḡ 'arz kıl yārāne mārāne
3. Biraz ceyš-i Hābeşdür hāli Hindū-yı harāmīler
Boğazdan çıkdı at şaldı hemān gerdāne merdāne
4. Süleymān Şehi [şan] hüsnuḡ cemālün 'azline cānā
Ruḡuḡ leşker çeküp ḡaḡuḡ aḡa zūrāne mūrāne
5. O şūḡuḡ vaşf-ı hüsünde ġazel tanzīrine **Şā'ib**
Hemān başın açup girdi göḡül şeydāne meydāne

2.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Destin öpmek istedüm meclisde yār el virmedi
Kaldum ayakda dirīġā rüzġār el virmedi
2. Deyr içinde bir şanem gördüm el itdüm naḡşına
İstedüm zünnār-ı 'ışkın ol nigār el virmedi
3. Düşkin oldum al elüm luḡf ile didüm nā-geh-ān
Ata çıgnetdi beni ol şeh-süvār el virmedi
4. Kāmet-i bālā-yı yāre irmedi gitdi elüm
Sāyeveş ḡāk oldum ol ḡadd-i çenār el virmedi

2. MK. 984: 3^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G:728.
'Ulvī.
2a el itdüm: alındum *Dīvān*.

5. Çıkmadı baħr-i felâketden kenâra fülk-i dil
‘**Ulviyâ** ‘ummânda ƣaldum rûzgâr el virmedi

3.

Fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. ‘İşƣdur Şem ‘-i ruħ-ı dil-beri tâbân idici
Mihrdür meş ‘ale-yi mihri fûrûzân idici
2. Bağrumı hûn idüben ‘ışƣumı gül-gün itdün
Yiter itdün bize bu rengi behey ƣan idici
3. Yüri hey va ‘de idüp soğra peŐimân olıcı
Yüri hey ‘ahdini peymânını yalan idici
4. Gün gibi kendüsi her hâr ile hem-Őohbet olup
‘ĂŐıƣuğ kârını bülbül gibi efgân idici
5. Kim durur dirseğ o fettân-ı cihân ey **Nev ‘î**
Dostın iğledici düşmeni ģandâğ idici

4.

Fâ ‘ilâtün fâ ‘ilâtün fâ ‘ilâtün fâ ‘ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

1. Zaħm-ı dilden ƣan aƣar bu çeşm-i giryân bî-ğaber
Ğarƣa virdi ‘âlemi bir ƣatre ‘ummân bî-ğaber
2. Yâr-i bî-pervâ celâlî gibi ģağ ƣaldurdu baş
Memleketde fitne peydâ oldu sultân bî-ğaber
3. Muttaşıl atar dile peyveste müjğân oğların
Câna geçdi zaħm-ı tîr-i ģamze cânân bî-ğaber

3. MK. 984: 3^a; Nev ‘î: *Dîvân*: G. 486.

Nev ‘î.

3a hey: ey *Dîvân*.

3b hey: ey *Dîvân*.

3b peymânını: peymânım *Dîvân*.

4a gün: gül *Dîvân*.

5b iğledici: ağladıcı *Dîvân*.

4. MK. 984: 3^a.

Bâķî.

Bu gazel Bâķî *Dîvânı* ‘nda bulunmamaktadır.

4. Mest olup uyurken öpmiş la‘l-i dil-dāri raķīb
Ehremenler aldılar mühri Süleymān bī-ħaber
5. İtlerünle her gice ğavġāda **Bākī** çākerün
Ĥāb-ı ğafletde yatur aġyār u nādān bī-ħaber

5.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + - - - / - + - -

1. Yıl geçer gelmez meh-i nā-mihribānumdan ħaber
Ay olur virmez felek mihr-i cihānumdan ħaber
2. Çıkdı nālem göklere bildüm teraħħum eylemez
Virdi āhum ol hümā-yı lā-mekānumdan ħaber
3. ‘Āşık itmiş taṭlu dillerle işitdüm düşmeni
Ey şabā bilmez misin şirīn-zebānumdan ħaber
4. Aġız açmış ger şorarlarsa lebün bizden yaņa
Nāz ile dirsın ki alınmaz dehānumdan ħaber
5. Gitdi ārāmum beni terk eyleyelden ol perī
Āzerī bilmez misin ārām-ı cānumdan ħaber

6.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - - / + - - - - / + - - - - / + - - - -

1. Seni gözler dü çeşm-i ħūn-feşānum niçe demlerle
Gel ey nūr-ı başar merdümlük it demler kademlerle
2. Ķad ü zülf ü dehānuġ ħasreti lām eyledi kaddüm
Ĥudā bilür benüm şaġ olacaġum bu elemlemlerle

5. MK. 984: 3^b.

Āzerī.

6. MK. 984: 3^b; Ĥāverī: *Dīvānçe*: G. 33.

Ĥāverī.

1a gözler: görmez *Dīvānçe*.

2b olacaġımı: olacaġum *Dīvānçe*.

3a kim: bu kelime *Dīvānçe*’de bulunmamaktadır. Vezin aksamaktadır.

4a kadd [ü] zülfünle: zülf kādünle *Dīvānçe*.

4a idem: idüp *Dīvānçe*.

3. ‘Aceb kim nice yazıldı başuma bu qara yazular
Benüm hōd mihnet ü derdüm yazılmaya qalemlerle
4. Hevā-yı qadd [ü] zülfünle ölüsem āh idem cānā
Mezārumdan tūram maḥşerde ‘Abbāsī ‘alemlerle
5. Nice zünnār-ı ‘ışka **Hāverī** bel bağlamasun kim
Der-i dīvār-ı deyr-i dil pür olmuşdur şanemlerle

7.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Beni zülfünle qaddüñ öldürürse derd[ü] gamlarla
Mezārum hep müzeyyen ola ‘Abbāsī ‘alemlerle
2. Qad [ü] zülf [ü] dehānı ḥasreti ol bī-vefā yāruñ
Helāk itse ‘aceb midür beni her dem elemelerle
3. Teraḥḥum eylemez ādemlük idüp ol perī-peyker
Raḳīb-i dīvi gerçi yād ider luṭf u keremlerle
4. Qara yazılı dil şol deñlü inler künc-i gam içre
Şıgışmaz defter ü dīvāna yazılsa qalemlerle
5. İşitme ta‘n-ı ağıyarı felek deyrinde ey **Raḥmī**
Bugün ‘ış it cihān içre semen-sīmā şanemlerle

8.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Ayaq başmış ki qanum dōke ol hūnī sitemlerle
Yine baḥtum baña yüz tıtdı demlerle qademlerle

7. MK. 984: 4^a; Raḥmī: *Dīvān*: G. 172.

Raḥmī.

3a teraḥḥum: baña raḥm *Dīvān*.

4a gam: ‘ışk *Dīvān*.

5a felek deyrinde: felekden ilme *Dīvān*.

5b bugün: yūri *Dīvān*.

8. MK. 984: 4^a.

Hāyālī.

Bu gazel Hāyālī *Dīvānı*’nda bulunmamaktadır.

2. Eliyle zülfin ol meh kim ruḥında pīç pīç eyler
Berāt-ı ḥüsnine tuḡrā çeker gūyā kalemlemlerle
3. Ḥaṭuṅla baş koşup zülfün gelüp ey Yūsuf-ı şānī
Göñül mülkine sultān oldı ‘Abbāsī ‘alemlerle
4. Musahḥar itmege ḥalkı yazup Esmā-yı Ḥüsnādan
Pür itmiş muşhaf-ı ḥüsnin o meh müşgīn raḡamlarla
5. Çekilür āhlar dem dem dögilür sīneler güm güm
Işıklar gibi ‘āşıklar yürür ṭabl u ‘alemlerle
6. **Ḥayālī** ḥüb-rūlarla helāk it cān u dil deyrin
Bütān-ı Çīndürür şanur gören naḡşın şanemlemlerle

9.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ğam-ı ‘ışkuṅla feryād eyleşem mestānedür dirler
Kızarsa ağlamakdan gözlerüm dīvānedür dirler
2. Görenler murğ-ı cānı āteş-i ‘ışkuṅla sultānum
Bu bir şem-‘i cemāle per yaḡan pervānedür dirler
3. Gözüm ḡaldı ḥaṭuṅda şaff-ı müjgān-ı dem-ālūdı
Görenler rīşe-yi sebz üzre zerrīn şānedür dirler
4. Şikār olsa n’ola murğ-ı şafā gülzār-ı bezm içre
Aḡa devr-i ḡadeḡ dām u ḡabābı dānedür dirler
5. Ne deḡlü tīşe ursañ anda genc-i ‘ışḡ olur peydā
Derūnın **Nādirī**nün bir ‘aceb vīrānedür dirler

9.

2a ruḥında: rūḥında. İmla gereḡi deḡiştirilmiştir.

MK. 984:4^b; Nādirī: *Dīvān*: G: 37.

Nādirī.

1a mestānedür: dīvānedür *Dīvān*.

1b dīvānedür: mestānedür *Dīvān*.

3a dem-ālūdı: dem-ālūdum *Dīvān*.

3b zerrīn: la‘lin *Dīvān*.

5b derūnın: derūnı *Dīvān*.

10.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Mīve-yi vaşlına yāruñ tama ' -1 hām itme
Ey gönül olmayacak nesneye ikdām itme
2. Ser fedā itmedür encām-ı maḥabbet çünkim
'Āşık-ı şādık iseñ fikr-i ser-encām itme
3. İşigünnden dil-ārāma komam dir imişsin
Kerem eyle meded iy şüh dile ārām itme
4. O tenūra tuṭalum mā' il imişsin şūfi
Halka-yı zikri anuñ şaydı için dām itme
5. Zen-i dünyā ile merdāne diril **Hāletiyā**
Eger ölseñ de aña kend'özini rām itme

11.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Bir gedā himmeti yigdür baña begden ağadan
Kurtarurdu hele bizi bir pāre dağdağadan
2. Tır-i dil-düzı ciger delse 'aceb mi çağadağ
Gelür ol mähveşüñ kaşı kemānı çağadan
3. Bir 'aceb sūhteye buse 'atā eyle didüm
Ḳāle huḫ min keremī ḫultu metā ḳāle ğadan
4. Keşf için şūfi hicābıyla keşef gibi gelür
Başını hırkasına çekmegi gördi bağadan

10. MK. 984: 4^b.

Hāletī.

Bu gazel Hāletī *Dīvānı* 'nda bulunmamaktadır.

11. MK. 984: 5^a; Ḳabūli: *Dīvān*: G.317.

Ḳabūli.

1b vezin aksamaktadır.

3a 'aceb sūhteye: 'arab şühına *Dīvān*.

4a hicābıyla keşef gibi gelür: keşef gibi hicāb ile yürür *Dīvān*.

4b gördi: görmüş *Dīvān*.

5a zāhidüñ ta'nı: vā'izüñ kavli *Dīvān*.

5b dağdağa-yı ḳurbağadan: laḳlaḳa-yı ḳurbağadan *Dīvān*.

5. Zāhidūñ ta' nı **Ƙabūlī** bizi tağyīr idemez
 Āb-ı pāke ne zarar dağdağa-yı ƙurbağadan

12.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Dimeğ Mecnūna 'ilm-i 'ışkı tekmił itdi kāmildür
 Benüm yanumda nesne bilmez ol dīvāne cāhildür
2. Anuğün ħabs ider peykānuñı dil iy keman-ebrū
 Ki ol bir kāfir-i bī-dīn ilinden geldi pür-dildür
3. Göñül uşlu iseñ ol vālih ü şeydāsı bir ħūbuğ
 Şu kim dīvānesidür bir perīnūğ rind-i 'ākildür
4. Döginsem n'ola taşlarla bugün ol Yūsuf-ı ħüsnūğ
 Kefine kim direm ƙorsa terāzū aña mā'ildür
5. **Ĥayālī** rūze-yi ğamda hilāle döndügi bu kim
 Senūğ 'id-i cemālūğ görmedi iy māh bir yıldur

13.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Rūy-ı yār ile nağar iden bu zūlf-i ser-keşe
 Benzedür bir dūd-ı müşğīn zāhir itmiş āteşe
2. İy gözüm irdüm ħayāl-i dil-ber ile vuşlata
 Ol sa'ādetle müşerref devlet ile çok yaşa
3. Şanma berg-i la'ledür ƙıldı perīşān rūzgār
 Cām-ı 'ışın çünki Ferhāduğ felek çaldı taşa

12. MK. 984: 5^a; Ĥayālī: *Dīvān*: G: 123/1.

Ĥayālī.

1a 'ilm-i 'ışkı: fenn-i aşkı *Dīvān*.

1b nesne bilmez ol dīvāne cāhildür: ol dīvāne bilmez nesne cahildür *Dīvān*.

2b pür-dildür: bir dildir *Dīvān*.

13. MK. 984: 5^b; Ĥayālī: *Dīvān*: G: 365/45.

Ĥayālī.

2a irdüm: erdün *Dīvān*.

2a ile vuşlata: ite devlete *Dīvān*.

4. Bir kalendar-ḥānedür ‘ālem diyü ıǵmāz ider
Gel nazar kıl mäh-ı nevde şol tırāş olmuş қаşa
5. Ey **Ḥayālī** herkesün şānın bilen rüz-ı ezel
Bülbüli gülzāra ta ‘yīn eylemiş zāǵı leşe

14.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Göñül ādāb-ı bezmi ‘işret-i faǵfurdan görmiş
Mey-i nābuñ şafāsın bāde-yi engürdan görmiş
2. Te’emmül tarzın erbāb-ı suḥan ebkemden öğrenmiş
Te’ennī yolın erbāb-ı başiret kürdan görmiş
3. Kanā‘at bābını her şahsa açmaz merdüm-i dānā
Ḥavāş-ı āteş-i Sīnāyı Mūsī Tūrdan görmiş
4. Kızarmış gül gül olmuş ruḥları gül gibi açılmış
Meger bir pāre āfet bāde[y]i engürdan görmiş
5. **Ḳabūli** bir ḥişārı yār için top eylemiş başın
Meger mäh-ı cemālin mā-verā-yı şūrdan görmiş

15.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Baña sendendür göñül hep bunca nā-fercāmluḳ
Mübtelāluḳ zārluḳ nā-çārluḳ nā-kāmluḳ
2. İy göñül ‘ışḳ ile aduñ ‘āleme rüsvā idüp
Saña mı ḳaldı cihānda her zemān bed-nāmluḳ

14. MK. 984: 5^b; Ḳabūli: *Dīvān*: G. 171.

Ḳabūli.

1a ‘işret-i faǵfurdan: kāse-yi faǵfurdan *Dīvān*.

1b bāde-yi engürdan: sāǵar-ı billürdan *Dīvān*.

2b erbāb-ı basiret: aḥşāb-ı basiret *Dīvān*.

3a kanā‘at bābını her şahsa açmaz merdüm ü dānā: yürek te’şir-i nār-ı ‘ışḳı dāğ-ı sīneden tuymış *Dīvān*.

4a olmuş ruḥları gül gibi açılmış: itmiş ruḥların gülzār-ı ḥüsn içre *Dīvān*.

5a yār için top eylemiş başın: nev-cüvāna mübtelā olmuş *Dīvān*.

15. MK. 984: 6^a.

Ḥusrev.

3. Sîne-yi sîminüğe sîm ü 'abîr öykinmesün
Öykinürse sîm ile 'anber iderler hâmluk
4. Göricek cism-i laîfünji diye germâbeler
Bir perîde görmedük böyle güzel hammâmluk
5. 'İdgâhda her güzel bir bûse ihsân eylemiş
Husrevî şîrîn lebünden degmemiş bayrâmluk

16.

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Hâlâş olmağ ne mümkün bir gönül kim mübtelâ olsa
Alınmaz 'ışk ilinden iki 'âlem bir yaña olsa
2. Vücūdum zevrağın deryâ-yı 'ışkum virmedin ğarka
Çıķarsa baħr-i hayretten bizi bir âšnâ olsa
3. Felekden ağlamazdum iy meh-i nâ-mihribân hergiz
Raķibünj cevri n'eylerdi eger sende vefâ olsa
4. Yoluñda derd ile ölmek hayât-ı câvidânîdür
Gerekmez âb-ı Hıızr ile Mesîhâdan devâ olsa
5. N'olaydı **Şem** 'iyâ bu cem '-i bezm-i 'âlem-ârâda
Küdûret aradan gitse kamu ehl-i şafâ olsa

17.

Fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün

Hafîf + + -- / + - + - / + + -

1. Ger kamer mâder olsa şems peder
Togmaya bir senünj gibi aħter
2. Sen gerüp çekdüğüñce yay kaşuñ
Oķlaruñdan ciger bilür ne çeker

16. MK. 984: 6^a; Şem 'î: *Dîvân*: G.142.

Şem 'î.

2a 'ışkum: eşküm *Dîvân*.

17. MK. 984: 6^b.

Nev 'î.

Bu gazel Nev 'î *Dîvân* 'ında bulunmamaktadır.

3. Āşiyān ide bām-1 kaşrunda
Murg-i cān tenden eyleyince güzer
4. Tutdı haţ-1 ğubār la 'l-i lebün
İrdi hayfā şarāb-1 nāba keder
5. Bir yaluñ yüzli hūbdur kılcı
Nev'iyā nice baş u cāna deger

18.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+--

1. Lā-mekān tahtında yüz mīr-i sa'adet bizdedür
On sekiz biñ 'ālemüñ 'ahdinde tã'at bizdedür
2. Hayr u şerrinden cihānuñ el yuduğ endām u yüz
Nice mescid nice minber bu sa'adet bizdedür
3. Mazhar-1 luţfa ki olduğ himmet-i ālī-bülend
Murg-1 'Ankādur göñül kâf-1 kanā'at bizdedür
4. Cevşen-i fülād olursa kâfirün yokdur yüzi
Zülfikâr-1 nerre-şīran-1 şecā'at bizdedür
5. **Tālibī** aqşām yüz yār-1 hudā anjar bizi
Rüz-1 maşşer günleri kân-1 sa'adet bizdedür

19.

11'li Hece Vezni

I

1. Bir dost duymış göñül virdüğüm saña
2. Didi niçün göñül virdün o yāre
3. Tığ-i ğamzeñ zaħm yitürdi baña
4. Dağı turur oñılmadı o yāre

II

18. MK. 984: 6^b.

Talibī.

19. MK. 984: 7^a.

Şarkı.

[Bālī]

Bu şarkı Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

1. Bu dem raḥm eylemedüñ ḥālūme
2. Düş gelmedüm sencileyin zālīme
3. Çifte çifte kıyu kızardüñ yoluma
4. Beni atduñ sen o yardan o yara

III

1. Ḥūnıdur ‘uşşākuñ kırarur didiler
2. Kışları kemānın kırar didiler
3. Senüñ delüp bağıruñ yarar didiler
4. Didüm kıyuñ benüm bağırum o yara

IV

1. ‘Adūnuñ ilinden el-amān el-amān
2. Beni saña geçmekdedür her zemān
3. Dirîğ degül cānum iderdüm kırbān
4. Senüñ rakıbüñ didiler beni o yāre

V

1. Kıul **Bālī**yi helāk itmek mi kışduñ
2. Saña pend itmege yok mı bir dostuñ
3. Çok fitne uyardı o çeşm-i mestüñ
4. Dağı nice nice fitne uyara

20.

7’li Hece Vezni

1. Bu kıonak o da kıonak
2. Tılıdur oda kıonak
3. Umaram o dergāhdan
4. Yanmasun oda kıonak

21.

7’li Hece Vezni

1. Gözlerüm iste yürı
2. Yır dıtrre üste yürı

20. MK. 984: 7^b.

Ma’ nī.

21. MK. 984: 7^b.

Ma’ nī.

3. Ölerde kabrüm üzre
4. Bir kadem baş da yürü

22.

7'li Hece Vezni

1. Kırmızı gül şarı gül
2. Gül gözüm ideni gül
3. Çok güldüñ rakīb ile
4. Bir de bizden şarı gül

23.

7'li Hece Vezni

1. Giderseñ iz ideyüm
2. Dülbindin tiz ideyüm
3. Söyle kaçan gelürsen
4. Yoluñı gözdeyeyüm

24.

7'li Hece Vezni

1. Giden hey gitme giden
2. Beni terk itme giden
3. Beni terk ider iseñ
4. Murāda yitme giden

25.

7'li Hece Vezni

1. Yükletdüm kıla derdüm
2. Kimsem yoğ bile derdüm
3. Āšnālar yād oldı
4. Yādlar ile ne derdüm

-
22. MK. 984: 7^b.
Ma' nī.
 23. MK. 984: 7^b.
Ma' nī.
 24. MK. 984: 7^b.
Ma' nī.
 25. MK. 984: 7^b.
Ma' nī.

26.

7'li Hece Vezni

1. Yükletdüm kıla derdüm
2. Kimsem yok bile derdüm
3. Hefteler yıllar geçdi
4. Sürdi biñ yıla derdüm

27.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gūşe-yi hudūd idi kabrūñ 'azābı olmasa
2. Hōş temāşāgāh idi maḥşer ḥisābı olmasa

28.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Kesb-i dünyāya bu deñlü nedür iy dil 'acele
2. Çünkü nesne belür(e)mez siper olmaz ecele

29.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Hemān şol māle beñzer vuşlat-ı yār
2. Çoğalduqça adam olur tama 'kār

-
26. MK. 984: 7^b.
Ma 'nī.
 27. MK. 984: 7^b.
Ferd.
 28. MK. 984: 7^b.
Ferd.
 29. MK. 984: 7^b.
Ferd.

30.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Gül gül itdi yine sākī ruh-ı cānānı şarāb
Bülbül itdi kamu meclisdeki yārānı şarāb
2. Tāzelerdi tolu yağdurmasalar meclisde
'Ömrümüz hāşılı āhestece b[ār]ānı şarāb
3. Sākīyā dur[ma] hil[ālī] kadehi devr itdürür
Rüz-ı 'id oldı irişdi yine devrān-ı şarāb
4. Yanuma uğramaz oldı göñül [ey] pīr-i muğān
Yine gāyetde levend eyledi oğlanı şarāb
5. Devr içinde nice ārām ideyüm ansuz kim
Baña rām eyledi şol āfet-i devrānı şarāb
6. Āşıkun bezm-i belāda nesi var ola şehā
Cigeri pāre kebāb[u] gözinün çanı şarāb
7. **Hayretī** büse-yi la 'lün ne ola cān virse
Sākīyā şā'ir olanuñ çün olur cānı şarāb

31.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Göñül mülkine geldükçe hayālün şāh-ı gamlarla
Aña karşı çıkar 'izzet ider āhum 'alemlerle
2. Görinen mū degüldür sīnem üzre iy haṭı 'anber
Yazarum naqş-ı hüsnün levḥ-i dilde kıl kalemlemlerle
3. Lebün dil-ḥasteler dārü'ş-şifāsı iken benüm 'ömrüm
Revā mıdur geçinem ben elemlerle emellerle

30. MK. 984: 8^a; Hayretī: *Dīvān*: G.17.

Hayretī.

5a ideyüm: ideyin *Dīvān*.

31. MK. 984: 8^a.

Hayālī.

Bu gazel Hayālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

4. Ya öldür zehr-i hicrûnle ya öldür âb-ı vaşluñla
 Țabībüm bir devā eyle baña emlerle semlerle
5. **Ĥayālī** dil-rübālarla Țolıdur nāle ile göñlüm
 Hemān şol deyre döndüm kim pür olmuşdur şanemlerle

32.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bilürem küyuñda ğamdan her gün āh eksük degül
 Ādemīlikdür şehā ıuldan günāh eksük degül
2. Yāsemīnün çün şabā ıapdı külāhın gül didi
 Kelle sağ olsun cihānda bir külāh eksük degül
3. Geh ğamuñ vīrān ider fülk-i dili ğāhī gözün
 İşbu ğam-ābādda bir pādşāh eksük degül
4. Müdde 'iler ıapıña her dem beni kim egledür
 Āh kim zülfün gibi bir rü-siyāh eksük degül
5. **Lāmi 'i** ister ıapıñda benden olmak rüz u şeb
 Yoħsa şāhum devletünde māl u cāh eksük degül

33.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Biz ezelden tā ebed meydāna gelmişlerdenüz
 Şāh-ı merdān 'ışkına meydāna gelmişlerdenüz
2. Țılmağa ğaıdan kelāmu'llāh-ı nātık şerħini
 Rūhu'l-Țudsüz kim rūh-ı insāna gelmişlerdenüz

32. MK. 984: 8^b; Lāmi 'i: *Dīvān*: G. 298.

Lāmi 'i.

2a ıapdı külāhın gül didi: tācıı ıapdı gül didi *Dīvān*.

3a ğamuñ vīrān ider fülk-i dili ğāhī: saıuñ vīrān ider dil mülkini ğāhī *Dīvān*.

3b ğam-ābādda bir pādşāh: ıahr-ābāda bir bīdād şāh *Dīvān*.

4a kim: kec *Dīvān*.

33. MK. 984: 8^b.

Sürürī.

Bu gazel Sürürī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

3. Kā'inātı şüret-i rahmāna tebdīl eylerüz
Kim beyān-ı şüret-i rahmāna gelmişlerdenüz
4. Ğayb-ı muṭlaqdan temāşā-yı ruḥ-ı zībā için
Biz şehādet mülkine seyrāne gelmişlerdenüz
5. Bir mu'anber ṭurranuḡ küfrine āmennā diyüp
Haḡḡa teslīm olmuşuz imāna gelmişlerdenüz
6. Sāḡī-yi bāḡī ilinden mest olup çekmekdeyüz
Na'ra-yı mestān olup mestāne gelmişlerdenüz
7. Ey **Surūrī** 'īd-i ekberdür cemāli dil-berüḡ
Biz bu 'īde 'ūd idüp ḡurbāna gelmişlerdeniz

34.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + - - - / - + -

1. Sinesine germ olup yatduḡça cānān ḡoynına
Ṭolduru[pdu]r dest-i ḡudret şanasın cān ḡoynına
2. Göḡline giren ḡuluḡ şāh ol ki sultān olmadı
Girmeyince Yūsuf-ı Ken'ānı zindān ḡoynına
3. Sinesin gören şanur āyīne başdı baḡrına
Yā melekdür kim girüpdür māh-ı tābān ḡoynına
4. Ben ırāḡlardan göḡüs döḡmekde boyun egmede
Ṭurmadan sürter girer zülf-i perīşān ḡoynına
5. Vuşlatuḡ eyyāmıdur cānlar fedā didüm didi
İ'tibār olmaya bayrām olsa ḡurbān ḡoynına

35.

7'li Hece Vezni

1. Ol nedür kim pistedür
2. 'İşk ilinden hastedür
3. Ot otlar hayvân gibi
4. Su içmez bir bestedür

36.

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Hafîf ++ -- / +- + - / +- + -

1. Ğam degül 'ömrüñ evvelinde belâ
2. Müşkil oldur sen âhîrinde ola

37.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hezec ++ -- / ++ -- / ++ -- / ++ --

1. 'İşk her dilde bulunmaz dil-i dānāda olur
Şeb-çerāğı adamuñ cūdaki deryāda olur
2. 'İşk dursun ço mecāzî ise de tenüde
Āb-ı engür hum içinde durarak bāde olur
3. Gerçi kim 'aql gider varılacak meykedeye
Hele bir pāre kişi kayddan āzād[e] olur
4. Çok zemāndur çıkalı hātır-ı vîrānumdan
Şimdi dīvāne göñül kūy-ı dil-ārāda olur
5. Nazm-ı **Sabrî**de n'ola reng-i tekellüf yoħsa
Böyle pākîze ğazel āyîneveş sāde olur

38.

35. MK. 984: 9^a.

Muamma.

36. MK. 984: 9^a.

Ferd.

37. MK. 984: 9^b.

Şabrî.

Bu ğazel Şabrî *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

11'li Hece Vezni

I

1. Buñ deminde dost uğrına yelişen(?)
2. Ğāyet ile murūḳ kānī er olur
3. Şerden yüz çevirüp ḥayra çalışan
4. Anuñ ḳalbi envār ile pūr olur

II

1. Ḥātır yıḳup cān incitme şaḳın ol
2. Maḥbūb gibi göñüllerde sākin ol
3. Kötüden kaç sevdüğine yaḳın ol
4. Maḥallinde saña yardım yār olur

III

1. Zūlm eyleyüp alma ḥalkuñ āhını
2. Boynuña alursın hep günāhını
3. Zālīm çok yaşamaz görüñ şāhīni
4. Ḥalīm olan çoḳlar yaşar pīr olur

IV

1. Bildüm her ādemde ādemlik olmaz
2. Herkesüñ itdügi yanına ḳalmaz
3. Kişi 'inādını terk idebilmez
4. İylük eger kemlük aña kār olur

V

1. **Bālī** anuñ içün ğuşşada ğamda
2. Maḥabbet ḳalmadı benī-ādemde
3. Hiç il içün ağlar yoḳdur bu demde
4. Eger var ise de biñde bir olur

39.

8'li Hece Vezni

I

1. Gelüñ sürelüm devrānı

38. MK. 984: 9^b.

Bālī.

Bu şarkı Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

39. MK. 984: 10^a.

Bālī.

Bu şiir Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

2. Ğayrı bulunmaz bu çağlar
 3. Tolanup ‘ışkum kervānı
 4. Çekmedi sīneme dağlar

II

1. Şanuram murāda irdüm
 2. Dağı ziyād olmuş derdüm
 3. Yārümi ağyārla gördüm
 4. Eridi yürekde yağlar

III

1. Gördüm il beni ider zem
 2. Bu cismümde revāndur dem
 3. Şöyle bir derde düşdüm ben
 4. Kim zārumdan il de ağlar

IV

1. İl beni şanur bīdāram
 2. ‘İşk-ı yār ile bīmāram
 3. Ğam ‘askerine süvāram
 4. Çekildi üstüme tuğlar

V

1. Kıl **Bālī** çāk itdüm yaķam
 2. Revā mı bu derd çekem
 3. Ben felekden zaḥmnākem
 4. Cigerde görünür tīğlar

40.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Hezec +++--/ +++--/ +++--/ +++--

1. İy gönül Ğayrıya meyl eyleme cānān bir olur
 Birinüñ derdi derūnuñda yiter cān bir olur
2. Hüs-n-i Yūsuf görüp aldanma ruḥ-ı sādelerce

40. MK. 984: 10^b; ‘Ulvi: *Dīvān*: G.116.

‘Ulvi.

1a derdi: ‘ışkı *Dīvān*.

2b çok: çoğ *Dīvān*.

5a şuşa: şî‘rūme *Dīvān*. Vezin aksamaktadır.

Hüsn-i Yūsuf çok olur Yūsuf-ı Ken‘ān bir olur

3. Dāğ-ı mihri yanar ol lāle-ruḥuṅ sīnemde
Āsmāne nazar it mihr-i dıraḥṣān bir olur
4. Görmedüm ğonce-yi la‘lūḡ gibi rengīn yāḳūt
Mühr yüz biḡ bulunur mühr-i Süleymān bir olur
5. ‘Ulviyā şuḡa beḡzer ḳanı bir nazm-ı laṭīf
Çeşmenüḡ ġāyeti çok çeşme-yi ḡayvān bir olur

41.

8’li Hece Vezni

- 1 Yine ‘ālem güzellendi
- 2 Çemen tıtdı yirüḡ daḡlar
- 3 Köhne yurduḡ güzellendi
- 4 Seher ġitdi erüḡ daḡlar

42.

11’li Hece Vezni

I

1. Ḳaplanlar uyandı al ḳana boyandı
2. Neden şikāre dadandı benüm önümden baḡtum
3. Ṭālī‘ümden kim feryād ideyüm ḡālüm ḡarābdur
4. Ḳaddüḡüz eylerem dilden yaşum fark olınmaz selden
5. Kūşe kūşe naḡl-ı ġüliden oḡaḡlar kıızıl daḡlar

II

1. Güller ġülistānda bülbüller fiḡānda
2. Gözler seyr-i çemende leblerin dürrāḳilerle
3. Sīm bedenler sāḳilerle def-i ġam iden şer ider
4. İḡlersen ‘andelībümi olduḡ dil derdine ṭabīb mi olduḡ
5. Bencileyin ġarīb mi olduḡ nedür senüḡ şınruḡ daḡlar

41. MK. 984: 10^b.

Semā‘ī.

42. MK. 984: 10^b.

Türkü.

III

1. İreyim dil-dārına ol geniş ruhsardan
2. Haber al ben yaykaradan inlerüm kārzār ile
3. Mā-cerām rüzgārıyla şerh olunmaz bir kitāpdur
4. İlinden gül kaşı kara için oldum āvāre
5. Yārdan ayrıldum ne çāre bir tesellī virün dağlar

IV

1. Ahvālüm perīşān men hāmūş hayrāne ol hāli perīşānum
2. Derdiyle zārum giryānum baña rahm ola şavābdur
3. Bülbüldür gülzāruñ hem ğarībdür diyāruñ
4. Cevherī rüzgāruñ mecnūn olmuş görüñ dađlar
5. Bir eski ‘āşıkdur ‘Azrāya Vāmıkdur

V

1. Luţfuñı gören lāyıkdur yürü ceyran kuzusu
2. Yādı cömerd düşürdi tende cigeri kebābdur
3. Nesrin şabaklandı sünbül varaklandı
4. Mey-i hamr aķıķlendi yār-i cefākār olana
5. Bülbül hezār olana dil kebāb nālem rebābdur

43.

11’li Hece Vezni

I

1. El çek gitdi ey gül vazgel gülümden
2. Bir dağı görmeyim seni yār ile
3. Gözüm kan bürüdi korķmam ölümden
4. Ğayret beni helāk itdi ār ile

II

1. Göz göre yārumı virmezem ile
2. Ölürüm kendümi düşürmezem dile
3. Yolına virürem serümi bile
4. Çalışırum ilde olan var ile

43. MK. 984: 11^b.

Türkü.
[Hāsan]

III

1. İşte albüm işte meydān gelene
2. Gelmeyen yāri almasun diline
3. Yād el dokunmasun zülfü teline
4. Yoksa kendü bilür yār aġyār ile

IV

1. Ben çokdan kıymışum kend'özüme
2. Yaş yirine dem yürüdi gözüme
3. Eşüm dostum sitem ider yüzüme
4. Yağdı ceddüm şehrinin yār ile

V

1. **asan** dir koç yigit durur sözine
2. 'Āşıkun an gelür iki gözine
3. aşmum kimdür gelsin meydān yirine
4. Ya o ala ya ben alam yār ile

44.

11'li Hece Vezni

I

1. Eger genc-i 'alimden haber şorsan
2. Bu yıl ben sılaya varamam dimiş
3. Arttı benüm yaralarum sızlar
4. Ayagum üstinde duramam dimiş

II

1. İnandın mı 'Oşmānlınun sözine
2. Irak sarayın görüldi gözüme
3. Atum getürdiler badum yüzine
4. Daġlı doru saa binmem dimiş

III

1. Atum bindüm de gitdüm alaya
2. Sen uğratduñ ġarib başum belāya
3. Cerrāh getürdiler badı yaraya

44. MK. 984: 12^a.

Türkü.
[ara 'Ālī]

4. Cerrāh bu yaramı şaramam dimiş

IV

1. Söylen kardaşuma varsun anaya
2. Uzun uzun yollar düşdi araya
3. Şoĥbetin ġayrı cefādur diler Ĥaġda
4. Ne beni göster aġyār(a) ne aġyārı baġa

V

1. **Ĥar** ‘**Alī** din mektüb gitdi sılaya
2. Böyle sılaya varmam varmam dimiş
3. Ĥoyup ol ĥatı eger ġülzār baġa
4. Baġbān ġül satayum der bir iki ĥār baġa

45.

11’li Hece Vezni

I

1. Deli ġönül şaġın kaçma ölümden
2. Seri virmeyince yār ele girmez
3. Benüm şikāyetüm ġonca ġülümden
4. Bülbülüm ġılmaġa zār ele girmez

II

1. Ben Manşūram geldüm ‘uşşāk iline
2. Anuġ için düşdüm ĥalkuġ diline
3. Aşılmaġa yāruġ zülfü teline
4. Ben rāzıyum ammā dār ele girmez

III

1. Herkes ĥāġ ile yeksān oluġur
2. Maĥabbet tekyesinde miĥmān oluġur
3. Vücūdum şehrine sultān oluġur
4. Böyle bir mu ‘azzam şār ele girmez

IV

1. Dost şanup sırruġu açma nāşiye

45. MK. 984: 12^b.
Türkü.
[Ĥatibi]

2. Var düşmānuna haber taşıya
3. ‘Işk ile āšnā olan kişiye
4. Derd ü miḥnetiyle kār ele girmez

V

1. Dir **Kātibī** göñül olalum ahı
2. ‘Arş üstinde āsān kılıncı şāfī
3. Sīneye şarmağa böyle bir daḥı
4. Böyle bir şivekār ele girmez

46.

11’li Hece Vezni

I

1. Rūḥlaruñ al itdi aldı göñlümi
2. Kirpiklerini şaldı beni bu ḥāle
3. Qahpe felek n’itdün çifte yenlümi
4. İncindi vücūdum döndi helāke

II

1. Qapuñda mazlūmum ey mürüvvet kāmı
2. Dirler olmaz bu şoyların imānı
3. Böyle şandum sensün Yūsuf-ı şānī
4. Şalımıñın beñzer aña peçāle

III

1. İtürdüm ‘aqlumı ben deli oldum
2. Sen ḥünī gözlümün ben kulı oldum
3. ‘Işkuñ tekyesinüñ abdālı oldum
4. Dikdüm libāsumı girdüm bu şāla

IV

1. Coşkuñdur baq dünyānuñ ḥāline
2. Bülbüller bed-du ‘ā itmiş güline
3. Bir kāse şarābını almış eline
4. Dil-ber qarşumuzda durmuş ḥevāle

47.

11'li Hece Vezni

I

1. Çarh-ı felek bize 'aceb iş itdi
2. Biz de 'āşık olup dönmişüz
3. Ferzāvendde at oynadum kiş itdi
4. Etrāfı bağlanmış file dönmişüz

II

1. Haberüm yok bilmem n'olmuşum neden
2. Ğāyet zebūn oldum güzel sevmeden
3. Ümīd ile 'ışka hizmet itmeden
4. Kanber 'Alī gibi kula dönmişüz

III

1. Rūz u şeb vādī-yi hicrānda kalduğ
2. Kendü dilimüzle belāmuz bulduğ
3. Cefā çeke çeke şararup şolduğ
4. Hazāna irişmiş güle dönmişüz

IV

1. **Gevherī** bülbülüm zār-ı 'ışk ile
2. 'Aceb derdümüz var hār-ı 'ışk ile
3. Siyāh kömür gibi nār-ı 'ışk ile
4. Yana yana beyāz küle dönmişüz

48.

11'li Hece Vezni

I

1. Vücūdum yağıdı yandurdı
2. Bir celālī bir göziyle kaç ile
3. Kolum kırdı kanatlarum şındırdı

47. MK. 984: 13^a.

Gevherī.

Bu şiir *Gevherī Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

48. MK. 984: 13^b.

Türkü.

4. Adı cefâ yir yir aķar taşıyla
II
1. Kalem böyle yazılmışdur yazıma
2. Yazım kıısa uymaz kııım yazıma
3. Gice bir uyķu girmez gözime
4. Bari yâre düş olaydum dōş ile
III
1. Dost yolına malım mülküm virdüm de
2. Bülbül gibi çok nazarı virdüm de
3. Yâri ağyâr ile kez gördüm de
4. İki gözüm doldı kanlu yaş ile
IV
1. Ğarîbce ‘ömrü şalmış firâra
2. Felek virmiş ‘ömrümüz mezâda
3. Günden güne itmede dür yelmeşile
4. Hakkımız Hakk olsun rüz-ı cezâda

49.

11’li Hece Vezni

- I
1. Şirîn dil-berler gitmez oldu
2. Şimdi göñli mâil olmuş yaş ile
3. Dosta ağlarum bilinmez oldu
4. Tolupdur gözlerüm kanlu yaş ile
II
1. Çalına meclisde her dürlü sâz ile
2. Nazlı dil-ber kılsa şivemüz nâz ile
3. Gözüme görünmez tozanlar qarlar
4. Ben gönül yazını şaldum yaş ile
III

49. MK. 984: 14^a.
Türkü.
[‘Oşmân]

1. Göñül hercāinün ikrārın güder
2. Sitemkār elinde zehir yudar
3. Raķibe çeşm itmiş baña cevır ider
4. Bu meşeldür kırı yanar yaş ile

IV

1. Raķibleri tutsun derd ile ağrı
2. Yanar 'ışķ odına 'āşıkun bağrı
3. Yeşil başlu şāhın gel bize toğrı
4. Gülleri doldurdı çeşmüm yaş ile

V

1. Dir ki 'Oşmān hasretün dökdi
2. Sīnemde oluñmuş yaremi sökdi
3. Nice 'āşıklarun belini bükdi
4. Felek ile kim bahş ider yaş ile

50.

11'li Hece Vezni

I

1. Göñül gene bir şaneme bend oldu
2. Çıķar reftār ider her dem yüz güle
3. Söylendükçe ağız yarı fitne olur
4. Lebleri şekkere beñzer yüz güli

II

1. Her dem gözedürdüm dost yolların
2. Aķıdurum çeşmüm yaşın sellerini
3. Hüseynī bağına açılan gülleri
4. Bir şemmesin değişmem yüz güli

III

1. Şalınur serviler yidürmedi nihāli
2. 'İşķıyla hoş geçer 'āşıkın hāli
3. Gerekmez ciħānuñ mülk ile māli
4. Dil-ber bir kez nazār itse yüz güle

50. MK. 984: 14^b.
Kātib 'Oşmān.

IV

1. Benüm çekdügümü ol yār bilür
2. Gelür güle güle gönümüz alınur
3. Bir ‘aşıkın ‘ākıbeti hayr olur
4. ‘Işk ilinden bir ağlasa yüz güli

V

1. Dinmez keşān kāh u senāya
2. Kim gündür müntazıram sen aya
3. Şādmān olduğum virmem kıyāma
4. Ya çıkarsa **Kātib ‘Oşmān** yüz güle

51.

11’li Hece Vezni

I

1. Göñül perīşāndur gezme dīvāne gönül
2. ‘Arz-ı hālın kendün yāre söyleseñ
3. Öleyin kapusunda kemter bende kul
4. Hizmetinde kulluğuna yāre señ

II

1. Hāq ilāh yaratsa yazdı yazup
2. Mecnūn mısın dilenürsin yazıyup
3. Yoğsa Ferhādlan tağlar yarasın
4. Ağar gözlerümün riyāsı nemden

III

1. ‘Işk āteşi gibidür yaşumdur
2. Karārgāhuñ geçer deryā sitemdür
3. Ne yaman hoşnūdsun benden yār sen
4. Muğkemdür çekmez ‘ışkuñ kemānı

IV

1. Büker serv kaddi eyler kemānı
2. Umarum rakībün bağrını yarsın
3. **Kātib ‘Oşmān** vaşluñ zāriyle ölmez

51. MK. 984: 15^a.
Kātib ‘Oşmān.

4. Āh u efgān ile zāil olmaz
5. Maḥabbet çoḡdadur zor ile olmaz
6. Sen raḡīb hem eyleme yāre sen

52.

11'li Hece Vezni

I

1. Yaḡdı beni beḡleründür çāresi
2. Aḡ gerdāna siyāh zūlfi yayılan
3. İşler bu sīnemde oḡlar pāresi
4. Felek urdı beni ḡasret yayılan

II

1. Ne felekde bir ḡam-gūsār bulunur
2. Ne dil-berden ve ne göḡül alınur[?]
3. Çıkar reftār ide her dem şalınur
4. Ḳuḡu mıdur ḡarşumuzda yayılan

III

1. Bilmem deli göḡül sende ne sezer
2. Mecnūn olmuş ser-i kūyında gezer
3. Atar ḡamze sīneme yir yir düzer
4. Kirpiklerūḡ oḡun ebrū yayılan

IV

1. Sevdüḡüm bir ḡoncadur hem ḡonca-leb
2. Bunca āh u zāruma ol oldı sebeb
3. Rūsvāyluḡdan elem çeker mi 'aceb
4. Sırrı fāş oluben ḡalḡa yayılan

V

1. **Kātib 'Oşmān** 'andelībdür zār ider
2. Göḡüllerūḡ şafāsın hemān ḡār ider
3. Her kim düş gelse zehri kār ider
4. Bilmem raḡīb açık mıdur yayılan

53.

11'li Hece Vezni

I

1. Mevlâyı seversen iy bād-1 şabā
2. Kāküline dolaş yāri uyandır
3. Yiter bu nāz-1 hāb yiter istiğnā
4. Maḥabbet cān eyleyecek zemāndur

II

1. Çünkü gülşeninde oldum her bāri
2. Çoğ itdüdüñ bize feryād u zāri
3. Āh-1 sehergāhdan şaklasın Bārī
4. Yazuğdur kendüne nev-cüvāndur

III

1. Suāl ide dil-dāra ben efgendesin
2. Ber-murād itdi 'āşık-1 şermendesin
3. Geçdilerse efendüme bendesin
4. İnanmasun 'adū sözi yalandur

IV

1. Böyledür gerçi serv-i bülendüm
2. Cevri çok zālimdür ol şeh-levendüm
3. Ben bilürem kimdür benüm efendüm
4. Ko desinler fülān ibn fülāndur

V

1. Gerçek kim öldürdi cānā müşteri

53. MK. 984: 16^a; Gevherî: *Dīvān*: K. 468.

Gevherî.

I-2 kāküline dolaş yāri uyandır: dokun yārin kāküline uyandır *Dīvān*.

I-3 yiter bu nāz-1 hāb yiter istiğnā: yiter bu nāz yiter bunca istiğnā *Dīvān*.

I-4 maḥabbet-i cān: sohbet-i cām *Dīvān*.

II-1 çünkü gülşeninde oldum her bāri: gülşen-i kuyunda yaslanduk hāri *Dīvān*.

II-3 āh-1 sehergāhdan: ahımızdan anı *Dīvān*.

III-1 suāl it dil-dāra ben efgendesin: suāl itsün ol yār bu efgendesin *Dīvān*.

III-2 ber-murād itdi: terkitmesin *Dīvān*.

IV-2 ol şeh-levendüm: o bī-menendüm *Dīvān*.

IV-3 kimdür benüm efendüm: beni sever efendüm *Dīvān*.

V-2 kanda öğrendük: kār itmedük *Dīvān*.

V-3 her bir zemān fen dimişler: bir ziyānı bir kār derdi *Dīvān*.

V-4 felek bize itdügi himmet: şimdi ise bir kār yüz bin *Dīvān*.

2. Kanda öğrendük ziyān çekdik ekseri
3. Her bir zemān fen dimişler **Gevherī**
4. Felek bize itdügi himmet ziyāndur

54.

11'li Hece Vezni

I

1. Şunda bir perīye 'āşık olmuşum
2. Elüm irmedügi yār baña n'eyler
3. Sīnem üzre 'ışk āteşi yanıyor
4. Kārılı dağda esen yel baña n'eyler

II

1. Raķīb gel karşuma benüm işüme
2. Dolaşup gelüp düşme peşüme
3. Hicrānuñ yağmurı yağdı başuma
4. Işlatdı kurudum sel baña n'eyler

III

1. 'Işk kitābın okuyuben yazarum
2. Yüzüm olduğini sezerüm
3. Ben halk ile hak söyleyüp gezerüm
4. Ğıybetüm söylenürde baña n'eyler

IV

1. **Derviş 'Ālī** fermānıyla başlasam
2. Küfr-i günāhum 'aybum taşlasam
3. Gerçi dağlarca günāh işlesem
4. Benüm korkum Haktan il bana n'eyler

55.

11'li Hece Vezni

I

1. Vaqt-i seher gördüm bülbül-i şeydā
2. Medh okuyup feryād ider gül için
3. Hāl-i dil ile didüm nedür bu nevā
4. Ne bu nāle iy bī-hāber gül için

II

1. Didi bahār irdi artar cünūnum
2. Lāleveş hūn olur dağ-ı derūnum
3. Gül için degüldür āh u figānum
4. Hār-ı gam bağrumı deler gül için

III

1. Didüm sen ol bize 'āşık-ı müştāk
2. Gözyaşı olur mu idi bir Kızılıрмаğ
3. Böyledür ezelden 'ādet-i 'uşşāk
4. Gül isteyen hārı sever gül için

IV

1. Bezm-i 'āşık olan dāhı cānāne
2. Yağup gitmek gerek misl-i pervāne
3. Ol biri bī-vefādur biri dīvāne
4. 'Āşık böyledür dahı çeker gül için

V

1. Didi iy **Gevherī** pendüñ cevāhir

55. MK. 984: 17^a; Gevherī: *Dīvān*: K. 400.

Gevherī.

I-1 gördüm bülbül-i şeydā: bülbül zār ider dilā *Dīvān*.

I-3 hāl-i dil ile didüm nedür bu nevā: lisan-ı hāl ile şordum ey şeydā *Dīvān*.

I-4 iy bī-hāber: - *Dīvān* 'da bu kısım bulunmamaktadır.

II-1 bahār irdi: baharlarda *Dīvān*.

II-3 āh u figānum: benüm figānum *Dīvān*.

III-2 bu mısra eksik olarak okunmuştur: gözyaşı olurdu... *Dīvān*.

III-4 gül isteyen hārı: gül eşi hārımı *Dīvān*.

IV bu dörtlük *Dīvān* 'da bulunmamaktadır.

V-1 pendüñ: sözün *Dīvān*.

V-2 zāhir: hāzır *Dīvān*.

V-3 bu kārı zār bize: 'āşıkā maḥabbet *Dīvān*.

V-4 kim çarḥa: çarḥa kim *Dīvān*.

2. Suālin yirinde cevābuñ zāhir
3. Bu kārzār bize dād-ı Hudādur
4. Yoḥsa kim çarḥa baş eger gül için

56.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Dil-bere ğarrālığı ḥurşid-i tābān öğredür
2. Nāz u istiğnāyı ise çeşm-i giryān öğredür
3. Daḥı tāze tıfl iken cevr ü cefā bilmez iken
4. ‘Āşıkça cevretmegi ağıyār u nādān öğredür

II

1. Derd-i dilden bī-ḥaberdür söylesem ḥāzıqlara
2. Cevr iderler bī-vefālar luṭfuña lāyıqlara
3. Ol şabāyı gör kim dest-res eyler ‘āşıklara
4. Zillet-i yāre her seher nāz u ḥırāmān öğredür

III

1. Genc-i müşğindür bir destārında yārüñ perçemi
2. Cām-ı Cem olsa ‘aceb mi sırr-ı la‘lün mücrimi
3. Gül-‘ızarı ya düşdükçe nezāket şebnemi
4. Ben ğarīb ‘andelibe āh u efgān öğredür

IV

1. ‘Işık ile mecnūn olanuñ cāmesi deridür
2. Āsitān-ı dil-rubāda ḥāke rū-mālīdür
3. Şanma kim ‘ışık u maḥabbet kesb-i dilde diridür
4. Anuñ üstādı ezelde sırr u pinhān öğredür

V

56. MK. 984: 17^b; Gevheri: *Dīvān*: K: 842.

Gevheri.

II-2 lāyıqlara: yāyıqlara *Dīvān*.

II-4 zillet: zülf-i *Dīvān*.

III bu dörtlük *Dīvān*’da bulunmamaktadır.

V-1 şimdi: çünkü *Dīvān*.

V-2 kılsa: itse *Dīvān*.

1. **Gevheri** dir şimdi baña mesken oldı deyr-i 'ışk
2. Rāzıyım şad-pāre kılsa sīnemi şemşir-i 'ışk
3. Vāizā sen bī-cünūnsun ādemi zencir-i 'ışk
4. Sūretā mecnūn ider ma'nide iz'ān öğredür

57.

11'li Hece Vezni

I

1. 'Aceblemeñ dostlar giryān olduğum
2. 'Adū geçmiş sevdüğümle kūsüm var
3. Beni terk eyledi qurbān olduğum
4. Ol sebebden mātemüm var yasum var

II

1. Nedür cürmüm söylemedi ol hūbı
2. Nāz ile öldürdi bu ben maḥzūmı
3. Feryād ile inleddüm tās-ı gerdūmı
4. Ḥarābe virür 'ālemi āh u zārum var

III

1. Ḥāb-ı rāḥat gözde görünür ḥayāl
2. Şol kadar ağlamakdan şöyle oldum bī-mecāl
3. Şol kadar kan oldı ilde dest-māl
4. Şanki ilde pür-ḥūn iki tāsım var

IV

1. Yiter cevr eyledi ol şeh-levendüm
2. Qāilüm öldürüp çeksin kemendüm
3. Ben bilürüm beni sever efendüm

57. MK. 984: 18^a; Gevheri: *Dīvān*: K.417.

Gevheri.

II-1 nedür cürmüm söylemedi ol hūnī: bildürmedi cürmümü nedir ol hūnī *Dīvān*.

II-3 feryād ile inleddüm tās gerdūnı: feryādım inledür çarḥ-ı gerdūnu *Dīvān*.

II-4 ḥarābe qoparur 'ālemi āh u zārum var: muhammed-i tallal gibi sesim var *Dīvān*.

III-2 ağlamakdan şöyle oldum bī-mecāl: kan oldı elde dest-i māl *Dīvān*.

IV-1 yiter cevr eyledi: söylen cevritmesün *Dīvān*.

IV-1 öldürüp: boynuma *Dīvān*.

V-2 beni öldürdün: beni öldürüp *Dīvān*.

4. N'eyleyüm ara yirde hāşum var

V

1. **Gevheri** dir cānum sen ne söylersin
 2. Beni öldürdün şafā mı eylersin
 3. Öldürdüñ hey zālīm dañı n'eylersin
 4. Ben eyledüm yüz biñ kerre pesüm var

58.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Eyledüm Hakkā emānet iy gözi āhū seni
 2. Eyledüm Mecnūn-şıfat tağlarda cüst ü cū seni
 3. Sen şaçı Leylāmdan düşdüm cüdā kaldum ġarīb
 4. Sevdüğüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

II

1. Deşt-i küh-i hicre rāhum düştü şehrinden ġarīb
 2. Korkarum ki degmesün aġyār peşünje ben gidüp
 3. Sevdüğüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

III

1. Hey dirīgā maħrem iken iltifātı olmaġa
 2. Ayırup çarħ-ı felek şaldı diyār-ı ġurbete
 3. Ağlayup derd ile n'eylerem sitemdür fūrķate
 4. Sevdüğüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

IV

1. Sen şafāda demde ol cennāt ile cānā her dem
 2. Hıfz ide Allāh haţādan böyledür dāim du 'ām
 3. Būy-i zūlfünje nesīm-i şubħ ile gönder selām

58. MK. 984: 18^b; Gevheri: *Dīvān*: D. 803.

Gevheri.

I-1 gözi: yüzi *Dīvān*.

I-2 eyledüm: ideyim *Dīvān*.

II-1 ġarīb: gidüp *Dīvān*.

II-2 degmesün: düşmesün *Dīvān*.

II 'aql u fikr ü cān u gönlüm sende kaldı ten gidüp *Dīvān*.

III-3 n'eylerem: bindim *Dīvān*.

IV-1 her dem: müdām *Dīvān*.

V-1 gelem: gelen *Dīvān*.

V-3 unutma: çıkarma *Dīvān*.

4. Sevdüğüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

V

1. Ya gelem ya gelmeyem Mevlā bilür kim yā naşīb

2. Hağ mülākātuñ müyesser ide âmīn ‘anķarīb

3. **Gevherī**yi yād idüp dilde unutma iy ḥabīb

4. Sevdüğüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

59.

11’li Hece Vezni

I

1. N’eylemişüm sana iy çarḥ-ı gerdün

2. Kaşduñ baña mekân itmek şahrāyı

3. Ya nice olmayum mānend-i Mecnūn

4. Elümden aldurdum şubḥ-i Leylāyı

II

1. Nice irdiler şāh u gedādan

2. Bir cānum var dirīg itmem fedādan

3. Ey gönül gel umuduñ kesme Hudādan

4. Derdi viren bir gün virür devāyı

III

1. Giceler şubḥa dek kılarum āhı

2. Saña selām olsun güzeller şāhı

3. Dünyā gözi ile ‘aceb bir daḥı

4. Görem mi ola ol meh-likāyı

IV

1. **Mecnūn** dir yār-ı gārı bulaydum

2. İşigünde ednā kılı olaydum

3. Şāhīnümi bir bülend yanuma alaydum

4. Keşf idüp gezeydüm dār-ı fenāyı

59. MK. 984: 19^a.
Mecnūnī.

60.

11'li Hece Vezni

I

1. Hey vîrân olası hey çarḥ-ı gerdün
2. Bu senden çekdüğüm sitekler nedür
3. Göñül maḥzûn gözüm giryân pür-ḥûn
4. Derûnumda derd ü elemeler nedür

II

1. Kûh-ı 'ışık içre Mecnûndan beterken
2. Cismüm yanar dūd-ı āhum tüterken
3. Benüm kendü derdüm bana yiterken
4. Dost için çekdüğüm mâtemler nedür

III

1. Kan ağlayup cānum 'aceb āh itdi
2. 'Āşıkı öldürdün ise ne günāh itdi
3. Şāh-ı ğam göñlümi bārgāh itdi
4. Sīnemde 'Abbāsī 'alemler nedür

IV

1. Varayum dīvāna feryād iderek
2. Çekdürürsin dāim 'āşıkā emek
3. Yoḥsa bindir acı nedir ey felek
4. Bu aġyāre luṭf u keremler nedür

V

1. **Gevherî** dād eyle yārüñe sehergāh
2. Her ne çekdüm ise el-hükmi-lillāh
3. İy felek zūlmüne isterseñ güvāh
4. Derdümi söyleyen kalemeler nedür

60. MK. 984: 19^a; Gevherî: *Dīvān*: K. 475.

Gevherî.

II-4 çekdüğüm: tuttugum *Dīvān*.

IV-3 yoḥsa..... acı nedir ey felek *Dīvān*'da bu şekilde okunmuştur.

V-3 ey felek zūlmüne isterseñ güvāh: ey melek zulmete... güvāh *Dīvān*.

61.

11'li Hece Vezni

I

1. Dāğ dāğ eyledi sitemin ol yār
2. Hercāi zālimdür beni o dāğlar
3. Kaçar dāim bende olmadı ol yār
4. Şanmanuz kim dostlar beni o dāğlar

II

1. Ol dağı gül başa bülbülüm derdi
2. Yüz çevirüp şimdi hārını derdi
3. Her dem teraqqide derūnum derdi
4. Sitem evin harāb itdi o dāğlar

III

1. Uşandum gönlümü cāhuma cūdan
2. Fark olunmaz yaşum götürdi cūdan
3. Dürrini zār idüp ol cefā-cūdan
4. Himmet idecek yād o dāğlar

IV

1. Ğurbetlige düşdüm yāruş ilinden
2. Kurtulayum yārānından ilinden
3. Böyle bir zālīm kāfir ilinden
4. Edeb ağlar erkān ağlar o dāğlar

V

1. **Gevheri** yād ider bizi ol t̄ağı
2. Başum üzere kırdı ğam otağı
3. Ferhād külünk ile deldi o dāğı
4. Benüm bir āhum dinlemez o t̄ağlar

61. MK. 984: 19^b.

Gevheri.

Bu Koşma Gevheri *Dīvān*'ında bulunmamaktadır

62.

11'li Hece Vezni

I

1. Bize haq̄ikat sırrı diyen efendüm
2. Biz haq̄ikatde dostlara uyanlardanuz
3. Mu'azzez[?] olsun benüm şāh-levendüm
4. Nezāket ü edebin duyanlardanuz

II

1. Her ne cevri iderse ol kaşı kemān
2. Rāzıyuz emrinden çıkmayuz bir ān
3. Mübārek hātırın hoş olsun hemān
4. Biz dostun hātırın şayanlardanuz

III

1. Cefāsından halka şikāyet eyle
2. Şadākat hakkına hıyānet eyle
3. Cevrinden incinüp zerāfet ile
4. Kıyās itmeñ hātır şayanlardanuz

IV

1. Keşf-i rāz itmezüz her bir nā-murāda
2. Kāyilüz dost için çeksın derde
3. Biz dostun bir kılmını düşdügi yerde
4. Cān baş kıyanlardanuz

V

1. **Gevheri** şuretā gerçi çıkanlardur
2. 'Işkuñ meydānında mürüvvetlilerdür
3. Rāh-ı 'ışkda Hālil üstād biz yerdür
4. Şanmañ bu vādide yayanlardanuz

63.

62. MK. 984: 20^a.

Gevheri.

Bu Koşma Gevheri *Dīvān*'ında bulunmamkatadır.

63. MK. 984: 20^b.

Hasan.

11' li Hece Vezni

I

1. Çeşmümün yaşını 'ibret eyleyen
2. Bir yağmur bir kardur biri sel
3. Münāsib Ādemi Ferhād eyleyen
4. Biri Şīrīn biri dāğdur biri il

II

1. 'Işkın hancerini almış destine
2. Ben gedāyı katlitmek kaçdına
3. Üç sözüm var maḥbūblaruñ üstine
4. Biri destüm biri cānum biri gül

III

1. Görmesin beni benüm penc 'aqlum şaşırın
2. Ya 'kūbu fūrkat āteşine düşüren
3. Mecnūn gibi dāğdan dāyim düşüren
4. Biri sevdā biri Leylā biri çöl

IV

1. Sevdüğüm yüzümden gitmez ḥayālin
2. Temām güzelliği bulmuş kemālin
3. Müzeyyen eyleyen Yūsuf cemālin
4. Biri kirpik biri kākül biri tel

V

1. **Ḥasan** her sözüñi yirine döşer
2. Maḥabbet elin boynından aşar
3. Sevdüğüme libās güzel yaraşur
4. Biri yeşil biri beyāz biri al

64.

11' li Hece Vezni

I

1. Cānum senün bu sevdāna düşeli
2. Hiç oñılmaz bu sīnemde yare hey

3. Āteşünle kebāb olup pişeli
4. Anuñ için karşı durdum nāre hey

II

1. Cānum niçün ebrūlaruñ çaṭarsın
2. Hışm eyleyüp bu bendeni yaḳarsın
3. Sen de bencileyin yas mı tütarsın
4. Egnüme giyeyüm kara bāri hey

III

1. Ğonca gülüm düşmiş nādān iline
2. Hiç bilemem emim ile dem siline
3. Aşlayum yāruñ zülfi teline
4. Manşūr kim işde geldüm dāra hey

IV

1. Dir ki 'āşık kıl eyledüñ boynumu
2. Her nādāna göstermezem oynumu
3. Eger yārüm alduñ iseñ göñlümi
4. Merḫametın eksük itme bāri hey

65.

11'li Hece Vezni

I

1. Oñılmadı gitdi sīnemin dāğı
2. Yavrum ḫancerünle sīnem yarılı
3. Mecnūnam gezerüm sahrāyı dāğı
4. Görinmez gözüme şimdi yār eli

II

1. Dil-ber nūş itdürdi baña bu semi

65. MK. 984: 21^b; Gevheri: *Dīvān*: K. 126.

Gevheri.I-2 yavrum: dil-ber *Dīvān*.II-3 feryād nerde olurmuşsun alsın: kangı kez isterse alsın *Dīvān*.II-4 getir: hemān *Dīvān*.III-2 belki merhem ider: āşıka devādur *Dīvān*.IV-1 derd ile günde: derdime lokman et *Dīvān*.IV-4 baña ṭabīb yiter hemān yār eli: baña Lokman yiter şimdi yār eli *Dīvān*.V-1 derinden: terinden *Dīvān*.V-2 derinden: deründan *Dīvān*.V-4 yār itmiş kendüye şimdi yār ili: kendine yār itmiş özge yār eli *Dīvān*.

2. Didi ki iy ğarīb murādın buse mi
3. Feryād nerden alurmuşsın elin bu semi
4. Feryād idüp didüm getür yār eli

III

1. Țabīb öldürür mü hīç kendi yārini
2. Belki merhem ider leblerin yārını
3. Şikāyet iderüm Mevlāya yarın ölürsem
4. Ölürsem elinden böyle yareli

IV

1. Derd ile günde yüz biñ devāyı
2. Yüz biñ ile āhı yüz biñ devāyı
3. İstemem ğayriden yüz biñ devāyı
4. Baña Țabīb yiter hemān yār eli

V

1. Gül açılmış gördüm yārın derinde
2. ‘Andelībem idem vaşfın derdinde
3. Ğarīb **Gevherī**yi sürüp derünunda
4. Yār itmiş kendüye şimdi yār eli

66.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

I

1. Ben ölürsem ƙara geysün dūd-ı āhum gibi ‘āşıklar
2. Yār dökilsün dāğ-ı sīnem gibi ol bağrı yanıklar
3. Yār senüñ hecr-i ğamuñla sürmedük sevdā-yı şadıklar
4. Āh ne ƙara günlere ƙaldum yazuıklar baña yazuıklar

II

1. Yār benüm dāğlarca derdüm var vişāl-i yāre çārem yok
2. Yār deli divānıñ eglencesi bin bir māh-pārem yok
3. Yār ğamum ƙadden ziyād yıldızum düşkin sitārem yok

III

1. Yarın bayram olur yāruñ elin öpmek naşīb olmaz

2. Ya nice nevrüz gelür vaşluñ baña hiç tabīb olmaz
3. Ağlasam yaraşur baña ben gibi bir ġarīb olmaz

IV

1. Yār güzeller şaķınmaz mı nāle u āh u fiġānumdan
2. Yār geçer ‘ömr-i ‘azizüm gibi aġyārla yanumdan
3. Bu hercāilik umulmaz mı o şems ile māhumdan

67.

11’li Hece Vezni

I

1. Göñül ġurbet ilde saña naşihat
2. Hazer it kendüni vesvāslardan
3. Bulmaġ isterseñ kân-ı ma’rifet
4. Ezber it virdüġi kırtāslardan

II

1. Cāna rāyegāndur senüñ vişālüñ
2. ‘Āleme zeyn olmuş nūr-ı cemālüñ
3. Ruġlaruñ üstinde ol siyāh hālüñ
4. Biat almış gibi abbāsilerden

III

1. Mü’min inkār itmez haķ rahmetini
2. Müşir gelür çeken nāzı zaġmetini
3. Bu nazm-ı **Gevher**inüñ var kıymetini
4. Suāl it var sarrāf-ı elmāslardan

IV

1. Çarġ inçler āh-ı derdüñle dönmişdür
2. Hazāne rüy-i zerdüñi [...]
3. Konuşam sevdüġüm her nā-merd ilen
4. Arza noķşān gelür ġabāslardan

68.

11'li Hece Vezni

I

1. Saña gel kendüñi şaķınur ol sen
2. Tut bu naşihatı bî-gânelerden
3. Defter-i 'uşşâķa bir mihr-i sühan
4. Nâmıyla yazıldıñ cânânlardan

II

1. Leb-i la'li çün hayât-ı cāvidān
2. Mürde olan dilde belî bî-gümān
3. Cemālin pür-nür eyleme pinhān
4. Sermest-i 'ışķ olan rindānlardan

III

1. Bu dil hizmetinde bir gulām aņla
2. Girüp tob dört kapuda gel selām aņla
3. Meclîs-i 'irfāna leb-i kelām aņla
4. Nüş ile şun ki peymānelerden

IV

1. **Yazıcı Muştafa** yitürdüm kendüm
2. Kays-ı bî-mekānum ey lebi kandum
3. Defter-i dīvāna şıǵmaz efendüm
4. Nice söz gelürmiş dīvānlardan

69.

*Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün**Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -*

I

1. Hüsñüñ ile bu ciḥān ekrem ḥayālümdür benüm
2. Ya kaşı Kāsım yedi Rüstem ḥayālümdür benüm
3. Dervîşin luţf-ı pākidür ol melek-simālınuğ

68. MK. 984: 23^a.**Şarkı.****[Yazıcı Muştafa]**69. MK. 984: 23^b.**Türkü.**

4. Saña biñ kez didüm âdem hayâlümdür benüm

II

1. Ben aña Mecnün olayın ol baña maṭlûb olur
2. Hân-ı cismüm oydı kırtlar bir zemân Eyyüb olur
3. Kâh Sikender kâh Süleymân kâh bir Ya‘ḳûb olur
4. Yūsuf içün tuttuğum mâtem hayâlümdür benüm

III

1. Bu ‘âlemüñ cehlını bilmez anılasan erbâblaruñ
2. Ehl-i naḳî her küşâde didiler her bâblaruñ
3. Ol melek kaçan kim gice düryâblaruñ
4. Nice sînemdeki cânum hayâlümdür benüm

IV

1. İstemem yıķıldığı bu ḳalbi billür âlihemin
2. ‘Adûlar vaşlına irişe bî-şek âlihemin
3. Der çarḳcı budur seyrân benüm [...] âlihemin
4. Dökilen gerdânına perçem hayâlümdür benüm

70.

Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. İy göñül ğarible tilüñ çün hayâlümdür benüm
2. Ḳaldı vaṭan gitdi yâr yollar hayâlümdür benüm
3. Ḳalmadı dermân u ṭâḳat ‘ıṣḳumı kıldı zebün
4. Dil-rubâlar medḥ iden diller hayâlümdür benüm

II

1. Gözlerüm yârdan hayır gözler ḳulağum sesdedür
2. Ten za‘îf oldı meded ney iniler cân ḥastedür
3. ‘Aḳlumı başumdan alan ğonca-yı nevestedür
4. Şaḳırum bülbül gibi güller hayâlümdür benüm

III

1. Gözleri faşl-ı bahârda diredürler femleri

2. Ğoncalar bād-ı şabādan alalarmış nemleri
3. Hani evvel zevk u şafā 'ış u 'işret demleri
4. El şunup şarmaşduğum bilür hayālümdür benüm

IV

1. Dāmgeh-i āhū 'ışkına düşüp ugradum sevdāya ben
2. Eylemem meyl-i maḥabbet zīnet-i dünyāya ben
3. Gezerüm şahrā (vü) şahrā 'āşıkum Leylāya ben
4. 'İşkumun Mecnūnıyum çöller hayālümdür benüm

71.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. İy felek beni yār ile sitemkār itmek niçün
2. Āteş-i 'ışk-ı yārıla giriftār itmek niçün
3. Biz Muḥammed Muştafānuş dīdār-ı cemāliçün
4. Sevdüğüm ben kılınım böyle cevır itmek niçün

II

1. Bir tesellā vir 'uşşāka esirgeme iy şākī
2. Bu güzellik müddedidür çün şaşa kılmaz bākī
3. Āzad eyle kim suçumdan günāhum bu belā hey
4. Güş idüp raķīb sözine i 'tibār itmek niçün

III

1. Göñül ibā ile gelse siyah-ebru ḥāriye
2. Şimdi dil-ber bakmaz oldu 'āşık-ı bīmāriye
3. Kaldır teninden āftābum bende-yi fuķarāya
4. Ḥasb-i ḥālüm çün bilürsin 'arz-ı ḥāl itmek niçün

IV

1. Dergeh-i şādık ceresle nice bir āh eyleyüm
2. Nice bir secde kılup kapunda tavāf eyleyüm
3. Nice bir dīdem giryān nice bir yüzüm ḥāl eyleyüm

71. MK. 984: 24^b.

Āli.

Vezin aksamaktadır.

4. Bāri bir tesellā vir ki intizār itmek niçün

72.

11'li Hece Vezni

I

1. Cümle günāhumı deftere yazdum
 2. Haber aldum toğrısı yola varan
 3. Geşt idüp cihānı varını gördüm
 4. Vefā bulmadum ben işde yārende

II

1. Dost ilinden kudret meyin içende
 2. Dünyā sarāyından konup göçende
 3. Ğaflet meydānında gözde içende
 4. Nişānı yoķ murādına erende

III

1. Felek dehr sāzını eline alup
 2. Kimine dil virüp yüzine gülüp
 3. Dünyānuş bī-vefāluğunu bilüp
 4. Ğarīb bayķuş gelür mi mürīd anda

IV

1. Yoķdan var eyleyen perverdģārdur
 2. O dil-ārām olan ğayreti ārdur
 3. Melāmet olmaduķ kimse mi vardur
 4. ‘Āşıķlaruş erkānına gidende

V

1. **Kātibī** dostlara idelüm selām
 2. Ayrılık tutmaz eylemedin lām
 3. Ululardan ķalma sözdür bu kelām
 4. Sözi olan uşlu gerek virende

73.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec + ---/ + ---/ + ---/ + ---

1. 'İzāruḡ pertevini mihr-i nūr-efşāne yazmıřlar
Cebīnūḡ řu 'lesin cānā meh-i tābāna yazmıřlar
2. Senūḡ řol řaḡn-ı hūsñüñdeki ḡaṡṡ-ı lebūḡin řekli
Hemān bir ḡavz-ı Kevşerdür Ḳur'āne yazmışlar
3. Yazanlar nüşa-yı 'ıřķ içre özüm her şeb
Ruḡ-ı şem 'i yiter ki dem-i pervāne yazmışlar
4. Dil-i müjgānlaruḡ ḡo ḡāmeler cānveř řāhum
Ruḡun tařvīrini yazmışlar ammā kime yazmışlar
5. Lebin derdiyle bezm-i ġamda 'ış u 'ışret-i **Nef'ī**
Ḳādüm çeng nālemi mutrib gözüm peymāne yazmışlar
6. Güzellik resmini ruḡsāre-yi cānāna yazmışlar
Ele āyīne al anı gör cānā ne yazmışlar
7. 'İzārında görinen ḡaṡ degüldür āyet-i nūrı
ḡaṡ-ı rü 'yet ile bir kākül-i ḡandāna yazmışlar
8. Cemālinde ḡurılmış ḡařlaruḡ toġrıya ḡāredür
Senūḡ menşūr-ı hūsñüñ dil-ber-i řāna yazmıřlar
9. Lebūḡ üstinde ḡaṡ ġūyā yürür tāriḡ-i zībādur
ḡaṡ-ı yaḡūtıla ser-çeřme-yi ḡayvāne yazmıřlar

73. MK. 984: 25^b.

Nef'ī.

Bu gazel Nef'ī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

Vezin aksamaktadır.

10. Kalem merķūm iken divān-ı 'ışķ iķre gel ey Es'ad
Gelüp ĥattı nice 'ākılları dīvāne yazmışlar

74.

11'li Hece Vezni

I

1. Ğarīb bülbül ne yatarsın uyan
2. Yeryüzü el olduğı zemāndur
3. Ğaķdan irişür dürlü ķudretler
4. Bülbül güle ķul olduğı zemāndur

II

1. Yine destūr oldu güller açıldı
2. Meclisler ķurıldı dolu açıldı
3. Yeryüzüne āb-ı ĥayāt şaçıldı
4. 'Aşıklara gül olduğı zemāndur

III

1. Bir sözüm var söyleyüm dostāne
2. Kimler açılmış gelür mestāne
3. Kimler gelür görmüş bu mestāne
4. Boş ķadeķler dolu olduğı zemāndur

IV

1. Eridi dāđlaruķ ķarı eridi
2. Gül ağacuķ yeşil yaprak büridi
3. İndi ovalara seller yüridi
4. Çamlı dāđlar yol olduğu zemāndur

V

1. **Karac'oğlan** eydür begler ağalar
2. Şuyunu ķuşmuş gelür taşlar ķayalar
3. İnmiş yavru řāhīn tırna ķovalar
4. Ğurı çaylar sel olduğı zemāndur

74. MK. 984: 26^a.
Türķü.
[Karac'oğlan]

75.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Seyrümüzde dün gice bir dil-rübāya uğraduğ
2. Bir görünmez aşlı fer'î yok belāya uğraduğ
3. Bilmedük ki bunda çok müşkil mesâil var imiş
4. İşledük ders-i ğam-ı 'ışkı kazāya uğraduğ

II

1. Vaşluğ isterler diyü yāre bizi geçmiş rakīb
2. Ey müselmānlar ne olmaz iftirāya uğraduğ
3. Tır-i müjgānını geçmekte degildi la'lüne
4. Devrden bir hatā ile hatāya uğraduğ

III

1. İşidüp rāy istedüğün kūyuğa katl-i āşıka
2. Bir iki āvāre var idi oraya uğraduğ
3. Hālvet olup nūş idildi bādeler tā subhđan
4. Bir nice kere semāh idüp sefāya uğraduğ

IV

1. Luṭf-ı Hāḳ olmazsa kırtulmağ ne mümkün [...]
2. Ey bend-i dām-ı kaydla māsivāya uğraduğ
3. Şorduk ağıyarı o yār-ı pür-şafāya uğraduğ
4. Cāndan uşanduğ belā üstine belāya uğraduğ

76.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Merdüm-i çeşm-i 'alīl-i kühl için izün tozın
Bulmaduğ sultānumı dün hāk-i pāya uğraduğ
2. Bilmezüm bāğ-ı İrem midür ya şahñ-ı meykede
Cennet-āsā bir maḳām-ı dil-güşāya uğraduğ

75. MK. 984: 27^b.

Türkü.

76. MK. 984: 28^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G.297.

'Ulvī.

2a: meykede: dil-güşā *Dīvān*.

3. Tevbe itmişsin diyü pîr-i muġān incindi dün
Ġam bizi öldürdi zîrâ bed-du‘āya uğraduġ
4. Kūyuġa varduġda derd-i ‘iřkumuz oldu füzün
Ya‘ni kim dermān içün dārü’ř-řifāya uğraduġ
5. Yoġ imiş yārānı hergiz ‘**Ulvî**-yi ġaste-dilün
Diyeler ġālını řorduġ bir gedāya uğraduġ

77.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + - - - / - + -

1. Mübtelā-yı derd-i ġam bulsam melālüm söylerüm
Ehl-i ġāle rāst gelsem ġasb-i ġālüm söylerüm
2. Ķanda bir dīvāne bulsam eylerüm ‘arz-ı cünün
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerüm
3. Ger řikār aġvālin aġsa cem‘ olur řayyādlar
Şayda ġābil olmayan vaġřī ġazālum söylerüm
4. İtmesün mi ol güneş benden felekde ‘ār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerüm
5. Ey **Behişti** ġiřşe-dār olsun diyü erbāb-ı ‘işk
Ķıssa-ġān olup raġīb ile cidālum söylerüm

78.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + - - - / - + -

I

1. Aradum gezdüm dilā řāh-ı cihānum bunda yoġ
2. Ķanda gitdi bilmezem ol nev-cüvānum bunda yoġ

77. MK. 984: 28^a; Behişti: *Dīvān*: G.297.

Behişti.

78. MK. 984: 28^b.

Türkü.

3. Hoḳḳa-fem şāhib-ḳad şīrīn-zebānum bunda yoḳ
4. Yek nazār ḳıldum ‘acebdür nāzenīnum bunda yoḳ

II

1. Gitdi ol Mecnūn-ı zībā bendesin ğamda ḳoyup
2. Hātırum eyler perīşān şimdi her söze uyup
3. Belki bütün dünyāyı gezdüm elüme postlar geyüp
4. Anḳladurdum ḫālūmi şāhib-zemānum bunda yoḳ

III

1. Bilmezem ol bī-vefā ğamda mı miḫnetde mi
2. Bir ḫaber alsam cānāndan gūşe-yi vaḫdetde mi
3. Bāde-yi gül-fām için aġyār ile soḫbetde mi
4. Üftādeler ser-tācı ol ḫūr u ğılmān bunda yoḳ

IV

1. Hiç ḫaber-dār olmadı o çeşm-i mestümüz
2. Çün ḫaḳıḳī sevenümüz yoḳ imiş kim ḳışşamuz
3. Gönlümi şayd ideli hiç işe varmaz destümüz
4. Bir müsāfir gibiyüm çengī mekānum bunda yoḳ

V

1. Ḳalmışam ğam gūşesinde sevdüğüm imdāda gel
2. Def‘-i ğam itmek dilersen sevdüğüm iç bāde gel
3. Mecnūna yiter isen luḫf sözün açma yād gel
4. Yañılup murād ile nām u nişānum bunda yok

79.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Hezec +++- / + + - - / + + - - / + + -

1. Āh olsa baña bir dil-ber-i ferḫunde-ḫişāl
Ḳāmeti serv-i sehī çeşmi siyāh ḳaşı hilāl
2. Dursa mestāne dura yürise peyk-i ‘ışḳ ide
Söze geldüğü nişār eyleye ol āb-ı zülāl

79. MK. 984: 29^a.

Şehrī.

Bu gazel Şehrī *Dīvān*’ında bulunmamaktadır.

3. Gözi bādāmī ola zülf-i siyāhı ‘anber
Gerdeni hām gümüş gibi dağı ruhları āl
4. Mey-i nābı ile ğaddārı kıra şevkından
Bağda göncaları kılsa perīşān-ı aḥvāl
5. Pişesi resm-i vefā olsa hemān ‘uşşāka
Meyl ide dağı mülāyim ola ol tāze nihāl
6. Dişleri dür-i ‘Aden la‘li ‘aķıķ-i Yemenī
Beli ince deheni gönca ola hem sözi bal
7. Teni pālūde-yi ter gibi dağı sīnesi nesīm
Yed-i beyzāsı ise enveri yarı meş‘al
8. Hāşılı cümle cihān hūbları reşk ide aña
İsterüm bir güzel olmaya güzellikde mişāl
9. Ey **Şehirī** hele bir böyle cüvānı bulsam
Baş açık yalın ayak yolna olurdum abdāl

80.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Hezec ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Düşeli bāde-yi gül-fāme dil-i mestāne
Oldı zevķüm yiri hāk-i ḥarem-ı mey-ḥāne
2. Rāyegān bulmaz o zülf-i siyehūñ bir kılnı
Ne belā leb çeker anı kıparınca şāne
3. Şāyed ey şūḥ-ı cihān-ārāda bir fitne kıpa
Şāne tolanmasun evvel ḥaṭ-ı ‘anber-efşāne

4. Bezme teşrîf idesin diyü gice iy mihrî
Hayli döndi yürüdi şevkuñ ile peymâne
5. **Sāmiyā** ‘āşığa düşünām ideli luṭfundan
Hūblarda yine bir nām ḳodı cānāne

81.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Çāk iden sīnemi tīg-i ğam-ı cānānumdur
Fāş iden sırrumı sūz-ı dil-i cehānumdur
2. Gün degüldür görinen deyr-i felekde her gün
‘Aks-i taşvīr-i cemāle meh-i tābānumdur
3. Dāğlar güller elifler şanemā serv-i sehī
Çeşm-i şad-pāre benüm tāze gülistānumdur
4. Ne ḳadar var ise meh-pāre ḳulağı küpelü
Bende-yi ḳalka-be-ġuş-ı der-i sulṭānumdur
5. Sāyeveş ḳāk ile yeksān iden üftādeleri
İy **Hilālī** benüm ol serv-i ḳırāmānumdur

82.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Şikest olsa şurāḳī cām-ı meclīs ber-ḳarār olmaz
Meşeldür sāḳiyā baş gitse ayak pāyidār olmaz
2. Şarāb-ı nābdan şūfī geçerdüm ihtiyār olsa
Bilürsin mest-i ‘ışḳ olanda evvel ihtiyār olmaz

81. MK. 984: 30^a; Hilālī: *Dīvān*: G.21.

Hilālī.

1b: cerihānumdur: pinhānumdur *Dīvān*.

82. MK. 984: 30^b; Hilālī: *Dīvān*: G.36.

Hilālī.

3. İrişmez saye-yi Tübāya Sidre haqqıçün yārdan
Bugün yoluñda her kim iy sehî-ğad hāksār olmaz
4. Ruḥuñ yādiyle iy gül dem mi var gülzār-ı kūyuñda
Ḥabāb-ı eşk-i gül-gūndan kenārum lālezār olmaz
5. Ḥadeng-i ğamzesi tenden geçüp kār eyledi cānā
Hilālî ol kemān-ebrūya beñzer ğamzekār olmaz

83.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Şalınsun varsun ol serv-i revānum [ser-]firāz olsun
Dolansun berk-şīveyle yürisün serv-i nāz olsun
2. Şarāb-ı la'l-i mey-gūmı gibi 'ıyş-ı müdām olsun
Kemend-i zülf-i müşgīni gibi 'ömr-i dırāz olsun
3. Niyāz itdükçe 'uşşāk-ı belā-keş arturup nāzın
Cihānda 'izz ü nāziyle hemīşe bī-niyāz olsun
4. Bükilsün çengveş kıddüm uyup kınūn-ı 'uşşāka
Çalınsun ney gibi beñzüm belā bezminde sāz olsun
5. **Hilālî** çün güzel sevmek dilersen bir güzel sev kim
Meh-i 'ālî-cenāb olsun şeh-i miskīn-nevāz olsun

84.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri --+/-+--+/+--+/+--

1. Cānā ḥabāb-ı mey ki lebūñ mübtelāsıdur
Āvāre eyleyen anı 'ışkuñ hevāsıdur
2. Kūyuñ yolını tıtdı geçilmez raķıbden
'ışk ehlinūñ efendi şarılmaz belāsıdur

83. MK. 984: 30^b; Hilālî: *Dīvān*: G.75.

Hilālî.

84. MK. 984: 31^a.

Sāmî.

3. Düşmeden ise dost cefası girân gelür
‘Āşıkların bilin bu gün ol pîr olasıdur
4. Geldi kapuğa düşdi dil-i zâr itme red
Hâk-ı derûñ fütâdesi kûyuñ gedâsıdur
5. **Şamî** cihânda şî‘r-i selâset-şî‘ârına
Şöhret vire hemîşe ki rengin libâsıdur

85.

Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Hezâr çihre-yi zerd üzere döksem eşk-i hûn-âbı
Harâm olsun içerseñ bensiz iy zâlim mey-i nâbı
2. Senüñ hecrüñle ağan gözlerüm yaşını gördükde
Kurıdı zerre deñlü nîl-i pâki kalmadı âbı
3. Eger Bih-zâd taşvîr itse ol ruñ-ı muşavverden
Dilâ fark itmeye idi bir ahde mihr-i cihân-şâhı
4. Hûmâr-ı bâdeden olduñ kuşuru var ise lûţuf
Ayaklandururuz meclîsde gel ey sâķî aħbâbı
5. **Şehîdî** pend ile hâk-i der-i mey-hâneden geçmez
Ben iy vâ‘iz elümden koymazam bu halka-yı pâyı

86.

Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

Hezec ---/+---+/+---+/+---

1. Haţ geldi ruñ-ı yâre hırîdâr tükendi
Gün bitdi vü germiyyet-i bâzâr tükendi

85. MK. 984: 31^a.

Şehîdî.

86. MK. 984: 31^b.

Şehîdî.

3a Vezin aksamaktadır.

2. Sevdā-yı ser-i zülfün ile şöyle za'ifüm
Bir kılcık kalıptur bu dil-i zār tükendi
3. Şimden girü harc eyleyelüm naqd-i sırruñı
Derdün ile şehā sikke-yi dünyā tükendi
4. Şehr içre zarīfān gāzelleri dimez oldı
Gūyā ki hemān şāhib-i es'ār tükendi
5. Vaşf-ı leb-i yār ile **Şehīdī** bu gāzelde
İzhār-ı kemāl eyledi güftār tükendi

87.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Kaatre yüz gerçi velī ammā ki deryā bizdedür
Nüh-felek seyyāreler çarḥ-ı mu'allā bizdedür
2. Bizdedür sırr-ı haḳıḳat bizdedür sırr-ı mükevven
Maḥsen-i sırr-ı ilāhī dür-i yektā bizdedür
3. Nağme-yi Rūḥu'l-Ḳudüsdür kılinur pāk eyleyen
Gönlümüz āyinedür nūr-ı mücellā bizdedür
4. Zāhidī gel berü ta'n eyleme biz 'āşıḳlara
Bülbül-i bāğ-ı cinān verd-i ra'nā bizdedür
5. Gerçi **Mecnūnī**yüz ammā gül-i Leylā için
'Āşıḳ-ı şadıḳlaruz gel gör Leylā bizdedür

87. MK. 984: 31^b.

Mecnūnī.

2a Vezin aksamaktadır.

5b Vezin aksamaktadır

88.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Hüs-n-i cānān māh-ı 'ālem-tāba beñzer beñzemez
2. Lebleri yāķūt-ı la 'l-i nāba beñzer beñzemez
3. Hüb cemāli Ka 'beye teşbīh ider ehl-i nazār
4. Kaşları maħbūblaruñ miħrāba beñzer beñzemez

II

1. Dişleri ħoķķa-yı dehen lebleri yāķūt-ı pāk
2. Aķıdur çeşmini temāşā ilen olur helāk
3. Anuñ için baħr-ı 'ışk girdāba beñzer beñzemez

III

1. Dil-berünj her 'uzvuna Hāķ gör neler kılmış 'atā
2. Ne münāsib k'ālūde dil-dārda misk-i atā
3. Ba 'zılar dir 'anberi küllābe benzer benzemez

IV

1. 'İtr-ı şāhīdür disem yok būy-ı zülfüne ħatā
2. Hüs-nüne emşāl cihānda bulınursa merħabā
3. Kaşına cem ' olur ise nice biñ serv-i tūbā
4. Her kaçan kınasa parmaqlardan ol dil-rubā
5. Göricek ana dir idüm ħābe beñzer beñzemez

V

1. Ol felek ġamzesi tırün sīneme atduğı dem
2. Beni koyup ġayrlara atduğı dem
3. Ğafleti bu çarħ devr atduğı dem
4. Āb-ı çeşmümden döner dülāba beñzer beñzemez

88. MK. 984: 32^a.

İlāhī.

V: Hece eksikliğinden ötürü vezin aksamaktadır.

89.

11'li Hece Vezni

I

1. Tabībler derdüme idemez çāre
2. Ancağ vişālin baña hāzmdur güzel
3. Müjgān-ı tīrūnle urursun yāra
4. Dimezsın bendeje yazumdur güzel

II

1. Lāyık mı senüñ ğonca-teg dehānuñ
2. Bir gözleri mestin tāze cüvānuñ
3. Duta egri cevri hancer miyānuñ
4. Söze gel dir isen yazumdur güzel

III

1. Cāna geçdi cevri şīveler ile
2. Eyleyüp cevri şīveler ile
3. Mestāne mestāne şīveler ile
4. Bilürem ben ammā ayıkdur güzel

IV

1. Bī-vefā ger 'arz-ı āfāta dursan
2. Maḥabbet 'ālemi nicedür görseñ
3. Dā'imā öldi Gevheri ger dirseñ
4. **Cevheri** kılına lāyıkdur güzel

90.

11'li Hece Vezni

I

1. Ben senüñ medḥiñi dilde oğuram
2. Cemālūñ beñzer elife yay ılan
3. Sen sende ğanī bende bir faķirem
4. Hem-nişin olur mı gedā yay ılan

89. MK. 984: 32^b.

Cevheri.

90. MK. 984: 33^a.

Kātib 'Osman.

II

1. Ğamzelerüñ kıldı sînemi yāre
2. Zülfün beñzer genc ol zırhı märe
3. Sevdā-yı sırrımı şaldı efkäre
4. Gözlerüme uyhu girmez ay ılan

III

1. Çokdur bu cihānda gün yüzli perī
2. Görinmez gözüme yüz biñde biri
3. Seher vaqti doğar cemālin nūrı
4. Şanma ki güneş ‘älemlere yayılan

IV

1. Kalmadı cihānda kerem-kāniler
2. **Kātib ‘Oşmān** yār ilinde iñiler
3. Sünnet üzere bir Ādem yayılan
4. Zülüf müdür kākül midür tel midür
5. Halka halka senüñ üzre ya yılan

V

1. Hep senüñle cüdālıgumdur benüm
2. Destān olup ‘älemlere yayılan
3. Eger yolcu iseñ yol vir atına
4. Eger yoldaş iseñ el ur bu çaya

VI

1. Ben sînemi siper itdüm bu çaya
2. Çek gel ğamzeñ oğun gel ur yay ılan
3. ‘Āşıkam serümde kapluğun tacı
4. Bir ednā kulun kim hayır du ‘acı

91.

11’li Hece Vezni

I

1. Rüz u şeb belāda Mecnūna döndüm
2. Var ise gönül Leylāyı sen misin

91. MK. 984: 33^b.
Türkü.
[Kāni]

3. Delüp kühı 'ışk-ı Ferhād gitdi
4. Her dem böyle Şirîn-edāyı sensin

II

1. Hâtırcuğum ele alup gelmezsin
2. Destün ile hūnı çeşmüm silmezsin
3. Bende sīm zer yokdur du'ā itmezsin
4. Bilürüm sevdüğüm dünyāyı sensin

III

1. Kākülün üstād-ı gönca-dehenler
2. 'Āşıkā rahm eylemez şol sitemgerler
3. Dāl itdiler nice kaplı kılıcı
4. Nā-merd olsun ya havf idüp yayılan

IV

1. **Kānī** aç gözüñi gafletden uyan
2. Āhır serde çıkar nā-merde uyan
3. Sencileyin gitmek üzre koyulan
4. Ya ācdur ya şehriyār ya yılan

V

1. Bir kadeh bādeye şayd olur dirler
2. Gerçek ise dil-ber-i şeydā sensin

92.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Tāze dil-ber sevse 'āşık eski derdin tāzeler
Tāzeler keyfiyetin erbāb-ı 'ışkuñ tāzeler
2. Eylerün 'aqlın alup düşürmek için Allāha
Şivekārüm gāh bu zer dülbendini gāh tāzeler
3. Bir kadeh meydür şırāsı terk-i ser sermāyesi
H'āceler 'ışkuñ metā'ın yok yire endāzeler

4. Uçdı dil şah-bāzı benden kondı naḥl-ı kaddüne
Nāle sānmaḡ aḡa karşı eylerem āgāzeler
5. Rū-siyāhlar ḡāmeveş şimdi dil uzatsa ne ḡam
Vaḡt ola ‘**Āli** sözüḡ altun ḡalemle yazalar

93.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün fe ‘ülün

Hezec +----/+----/+-

1. Dilā ol sevdüḡüḡ dil-ber ne sinde
Güzellik tazelik terlik nesinde
2. Nesin sevdüḡ be şūfi bu cihānuḡ
‘Aceb bilsem senüḡ göḡlüḡ nesinde
3. Ne diş ḡaldı aşınmaduḡ ne tırnaḡ
Ne bende ḡūta ḡuvvet var ne sinde
4. Nazar ḡıl semm-i sūzendan cihāna
Ne Hinde ‘azm ü rezm eyle ne Sinde
5. **Ḳabūli** fāriḡ ol tūl-i emelden
Saḡa ne bunda rāḡat var ne sinde

94.

11’li Hece Vezni

I

1. İstanbul coştı da ḡurūc eyledi
2. Dīn da ‘vāsındadur ḡul pādşāhum
3. Bu şehir-i mu ‘azzem saḡa n’eyledi
4. Dīn da ‘vāsındadur ḡul pādşāhum

II

93. MK. 984: 34^a; Ḳabūli: *Dīvān*: G. 388.

Ḳabūli.

94. MK. 984: 35^b.

Rizā.

1. 'Ahdimüz bütündür fāriğ olmayuz
2. Küffāra ašlā ḥarac virmeyüz
3. Bu ḥuṣūṣa saṅa belī dimeyüz
4. Dīn da'vāsındadur ḳul pādšāhum

III

1. Ölür isek şehīd ḳalursaḳ ğāzī
2. Allāh'ın emrine cümlemiz rāzı
3. Ḳızılbaş müftīyi ol ḥīle-bāzı
4. Ḳullaruṅ istemezler bil pādšāhum

IV

1. Şadra geçüpdür vezīrūṅ Rāmi
2. İskerlet Oğlu'dur aṅun ḥüddāmı
3. Ḳurulur meclīsi nūş ider cāmı
4. Onlar bu iştedür bil pādšāhum

V

1. Ḥalīfe olanlar taḥtta oturur
2. Sikkesin yürür ḥuṭbesi oḳtur
3. Dīvānı ḳurulur şorğuḳ şoḳunur
4. Ḳullar ister seni hey pādšāhum

VI

1. İsmüm Meḥemmeddür maḥlaşum **Rızā**
2. Esīr oldum sana çok çekdüm cefā
3. Her ne gelür ise ḳazaya rızā
4. Dīn da'vāsındadur ḳul pādšāhum

95.

11'li Hece Vezni

I

1. Yāre ḳarşu gider iken yaradan
2. Ğāfilinden bir oḳ geldi yaramaz
3. Ben bundan ḥalāş olamam ölürem
4. Yār ilinden ḳalem elde yaramaz

II

1. Bir gül dikdüm bir yitürem yir dirdüm
2. Dil-berlerüñ 'ahd u emānuñ gördüm
3. Bir yerde degül biñ yirdedür derdüm
4. Yārdan ğayrı kimse yaram şaramaz

III

1. Dil-ber senüñ kaçın gözin qaradur
2. Qādir Mevlā'm ne güzeller yaradur
3. Benüm destüm başumda şeh-pāredür
4. Güler raqīb şanur benüm yaramaz

IV

1. **Seydī** yārüm vaşfı oqın ata gör
2. Aţup anı menziline ite gör
3. Murād idüp kumāşını şata gör
4. Bir güne olsa sa'ıñüz yaramaz

96.

8'li Hece Vezni

I

1. Gele hey cānum pāresi
2. Cān esmer ne tendür niçün
3. Şaçalum ğamze yarası
4. Cān esmer ne tendür hey niçün ağlarsun

II

1. Bülbül ağlar gül derdiylen
2. Siyāh zülfün kemendiyyen
3. Öleyüm mi bu derdilen
4. Cān esmerine tendür niçün ağlarsun

III

1. Sıneme dāğlar devirdin
2. Yüreyim kaçdın kavurdun
3. Ne dīdem yüzün çevirdin
4. Cān esmerine tendür niçün ağlarsun

IV

1. Anı ider kimi sözüüm
2. Gördüm bedr olmuş mäh nūrun
3. Hem **Ḥalīlūm** iki gözüm
4. Cān esmerine tendür hey niçün ağlar

97.

Fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir gerekdür ḥāne-yi dilde yaraşmaz yār iki
Bī-vefā olursa olsun olmasun teg yār iki
2. Dilde nīzen var iken ğamzen daḥı getürdi kim
'Askeri eyler perīşān olıcaḳ serdār iki
3. Mülk-i dile genc ḥayālin kim ider gāhī ğamın
Görmedük cem' olduĝın bir ḳal'ada dizdār iki
3. Ḳaşları tuĝrā çeker 'uşşāḳı zülfün bend ider
Milket-i Rūm içre olmaz ḥöd dilā ḥünkār iki
5. Eyledi bāzār-ı 'ışḳunda saḅa cānum fedā
Şemsī'nüñ iḳrār birdür eylemez iḳrār iki

98.

Fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Bendesin Mecnūn eden Leylā mıdur ḳarşumdaki
2. Çeşm-i āhū sākin-i şāḥrā mıdur ḳarşumdaki
3. Mürdeler ihyā ider bir kez tekellüm eylese
4. Nuḳḳı 'İsā şāḥıdur çünki ḥayāt ḳarşumdaki

97. MK. 984: 36^b; Şemsī: *Dīvān*: G. 477.

Şemsī.

2a dilde neyzen var iki ğamzen gönderme kim: cān u dil ḳaşdına ğamzeḅ oḳların gönderme kim *Dīvān*.

3a mülk-i dile genc ḥayālin kim ider gāhī ğamın: geh ḥayālūḅ ḥükm ider şehr-i dilde gāhī ğamuḅ *Dīvān*.

4a ḳaşları: ḳaşlaruḅ *Dīvān*.

5a cānum: cānın *Dīvān*.

5b Şemsī'nüñ: Şemsī'de; iḳrār: inkār *Dīvān*.

98. MK. 984: 36^b.

Ma'lūmī.

II

1. Çok sîne birle şikest itmiş bu kıadd mi ar'arı
2. Boyı nâzûk zülf-i perçîn ile hâl-i 'anberî
3. Nice medh eyleyeyüm ol perî-rüyı dil-beri
4. Çeşm-i cādū nergis-i şehlä mıdur karşıumdaki

III

1. Kıadd mi ya serv midür sidre ya ar'ar mıdur
2. Hazret-i nür-ı Hudâ hürşid ya enver midür
3. Yoğsa ol şüh-ı cihân-âra mıdur karşıumdaki

IV

1. Bilmezem 'aqlum ala yâ Rab bu çâr-ebrü mıdur
2. Âftâbı 'ışkuş ile yanduran meh-rü mıdur
3. Haste **Ma'lûmî** 'aceb ol ruhları gül-bü mıdur
4. Ya şeker-leb tûfi-yi güyâ mıdur karşıumdaki

99.

11'li Hece Vezni

I

1. Bu gün seyr itdüm ol melek-simâyı
2. Baña biş mekr ile el itdi gitdi
3. Ki görmiş rüyıla bir hûb-ı mühlik
4. Görince ruhsârın el itdi gitdi

II

1. Görindi çeşmüme ol hüs-n-i mâhum
2. Haţâdan şaklasun anı ilâhum
3. Gelüp ahvâli şor dîvâne şâhum
4. Benümle remz idüp hâl itdi gitdi

III

1. Beni bu sevdâlar eyledi zelîl
2. Gün-be-gün ğıdamı eyledi kalîl
3. Maḥabbetle vücûdum oldı 'alîl
4. Elif kıaddüm büküp dâl itdi gitdi

99. MK. 984: 37^a.
Ma'lûmî.

IV

1. Beni bend eyledi ol tār-i kākül
2. Gülşen-i hüsni içre bitmiş ‘aceb gül
3. Beñi fülful dili bülbül lebi mül
4. Geleydi **Ma‘lümī** lāl itdi gitdi

100.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hāl-i haṭında māhuñ zülf-i mu‘abbirler yatur
Şanki bir gencinedür üstinde ejderler yatur
4. Şem‘-i meclīs muşhāf-ı hüsniñ güzel kerem olur
Şubhdañ nūr āyetün her gice ezberler yatur
3. Āteş-i ‘ışkuñ şeydāyı Mecnūn ider sevdüğüm beni ār
Kūşe-yi vīrānelerde gör nice server yatur
5. Şöyle tīrüm urşa ğamzeñ sīne-yi mecrūha kim
Şimdi bu yanmış cigerde kanlu hancerler yatur
5. **Sa‘dī** yā çevgān-ı zülfünde ola şehriyār
Tob olup meydān hüsniñde nice erler yatur

101.

8’li Hece Vezni

I

1. Māyilüm yārın nazına
2. Gelür nazlana nazlana
3. Siyāh zülfün māh yüzüne

100. MK. 984: 37^b.

Sa‘dī.

Bu gazel Sa‘dī *Dīvān*’ında bulunmamaktadır.

3a: Vezin aksamaktadır.

101. MK. 984: 38^a.

Semāī.

[Kuloğlu]

4. Döker nazlanı nazlanı

II

1. Maḥbūb yaratmıştı yüce
2. Behāsı yokdur zerrece
3. Bende ḥānunda bir gice
4. Qalur nazlana nazlana

III

1. Sevdüğüm çekmez elemi
2. Kendi bilür gulāmını
3. Qulunda Taḥrı selāmı
4. Alur nazlana nazlana

IV

1. **Quloğlu** dir varılmağa
2. Demī devrān sürülmeğe
3. Bendesine şarılmağa
4. Gelür nazlanı nazlanı

102.

8'li Hece Vezni

I

1. 'Arz-ı ḥāl itmekdür qasdam
2. Bana nazlanma nazlanma
3. Güzel yaşın için dostum
4. Bağa nazlanma nazlanma

II

1. Güzeller içinde mümtāz
2. Cefālar eylersin eyle az
3. 'Aşık uşandur cevri nāz
4. Bağa nazlanma nazlanma

102. MK. 984: 38^a.
Nazire-i Semāi.
[Quloğlu]

III

1. Unutma ‘ahd-i emānum
2. Luṭf eyle kām̄eti kemānum
3. Benüm serv-i ḥirāmānum
4. Baḡa nazlanma nazlanma

IV

1. Aḡlatma **Ḳuloḡlu** gülsün
2. Derdine bir yāre bulsun
3. Güzel yaşıḡ için olsun
4. Baḡa nazlanma nazlanma

103.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Ḥüsnüḡe kıl temāṣā mihr ü dıraḡṣān imrenür
2. Seyr ider ise cebīnün māh-i tābān imrenür
3. Leblerüḡ görse eger la‘l-i bedaḡṣān imrenür
4. Dişlerüḡ seyr eylese lü‘lü-yi yekdān imrenür

II

1. Söyleseḡ dürr-i cevāhir şaçılır güftār ile
2. Dökilür ḡonca-dehende ḡad-i şekker bal ile
3. Seyr-i bāḡa çıḡduḡında nāz ile reftār ile
4. Ruḡlaruḡ bir kez görürse verd-i ḡandān imrenür

III

1. Bāḡ-ı cennetden ise her dem küşād güllerüḡ
2. Rū-be-rū revnaḡ virende ṡurre-yi sünbüllerüḡ
3. Ruḡlarında zeyn iken görse eger kāküllerüḡ
4. Yayılup büy-ı laṡifi misk-i ḡāḡān imrenür

IV

103. MK. 984: 38^b.
Şarkı.

1. Hüb rā' nālūḡda dirsın hüsñüñe yoḡdur ra' nā
2. Zeyn olup ḡattı cemālinde açılmış imrenür
3. Çeşm-i ebrü şanı gördü şüphesiz bī-iḡtiyār
4. Mısra gitme řanuram Yūsuf-ı Ken'ān imrenür

V

1. Ey ḡabībüm ḡaflet-i vařluña ikrār eyleseñ
2. Ey cemāl-i bāḡ-ı cennet seyr-i gülzār eyleseñ
3. Eksük itmiş merāmı iḡsānuñı var eyleseñ
4. Ḳadd-i tūbāyı görürse belki rızvān imrenür

104.

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec +---/+---/+---/+---

I

1. Yine sevdi deli dīvāne bir řüḡ-ı sitemkārı
2. Helāl olsun içer ise ḡanı şol çeşm-i ḡün-ḡarı
3. Beni yād eyleyüp dil-ber alup ayaḡın aḡyārı
4. Bize her dem söger yāruñ leb-i la'ı-ı şeker-bārı
5. Kim açardı añı emmiş ya öpmiş olsa der bārı

II

1. Düşelden bezm-i cān içre ḡayāl-i şem'ı ruḡsāruñ
2. Olupdur bu dil-i dīvāne cān ile ḡiridāruñ
3. Beni öldürmege ḡaşd eyler ol zülf-i sitemkāruñ
4. Dil ü cān ise maḡşūduñ biri yitmez mi bu zülfün
5. Behey kāfir iki yirden ḡuşanmaḡ [neyki] zünnārı

III

1. Bizümle irişe cānān idüpdür va'de-yi vuşlat
2. Dirġā intihāsına irişemez şeb-i fırḡat
3. Dilā ger vaşl-ı dil-dāra iresen el virüp furşat
4. Niḡārı sīne-ber-sīne der-āḡuş itmedür řoḡbet
5. Ne minnet būsēye ol ḡöd muḡarrer aḡzı ikrārı

IV

1. Dil-i maḡzūnumu deřt-i belāya řalmaḡ istermiř

104. MK. 984: 39^a.

Tahmīs.

Tahmīs edilen şiir: İřḡāḡ Çelebi: *Dīvān*: G. 302.

2. Beni tarḥ eyleyüp yanuḡda tenhā kılmağ istermiş
3. Raḡīb bedluğ vişāluğ metā‘ını almağ istermiş
4. Gözüm izüñ tozını nağd-i cāna almağ istermiş
5. Ƙo ḡayr itsün [begüm] senden yaña[dur] bozma bāzārı

V

1. Senüñ ‘ışkuḡdan el çekmek işidür küfr-i muṡlağdan
2. El açuḡ rüz u şeb dāyimā du‘āmuz budur Ḥağdan
3. Baña la‘l-i lebüñ rāci‘dürür cām-ı mürüvvetden
4. Bizi tırüñ ḡalāş itse götürse gelse toprağdan
5. Geçüpdür cānuma her dem aña yalvarı yalvarı

VI

1. Düşüp dil baḡr-ı efkäre bu ‘ağl-ı pāy-māl ile
2. Kimesne bulmadum ṡurre seni Yūsuf-cemāl ile
3. Seni māh ile vezn itdüm terāzū-yı ḡayālümle
4. O bir yanı göge agdı Ƙo ma‘lüm oldu miğdārı

VII

1. ‘Aceb ‘ahdi ya dil-ber saña ‘arz eylemese aḡlāğ
2. Dimişdür āftāb-ı nazm olan ol muṡtali‘ afāğ
3. Mülāyimdür anuğ la‘li öpüpdür cümle-yi ‘uşşāğ
4. Güzellerden birer büse alur her şi‘rüne **İşhāğ**
5. Anuğün böyle ṡatlıdur anuğ ebyāt u eş‘ārı

105.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Māhv idüp ol faşl-ı tābistānı itdi nev-bahār
Feyz-āb-ı raḡmetüñ iy ebr-i nīsānı yağın
2. Nāruğ altında remādı sebz-i sīrābın olup
Berg-i sebz oldu duḡān-ı nārı derd-i āteşin
3. Āftāb-ı red idüp ol faşlı tağlīb eyledüñ
Çenber-i gerdün elünđe ḡalka-yı engüşterin

105. MK. 984: 40^a.
Ƙasīde.
[Maḡbübī]

4. Görmeye kadrün maķāmin çeşm-i mühür olsa ger
Nāy-ı İsrāfīl billūr-ı kamerle vurayın
5. Bu ne esīr-i hidāyetdür ki aşl-ı dīnüne
Muhtedīdür ‘ālem-i kevne gelirken her cebīn
6. Reh-nümā-yı maķşad-ı haķķa taķaddüm eyledün
Çünkü olduĢ Beyt-i Maķdis’de imām-ı mürselīn
7. Pādşāhum ol gice olduĢ Süleymān-ı felek
Yād ider her kevkebün evreng-i Süleymān özin
8. ‘Askerüñde oldu nūr-ı ‘ayn-ı perī-āдеми
Ol gice yāruĢ olan cünd-i sürüş u mürselīn
9. Çünkü yaklaştı tarīķuĢ tahtgāh-ı ‘izzete
SaĢa pāyendāz olundu atlas u arş-ı berīn
10. Çünkü irdi rāh-ı iķbālün maķām-ı Sidreye
Anda ķaldı pūyeden RaĢşuĢla Cibrīl-i-Emīn
11. Cānib-i haķdan irüp refref o sā‘at Ģidmete
Cān gibi olduĢ meyān-ı sīnesinde cānişīn
12. Çünkü ‘azm itdi hevā-yı lā-mekāna ol seĢāb
AĢa nisbet oldu ‘arşuĢ ķubbesi ferş-i zemīn
13. Ebr-i raĢmet oldu refref zātuĢı iĢrāz ile
Berķ ururdu her taraf şalduķça pertev ol cebīn
14. Mā-verāsından Ģaber yoķdur ki ta‘bīr eyleyüm
Anda pervāz idemez murgābiyān-ı mā vu tīn
15. Lākin icmālen Ģaber oldur ki zāt-ı haķķile
İttişāl-i ma‘nevī itdün zihī fażl-ı mübīn

16. Nice taḥḳīk oldı ol şoḥbetde sırr-ı ‘ışḳdan
LİK şavt u ḥarfdan yok zerrece onda ṭanīn
17. Dürretü’t-Tāc-ı cihān itdi seni şun ‘-i ḥudā
Ol cihetle oldı cāyuḡ cümleden bālā-terīn
18. Genc-i raḥmetden ‘atā-yı vāfire maḗhar olup
‘Aḳıbet itdüḡ o ni ‘metlerle āheng-i zemīn
19. Cümlesini baḥşış itdüḡ ‘ācizāne ümmete
Āferīn iy ḥāşş-ı şāhenşāh-ı maḥlūk āferīn
20. Her fakīre ṭarf-ı isti ‘dādı alduḳça virüp
Zerre deḡlü olmadı hengām-ı baḥşışde ṭanīn
21. Bir gice itdün zaīf-i māh-i tābānı şikest
Eyledüḡ [...] ol ḳaḥṭ-ı ni ‘amdan kām-bīn
22. Bāb-ı ni ‘methāne-yi cūduḡda yazılmış ezel
Hāzihī cennātu ‘adnin fedḥulūhā ḥālidīn
(İşte Adn cenneti budur, ebedi olarak kalmak üzere girin oraya. *Taha*, 76)
23. Gülşen-i ḳadrūnde bir küçük nişīmen cirm-i ḥāk
Çarḡ aḡa saḳf-ı müşebbek encüm anda yāsemīn
24. Ḥurde zerdālū-yı baḡ-ı ni ‘metündür ḥūr velī
Görinür mīnā-yı gülzār-ı sipihr içre mehīn
25. Nefs-i pākūnle idüp iş ‘āl-i nirān-ı ḡazā
Nice kerre eyledüḡ ref ‘i zulām-ı müşrikīn
26. Nīzedārān-ı sipāhuḡ bir neyistān oldı kim
Rūbeh itdi kāfiri andan çıḳan şīr-i ḡarīn

27. Tūglar kim çekdi düşmen ser-nigün itdi gūzāt
Oldı kār mı anlaruñ çārüb u meydān-ı kin
28. ‘Āciz oldı kāfir-i haste bāl itdi n’eylerüm
Gerçi gösterdi zırıldan hānehā-yı engübīn
29. Bul ‘aceb hālet ki hep ol hāneler hālī olup
Her birine girdi bir zenbūr-ı tīr-i sehmgīn
30. Çirk-i şirki dāmen-i āhir zemāndan maḥv idüp
Oldı iḥsānuñla pūr-nūr-ı hudā rüy-i zemīn
31. Hem cemā‘at hem semāḥat iki bāl-i serverī
Bir ‘aceb şeh-bāzsın şayduñ hümā-yı mülk-i dīn
32. Mülk ile ma‘müre-yi dünyā serāser muntazam
Dīn ile maṭmüre-yi ‘uqba dolu‘ genc-i defīn
33. Bu ne kūşışdür ki tırmaqla teverrüm eyledi
Tül-i iḥyā-yı leyālīde o pāy-i nazenīn
34. Merhem olmak mümkün olsaydı aḥun tīmārına
Ḥāk-i ruḥsārum iderdüm āb-ı çeşmümden acīn
35. Luṭf idüp ma‘zūr tut şı‘rüm kuşurun serverā
Kim mehin rāyeti de lābud olur ‘illet qarīn
36. Tīğ-i cellād [...] [...]
Berķ ururdı her taraf şalduqça pertev ol cebīn
37. Ya Rasūlallāh nice maḳtülü iḥyā eylediñ
Bendeñi de eyle ol bāğ-ı keremden hūşe-çīn

38. Dergeh-i luṭfuṅda bir sāil faḳīr-i ‘ācizem
Düşmüşem ḥāk-i belāya haste vü endühgīn
39. Bāb-ı luṭfuṅ sāili ‘abd-i faḳīruṅ Nādirī
Düşdi ḳaldı dergehüñde zār u efkār u ḥazīn
40. Gerçi çokdur daḥı ammā luṭfuṅa yokdur ḥesāb
Eyle Bārīden şefa‘at yā şefi‘ü’l-müznibīn
41. Cürmüni ‘af itdürüp eyle ‘uḳūbetten ḥalāş
Onu ber-bād itmesün nīreng şeytān-ı racīm
42. Merḥametle bir nazār ḳıl bende-yi efgendeḡe
Çünki meb‘ūs-ı Ḥudāsın Raḥmeten li’l-‘ālemīn
43. Gerçi çok cürmümde var ammā ki luṭfuṅ bī-şümār
Sāili kāfir de olsa eylemez red ehl-i dīn
44. Ḥazreti ‘ulyāḡa layıḳ medḡe ḳādir olmadum
Līk meddāhane taklīdüm bana besdür hemīn
45. Şehre-yi Fir‘avn u Mūsā ḳışşası meşhūredür
Luṭfuṅa olsun bahāne yā emin‘el ḥālīḳīn
46. Sen sa‘ādet nūrısın ol ḥāk-i miḡnet zerresi
N‘ola ref‘itse hevāyı luṭfa ol mihr-i cebīn
47. Bāb-ı iḡsānuṅ küşāde ilticāda kāināt
Behremend olmaḳda andan vāridīn u şādirīn
48. Herkes aldı ḡışşesin eşnāf-ı luṭfuṅdan şehā
Bende ḡaşā kim ḳalem ol maḡrüm [...]
49. ‘İllet-i ḡāiyedür zātıñ vüçüd-ı ‘āleme

Sensin el-hāk gāyetü'l-gāyāt-ı kaçd-i evvelin

50. Evvel ü āhir vücūdudur sebab her ni'mete
El meded ey dest-gir-i evvelin ü āhirin
51. Tā ki dergāh-ı mūmiddü'l-kevnden imdād ola
Feyz-i cūdundan ola zerrātı 'ālem kām-bin
52. Rūhuju tervih idüp yüz bin şalavāt izedi
Ālüje aşhābına rızvān-ı haķ olsun karin
53. Haşre taşşış itme sultānum şefā' atkārını
'Ālem-i dünyāda da ol dest-giri 'ācizin
54. Goncalar gibi açılsun nice kalb-i çāk çāk
Bād-ı enfāsuñla gelsün gülşen-i dünyā vü din
55. Kişver-ārā-yı şefā' atsin zülāl-i luḫfile
Ol tahāretgūster-i ālüdegān-i mā vü ḫin
56. Hılşat-ı hullet-i bebr iklil-i maḫbūb-i beşer
Cāh u devlet var ise nāz u ni'met ü yemān

106.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āsmān-i çini devātum dūd-ı āhum hāmedür
Yazduğum evrāk cān üzre maḫabbetnāmedür
2. Şām-ı zülfünde ruḫ-ı zībāna irmek kaçd ider
Anuñ için āftābuñ 'azmi her dem şāmedür

106. MK. 984: 42^b; Emrī: *Dīvān*: G. 122.

Emrī.

1b: evrāk cān üzre maḫabbetnāmedür: dil safhası üstine mihnet-nāmedür *Dīvān*.

2b: azmi: eyledün *Dīvān*.

4a: eyle kim: eyledün *Dīvān*.

5a: beni incinmem cismi: tıgı ger *Dīvān*.

3. La'lüne öykindi diyü sükkerün bāzārda
Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengāmedür
4. Ey göñül cān naqdini vaşlına teslīm eyle kim
Karz alınmışdur lebinden va'demüz bayrāmadur
5. Kana yursa tīği ser-tā-ser beni incinmeyüz
Emriyā ol baña bir gül-gūnī atlas cāmedür

107.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Dem-i vaşluñ irişse çeşm-i 'aşıkda bükā artar
Şular tuğyān ider evvel bahār olduqça mā artar
2. Kıyās eyler mi Nīl-i Mısra ol Yūsuf-liqā yaşum
Anuñ mikyāsı yoqdur tırmaz ol mā dā'imā artar
3. Bu nüh-dülābı gerdān eyleyen seyl-āb-ı eşkümdür
Yaşum ser-çeşmesinden bahş idersem mā-cerā artar
4. Şular çağlar tuyūr āvāzesinden kühsār iñler
Bahār eyyāmıdur şimden girü şayt u şadā artar
5. Güzellik burcına bir mäh-ı nevdür ol hilāl-ebrū
Çerāğ-ı hüsnine gündən güne tırmaz ziyā artar
6. Dil-i dervīş-i dil-rīşūñ du'ā-yı şubḡāhından
Belālar eksilür cāh u celāl u kibriyā artar
7. Tıyılmaz ḡ'ān-ı ihsāna kanā'at gelmez insāna
Kerem gördükçe ey **Bāķi** gedālardan recā artar

107. MK. 984: 43^a; Bāķi: *Dīvān*: G.64.

Bāķi.

4b: şayt: şīt *Dīvān*.

108.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Murg-ı dil pervāz iderken ol gözi şeh-bāz ile
Düşmedi gitdi konuşmak ol hümā-pervāz ile
2. Rāh-ı ğamda sāyesin pā-māl kılsun kendüsin
Hem-reh olmak isteyen bir dil-ber-i mümtāz ile
3. Sīneler yanmağda diller āh u efgān itmede
Bezm-i ğamda zevkümüz var şimdi sūz u sāz ile
4. Bezme gelmez yārün elün den şafā itmem diyü
Hālimüz müşkil midür ol yār te 'allī sāz ile
5. Kūyuña varmak senün fikr-i ğam-ı ğīsün ile
Çarha çıkmak gibidür āh-i kemend-endāz ile
6. Defter-i 'uşşāka kaydet **Veysi**-yi dīvāneyi
Tā ki ol bī-çārenün bir pāre gönölü yazıla

109.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dil-i sūzānı ol şūh-ı cihān-dārum nişān eyler
Semenderdür hadeng-i āteş içre āşiyān eyler
2. Olup şandūka-yı sīnemde dāğum tabla-yı tırūn
Ceresdür dil pes-i şandūkada her dem fiğān eyler
3. Meger kim hokka-bāz-ı hilegerdür 'ışk-ı mekkārūn
Ki kalbüm hokkasında mühre-yi hālün niğān eyler
4. Firāz-ı bām-ı 'ışka çıkmaga 'azm eyledi cānum
Anuğ çün sīnem üzre şerhalardan nerdübān eyler

108. MK. 984: 43^a.
Veysi.

109. MK. 984:43^b; Nādirī: *Dīvān*: G.29.
Nādirī.
2b: her dem: dāyim *Dīvān*.

5. Hattın oğşar eliyle dil-rübā ey **Nādirī** gūyā
 Kalem barmağların levh-i ruḥında imtiḥān eyler

110.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Dem-ā-dem yāra karşı eşkini düşmen revān eyler
 Maḥabbet ehli ammā kāil olmaz aña kan eyler
2. Çıkar dil-ber şerār-ı āhumı gördükce kūyında
 Olur bir fitne zāhir her kaçan encüm kırān eyler
3. Zemīn-i dilde pinhān eyleyen gencīne-yi 'ışkuḥ
 Aña dāğ-ı gamuḥdan sīnede yir yir nişān eyler
4. Per ü bālin şikest eyler 'adūnuḥ seng-i ta'nuḥdan
 Şu murğ-ı dil ki serv kāmētūnde āşiyān eyler
5. Vefāya 'ahd iderse yıl geçer ey **Hāletī** itmez
 Kaçan kim va'de-yi cevri eylese ammā hemān eyler

111.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Tābiş-i mihr-i ruḥun lāle-yi ḥamrā ne bilür
 Reviş-i kāmētūnji serv-i dil-ārā ne bilür
2. Gül yüzün yādına ben nağmeye āğāz edecek
 Nağme-yi şevk nedür bülbül-i şeydā ne bilür
3. [...] lebün görmedi mir'āt-ı ruḥuḥ
 Söylemeḥ pendüñi tūḥi-yi gūyā ne bilür
4. Kaşr-ı a'lāya melāḥatde Süleymān sensin
 Ey perī-rū seni her nā-kes u ednā ne bilür

110. MK. 984: 43^b; Hāletī: *Dīvān*: G. 184.

Hāletī.

2. beyit *Dīvān* 'da bulunmamaktadır.

111. MK. 984: 44^a.

Maḳālī.

5. Ey **Maḳālī** dile kār eyledüğün ḥār-ı cefā
Bezm-i 'işretde müdām ol gül-i ra'nā ne bilür

112.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Kadd-i bālāna öykinür [...]

[...]
2. Pāy-ı būsuy aña el virmez idi ḥammāmda
Ḳatı yüz pekligin eylemese idi mermer
6. Tāğların sīnesi yaqdı ğamuñ ile nice dāğ
Şanma āteş görinen her gice cāna yer yer
7. Meded öldürdi beni derdle Merīḥ-şıfat
Tīğ-i ser-tizle başlar kesici bir berber
5. Şi' r u inşā ile Süleymān ile girmez maḳşūd
Ḥūblar vuşlatına [...]

113.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --+ / --+ / --+ / --+

1. Şemşir-i fūrḳatūñ dilüm itdi dilim dilim
Nālem çıḳup çağırdı didi vā dilüm dilüm
2. Nār-ı firāḳdan nice yanam yanuñda āh
Yanḍuḳca şem'veş tūtışur od gibi dilüm
3. Öpüp dehānuñı ḳucabilsem miyānuñı
Āḥir 'adem vilāyetidür çünki menzilüm
4. Oldı yüzüm öñinde yire sürmeden siyāh
Baḳmadı yār yüz ḳarası oldı ḥāşılum

112. MK. 984: 44^a.

Maḳālī.

113. MK. 984: 44^b; Zāti: *Dīvān*: G. 956.

Zāti.

5. Altun nice ezildüğünü bilmez idüm eşk
Ey **Zātī** ezdi rüyümü hall oldu müşkilüm

114.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --+/-+--+/+--+/-+-

1. Gör 'ālemüñ bürüdetini oldı nev-bahār
Koynından ellerini çıkarmaz dağı çenār
2. Nev-rüz u nev-bahārun iken hükmi olmadı
Göstermez oldı kendüyi hürşid-i tābdār
3. Güyā bahār tāciri Hindüsitāndur
Māni' metā' in açmağa evzā'ı rüzgār
4. Güller de nā-şükufte aña kim kulağ tutar
Hālin kime şikāyet ide andelīb-i zār
5. Taht-ı zümürüdīnine geçdükde şāh-ı gül
Yahyā işidesin nice feryād ider hezār

115.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec --+/-+ -+/-+ -+/-+ -+/-+

1. Mehveş-i mey-i la'l-i revān perver-i yāram
Dīvāne-yi dil silsile-yi zülf-i nigāram
2. Cismüm ğam ile çeng-i belā tārına döndi
Sevdā-yı ser ü zülfüñ ile zār u nizāram
3. Yanında o hürşidveşüñ zerreyüm ammā
Müşkil bu ki ben yine raķīb-i ħara yāram
4. Gel itme beni bād-ı cefā birle perişān
Yıllar durur ayā ser-i kūyuñda ğubāram

114. MK. 984: 44^b; Yahyā: *Dīvān*: G. 50.

Yahyā.

1a oldı: geldi *Dīvān*.

115. MK. 984: 45^a.

Veysi.

5. **Veysiyi** elem bār-ı ğam itdi beni bī-tāb
Bilmem harem-i kūyına yāruᅇ nice varam

116.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Cihān-ārā cihān içündedür ārāyı bilmezler
Şu mähiler ki deryā içredür deryāyı bilmezler
2. Hārābāt ehline dūzaᅇ 'azābın aᅇma ey zāhid
Ki bunlar ibn-i vaᅇt oldu ğam-ı ferdāyı bilmezler
3. Hāmīde ᅇadlerine rişte-yi eᅇki ᅇaᅇup bunlar
Atarlar tīr-i maᅇᅇūdı nedendür yayı bilmezler
4. Şafaᅇ-ᅇün ᅇan içinde dāᅇımı seyr itse 'āᅇıᅇlar
Güneşte zerre görmezler felekde ayı bilmezler
5. **Hayālī** faᅇr ᅇālına ᅇekenler cism-i 'uryānı
Anuᅇla faᅇr iderler aᅇlas u dībāyı bilmezler

117.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel +++-/+---/+---/+---

1. Tek bizümle başı rez duᅇterinüᅇ ᅇoᅇ olsun
Hum-ı mey-hāne bu günden girü hep boş olsun
2. Cūᅇa gel cūy-ı siriᅇküᅇ yüze ᅇıᅇsun yir yir
İy göᅇül yir yüzünüᅇ cūları pür-cūᅇ olsun
3. Hāzm ider 'ārif olan içse idi deryāyı
Cur'a-yı cām-ı şafā hāzm idene nūᅇ olsun
4. Haste-dil ᅇerbet-i la'lüᅇle ᅇoᅇ olsun mı didüm
Dimedüᅇ bir kez aᅇa iki gözüm ᅇüᅇ olsun
5. Murᅇ-ı dil baᅇladı feryāda **ᅇabūlī** ᅇeb u rüz
Gülᅇenüᅇ bülbülü ᅇimden girü ᅇāmüᅇ olsun

116. MK. 984: 45^a; Hāyālī: *Dīvān*: G. 125/7.

Hāyālī.

1b: ᅇu: o *Dīvān*.

117. MK. 984: 45^b; ᅇabūlī: *Dīvān*: G. 287.

ᅇabūlī.

118.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Hele ben la [i] leb-i dil-bere beñzer diyemem
Hacer-i bed-güheri cevhere beñzer diyemem
2. Güli ruhsāruña teşbīh idemem iy ğonce
Bir iki berg-i gül-i aħmere beñzer diyemem
3. 'Ārız-ı yāre muķābil tutamam mir'ātı
Anı āyīne-yi İskendere beñzer diyemem
4. Mūmdur hātır-ı yāre göre seng-i hārā
Dil-i bī-merħametın mermere beñzer diyemem
5. Şararup zer gibi zerd oldı **Ķabūlī** ammā
Daħı ben çihre-yi zerdüm zere beñzer diyemem

119.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'lū fā 'ilün

Muzāri --+/-+-+/-+-+/-+-

1. Yoķdur ğünāh o ğamzesi hūnīde bendedür
Şāhum suç öldürende degüldür ölendedür
2. Serv-i çemende 'ar'ar-ı ķaddüñ hırāmı yoķ
Var ise şīve-yi revişüñ nārvendedür
3. Feryādı ğulden eyleme iy 'andelīb-i zār
Āzār u zaħm ğulde degüldür dikendedür
4. Hatt-ı çemen 'izārı semen ħaddi yāsemen
Şaħn-ı çemende ķāmeti serv-i çemendedür
5. Sensüz **Ķabūlī** mürde vü ķalbi füsürdedür
'İşkuñla zindedür nite kim cānı tendedür

118. MK. 984: 45^b; Ķabūlī: *Dīvān*: G. 243.

Ķabūlī.

119. MK. 984: 46^a; Ķabūlī: *Dīvān*: G. 82.

Ķabūlī.

4b: çemendedür: semendedür. *Dīvān*.

120.

Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Hafif + + - - / + - - - / + + -

1. Ol şeh-i kāmgar gelmez mi
Ol meh-i nāmdār gelmez mi
2. Cismümüz bunda cānumuz anda
Bu diyāra nigār gelmez mi
3. Ben gidem gibi dār-ı dünyādan
Dağı ol şivekār gelmez mi
4. Delü gönlüm kimünle eglensün
Ne hoş eglendi yār gelmez mi
5. Görüp ehliyyetini **Yahyānuş**
Ehl-i ağıyāra ‘ār gelmez mi

121.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Bir ‘āleme irmiş durur erbāb-ı harābāt
Kim düşde dağı görmez anı ehl-i münacāt
2. Mey telh olıcağ hālet olur anda ziyāde
‘İşk ehline yiter bu kadar keş ü kerāmāt
3. Ferzīn gibi kec-revligi ço naṭ‘-ı zemīnde
Çarh itse gerekdür seni bir lu‘b ile şehmāt
4. Ārām idemez dil göricek sāgarı pür-mey
Hurşīdi göricek n’ola raş eylese zerrāt
5. Sevdā-yı cihānı koma gönlünde **Hayālī**
Ol Ka‘be-yi ‘ulyāyı niçün mesken ider Lāt

120. MK. 984: 46^b; *Dīvān*: G. 487.

Yahyā.

121. MK. 984: 46^b; *Hayālī*: *Dīvān*: G.113/3.

Hayālī.

3a: zemīnde: felekde *Dīvān*.

122.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Mey-i nābuḡ nice olmayalum ölümlüsi biz
Bir iki gün bu fenā evde anuḡ dirisiyüz
2. Bundan artuḡ daḡı vuşlat nic' olur 'ālemde
Bir gök altındayuz ol māh ile dāyim ikimüz
3. Āşnālardan eger kimse şorarsa ḡālüm
Aḡlamaḡdan gözinüḡ yaşını baḡr itdi diḡüz
4. Zāhidā gül gibi baş üzre tutarlar yir olur
Gelmezüz gerçi ki bir çöpçe senüḡ gözine biz
5. **Ḥayretī** ḡaste-dile geldi ḡamuḡ yār oldu
Ḳomadı ḡüşe-yi fūrḡatde ḡarībi yalıḡuz

123.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Pür itmiş sāḡarı şaḡbā ile mestāne yandurmuş
Çerāḡ-ı şevḡini bezm ehlinüḡ sāḡı uyandurmuş
2. İlinden naḡd-i ārāmını almış yüzine ḡülmüş
Gice pervāneyi bir şem '-i bezm-ārā tolandurmuş
3. Şeb-i ḡamda ḡayāl-i şaydı ol kebg-i ḡümā-ḡadrüḡ
Alup uyḡusını dil şāḡbāzın ḡuşḡulandurmuş
4. 'Aceb mi ḡam şebinde baḡr-i gerdün tīre-ḡün olsa
Anı bu rüzḡāra āḡ-ı şeb-ḡirüm bulandurmuş
5. Yazarken vaşf-ı la 'l-i yārda eş 'ār-ı renginüm
Devātuḡ **Nev'iyā** kātibler aḡzını şulandurmuş

122. MK. 984: 47^a; Ḥayretī: *Dīvān*: G.131.

Ḥayretī.

5b: fūrḡatde: mihnetde *Dīvān*.

123. MK. 984: 47^a; Nev'ī: *Dīvān*: G. 197.

Nev'ī.

124.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Maḳālüm ḥasb-i ḥālümdür ḥikāyet aḳlama cānā
Ġaraż 'arz-ı maḥabbetdür ŧikāyet aḳlama cānā
2. Seg-i kūyuḡ geḫinmekden murādum bir maḥabbetdür
Anı aḳrān arasında riyāset aḳlama cānā
3. Bize 'arz-ı cemāl itmek efendi kendü luḫfuḡdur
ŧaḳın ol devlete bizde liyāḳat aḳlama cānā
4. Ġam-ı 'ıŧıḳuḡla fāriġ-bāl olup bir ġüŧede ḳalmaḳ
ŧafā kesb itdügümdendür ferāġat aḳlama cānā
5. **Ḳabūli** nā-murāduḡ bir murādı var cenābuḡdan
Maḥabbetdür murādı ġayrı ḫālet aḳlama cānā

125.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri ---/+---/+---/+---

1. Sünbül nedür ki zülf-i semen-sāḡa beḡzeye
Mümkin midür ki serv-i semen saḡa beḡzeye
2. Meh kim bu deḡlü zīynet-i zīb aḡa fer virür
Kābil midür ki ḫal'at-i zībāḡa beḡzeye
3. Naḫl-i ruḫab ki lezzet-i bal aḡa beḡzemez
Ḫāḫā ki naḫl ḳāmet-i bālāḡa beḡzeye
4. Sīmāḡa beḡzemez dir iken ḳurŧ-i āftāb
Lāyıḳ mıdur ki külḫe-yi sīm aḡa beḡzeye
5. Ḫaḳḳa **Ḳabūli** ḳalb-i ŧekībāna āferin
Ġördüḡ mi ḫiḫ ehl-i ŧekīb aḡa beḡzeye

124. MK. 984: 47^b; Ḳabūli: *Dīvān*: G. 1.

Ḳabūli.

2a: bir maḥabbetdür: maḫz-ı ḫıdmetdür *Dīvān*.

5a: var: yok *Dīvān*.

125. MK. 984: 47^b; Ḳabūli: *Dīvān*: G. 387.

Ḳabūli.

126.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Seni gözler dü çeşm-i hün-feşānum nice demlerle
Gel iy nūr-ı başār merdümlük it demler kademlerle
2. Kad ü zülf ü deḥānuḡ ḥasreti lām eyledi kaddüm
Ḥudā bilür benüm sağ olacaḡum bu elemlele
3. 'Aceb nice yazıldı başuma bu kara yazular
Benüm ḥod miḥnet ü derdüm yazılmaya kalemlele
4. Hevā-yı kadd ü zülfünle ölüsem āh idüp cānā
Mezārumda tūram maḥşerde 'Abbāsī 'alemlerle
5. Nice zünnār-ı 'ışka **Hāverī** dil bağlamasun kim
Der ü dīvār-i dil deyri pür olmuşdur şanemlele

127.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Beni zülfünle kaddün öldürürse derd ü ḡamlarla
Mezārum hep müzeyyen ola 'Abbāsī 'alemlerle
2. Kad ü zülf ü deḥāmı ḥasreti ol bī-vefā yārün
Helāk itse 'aceb midür beni her dem elemlele
3. Teraḥḥum eylemez ādemlik idüp ol perī-peyker
Raḡīb-i dīvi gerçi yād ider luṭf u keremlele
4. Kara yazulı dil şol deḡlü iḡler künc-i ḡam içre
Şıḡışmaz defter ü dīvāna yazılssa kalemlele
5. İşitme ta'n-ı aḡyārı felek virende ey **Rahmī**
Bugün 'ıyş it cihān içre semen-sīmā şanemlele

126. MK. 984: 48^a; Hāverī: *Dīvānçe*: G.33.

Hāverī.

4a hevā-yı kadd ü zülfünle: hevā-yı zülf ü kaḡuḡla *Dīvānçe*.

127. MK. 984: 48^a; Rahmī: *Dīvān*: G. 172.

Rahmī.

3a teraḥḥum: bana raḡm *Dīvān*.

5a felek virende: felekden ilme *Dīvān*.

5b bugün: yūri; semen-sīmā: melek-sīmā *Dīvān*.

128.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ayak başmış ki kanum döke ol hūnī sitemlerle
Yine bahtum baña yüz tutdı demlerle kademlerle
2. Eliyle zülfin ol meh kim ruḥında pīç pīç eyler
Berāt-ı hüsnine tuḡrā çeker gūyā kalemlerle
3. Haṭuṅla baş koşup zülfün gelüp ey Yūsuf-ı şānī
Göñül mülkine sulṭān oldu 'Abbāsī 'alemlerle
4. Musahḥar itmege ḥalkı yazup Esmā-yı Ḥüsnādan
Pür itmiş muşhaf-ı hüsnin o meh müşgīn raḡamlarla
5. Çekilür āhlar dem dem dögilür sīneler güm güm
Işıklar gibi 'āşıklar yürür ṭabl u 'alemlerle

129.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ğam-ı 'ışkuṅla feryād eylesem mestānedür dirler
Kızarsa ağlamaḡdan gözlerüm dīvānedür dirler
2. Görenler murḡ-ı cānı āteş-i 'ışkuṅla sulṭānum
Bu bir şem '-i cemāle per yaḡan pervānedür dirler
3. Gözüm ḡaldı ḡaṭuṅda şaff-ı müjḡān-ı dem-ālūdum
Görenler rīşe-yi sebz üzre zerrīn şānedür dirler
4. Şikār olsa n'ola murḡ-ı şafā ḡülzār-ı bezm içre
Aṅa devr-i ḡadeḡ dām u ḡabābı dānedür dirler

128. MK. 984: 48^b; Helākī: *Dīvān*: G.125.

Helākī.

3a mülkine: mışırında *Dīvān*.

129. MK. 984:48^b; Nādirī: *Dīvān*: G. 37.

Nādirī.

1a: mestānedür: dīvānedür *Dīvān*.

1b: dīvānedür: mestānedür *Dīvān*.

3b: zerrīn: la'lin *Dīvān*.

5. Ne deñlü tîşe ursañ anda genc-i' ışk olur peydā
Derūnı **Nādirī'**nüñ bir 'aceb vīrānedür dirler

130.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Mīve-yi vaşlına yārūñ tama' -1 hām itme
Ey gönül olmayacak nesneye ikdām itme
2. Ser fedā itmedür encām-1 maḥabbet çün kim
Āşık-1 şādık isenñ fikr-i ser-encām itme
3. İşigünñde dili ārāma komam dirmişsin
Kerem eyle meded ey şūḥ-1 dil-ārām itme
4. O tīze reh dutalum māil imişsin şūfī
Halka-yı zikri anuñ şaydı içün dām itme
5. Zen-i dünyā ile merdāne diril **Hāletiyā**
Eger ölseñ de aña kendü gibi rām itme

131.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec --+/+-- +/+--+ /+--

1. Sen inleme kim bezm-i maḥabbetde yirūñ yoķ
Mest itdi seni bāde-yi la'li ḥaberūñ yoķ
2. Al olsa yaşuñ kana boyansa ruḥ-1 zerdūñ
Ümmīd-i vişāl eyleme çün sīm ü zerün yoķ
3. Bir mi görürüz nergis-i şehlā ile çeşmūñ
Bir göz ucu ile bize ammā nazaruñ yoķ
4. Biñ şevk ile ol kāmēt-i mevzūna yetişdük
Ammā n'idelüm bir iki şeftālülerūñ yoķ

130. MK. 984: 49^a.

Hāletī.

Bu şiir Hāletī *Dīvān'*ında bulunmamaktadır.

131. MK. 984: 49^a; Yaḥyā: *Dīvān'*: G. 186.

Yaḥyā.

5. Peykānuñı **Yahyā**ya şor ey kaşı kemānum
Bir ancılayın ‘āşık-ı hūnın cigerüñ yok

132.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Halk-ı ‘ālem ğamdan āzad olduğundan baña ne
2. Herkesüñ mesrūr u şādan olduğundan baña ne
3. Yā esir-i kayd-ı bī-dād olduğundan baña ne
4. Kāinātuñ luṭf u mu‘tād olduğundan baña ne
5. Ben yıkıldum ğayruñ ābād olduğundan baña ne
6. Ğam beni öldürdi il şād olduğundan baña ne

II

1. Virmeyüp ben hasteyi herġiz emānı ey felek
2. Kaşd idersenñ almağa cevruñle cānı ey melek
3. Luṭf ile ābād idüp her hānmānı ey felek
4. Ger hākem yapduñ dil-i halk-ı cihānı ey felek
5. Ben yıkıldum ğayruñ ābād olduğundan baña ne
6. Ğam beni öldürdi il şād olduğundan baña ne

III

1. ‘Aqlumı alduñ ğubār-ı ğamla hayrān eyledüñ
2. Künc-i ğamda mübtelāyı bend-i hicrān eyledüñ
3. Yire çalduñ ‘izzetüm hāk ile yeksān eyledüñ
4. Hāne-yi kalbüm yıkup zulm ile vīrān eyledüñ
5. Ben yıkıldum ğayruñ ābād olduğundan baña ne
6. Ğam beni öldürdi il şād olduğundan baña ne

IV

1. Ğayrlar kesb-i şafā itmede dā’im māh u sāl
2. Ben kalup hecr ile oldum pūte-yi miñnetde kal
3. Yir idüp āyineyi hātır-ı jengār-ı melāl
4. Ey niçün mañzūn olursun sen diyü iden suāl

132. MK. 984: 49^b.
Veysi.
[Müseddes]

5. Ben yıkıldum ğayruñ ābād olduğundan baña ne
6. Ğam beni öldürdi il şād olduğundan baña ne

V

1. Elleri ħandān ider devr-i felek giryān iken
2. Ğalbümi ammā benüm maħzūn ider şādān iken
3. Pāy-māl oldum cinānı bin refī'uş-şān iken
4. Āh kim қаşr-ı beden ma'mūr-ābādan iken
5. Ben yıkıldum ğayruñ ābād olduğundan baña ne
6. Ğam beni öldürdi il şād olduğundan baña ne

133.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

I

1. Tiĝ-i bī-dād çeküp iy şehi 'ālī-şānum
2. Gel güzel başuñ için boynuña alma k̄ānum
3. Az kıala ki çıka ħancer-i ğam ile cānum
4. Ğalmadı bāri ğamuñ çekmeye hiç dermānum
5. Ğaražuñ cevr ü cefā ise yiter sultānum

II

1. Bendeñi terk idüp aĝyārla yār olmağdan
2. Revādur bülbülüñi hem-demi ħār olmağdan
3. Her zemān rahş-ı cefā üzre sivār olmağdan
4. Gidüp aĝyārla tenhāya kenār olmağdan
5. Ğaražuñ cevr ü cefā ise yiter sultānum

III

1. Beni sen eyledüñ ey ğamzesi ħünī k̄āşı yāy
2. Hedefi tīr-i belā tu'me-yi şemşīr-i cefā
3. Bu kıadar cevr ile kıaşduñ eger ey māh-liķā
4. Beni öldürmek ise bilmezem anı ammā
5. Ğaražuñ cevr ü cefā ise yiter sultanum

133. MK. 984: 50^a.
Veysi.
 [Muħammes]

IV

1. Nār-ı āhumla tutışdı diyü bu çarḥ kimin
2. Saña yandukça derūnumda olan āteşi ben
3. Ta‘n u teşni‘ ile hışm eyleyüp ey gonca-dehen
4. Tır-i āhuḡ senüḡ eflāke yetişmez dimeden
5. Ğaraḡuḡ cevr ü cefā ise yiter sultānum

V

1. **Veysi**-yi ḡaste-dilüḡ derdine dermān eyle
2. Geç günāhından aḡa luḡf-ı firāvān eyle
3. Yine evvelki gibi bende-yi fermān eyle
4. Hāşılı yalvaruruz hep saña iḡsān eyle
5. Ğaraḡuḡ cevr ü cefā ise yiter sultānum

134.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

I

1. Niçün raḡm eylemezsin bu dil-i şeydāya sultānum
2. Niçün ḡurmaz şalarsın bendeḡi ferdāya sultānum
3. Niçün iḡsān idersin her zemān a‘dāya sultānum
4. Niçün māil olursun gördüḡüḡ ednāya sultānum
5. ḡayıflar ḡāsılı ol kāmēt-i bālāya sultānum

II

1. Raḡīb içindeler dirler saña aşlā alınmazsın
2. Ne ḡilḡatsin ne māhiyetsin āyā ḡiç bilinmezsin
3. Gidüp aḡyārla tenhāya kūyuḡda bulunmazsın
4. Temāşāḡāha gelmezsin güzellerle şalınmazsın
5. ḡayıflar ḡāsılı ol kāmēt-i bālāya sultānum

III

1. Gidüp aḡyārla tenhālara maḡşūduḡa yitdün
2. Ḳanı nāmūs u ‘aruḡ sen niçün böyle vaḡı‘ itdün
3. Gedāyāna ser-i kūyuḡ semendi nāze çignetdün

134. MK. 984: 50^b.
Veysi.
 [Muḡammes]

4. Raķibiyle ŧalınmaķdan ferāgat itmedeņ gitdün
5. Ğayıflar Ğaşılı ol ķāmet-i bālāya sultānum

IV

1. Niķün ser-keşlik eylersün bize iy serv-i Ğoş-reftār
2. İştidün Ğöd gerekürmiş gülistān vaşluņa aĝyār
3. Alup bāĝ-ı ruĞuņ ŧeftālūsından ya'ni ber-Ğor-dār
4. İrişmiş mīve-yi ruĞsāruņa aĝyārı bedgirdār
5. Ğayıflar Ğaşılı ol ķāmet-i bālāya sultānum

V

1. ŧatup **Veysi'**yi gitmişsin yine aĝyār ile cāna
2. Alınmiş derdmend ol vaż'ıı itdi bize ŧekvā
3. ŧotalum ŧabr idermiş cevrüņe ol bī-ser ü bī-pā
4. Neden lāzım gelür ŧalınmaķ aĝyār ile bā-tenhā
5. Ğayıflar Ğaşılı ol ķāmet-i bālāya sultānum

135.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Ğānmānı terk idüp bu ķalb-i vīrānum gibi
2. Baş u cāndan el koyup bu çeşm-i giryānum gibi
3. Terk-i cem'ıyyet idüp 'aķl-ı perīşānum gibi
4. Başum alup ķanda varam āh u efgānum gibi
5. Bir efendüm var iken 'ālemde sultānum gibi

II

1. Pāre pāre eylemişken sīnemi tīĝ-i elem
2. Cānuma kār eylemişken zaĞm-ı ŧeşşīr-i sitem
3. Şöyle bil kim dīn ü imānum Ğaķıçün iy şanem
4. Cümle 'ālem dil-ber olsa ĝayriye meyl eylemem
5. Bir efendüm var iken 'ālemde sultānum gibi

III

135. MK. 984: 51^a.
Veysi.
 [MuĞammes]

1. Saḡa ṣāhā olalı bir ‘āşık-ı rüsvāyı ben
2. Qul idelden āsitānuḡda dil-i şeydāyı ben
3. Bir gedāyum ḡāke şaymam milket-i Dārāyı ben
4. N’eylerem māl u menāl u manşıb-ı dünyāyı ben
5. Bir efendüm var iken ‘ālemde sulṡānum gibi

IV

1. Cānā kār itmek degül peykānı dil-düzı belā
2. Şerḡalar kesmek degül tıḡı dil-āzārı cefā
3. Qatlıme qaşd itsede şemşir-i cellād-ı qazā
4. Hiç olur mı pādşāh-ı dehre baş egmek şehā
5. Bir efendüm var iken ‘ālemde sulṡānum gibi

V

1. **Veysi**-yi bī-çāreyüm oldum ḡamuḡla pāy-māl
2. ḡātırım maḡzūn-ı baḡrum ḡūn-ı cismüm bī-mecāl
3. Böyle iken pādşāhum ḡāl-i qalb-i pür-melāl
4. Eylemem ölsemde ben gerdūn-ı dūne ‘arz-ı ḡāl
5. Bir efendüm var iken ‘ālemde sulṡānum gibi

136.

Mefā ‘ilün fe ‘ilātün mefā ‘ilün fe ‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Göḡüller alduḡın inkār ider meger zülfüḡ
İlini muşḡafa urmuş yemīn ider zülfüḡ
2. ‘Araqlar eyler ise bāḡ-ı ‘ārızuḡ gülgeşt
İḡende olmasun andan efendi ter zülfüḡ
3. Qatunḡda qanlar idüp oldı mu‘teber ḡamzeḡ
Yanuḡda yollara indi idindi yir zülfüḡ
4. Mişāl-i ḡüsnüḡe ṡāvūs kıyruḡı çekeli
Cihānı ḡükmüḡe rām itdi ser-be-ser zülfüḡ
5. Yolında nāfe-şıfat kıldı terk-i ser **Bākī**
Terahḡum itmedi miskīne kıl qadar zülfüḡ

137.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Vücūduñ zevrağın şal bahr-ı 'ışka rüzgāruñdur
Hūdānuñdur oñarmak şanma ey dil rüzgāruñdur
2. Saña oyun geçer nerrād-ı 'ālemdür dilā şanma
Seni zār eyleyen taş-ı felekden kendi zāruñdur
3. Şeker olur ağızdan la'l-i dil-ber el tuğubdur
Dilā ürkütme anı ağıza gelmiş şikāruñdur
4. Cebinüñ ile görüp ruhsāruñ 'aqlum olur zā'il
Cünün artuğluğı günden güne faşl-ı bahāruñdur
5. Elifler dāğlar **Sihri** degül cism-i nizāruñda
Melāmet sebzezārı nahlısın ol berg ü bāruñdur

138.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Ruñuñ iy gonca-dehen berg-i gül-i hūd-rūdur
Dir gören zülf-i siyekāruñ için şeb-būdur
2. Ruñlaruñdan ne 'aceb buse temennā itsem
Ey lebi gonca 'izāruñ gül-i şeftālūdur
3. Gerçi hāl u hañuñ aşüftesi çokdur ammā
Beni dīvāne kılan silsile-yi gīsūdur
4. Şol kadar cevri ider oldu baña çarh-ı bed-mihr
Şanki bir dil-ber-i meh-rüy u hilāl-ebrūdur
5. N'ola meyl itsem eş'āruña erbāb-ı şafā
Bākiyā şî'r degüldür bu bir añar şudur

137. MK. 984: 52^a.

Sihri.

3a: Vezin aksamaktadır.

138. MK. 984: 52^b; Bāki: *Dīvān*: G. 46.

Bāki.

2a: itsem: kılsam *Dīvān*.

139.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. 'Ārızuñla eylemiş baḥş-i leṭāfet yāsemen
2. Kendüsin ol sīne-yi sīmīne beñzetmiş şemen
3. Bilmeyüp her biri ḥaddīn ey gül-i nāzük-beden
4. La 'lünje ḳanda öykinürmüş ḳaddün serv-i çemen
5. Vādi vāli[Dadı dalı] var mıdur billāhi ey şekker-dehen

II

1. Kūh-ken taş yaşdanurken 'ışk ile şām u seher
2. Olmadı cānān yanında bunca sa'y mu 'teber
3. Nāvek-i āhı iderken seng-i ḥārādan gider
4. İtmedi hergiz dil-i sengīn-i Şīrīne eşer
5. Ṭāsı başa başı taşu urdı gerçi Kūh-ken

III

1. Ḳan yudar reşk-i lebünle ḡonca-yı bāḡ-ı İrem
2. Ḥecr-i la 'lünle içer şīrīn dehenler cām-ı Cem
3. Ağzı dadın bilmeyüp bezm-i cihānda dem-be-dem
4. La 'l-i şīrīnine sükker dirmiş iy ḡonca-dehen
5. Ṭūṭī-yi ḡūyānuñ ancak budur ağzına düşen

IV

1. Dost şimden girü düşmen ḳavlin işitmeme dimiş
2. Mihribānum bī-vefāluk semtine gitmem dimiş
3. Rāh-ı 'ışkumda olan 'uşşāḳı incitmeme dimiş
4. Yoluma cān virene vaşlum dirīḡ itmeme dimiş
5. Ger bu 'ahdine vefā eylerse cānān isteyen

V

1. Āzerī düşdi ḥabāb-āsā meye ehl-i hevā
2. Rehne ḳondı bir ḳadeḥ şahbā içün tāc u ḳaba
3. Cezbe-yi şevḳi çeker pīr-i muḡānuñ ḡālibā
4. Kūşe-yi mey-ḥāneye küp düşdi yārān-ı şafā

139. MK. 984: 52^b.
Āzerī.
[Taḥmīs]

5. Meyliyā hāk böyle şimdi tevbekār olmak neden

140.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Gül 'arūsına düğün eyledi dāmād-ı şabā
2. 'Andelībān-ı çemen okuyucu çıktdı aña

141.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

I

1. Çemenüñ bād-ı seherle şalınur şimşadı
2. Şavt-ı murğān ile tıldı yine kūh-ı vādī
3. Urdı rindān yine kaşr-ı taraba bünyādı
4. Rüz-ı nev-rüzdurur geldi zemān-ı şadı
5. Eylesün bülbül-i dil bir gül için feryadı

II

1. Geldi bezm-i çemene cāmın alup destine gül
2. Bāğda zülf-i nigār ile muqayed sünbül
3. 'Arz ider şām ü seher gonca-yı gül sāğar-ı mül
4. Faşl-ı gül geldi açıldı yine çeşm-i bülbül
5. Her dıraht arkasına geydi yeşil bağıdādı

III

1. Sevdı dil cān ile bir Yūsuf-ı gül pīreheni
2. Oldı Ya 'küb-şıfat sākin-i beyt'ül hazeni
3. 'İşğda Vāmık ile Kaysa kıyās itme beni
4. Anmanuz bu dil-i şeydā var iken Kūh-keni
5. Hālet-i 'ışkı ne bilsün o yabān ırğadı

IV

1. Milket-i 'ışğda koptı nice kāmīl üstād
2. Her biri koydı cihān şafhasına bir eyü ād

140. MK. 984: 53^a.

Ferd.

141. MK. 984: 53^a.

Muhammes.

[Meylī]

3. Bir nefes itmediler vuşlat-ı dil-dārı murād
4. 'Işkla gerçi ne ki dāğlara düşüpdür Ferhād
5. İhtiyār eyledi Mecnūn dağı bir hoş vādī

V

1. Nice bir ehl-i dile çarh belālar itsün
2. Ehl-i ṭab' olana zulm ile cefālar itsün
3. Ber-murād ile cānumı ki senālar itsün
4. **Meyliye** zümre-yi 'uşşāk du'ālar itsün
5. Ḥayr ile yād iderlerse n'ola üstādı

142.

*Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün**Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-*

1. Gül 'arūsına düğün eyledi dāmādı şabā
2. 'Andelībānı çemen okuyucu çıktı aña

143.

*Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün**Hezec +--- / +--- / +--- / +---*

I

1. Şehā zulm eyleme 'uşşāka kim gāyet ḥaleldür bu
2. Ḥarāb eyler esās-ı ḥüsni bir gün muḥtemeldür bu
3. Ne ḥikmetdür bilürken baiş-i ceng ü cedeldür bu
4. Dimezsın pāy-ı büse āşık-ı zāra maḥaldür bu
5. Öperler sā'id-i sīminüñi eller güzeldür bu

II

1. İşitdüm gayr ile yār olduğı gāyetde 'ār itdüm
2. Qarārum qalması hep kār u bārum tār u mār itdüm
3. 'Adem mülkine maḥmil bağlayup terk-i diyār itdüm
4. Qoyup kūyuñda göñlüm rāh-ı gurbet ihtiyār itdüm
5. Göñül qalsın velī yol qalmasun dirler meşeldür bu

142. MK. 984: 54^a.**Ferd.**143. MK. 984: 54^a.**Cenābī.**

[Taḥmīs]

Bu taḥmīs Cenābī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

III

1. Maḥabbet sözi te‘şir eylemez ṭab‘ olıcaḡ bārid
2. Ḥarābat ehlinüñdür tā ezelden şem‘ ile şāhid
3. Şaḡın iksir-i ‘ışḡ-ı pāk içün sa‘y eyleme zāhid
4. Riyāzatla eger ṭoprāḡı altun itsen iy zāhid
5. Senüñ bu fenne ‘ilmüñ yoḡ durur başḡa ‘ameldür bu

IV

1. Perişān oldı ‘aḡluñ zülf-i sevdāsıyla dil-dāruñ
2. Gezersin bilmeyüp dīvāneveş evzā‘-ı etvāruñ
3. Ne lāzım vechi yoḡdur dāimā bī-hūde efkāruñ
4. Yiter fikr eyle ey gül kākül-i müşkīnini yāruñ
5. Anuñla kimse çıḡmaz başa bir ṭül-i emeldür bu

V

1. Ḥaṭ-ı ruḡsār-ı vaşfında ne kim nazm ola cānānuñ
2. Nazirin ehl-i diller mümkin olmaz kim diyü anuñ
3. **Cenābī** gör ne dir ol şā‘ir-i bī-mişli devrānuñ
4. Ḥaṭ u ruḡsār-ı vaşfında o mihr-i ‘ālem-ārānuñ
5. Nazire dinmez aña ey **Mişālī** bir ḡazeldür bu

144.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Lebünji āl ile öpmiş ola mı peymāne
İçeyin ölmez isem ḡanını ḡana ḡana
2. Bezm-i meydür güzelüm ḡan ola şāyed arada
Çekmesün ḡanzelerüñ ḡancerini mestāne
3. Nüş-ı cām eyler iken bezmde mestān içre
Lebün ol ḡālet ile girmemek olmaz ḡana
4. Rāzumı nāle ile ‘āleme fāş eyledi dil
Bizi rüsvāy-ı cihān eyledi bir dīvāne

144. MK. 984: 54^a; Bāḡī: *Dīvān*: G. 437.

Bāḡī.

4a: eyledi dil: itdi gönül *Dīvān*.

5. 'İş u 'işret demidür çekme ğam-ı devrānı
Bāḳiyā gel berü sāġar çekelüm rindāne

145.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --+/ -+-+/ +---+/ --

1. Tūbā ḳadūne serv-i hūrāmān olalı ḳul
 Āzāde oldı bāġ-ı cihānda ḳazāndan ol
2. Geçmezdi cāna iy ḳaşı yā kimsenüñ sözi
 Peyḳānuñ aña dil döküben eyledi duḫül
3. Nūn oldı ḳāmetüm ğam-ı ebrū-yı yār ile
 Rūḫum içine noḳta gibi eyledi ḫulül
4. Cām-ı şafāyı zevḳ ideyin dir iseñ dilā
 Pīr-i muġan ayaġına dūş ḫāk-i pāyı ol
5. İlden ḳoma **Fiġānī** fenā vādīsın şaḳm
 Kim irgörür gide gide menzilüñe o yol

146.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Gedā-yı bī-nevā ol devlet-i dünyāyı n'eylersin
 Ölüm eñ şoñ muḳarrerdür ḳurı ġavġāyı n'eylersin
2. İdersin ser-bürehne taḫta-yı tābütı çün mesken
 Serīr-i saltanatda efser-i Dārāyı n'eylersin
3. Bugün yarın didüġüñ bir nefesdür ehl-i 'irfāna
 Dem emerüz vü fikr-i vā'de-yi ferdāyı n'eylersin
4. 'Adem iḳlīmine aḫir göçesin bī-kes u tenḫā
 Kime yanuçca 'asker cem' idüp alayı n'eylersin

145. MK. 984: 55^a; Fiġānī: *Dīvān*: G. 49.

Fiġānī.

5b: kim irgörür giderek menziliñe ol: menzile irgörür gide gide seni o yol *Dīvān*.

146. MK. 984: 55^b; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 430.

'Ulvī.

5. Be ‘**Ulvî** derd-i ‘ışk-ı yâr ile çün kim başuñ hoşdur
 Tabîb-i şehre her dem baş egüp dermânı n’eylersin

147.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Dostum ağıyāra yār olmağı ço yāruñ gözet
 2. Yoluña cānı viren yār-ı vefādāruñ gözet

148.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Vefā bābın unuttuñ hātır-ı atırda tutmazsın
 2. Cefādur sen güzel hıfz eylemişsin hiç unutmazsın

149.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Cevre yüz tutma görüp kaçma bu ğam-hāruñdan
 2. Yüz çevirme güzelüm ‘āşık-ı dīdāruñdan

150.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Cevr ider döne döne halka-yı zıkr içre nigār
 2. Söze geldükde vefā zıkrüñ ider ol dil-dār

147. MK. 984: 55^b.

Ferd.

148. MK. 984: 55^b.

Ferd.

149. MK. 984: 55^b.

Ferd.

150. MK. 984: 55^b.

Ferd.

151.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Yolda eyler bizi görmezlenüp eflāke nazār
2. Gitdi ol şāh-ı kerem eylemedi hāke nazār

152.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Zūlmü az eylese iy dil o perī cānuḡ idi
2. Cevr-i inşāf ile itse hele cānānuḡ idi

153.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘lü fā‘ilün

Muzāri --+ / -++ / +--+ / -+-

1. Dün gice girdi halka-yı zikre o meh-liḡā
2. ‘Āşıḡlarına döne döne eyledi cefā

154.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Bir kūyuḡ söylemedi yār niyāz itdüm çok
2. Ḳatı sengīn dil imiş ḡaḡ budur aḡlā söz yoḡ

155.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. ‘Aks-i ruḡsāruḡ ile oldı müzeyyen mir’āt
Beden-i mürdeye feyz-i nazāruḡ virdi ḡayāt

151. MK. 984: 55^b.

Ferd.

152. MK. 984: 56^a.

Ferd.

153. MK. 984: 56^a.

Ferd.

154. MK. 984: 56^a.

Ferd.

155. MK. 984: 56^a; Fuzūlī: *Dīvān*: G. 35/3.

Fuzūlī.

3. beyit *Dīvānda* bulunmamaktadır.

2. Beşzedürdüm kad-i mevzūnuña fi'l-cümle eger
Cān içinde elif itseydi qabūl-ı harekāt
3. Kākülün kıldı muqarrer baña ser-geşteligi
Dimesün kimse ki var gerdiş-i devrāna sebāt
4. Ğamze peykānın ider 'āşıka çeşmün şadağa
Öyle kim merdüm-i mün'im vire muhtāca zekāt
5. Ey **Fuzūlī** verā'u zühd ile mu'tād olduñ
Bilmedün hālünjı bī-hūde geçirdün evkāt

156.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Kıpar fitne qadem başşa o qadd-i serv-bāğ üzre
2. Kıyām-ı qāmetin görse cihān qalkar ayağ üzre

157.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --+/-+++/+---/+--

1. 'Arz itdi gerçi 'arızın ol meh-niğābdan
2. Gün yüzine bakılmadı ammā hiçābdan

158.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri --+/-+++/+---/+--

1. Bağş-i vişālün oldu nice sebzezārda
2. Alınma sevdüğüm çok olur söz kenārda

156. MK. 984: 56^a.

Ferd.

157. MK. 984: 56^b.

Ferd.

158. MK. 984: 56^b.

Ferd.

159.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lü fâ 'ilün

Muzâri --+/-+--+ / +---+ / -+-

1. Ol şâh-1 hüsne diyemezüz hâl şöyledür
Ol dil-ber-i perî-şifat âdem mi söyledür
2. Vaqt-i 'aşırda gelmege kavlı eyledi nigâr
Aşşâm irişdi geldi şanur dahı öyledür
3. Didüm cüvâna böyle midür kâr-1 dil-beri
Hışm ile baqdı geldi bile didi böyledür
4. Vaşşilük eylemiş gibi görünmez ol nigâr
Ağyâr-1 seg-tabî' atı ardınca söyledür
5. Lü'lü'-i nazma irse **Qabûlî** 'aceb midür
Gavvâş-1 tab'-1 pâkine deryâyı boyladur

160.

Fâ 'ilätün fâ 'ilätün fâ 'ilätün fâ 'ilün

Remel -+--- / -+--- / -+--- / -+-

1. Kîmyâ buldum görünce hâk-i pâ-y-1 dil-beri
İşüm altun eyledüm sevdüm cüvânı zergeri
2. Püte-yi 'ışk-1 haqîkî içre kalbüm kâl idüp
Hâliş u muhliş o şâh-1 hüsnuñ oldum çâkeri
3. Görinür bir göz saña ol öldürür dirler seni
Ben helâk oldum görünmez ol melek-simâ perî
4. Rûy-i zerdümle dür-i eşküm görüp meyl itdi yâr
Qadr-i zer zerger şinâsed qadr-i cevher cevherî
5. **Husrevâ** gördüm luğatde eşkümün evşâfını
Ahterî kevkeb dimiş cevher Şihâh-1 Cevherî

159. MK. 984: 56^b; Qabûlî: *Dîvân*: G. 121.

Qabûlî.

2a gelmege kavlı eyledi nigâr: kavlı itdi gitdi yâr *Dîvân*.

3a cüvâna: nigâra *Dîvân*.

3b geldi bile didi böyledür: döndi didi kâr böyledür *Dîvân*.

4a gibi görünmez ol nigâr: yine görünmez ol gâzâl *Dîvân*.

160. MK. 984: 56^b.

Husrev.

161.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Gāyet ile güç imiş 'āşıkā terk-i dil-ber
2. Nāşıhuñ sözine aldanma kolayın söyler

162.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+--- / -+--- / -+--- / -+---

1. Nūş-ı meyden gerçi kim meclisde eyler ictināb
2. İçdüğü halvetde şūfinūñ velī şāfi şarāb

163.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Riyā ehlinde yokdur zerrece haq emrine niyet
2. Varup mescitde gördüm dillerinde cümle kad-ķāmet

164.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+--- / -+--- / -+--- / -+---

1. Dāğ-ı hicrān ile yanmağdan ciger kan olsa yeg
2. Mülk-i dil ğam menzili olunca vīrān olsa yeg
3. Yārı ağıyār ile görmek 'āşıkā düşvār olur
4. Böyle görmekten esīr-i derd-i hicrān olsa yeg

165.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Dimiş dil-ber baña cān viren olur vaşlına maħrem
2. İşiden gerçek anlar eli nice olmasun ādem

161. MK. 984: 57^a.

Ferd.

162. MK. 984: 57^a.

Ferd.

163. MK. 984: 57^a.

Ferd.

164. MK. 984: 57^a.

Ķıţ'a.

165. MK. 984: 57^a.

Ferd.

166.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Ehl-i 'ışka katı çok ta 'nı kıvar öpsem Tur
2. Yürü ey [...] mahv-ı dîn bizi kıo kendüñi gör

167.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. İşidüp pend-i şîrîni cüvānuñ terkini urmaz
2. Göñül bir dil-ber ile çift olur elbetde tek turmaz

168.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Ruhun 'aқsiyle şahn-ı dîde bâğ u gülsitānumdur
Nihāl-i ser-bülendüñ hayliden hâtır-nişānumdur
2. Göñül inler gamundan dem-be-dem rûh-ı revān ağlar
Bu bâğun çemişârı hep benüm eşk-i revānumdur
3. Temāşā-yı gül ü gülşende ārām eylemez cānum
Ser-i küyında cānānuñ ğaraž ārām-ı cānumdur
4. Şerār-ı nār-ı āhumla sipihrüñ tās-ı pülâdı
Döner her şeb belā bezminde cām-ı zer-nişānumdur
5. Yaşum deryādur ey **Bâkı** içinde şah-ı mercānı
Hayāl-i nahl-i bālā-yı nihāl-i ergavānumdur

166. MK. 984: 57^a.

Ferd.

167. MK. 984: 57^a.

Ferd.

168. MK. 984: 57^b; Bâkı: *Divān*: G. 128.

Bâkı.

169.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger büryānum
Hāne-yi dilde hayālūñ olalı mihmānum
2. Levh-i çihremde yazar surhla 'ışk āyetini
Kıl kalemlemlerle benüm dāde-yi hūn-efşānum
3. Nem ziyān ola nişār eyliyeyin yoluñda
Gevher-i eşk ile pür eyleyüben dāmānum
4. Hār u hasdur ki getürdi anı seylāb-ı sirişk
Şanmañuz çeşm-i terümde görinen müjgānum
5. Şermsārum yaçalı **Şemsī** seg-i kūyından
Üstüh^hān-ı tenümi nār-ı dil-i sūzānum

170.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

1. Sākī-yi bezmūñ alınmadı ilinden cām-ı mül
Kopmadı şāh-ı gül-i ümmīdden bir dāne gül
2. 'Āşık-ı şeydā kapuñda boynı bağlu bendedür
Gerdeninde cān-ı düdüdur pīç-a-pīç āhı ğıl
3. Kays-ı şeydā kim şeh-i iklīm-i istiğnā idi
Eylemezdi atlas-ı çerhi segi Leylāya çul
4. Ben gözüm üzre yaşum şeb-nem gibi itmek nişār
Sen hemān güller gibi tek şād olup iy gönce gül
5. Şām-ı vaşluñ isterüm **Yahyā** dırāz olduğünü
Zülf-i yāri oğşayup her dem dirüm yā leyl tül

169. MK. 984: 57^b; Şemsī: *Dīvān*: G. 259.

Şemsī.

2a surhla: tıl-ıla *Dīvān*.

170. MK. 984: 58^a; Yahyā: *Dīvān*: G. 229.

Yahyā.

2. ve 3 beyitler *Dīvān*'da bulunmamaktadır.

171.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. O şeh berdār-ı 'ışk olmağa lāyık olduğum bilmez
Benüm Mansūrveş fennümde fā'ik olduğum bilmez
2. Bilür dil-ber benüm kendüye mā'il olduğum ammā
Ne yüzden sevdüğüm ne hüsne 'āşık olduğum bilmez
3. Nice şunsun baña ehl-i selāmet 'āfiyet cāmın
Maḥabbet bādesinden kimse ayık olduğum bilmez
4. Beni Mecnūn-ı şeydā kılduğuñ tıydı hep 'āķiller
Yoluñda 'ışk ile kim kaldı Vāmık olduğum bilmez
5. Yüzüm nergis gibi zerd itmek ister Nev'iyā dil-ber
Ġamından lāleveş kana boyanuķ olduğum bilmez

172.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Dāmen-i iḥsānuñı muḥkem dutupdur cān senüñ
2. İy boyı serv-i çenārüm el benüm dāmān senüñ

173.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Hezec +---/+---/+---

1. Gözüm yaşına raḥm it sürme derden
2. Ki merdümzādedür düşmüş nazardan

171. MK. 984: 58^a; Nev'î: *Dīvān*: G. 188.

Nev'î.

5a dil-ber: ol meh *Dīvān*.

172. MK. 984: 58^b.

Ferd.

173. MK. 984: 58^b.

Ferd.

174.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Saña beñzetmiş melek sehv ile hür-i cenneti
2. Ādeme gözükege yokdur anuñ için şüreti

175.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Husrevā mihr-i ruḥuñ tábında olsun dā 'imā
2. Rūzgāruñ feraḥ u ferḥunde olsun dā 'imā

176.

Mef 'ülü fā 'ilātü mefā 'lū fā 'ilün

Muzārī + - - - / - + - + / + - - - / - + -

1. Cānlar fedā kıılır saña 'aşık seri degül
2. Da 'vā-yı 'ışk ehl-i dile serseri degül

177.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dostuma eyle nazar saña hevādar olana
2. Merḥamet lāzım olur derde giriftār olana

178.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'İşkınuñ oldum esiri ihtiyārum ḳalmadı
2. Senden özge dilde naḳş olur nigārum ḳalmadı

174. MK. 984: 58^b.

Ferd.

175. MK. 984: 58^b.

Ferd.

176. MK. 984: 58^b.

Ferd.

177. MK. 984: 58^b.

Ferd.

178. MK. 984: 58^b.

Ferd.

179.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Halka-yı dīdemi şayyād-ı ezel ideli dām
2. Hūblarda seni tıtdı gözüm iy kebg-i hırām

180.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+--

1. Görmesün 'ömrün gülistānı huzān
2. Taht-ı 'izzetde müdām ol kām-rān

181.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Beni öldürdi senün şive-yi reftārlaruñ
2. Nāz ile handelerün lezzet-i güftārlaruñ

182.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

1. Āftāb-ı tal'atuñ hergiz zevāle irmesün
2. Māh-ı tābānsın Hudā eksükligün göstermesün

183.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Günün günden yek olsun devlet-i 'ömrün ziyād olsun
2. Ğam-ı dünyāyı görme hātıruñ her lahza şād olsun

179. MK. 984: 58^b.

Ferd.

180. MK. 984: 59^a.

Ferd.

181. MK. 984: 59^a.

Ferd.

182. MK. 984: 59^a.

Ferd.

183. MK. 984: 59^a.

Ferd.

184.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

I

1. N'ola bī-zār olur isem dil-i nālānumdan
2. Cānuma geçdi uşandurdı beni cānumdan
3. Kimse efgānum ucından geçemez yanumdan
4. Gözlerüm daḡı döker yaş yirine ḡanumdan
5. Kime feryād idüben nāle vü efgānumdan
6. Kime ḡan ağlayayın dīde-yi giryānumdan

II

1. Bükilüp ḡāmetinüḡ fikri ile yāy oldum
2. Gözlerüm görmez olup bī-ser ü bī-pāy oldum
3. Cümle zārum tıyulup 'āleme rüsvāy oldum
4. Nāleler baḡrumı deldi göz göz nāy oldum
5. Kime feryād idüben nāle vü efgānumdan
6. Kime ḡan ağlayayın dīde-yi giryānumdan

III

1. Beni ḡul itdi yürürken başuma āzāde
2. Şimdi baḡmaz yüzüme hem-dem olup her yāda
3. Ne bu ḡanlı başuma raḡm ider ol beyzāde
4. Ne bir efgānumı diḡler kişvār-ı dünyāda
5. Kime feryād idüben nāle vü efgānumdan
6. Kime ḡan ağlayayın dīde-yi giryānumdan

IV

1. Görmeyelden beri ol şem' i ruḡ-ı cānānı
2. Rūz u şeb ağlamadan dīdemi ḡaldı ḡanı
3. Anı yok mı dīn-i nālelerüḡ [...]]
4. Degme derd ile tıyunmaz yeḡemem efgānı
5. Kime feryād idüben nāle vü efgānumdan

184. MK. 984: 59^a.

Ḳıyāsī.

[Müseddes]

3d: Vezin aksamaktadır.

6. Kime ƙan ağlayayım dīde-yi giryānumdan

V

1. Ey **Ƙıyāsī** ğam-ı hicrān olalı yoldāşum
2. Rāh-ı miħnetde benüm zehr-i ğam oldı aşum
3. Sele virdi bu cihānı meded āħir yaşum
4. Her dem efgān ile şol deŋlü belālu başum
5. Kime feryād idüben nāle vü efgānumdan
6. Kime ƙan ağlayayım dīde-yi giryānumdan

185.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

I

1. Yine bir serv-ƙade sāyeveş oldum pāmāl
2. Nehr-i eşküm aƙıdup ayađına cūy mişāl
3. Vaşl-ı ümīdi ile düşdi dile fikr-i muħāl
4. Bār-i hecrini anuğ çekmege ƙılmadı mecāl
5. Ğam u endüh u cefā ile mükedder ħālüm
6. Bu müşevveşlik ile n’ola ‘aceb aħvālüm

II

1. Şerbet-i vaşl-ı nigāra n’ideyin imkān yoğ
2. ‘Āşıƙ-ı ħaste-dilüm derdüme bir dermān yoğ
3. Miħnet ü derd ü belā vü ğama da pāyān yoğ
4. ‘Arz-ı ħāl eylemege ħālümü hīç yārān yoğ
5. Ƙalmadı zerre ƙadar fūrƙate şabr ile ƙarār
6. Şuņa ƙaldı ki idem başum alup terk-i diyār

III

1. Bülbülāsā işümüz bir gül içün ħār oldı
2. Bāđ-ı ‘ālemde yine meskenümüz ħār oldı
3. Yār ise bir yaradan mā’il-i ađyār oldı
4. Ƙara baħtum gibi rüzumsa şeb-i tār oldı

185. MK. 984: 60^a.

Velehü.

[Müseddes]

III f: Vezin aksamaktadır.

5. Kaldı fūrkatde göñül zevk-i vişāle irmez
6. Tāli'üm nicedür baña ki gün göstermez

IV

1. Yine peyk āh idüben şaldı beni ferdāya
2. Aldı göñlümde baña başladı istignāya
3. Virmede gözleri dil milketini yağmāya
4. Elüm irmez n'ideyin ben o kad-i bālāya
5. Ölmedin ben o perī-çihreyi bir gün görsem
6. Devlet el virse ayağına anuñ yüz sürsem

V

1. Nice def' ola belā faħrī o kad-i bālā
2. Ellere mihr ü vefā eylemede baña cefā
3. Eşk-i çeşmüm ğam-ı hicri ile oldu deryā
4. Virmesün ħālümü kāfirlere şimdi Mevlā
5. Çāre olmadı ki ben vāşıl olam ol māha
6. Derd-i yāriyle yine kaldı işüm Allāha

186.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Leb-i la'lin ħayāl it gūşe-yi 'uzletde pinhān ol
Dilā hem kān-ı gevher kııl özün hem gevher-i kān ol
2. Eger taħşil-i derd itdünşe düş kūy-ı ħarābāta
Seni künc itdiler çünkim muķim-i künc-i vīrān ol
3. Tōķinsa tīr-i miħnet ger mübāhāt ile gögsün ger
Şoyınuñ 'arşa-yı meydāna girdün merd-i meydān ol
4. Kō emvāc-ı belā gelsün naşibin rüzgār alsun
Derūnuñ derdini keşf itme sen deryā-yı 'ummān ol
5. Düşer bir 'uķdeye gāhī küdüret kesb ider tāli'
Gerekse māh-ı tābān ol gerek mihr-i dıraħşān ol

186. MK. 984: 60^b; Bāķi: *Dīvān*: G.11.

Bāķi.

3b: meydāna: rindāne *Dīvān*.

12a: Allāha: dergāha *Dīvān*.

6. Zemāne eylemez hürmet amān virmez dem-i fırsat
Gerek dervīş-i dil-rīş ol gerek şāh-ı cihānbān ol
7. N'ola hürşidveş başuñ göge irdiyse hüsñ içre
Ser-efrāz-ı cihān ol çāre-sāz-ı derdmendān ol
8. Yüzüñ iy gonca-leb dürme bize cevır eyleyüp tırma
Açıl gül gibi handān ol şalın serv-i hırāmān ol
9. Şeref virmez dür ü gevher kemāl olmaz zer ü zīver
Hüner kesb it hüner baħr-ı fażilet kān-ı 'irfān ol
10. Yine rüz-ı vişālinden dem urdı bād-ı şubħ iy dil
Kul olduñ nice yıllardur bugün 'id irdi kurbān ol
11. Dilā āhuñla yaқduñ milket-i Rūmı nedür derdüñ
Gedā-yı küy-ı yār olmaқ dilerseñ Mışra sultān ol
12. İrişdükçe sehergāha münācāt eyle Allāha
Devām-ı devlet-i şāha du 'ā-güy u şenā-hān ol
13. Degülsin medħine kādır ne deñlü tutsalar māhı
Gerekse Rūmda **Bākī** 'Acem mülkinde Selmān ol

187.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Sākiyā kalmaz imiş çünki bu şöhet bākī
Mey-i gül-gün içelüm bāde-yi cennet bākī
2. H'ābda almış idüm būs-ı leb-i cānānı
Cān dimāğında daħı şimdi o lezzet bākī
3. Beni öldürdi firākuñ meded ey dost yitiş
Hele bir pāre daħı tende harāret bākī

188.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. Meh degüldür görinen ey āftābum āsmān
Şeb-külāhın tīr-i āh-ı 'āşıkā dikdi nişān
2. Tablalar dur mihr ü meh altunlu fındıklar nücüm
Tīr-i āh-ı 'āşıkā ta'lim-ḥāne āsmān
3. Gök gök itdüñ kan bulaşmış cism-i zerdüm taş ile
Anuñ için dirler ey meh baña mīr-i 'āşıkān
4. Külegi gün yelkeni ebr āhumuñ düdü direk
Baḥr-ı eşküm [içre] cānā bir gemidür bu cihān
5. Rāh-ı küy-ı yāri zeyn itdüm şirār-ı āh ile
Ol tarīkuñ 'aksidür **Zātī** felekde kehkeşān

189.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Kimesne yoğ mıdur yā Rab ki ḥālüm 'arz ide yāre
2. Ğamundan ḥaste olduğum diye ol vaḥşī dil-dāre

190.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ne var bunda ise cismüm hemīşe andadur cānum
2. Beni senden cüdā şanma benüm devletlū sultānum

188. MK. 984: 61^b; **Zātī**: *Dīvān*: G. 1014.

Zātī.

189. MK. 984: 62^a.

Ferd.

190. MK. 984: 62^a.

Ferd.

191.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kime şorar künc-i miḥnete nedür ḥālüm benüm
2. Ḥasteyüm gāyet mükedder oldı aḥvālüm benüm

192.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nice yazam bildürem ben bende sağa 'arz-ı ḥāl
2. Ben gedā-yı kūy-ı ğam sen bir şeh-i şāḥib-cemāl

193.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Kan ağlar ise dāde-yi ḥün-bāra münāsib
2. Feryād ider ise bu dil-i zāra münāsib

194.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şaqlaram rāzuḡ derün-ı sīnede cānum gibi
2. Kāfirem 'ışkuḡ senüḡ sevmezsem imānum gibi

195.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Düşelden ayru şeydāsın meh-i nā-mihribānumdan
2. Kevākib her gice yummaz gözin āh u fiġānumdan

-
191. MK. 984: 62^a.
Ferd.
192. MK. 984: 62^a.
Ferd.
[Ḥayretī]
193. MK. 984: 62^a.
Ferd.
194. MK. 984: 62^a.
Ferd.
195. MK. 984: 62^a.
Ferd.

196.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/ +----/ +----/ +----

1. Perişān hālūñ oldum şormaduñ hāl-i perişānum
2. Ğamunđan derde düşdüm kılmaduñ tedbīr u dermānum

197.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/ ++--/ ++--/ ++-

1. Şorma aḥvālūmi kim derd ü ğamum ğāyet yoķ
2. Bir nefes söze gelüp söylemeye tākāt yoķ

198.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/ ++--/ ++--/ ++-

1. Giceler şubḥa deĝin fūrķat ile zār ideyin
2. Gündüzin sen şanemi görmege efķār ideyin

199.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+--/ -+--/ -+--/ -+-

1. Dilde tā rūz-ı kıyāmet dāĝ-ı ḥasret ķalmasıun
2. Görmeyince ben seni Allāh cānum almasıun

200.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/ +----/ +----/ +----

1. Ğam-ı hecrūñle cānum çıķsa cism-i nā-tüvānumdan
2. Temennā-yı vişālūñ gitmeye rūḥ-ı revānumdan

-
196. MK. 984: 62^a.
Ferd.
[Fużūlī]
197. MK. 984: 62^b.
Ferd.
198. MK. 984: 62^b.
Ferd.
199. MK. 984: 62^b.
Ferd.
200. MK. 984: 62^b.
Ferd.

201.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Nice taḥrîr ideyin derdümi gâyet çokdur
2. Hâmede tâ o kadar kuvvet ü pâzû yoḡdur

202.

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yâd-ı zülfüñle göñül her şeb perîşân olmada
2. Hâsret-i la 'lünle çeşmüm gevher-efşân olmada

203.

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gözlerüm güyâ devât u kirpigümdür hâmeler
2. Yâre kanlu yaş ile yazmağa fürkat-nâmeler

204.

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Luṭf idüp hâlüm şorarsañ iy melek yüzlü nigâr
2. Gice gündüz ḡasretünñden işüm oldı âh u zâr

205.

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kâdem başsañ eger ġam-hâneye iy mâye-yi devlet
2. Kudümünñle olur miḡnet-serâmuz pâye-yi devlet

201. MK. 984: 62^b.

Ferd.

202. MK. 984: 62^b.

Ferd.

203. MK. 984: 62^b.

Ferd.

204. MK. 984: 62^b.

Ferd.

205. MK. 984: 63^a.

Ferd.

206.

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. 'Ahd itmiş [idi] vaşlını dün 'āşığa cānān
2. Kalmadı bugün 'ahde vefā yine mi hicrān

207.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Hāk-i pāyuḡ cevherini tūtiyā-yı dīde kıl
2. Her ne deḡlü zaḡmet ise gel kadem-rencīde kıl

208.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Göñlüne ḡayruḡ girüp cev̄ ile göñlüm yıḡmaduḡ
2. Var ol ey rūḡ-i revānum ḡātırundan ḡıḡmaduḡ

209.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Görmesem bir gün yüzüḡ ey meh beni ḡam öldürür
2. Ger görürsem zevḡ u şādī gördüḡüm dem öldürür

210.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Sīnede dāḡ-ı ḡamuḡ dilde ḡayālūḡ sākin
2. Severin cānı göñülde seni zāḡir bāḡın

206. MK. 984: 63^a.

Ferd.

207. MK. 984: 63^a.

Ferd.

208. MK. 984: 63^a.

Ferd.

209. MK. 984: 63^a.

Ferd.

210. MK. 984: 63^a.

Ferd.

211.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Hālümü görmek için gelmeye itdün ikrār
2. Gel gör imdi nice haṭ itdi efendi dil-i zār

212.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

1. Ol meh-i nā-mihre buluşmağ için iver yürek
2. Dostlar anı baña bulup buluşdurmağ gerek

213.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Egerçi dehr-i pür қаһруң nice derd ü ğamın çekdüm
2. Hele şayd itdüm ol kebg-i hürāmānı güzel tutdum

214.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Қаpusında buluşturmaz o dil-ber 'āşık-ı zārı
2. Bulur buluşturur her қанде ise līk aġyārı

215.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Şu kim ol bahār irse қadehi nūş itmez ayıқdur
2. Otursun hānede seyr-i çemen aña ne lāyıқdur

211. MK. 984: 63^a.

Ferd.

212. MK. 984: 63^a.

Ferd.

213. MK. 984: 63^b.

Ferd.

214. MK. 984: 63^b.

Ferd.

215. MK. 984: 63^b.

Ferd.

216.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Hezec +---/+---/+---

1. Cihān bir bāğ imiş ārāyişi yok
İçine girenüñ āsāyişi yok
2. Düşer dervīş ise teşvīş-i nāne
Eger sultān ise kayd-ı cihāne

217.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Bir şanurdum ölmegi ey māh-rū 'ālemde ben
Gün olur fūrkatde biñ kez ölürüm bir demde ben
2. Sen benüm ey māh bir gün şaklamazsın hātırum
Bunca yıldur rāz-ı mihrüñ şaklarum sīnemde ben
3. Ey şabā yārān şorarsa saña aḥvālüm benüm
Pādşāh-ı bī-naẓīrem şimdi şehr-i ğamda ben
4. 'Ālemünđe ol seni incitmezem var ey raķīb
Kimsenüñ yatar itin ıaldurmazam 'ālemde ben
5. Kınlara ğarķ eyle gel luṭf ile **Zātī** mücrīmi
Ola kim görem cemālün ol mübārek demde ben

218.

Mef'ülü mefā 'ilün mef'ülü mefā 'ilün

Hezec --+/+---/--+/+---

1. Didüm ki benüm dil-ber yā Rab neme kīn eyler
Göñlüm didi 'aynuñda olan neme kīn eyler

216. MK. 984: 63^b.

Paşazāde.

217. MK. 984: 63^b; **Zātī**: *Dīvān*: G.1050.

Zātī.

218. MK. 984: 64^a; **Zātī**: *Dīvān*: G.471.

Zātī.

2a kaḥr ile: didüm ki *Dīvān*.

4a ideyim: idüben *Dīvān*.

2. Kahr ile gözüm yaşı çevrem çemen itmişdür
Ol dil-ber-i gendüm-gün didi nem ekin eyler
3. Didüm ki zebānuñdan düşürme benüm şî'rüm
Didi o leb-i şekker halvā nemeki n'eyler
4. Tennür-ı belā içre büryān ideyüm sīnem
Dil-ber didi kim yaşuñ anı nemekīn eyler
5. Yārān didi ey **Zātī** yok bezm-i maḥabbetde
Feryād u figānuñdan özge nemeki n'eyler

219.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Her kimüñ murğ-ı dili uçdı hevā vü hevese
Anı şayyād-ı ezel āl ile koydı kafese
2. Dil-i 'uşşāķı şikār itmege bindükçe o yār
Seg-i kūyıyla beni bir yere tıksun ferese
3. Sīneye çekdüm idi tıfl iken ağladı cüvān
Koyuna girdi 'aceb mi kuzucuķdur melese
4. Sīneye çekdi yine 'aks-i ruḥ-ı cānānı
Göreyin āyineyi uğrasun āḥir-nefese
5. **Şemsiyā** nūr-ı Muḥammed saña olmazsa delīl
Kūy-ı cānāna varılmaz kaṭı yollar perese

220.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cāna sevdālar kılup bir zūlf-i 'anber-sāyine
2. Biñ belāya mübtelā oldı dil-i sevdā yine

219. MK. 984: 64^a; Şemsi: *Dīvān*: G.368.

Şemsi.

1b: ezel: felek *Dīvān*.

3a: cüvān: nigār *Dīvān*.

220. MK. 984: 64^b.

Ferd.

221.

Mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Müctes +-+ - / + + - - / + - + - / + + -

1. Meyānuḡ ile dehānuḡ didüm ne zībādur
2. O yoḡ bu yoḡ yiḡe yār incinür temāşādur

222.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Senden şikāyet itmege cānā meleklere
2. Tutdı duḡān-ı āteş-i āhum feleklere

223.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Geçersin el yüze dutup idersin dürlü fettānluḡ
2. Elüḡden 'āciz olmuşdur behey kāfir müselmānluḡ

224.

Mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Müctes +-+ - / + + - - / + - + - / + + -

1. Melāmet itme beni serv-i ser-bülendümi gör
2. Bil evvelā kime ḡul olduḡum efendümi gör
3. Şikāyetüm saḡa bīmār gözlerüḡdendür
4. Dimezsün anlara bir kerre derdmendümi gör

221. MK. 984: 64^b.

Ferd.

222. MK. 984: 64^b.

Ferd.

223. MK. 984: 64^b.

Ferd.

224. MK. 984: 64^b.

Murabba'.

225.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Āşık itmiş taṭlu dillerle işitdüm düşmeni
2. Ey şabā bilmez misin şīrīn-zebānumdan ḥaber

226.

Mef'ülü fā' ilātün mef'ülü fā' ilātün

Muzāri - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Aḥşāmlayup o meh-rū ben nā-tüvānda yatmaz
2. Aña ta' accüb itmeḡ dil-ber yebānda yatmaz

227.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dime Mışr-ı ḥüsnde Yūsuf-cemālüm gelse tiz
2. İrişünce vaşlına anca dir imiş ya 'azīz

228.

Fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ḥafīf + - - / + - + - / + + -

1. Benden ol mäh-rū kaçarsa eger
2. Benüm āhum felekde aña yiter

229.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kimsenüḡ yā Rab nigār-ı bī-vefāsı olmasun
2. Bī-vefālar ḥaylinüḡ hiç mübtelāsı olmasun
3. Āşnāya yād olurlar yādılar ile āşnā

225. MK. 984: 64^b.

Ferd.

226. MK. 984: 64^b.

Ferd.

227. MK. 984: 65^a.

Ferd.

228. MK. 984: 65^a.

Ferd.

229. MK. 984: 65^a.

Kit'a.

4. Kimse ol bî-gâneveşler āšnāsı olmasun

230.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'lü fā'ilün

Muzāri ---+/-+---/+---+/-+---

1. Ey dest-māl-i yāruñ elin tüt lebini öp
2. Sīb u turunca ta'ne iden ğabğabını öp
3. Nāle-yi ğubār irse mübārek zamīrine
4. Düş ayağına başmağuşı kebkebini öp

231.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Sendedür gönli maħabbet ehlinüñ ey cevri çok
2. Anuñ içün ğayrı dil-ber sevmege hîç gönli yok

232.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++---/+---/+---/+---

1. Kıl kadar mūy-ı miyānuñda vefā anlamaz
2. Yok yere bu dil-i şūrīde aña bağlanmaz

233.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Kaddimüz yā gibidür her bār çekmekden elem
2. Sīnemüz şandūkası oldı nişānı tīr-i çarh
3. Tatlu sözine 'acūz-ı dehrüñ aldanma er ol
4. 'İş-ı Ferhādı şıfatın helvā-yı Şīrīni itdi telh

-
- 230.** MK. 984: 65^a.
Kit'a.
- 231.** MK. 984: 65^a.
Ferd.
[Ĥayretī]
- 232.** MK. 984: 65^a.
Ferd.
- 233.** MK. 984: 65^b.
Kit'a.

234.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Halîlüm sūz-ı 'ışk-ı âteş-i 'ışka düşenden şor
2. Bir oddan pîrehendür anı başından geçenden şor

235.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Hezec +----/+----/+--

1. Bu gice yāre ʔolular içürdüñ
2. Şu deñlü tā ki kendünden geçürdüñ
3. İderdüñ vaşlına ġāyet taħassur
4. Bi-ħamdillāh hele gördüñ geçürdüñ

236.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri ---+/-+++/+---+/-+-

1. Çarħa ʔayanma her ne ƙadar üstü var ise
2. Yirüñ efendi altı da var üstü var ise

237.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. ʔutuşdı ol ƙul oğlunuñ rüh-ı pür-tābına dünyā
2. Ocaƙdan böyle yaluñ yüzli ƙoƙdan olmadı peydā

234. MK. 984: 65^b.

Ferd.

235. MK. 984: 65^b.

Ƙıı' a.

236. MK. 984: 65^b.

Ferd.

237. MK. 984: 65^b.

Ferd.

238.

Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün

Hezec ---+/+----/--+/+----

1. Bir dil-ber-i tûba-ğad bir serv-i Mesîhâ-leb
2. Ğam-ğâneme 'azm itmiş sen râst getür yâ Rab

239.

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Müctes +-+--/+----/+--+/-+--

1. İgende ser-keş olup yırtup atma cân yaqasın
2. Seğâveti ço gönül sen dağı berji yaqasın

240.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel +++--/+----/+----/+--

1. Şivesinden tıramaz bir dem ayağ üstine yâr
2. Tâze şâhuğ yine kendüye olur mîvesi bâr

241.

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Geçdi müjemünğ hanceri virsen dil ü cāna
2. Tırüñi de ey kâşî kemān atma yebāna

242.

Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri ---+/-+---/+---+/-+--

1. Öldürme haste hâlünji cevr ü cefāğ ile
2. Böyle dirilme sevdicegüm mübtelāğ ile

238. MK. 984: 66^a.

Ferd.

239. MK. 984: 66^a.

Ferd.

240. MK. 984: 66^a.

Ferd.

241. MK. 984: 66^a.

Ferd.

242. MK. 984: 66^a.

Ferd.

243.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Mey-i telh içdüm idi çāre şanup def^ç -i ğama
2. Yārsuz olduğı için acısı çıktı dime

244.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec --+ / +-- + / +-- + / +--

1. Ey şî 'r-i terüm feyz-i Hudādan mı gelürsin
2. Ey nazm-1 güher genc-i 'aṭādan mı gelürsin
3. 'Aşıkların öldürdi mehi [...] yine cāna
4. El kanlu kılıç kanlu ğazādan mı gelürsin

245.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

I

1. Hārlar sen gül- 'ızārı sīnesine şarmasun
2. Bāğ-1 hüsünüñ mīvesin zāğ u zağanlar virmesün
3. Yanına alup seni ağyār gögsün germesün
4. Fūrkat-1 mihr-i ruḥuñ ḳalbe kesāfet virmesün
5. Āftāb-1 ṭal' atuñ cānā zevāle irmesün
6. Māh-1 tābānsın Hudā eksükligüñ göstermesün

II

1. Taş u toprağa sürüp rüy-1 elem fersüdemüz
2. İrgürmeye çarḥ-1 berīne [...]
3. Çeşmeler gibi aḳıdup eşk-i hūn-ālüdemüz
4. Hāḳ Te 'ālādan gice gündüz budur maḳşüdümuz
5. Āftāb-1 ṭal' atuñ cānā zevāle irmesün
6. Māh-1 tābānsın Hudā eksükligüñ göstermesün

243. MK. 984: 66^a.

Ferd.

244. MK. 984: 66^a.

Ḳıṭ'a.

245. MK. 984: 66^b.

Paşazāde.

III

1. Māh-rūlar ḥāk-i pāyūñ olsa itme iltifāt
2. Gün gibi rif'atde ol turduqça devr-i kâināt
3. Mürde diller pertev-i ḥüsnüñle bulsunlar ḥayāt
4. Burc-ı ḥüsn üzere ruḥuñ mihrine virsün ḥayāt
5. Āftāb-ı ṭal'atuñ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḥudā eksükligüñ göstermesün

IV

1. Sende ḥatm oldı melāḥat sendedür ḥatm-i cemāl
2. Māh-rūlar içre yoqdur saña dünyāda mişāl
3. Cism-i pāküñ nürdan ḥalk eylemişdür Zü'l-celāl
4. Māh-ı nev gibi cemālüñ bedr olup bulsun kemāl
5. Āftābı ṭal'atuñ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḥudā eksükligüñ göstermesün

V

1. Gün gibi şehir-i melāḥat içre bulduñ iştihār
2. Yüzüñi mihr-i cihān-ārāya dönsem vechi var
3. Seyr iden rūy-ı şafā bahşuñ ḳalur ḥayrān u zār
4. Ḥüsn-i rüz-efzünüñi kim görse dir bī-iḥtiyār
5. Āftābı ṭal'atuñ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḥudā eksükligüñ göstermesün

246.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḥafīf + + -- / + - + - / + + -

1. Maṭbah-ı dehr içre aç olsañ
2. Kimsenüñ ni'metine çekme ḥased
3. Rızḳ için fil'ḥaḳıḳa ḡam yime kim
4. Zımnullāhu rızḳu külli eḥad

247.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

I

1. Şikāyet rüzgārumdan ki bir dem olmadum hoşnūd
2. Fiġān baht-ı siyāhumdan ki olmaz tāli'üm mes'ūd
3. Açılmaz gonca-yı bahtum elümde cām-ı ġam fersūd
4. Bu hāristān-ı 'ālemde açılmazsa gül-i maḡsūd
5. Ne ġam ey bülbül-i cān çünki gülzār-ı 'adem mevcūd

II

1. Zemīn-i dilde eşcār-ı maḡabbet tāki şaldı bīḡ
2. Ḳazādan başuma her bir gün [...] oldu bir tevbīḡ
3. Siyāsetgāh-ı 'ışḡuḡda senüḡ ey gözleri Merīḡ
4. Urupdur başuma cellād-ı ġamzeḡ nice kızmış mīḡ
5. Gözümden uçları çıkdı degül müjgān-ı hūn-ālūd

III

1. Seni bu ḡüsn ile kim görse āh u derdnāk eyler
2. Girībānın çeküp gül gibi oldum çāk çāk eyler
3. Beni sünbül saçuḡ sevdāları āḡir helāk eyler
4. Ruḡuḡda ḡāl-i yek-tāneyle baḡş-i iştirāk eyler
5. 'Aceb mi ehl-i Hind oda yaḡarsa kāfir oldu 'ūd

IV

1. Belā bezminde nār-ı ġam yaḡup baġrum kebāb itdi
2. Aḡıtdı ḡanlı yaḡum 'aks-i la'lüḡle şarāb itdi
3. Ne zālimdür ġam-ı 'ışḡuḡ beni yıkdı ḡarāb itdi
4. Ḳomadı yir yaḡum rüy-ı zemīni ġarḡ-ı āb itdi
5. Anuḡçün dūd-ı āhum oldu yir yir göklere memdūd

V

1. **Maḡālī** la'l-i dil-ber var iken yāḡut-ı aḡmerden
2. Yudum el çeşmümi āb-ı ḡayātı bāde-yi terden
3. Ne olur cām-ı Cem Cemşid ü Dārā vü Sikenderden

4. Tecellî-yi şafâ-yı şaykal-ı mir'ât-ı hâverden
5. O mâhuḡ 'aks-i hüsnidür Figânî mâ-huve'l-maḡşûd

248.

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Olmadı âzâd ġamdan hâṭır-ı nâ-şâdumuz
Bir şeh-i 'âdil kanı kim ala andan dâdumuz
2. 'Ârızuḡla kâküli miskînüḡüḡ zıkrinde yüz
Mescid-i dilde budur şubḡ u mesâ evrâdumuz
3. Ğâlib olsaḡ her hûnerle n'ola ger Cemşide biz
Kârgâh-ı 'âlem içre 'ışḡdur icâdumuz
4. Eylemişdür bülbül-i hûnın dilüḡ hûnını pest
Şevḡ-i gülzâr-ı ruḡuḡla nâle vü feryâdumuz
5. 'Âzim-i semt-i fenâ olsaḡ **Cinânî** her ne dem
Dâne dâne eşk-i çeşm-i hûn-feşândur zâdumuz

249.

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Yâr için imiş hep bu kadar ṭırma oturma
Şimden girü vây serv-i çemen ṭırma oturma
2. Utandüḡı yiter gülüḡ ol ġonce-dehenden
İy bād-ı şabâ sen de igen yüzine urma
3. Bülbül didigüḡ bildüḡümüz ḡuşdur ezelden
İy ruḡları gül anı bize igen uçurma
4. Ben gel disem aḡyâr ile bezme oturursun
Gel ben ḡuluḡa cevr ü cefâ idüp oturma

248. MK. 984: 68^a.

Cinânî.

Bu şiir Cinânî *Dîvân*'ında bulunmamaktadır.

249. MK. 984: 68^a; Ḳabûlî: *Dîvân*: G. 378.

Ḳabûlî.

3b igen: ḡatı *Dîvân*.

5. Şayd itmege ol gözleri şeh-bâzı **Ḳabûlî**
Murg-i dili virdüm kafes-i tenden uçurma

250.

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Melâmet mülkine mâlik olup tâ kim 'alem çekdüm
Selâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm
2. Görüp sâğarda aks-ı rûy-ı yârı reşkden öldüm
İçince şanı anu nice dürlü elem çekdüm
3. Muḥîṭ-i 'ışkda ben ol neheng-i şayd bâyım kim
Yed-i deryâyı lertzân eyledüm her dem ki dem çekdüm
4. İşigü itleriyle hem-sifâl oldum bi-ḥamdillâh
Bu zevki bulmadum şehirle gerçi câm-ı Cem çekdüm
5. **Ḥayâlî** gûşe-yi mey-ḥânedan bir toğrı yol buldum
Götürdüm ayağı 'işret diyârına kadem çekdüm

251.

Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Şahn-ı şahrâlar başa zindân olupdur yârsuz
Her çemen ḥâr-ı belâdur ol yüzi gülzârsuz
2. Zâhidâ 'arz eyleme gel cennet-i tûbâyı sen
Çünkü gelmez 'aynuma ol serv-i gül ruḥsârsuz
3. Dâğ-ı ğamdur cânuma bâğ-ı cinânuḡ gülleri
Âb-ı Kevşer 'aynuma gelmez leb-i dil-dârsuz
4. Ḥâtır-ı ğâmgînime şimdi benem her şeye zâr
Vâdî-yi miḡnet durur ol kebg-i ḥoş-reftârsuz

250. MK. 984: 68^b; Ḥayâlî: *Dîvân*: G. 283/27.

Ḥayâlî.

2b dürlü: derd *Dîvân*.

3a şayd bâyım kim: ejdehâ-şamem *Dîvân*.

3b dem: geh *Dîvân*.

251. MK. 984: 68^b.

Vechî.

5. Cennet itmiş tütalum **Vechī** ciḥān mülkūn bahār
Hey ma ‘āzallāh cehennemdür baḡa dīdārsuz

252.

Mef‘ülü fā‘ilātün mef‘ülü fā‘ilātün

Muzāri --+/-+--- /---+/-+---

1. Dīvāneyüm görelden ol ḥadd-i lāle-gūnı
Artar bahāra karşı şeydālaruḡ cünūnı
2. Ḥaṭṭın çemen okırlar aḡzına gonca dirler
Yoḡdur nazīri yāruḡ ben bilmem anı bunı
3. Meydān-ı ‘ışḡ içinde Mecnūnı baḡa aḡma
Er midür ol kim ola bir ‘avratuḡ zebūnı
4. Bir pehlevān er idi ḡam ‘āleminde Ferḥād
Ki kesdi nice müddet der-bend-i bī-sütūnı
5. Top itdi başın **Emrī** ḡadd-i ḡāmını çevgān
Maḡbūblar derilsün vardur erüḡ oyunu

253.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. N’ola sen germ olup dirseḡ mu ‘anber kākülüm vardur
Benümde dūd-ı āhumdan başumda sünbülüm vardur
2. Benefşe zeyn iderseḡ sen ḡaṭuḡdan ‘arızuḡdan ger
Benümde ḡanlı dāḡumdan nice tāze gülüm vardur
3. Sen açıldıḡsa gül gibi ḡülistan-ı cemālūḡde
Göḡül dirler benümde bir nevā-keş bülbülüm vardur
4. İçerseḡ mey gibi sen ‘āşık-ı şūrīdeleḡ ḡanın
Benümde ḡūn-ı eşkümden iki şişe mülüm vardur

252. MK. 984: 69^a; Emrī: *Dīvān*: G. 548.

Emrī.

1b karşı: görse *Dīvān*.

3a baḡa aḡma: aḡma baḡa *Dīvān*.

5b ḡadd-i: zülfi *Dīvān*.

253. MK. 984: 69^a.

Fevrī.

5. Haṭuṅ iriṣmedin sen zulum idüp **Fevrîyi** öldürme
Benüm 'ömrüm benüm ḳalbüm benüm rūḫum ölüm vardur

254.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḳanı ol demler ki bir serv-i bülendüm var idi
Sünbülinden her gice boynumda bendüm var idi
2. H̄āce-yi hicrāna şatdı āh kim ben bendesin
Bir ḳıyāmet serv-ḳad maḫbüb efendüm var idi
3. Medḫ iderdüm ḫüsn-i mir'ātına ḳarşu leblerin
Ṭūṭi-yi gūyā gibi aḡzumda ḳandüm var idi
4. Cüst u cū eylerdi kūyuṅ görmesem bir dem yüzüṅ
'İşḳ dirler nāmına çābük levendüm var idi
5. Ey ṭabīb-i cān ü dil bir gün ola kim diyesin
Zātî dirler ismine bir derdmendüm var idi

255.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ḳalur bu zulum ü bî-dād ehl-i 'işḳa dād olunmaz mı
'Adālet ḳasrı ḫışt-ı mihr ile bünyād olunmaz mı
2. 'Aceb bilsem bu deyr-i köhne-yi dünyā gibi hergiz
Ḥarāb-ı 'işḳ olan şöyle ḳalur ābād olunmaz mı
3. Nice bir ola ḫā'il cān yüzine perde-yi maḳşūd
Niḳāb-ı cism-i ḫākī dem gelür ber-bād olunmaz mı
4. Ğarīḳam baḫr-i şevḳunḡa ḫarīḳam nār-ı 'işḳunda
Meded bu āşnāluk rüşenāluk yād olunmaz mı

254. MK. 984: 69^b; Zātî: *Dīvān*: G. 1480.

Zātî.

2a bendesin: bendeyi *Dīvān*.

4b nāmına: adına *Dīvān*.

5b dirler ismine: dirlerdi benüm *Dīvān*.

255. MK. 984: 69^b; Nev'î: *Dīvān*: G. 536.

Nev'î.

3a maḳşūd: sūret *Dīvān*.

5. Hālās oldı elemden ‘ālemūñ maḥzun u nāṣādı
Daḥı bī-çāre Nev‘ī guşşādan āzād olunmaz mı

256.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Āteş-i ḥasretle yaqup sīne-biryān olduğum
2. Sāyeveş qaddūñ ğamından ḥāke yeksān olduğum
3. Şubḥ olunca her gice қаpuñda nālān olduğum
4. ‘İd-ı adḥā-yı ruḥuñ şevkıyla giryān olduğum
5. Hep senüñçündür benüm yolında qurbān olduğum

II

1. Göñlümi bend-i belāya mübtelā kılduğlarum
2. Derd ile taş yaşdanup qaddüm dü-tā kılduğlarum
3. Şāğ esen ol diyü her laḥza du‘ā kılduğlarum
4. Çeşm-i bīmāruñ görüp cānum fedā kılduğlarum
5. Hep senüñçündür benüm yolında qurbān olduğum

III

1. Tekyegāh-ı ‘ışk içinde ‘āşık-ı āvāreyüm
2. ‘Āşık-ı āvārelerde sīne-yi şad-pāreyüm
3. Sīne-yi şad-pārelerle şerḥa şerḥa yarayum
4. Şerḥa şerḥa yārelerle nāle-yi bī-çāreyüm
5. Hep senüñçündür benüm yolında qurbān olduğum

IV

1. Deşt-i ğamdan doқunan seng-i cefālar başuma
2. Qavs-i miḥnetden yağan tır-i belālar başuma
3. Tā‘ne-yi ağıyār ile bu iftirālar başuma
4. Cevr-i a‘dādan gelen bunca belālar başuma

256. MK. 984: 70^a; ‘Ulvi: *Dīvān*: Msm. 45.

‘Ulvi.

[Muşammat]

I-1 yaqup: yaḥup *Dīvān*.

III *Dīvān*’da 1.tekil şahıs olarak –yim yerine –lar çoğul eki kullanılmıştır.

IV-1 deşt: dest; doқunan: toқınup *Dīvān*.

IV-4 belālar: qazālar *Dīvān*.

5. Hep senüñçündür benüm yolında kurbân olduğum

V

1. ‘Ulvî-yi dil-ḥastenüñ bağı tolu kan olduğü
 2. Güyveş meydân-ı ğamda başı ğaltân olduğü
 3. Ḥânmandan el çeküp bî-cism ü bî-cân olduğü
 4. Ḥancer-i ḥicrân ile çāk-ı girîbân olduğü
 5. Hep senüñçündür benüm yolında kurbân olduğum

257.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her gice bir cāyi rüşen eylemekdür himmetüñ
 Meh gibi hercāyisin bildük senüñ māhiyyetüñ
 2. Ey kamer hercāyilukdan şöyle şevkuñ var senüñ
 Şem‘i olurduñ elüñden gelse her cem‘iyyetüñ
 3. Dostum ehl-i vilāyet itse bārī Ḥaḳ seni
 ‘Ālemi bir demde seyrân eylemekdür himmetüñ
 4. Almazam āb-ı ḥayāt olursa destüñden ayak
 Geçdük andan fāriğa tutdı Ḥalīlüm ni‘metüñ
 5. Minnet itme öldürürem **Zātī**yi bir gün diyü
 Fürḳat anı öldürür yanuñda tursun minnetüñ

258.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘lū fā‘ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Her dem firāk-ı seyr-i cemālüñdeyüm senüñ
 Her gice iştiyāk-ı vişālüñdeyüm senüñ
 2. ‘Ālem sipihre nāzır olur mäh-ı ‘īd için
 Ben ārzü-yı naḳş-ı hilālüñdeyüm senüñ

257. MK. 984: 70^b; Zātī: *Dīvān*: G. 703.

Zātī.

5a minnet itme öldürürem Zātī bir gün diye: minnet itme tığuñ ile Zātīyi öldürmegi *Dīvān*.

258. MK. 984: 71^a.

Sā‘i.

3. Haḫ itdügüm çemende bu kim dāğ-ı lāleden
Sevdā-yı ‘arız-ı haḫ u ḫālünḫeyüm senün
4. Şāhum ‘aceb mi nāme yazup ḫālüm ağlasam
Efkār-ı istimā‘-ı maḫālünḫeyüm senün
5. Tiğ-i firāk kesmedi Sā‘ī ḫarāretüm
Dāyim ümīd-i nūş-ı zülālünḫe[yüm] senün

259.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+--

1. Sen hilāl-ebrū ḡamından çıḫdı nālem göklere
Tīr-i āhumdan şaḫın kim atduḫum düşmez yire
2. Didüm ey bülbül nihāl-i gülden incinmek neden
Didi ḡamdan bī-ḫabersin serçeye çıbık bere
3. Āftāb-ı ‘ālem-ārāyı cemālünḫ var iken
Ḥüsñ bāzārında almaz kimse fül-s-i aḫmere
4. ‘Işkı koyup ‘aḫla uymaḫ bir belādur ey ḫakīm
Bu belāyı virmesün Ḥaḫ dīni yoḫ kāfirlere
5. Ey Necātī ḡayret it dünyāya baḫma merd iseḫ
Bir vefāsuz ḫaḫbedür dünyā ki ḫiç varmaz ere

260.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Hezec --+/+- - +/+ - -+/+ --

1. Bir cām ile kıldı beni sākī yine mecnün
Beḫzer ki dilā itdi şarāba o gül efsün
2. Ey Ḥusrev-i ḫübāñ seni arayı arayı
Ḷan derleyüben çıḫdı ayaḫdan mey-i gül-gün

259. MK. 984: 71^a; Necātī: *Dīvāñ*: G. 499.
Necātī.

3. beyit *Dīvāñ*’da bulunmamaktadır.
5a ḡayret ét: ‘izzet-i *Dīvāñ*.

260. MK. 984: 71^b; Şun‘ī: *Dīvāñ*: G.131.
Şun‘ī.

4b oḫudı: oḫumış *Dīvāñ*.

3. Seyr itmege sen mähı felekler gice gündüz
Revzenler açar ay ile günden yine gerdün
4. H̄atm eyleyen ey h̄āce benüm muşhaf-ı ʿışkı
Ve'l-leyliye dek oğudı ancak anı Mecnün
5. H̄übān-ı kelām içre bu gün ehli yanında
Ey **Şun** ʿı kanı Yūsuf-ı nazmum gibi mevzün

261.

Fe ʿilātün mefā ʿilün fe ʿilün

Hafif ++-- / +-+- / +-+

1. Derd-i dil-ber gıdā-yı rūhumdur
H̄ün-ı dil bāde-yi şabūhumdur
2. Pend-i nāşıhdan eyleyen beni dūr
Sākıyā tevbe-yi naşūhumdur
3. Baħr-i zāta sefinedür tevħid
Piri deryā-şinās Nūhumdur
4. Sırr-ı eşyāya mülk tā melekūt
Bir seherde olan fütūhumdur
5. Metn-i ʿışkı **H̄ayālī** ben açdum
Şerħalar sinede şurūhumdur

262.

Fe ʿilātün mefā ʿilün fe ʿilün

Hafif ++-- / +-+- / +-+

1. İşigün ehl-i ʿışka mesneddür
Kulluğun ʿizz ü cāh-ı sermeddür
2. K̄o dökilsün kapuñda sım ü sirişk
İy şeh-i sım-ten der-āmeddür

-
261. MK. 984: 71^b; H̄ayālī: *Dīvān*: G. 153/62.
H̄ayālī.
5b Şerħalar sinede: sinede şerħalar *Dīvān*.
262. MK. 984: 72^a; ʿUbeydī: *Dīvān*: G. 64.
ʿUbeydī.
2a sım ü sirişk: naqd-i sirişk *Dīvān*.

3. Kākülün kaydına düşüp şimdi
Deli gönlüm 'aceb muḳayyeddür
4. Vālihün oldum ise döğme beni
Mest-i 'ışḳuñ efendi bī-ḥaddür
5. Seyl-i 'ışḳuñ 'Ubeydiyā yıḳamaz
Sedd-i ḥicrān ḳatı müşeddeddür

263.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri ---+/-+---/+---+/-+---

1. Dünyāyı bir yaña ḳosalar bir yaña seni
Baña seni gerek seni ey bī-vefā seni
2. Müşkil budur maḥabbet iki başdan olmadı
Sevdürmedi saña beni illā baña seni
3. 'Āşıḳlaruñ ne çekdüğini anlamağ için
Allāh ide idi güzele mübtelā seni
4. Derd ü belā için mi getürdi felek beni
Cevr ü cefā için mi yaratdı Ḥudā seni
5. Olduñ Necātī sāye-yi zülfinde pādşāh
Var ey gedā ki ḳapladı zıll-ı hümā seni

264.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Vefādan çünki ḥazzuñ yoḳ düşürme göñlümi bende
Yüri var ey cefā-pişe senüñ sende benüm bende
2. Vefāsuz yār derdinden benüm ḥod baña yetmişdür
Raḳībā cevrlere itme baña bir yañadan sen de

263. MK. 984: 72^a; Necātī: *Dīvān*: G. 595.

Necātī.

2a müşkil: bu kim *Dīvān*.

4a derd ü belā: mihr ü vefā *Dīvān*.

264. MK. 984: 72^b; Şem'î: *Dīvān*: G. 158.

Şem'î.

3. Hevā-yı pāy-i büseñle düşüp yollarda hāk oldum
Bulınmaz ‘ışk yolında benüm bigi bir efgende
4. Elifler sīnede servüm olupdur dāğlar güller
Dil-i āşüfte bülbüldür öter her dem bu gülşende
5. Müşebbek micmer-i bezm-i belādur **Şem‘iyā** cismün
Duḥān-ı āteş-i dıldür görinen müylar tende

265.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘lū fā‘ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hālün ğamıyla tāzeledüm sīne dāğını
Yağdum dil ehlinün o söyünmüş çerāğını
2. Başın ayakda gördi bu bezm-i zemānede
Her kim ki içdi cām-ı maḥabbet ayağını
3. Fenn-i cefāda zülfine ey dil belī diyüp
Mengüş-ı yār tutdı öñinde kulağını
4. Tātār-ı zülfi yādına ‘azm-i sefer kılan
Küy-ı fenāda eylesün evvel konağını
5. Görsem **Fiğānī** cām-ı mey içre ḥabāb-ı āl
Bezm-i fenāda yād iderem Cem otağını

266.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hastedür göñlüm gül-i ruḥsāruñ eyler ārzū
Teşnedür la‘l-i şeker-ğüftāruñ eyler ārzū
2. Her ne lezzet var ise dünyāda göñlüm istemez
Ey melek-sīmā hemān dīdāruñ eyler ārzū

265. MK. 984: 72^b; Fiğānī: *Dīvān*: G. 94.

Fiğānī.

2a ayakda: elinde *Dīvān*.

5b bezm-i fenāda: deşt-i belāda; cem: cān *Dīvān*.

266. MK. 984: 73^a.

Cāmī.

3. Zerre deñlü mihrüñe cânlar virür ey mäh-ı nev
Müşterî her güşede bāzāruñ eyler ārzū
4. Būy-ı sünbül kalbe kuvvet rūha rāhatlar virür
Ol sebebden zülf-i ‘anber-bāruñ eyler ārzū
5. Görmek ister ruħlaruñı rüz u şeb ey lāle-ħad
Bülbülüñdür **Cāmîi** gülzāruñ eyler ārzū

267.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Bir gedā himmeti yigdür baña begden ağadan
Kurtarurdu hele bir pāre bizi dağdağadan
2. Tîr-i dil-dūzı ciger delse ‘aceb mi çağadağ
Gelür ol mähveşüñ kaçı kemānı çağadan
3. Bir ‘aceb sūhteye buse ‘atā eyle didüm
Kāle ħuz min keremi kıltu metā kāle gadağ
4. Keşf için şūfi ħicābı ile keşfi kim gelür
Başını ħırkasına çekmegi gördi bağadan
5. Zāhidüñ ta‘nı **Ķabūli** bizi tağyîr idemez
Āb-ı pāke ne zarar dağdağa-ı ħurbağadan

268.

Mef‘ülü fā ‘ilātü mefā ‘ilü fā ‘ilün

Muzāri --- / -+- + / +--- / -+-

1. İhsāna mazharuz nazār-ı iltifāt ile
Manzūr-ı ‘ayn-ı ‘ātifetüz her ciħāt ile

267. MK. 984: 73^a; Ķabūli: *Dīvān*: G.317.

Ķabūli.

3a ‘aceb sūhteye: ‘arab şūħına *Dīvān*.

4a ħicābıyla keşfi gibi gelür: keşef gibi ħicāb ile yürür *Dīvān*.

4b gördi: görmiş *Dīvān*.

5a zāhidüñ ta‘nı: vā‘ izüñ kavli *Dīvān*.

5b dağdağa-yı ħurbağadan: laqlağa-yı ħurbağadan *Dīvān*.

268. MK. 984: 73^b; Ķabūli: *Dīvān*: G.371.

Ķabūli.

2. Hazz itdi bī-berātuñ alanlar menāşıbın
Beñzer ki şimdi çıkdılar anlar berāt ile
3. Bir manşib-ı şerif idi kūyuñ gedālığı
Tevcih olındı ol bize kayd-ı hayāt ile
4. Dil şokma kimse ağzına çün hāme-yi devāt
Olmaz muqayyed ehl-i hıred hurdevāt ile
5. Geçdi **Qabūli** küşte-yi şemşir-i 'ışk olup
Kim virdi aña zümre-yi maqtüle qātile

269.

Fe 'ülün fe 'ülün fe 'ülün fe 'ül

Mütekārib +---/ +---/ +---/ +---

1. Ne dem kim gamuñ cāna hem-rāz olur
Yaşum āh u nālemler dem-sāz olur
2. Ser-i nizeñe irgüeren başını
Cihān halkı içre ser-efrāz olur
3. 'Ayān itdi bir bir nihān rāzumı
Dilā eşk-i çeşmüm ne gammāz olur
4. Nihāl-i cefā şahıdur qadd-i yār
Anuñ mīvesi şive vü nāz olur
5. Çoğ olmaz bu nev'e gazel **Bākiyā**
Güzel söz güherdür güher az olur

270.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/ -+---/ -+---/ -+---

1. Yine gönlüm bir şeh-i hüsnüñ kul u qurbānıdur
Nāmı 'abdī kendü hüsn iqliminüñ sultānıdur

269. MK. 984: 73^b; Bāki: *Dīvān*: G 112.

Bāki.

5a nev-i gazel: bu tarza *Dīvān*.

270. MK. 984: 74^a.

Qabūli.

Bu şiir Qabūli *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

2. Kāküli sünbül yüzi gül misk-i Rümî beşleri
Lebleri gülzâr-ı hüsnüñ gonca-yı handānıdur
3. Hışmını luţf anların cevruñ vefâ ‘add eyleyüp
Her ne kim şâdır olursa luţfidur ihsānıdur
4. Cān viren yolında ‘ömr-i cāvidānı kesb ider
Lebleri cān içre ‘ālem kendü ‘ālem cānıdur
5. Olmadı tîr-i cefâ dilden **Ķabūlî** munķaţi‘
Muttaşıl hâţır-ı nişānum nāruñ müjgānıdur

271.

Mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Gedā-yı dergehüñ olan muķîme kıyma sultānum
Saķîme ile cevri müstaķîme kıyma sultānum
2. Mürüvvet dād-ı Ķaķdur herkes andan müstefid olmaz
Kerem gelmez keremsüzden ‘aķîme kıyma sultānum
3. ‘Adū-yı küfteh‘arı şerha şerha eylesün tîguñ
Vücüdın eyle şemşîrûñle kıyma kıyma sultānum
4. Cüdā idüp beni senden seri tenden cüdā itme
‘İnāyet eyle luţfuñla kaķıma kıyma sultānum
5. **Ķabūlî** kapuñı ‘arz-ı ‘ubūdiyyet ider dāyim
Nazar kııl rāfi‘-i raķm-ı raķîme kıyma sultānum

272.

Mefâ ‘ilün mefâ ‘ilün fe ‘ülün

Hezec +---/+---/+---

1. Ķomaz ser-keşligin bu nefsi-i Ķod-rāy
Müdārā eyleseñ vay itmesenñ vay

271. MK. 984: 74^a; Ķabūlî: *Dīvān*: G.230.

Ķabūlî.

272. MK. 984: 74^b; Bāķî: *Dīvān*: G.519.

Bāķî.

3a cāmı ol: şol camı *Dīvān*.

2. Felek bir ejdehā-yı heft-serdür
Tolanmış genc-i dünyāyı ser-ā-pāy
3. Hālās eyler mi cānı ol kimesne
Ki aña halka-yı ejder ola cāy
4. Gedāya kısmet-i rüz-ı ezelden
Leked-kül-ı melāmetdür degen pāy
5. ‘Aṭā kııl **Baḳiye** luṭfuṅ ilāhī
Saña muhtāc eger yoḥsul eger bay

273.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzāri -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Cennet şafāsı vuşlat-ı cānān degül midür
Dūzah belāsı miḥnet-i hicrān degül midür
2. Dünyā-yı dūn ile niceler kim ğurūr ider
Bir iki ğün bu tekyede mihmān degül midür
3. Yirde şüküfeye nazār it gökde encüme
Her biri dehrüṅ işine ḥayrān degül midür
4. İhvān şanup ‘adūlara uyma şaḳın şehā
İden cefāyı Yūsufa iḥvān degül midür
5. ‘**Ulvī** kemīneden nazaruṅ eyledüṅ dirīĝ
Yoḥsa қаpuṅda bende-yi fermān degül midür

273. MK. 984: 74^b; ‘Ulvī: *Dīvān*: G. 195.

‘Ulvī.

2a ider: idüp *Dīvān*.

3b her biri dehrüṅ işine: aḥvāl-i dehre her biri *Dīvān*.

5b bende-yi fermān: lāyıḳ-ı iḥsān *Dīvān*.

274.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Nağamāt eylemege başladı şanma anı sen
Ehl-i ‘ışkuñ şanemā āteşin üfler ney-zen
2. Meclis-i ‘ışkda ney-zen ne çalar yanumda
Ġam-ı ‘ışkuñla ser-āğāz idicek nāleye ben
3. Şem‘ lāzım degül ey sākī yiter meclisde
Şu‘le-yi cām-ı Cem-efrüz çerāğ-ı rüşen
4. Ġoncalar dügmelerin çözdü bahār oldı diyü
Sinesin açdı girībānını çāk itdi semen
5. **Bākīyā** ‘işret ü ‘ış itmege bezmünde yiter
Nāle ney gözyaşı mey fikr-i vişālün gülşen

275.

Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Hezec +--- / +--- / +---

1. Dilā meyl itme vaşl-ı dil-rübāya
Hevā-yı salţanat düşmez gedāya
2. Hümā-yı evc-i istiğnādur ol māh
Anuñçün böyle mā‘ildür hevāya
3. ‘İzāruñ yādı bir rengin laţife
Dehānuñ zikri bir şirin hikāye
4. Olur la‘l-i muşaffā gerçi dil-keş
Nazir olmaz şarab-ı dil-güşāya

274. MK. 984: 75^a; Bākī: *Dīvān*: G.358.

Bākī.

1b ehl-i ‘ışkuñ: ehl-i süzün *Dīvān*.

2b Ġam-ı ‘ışkuñla: Ġam-ı hecrünle *Dīvān*.

3b Cem-efrüz: şeb-efrüz *Dīvān*.

5a bezmünde: hecründe *Dīvān*.

275. MK. 984: 75^a; Bākī: *Dīvān*: G.459.

Bākī.

4a gerçi dil-keş: dil-keş ammā *Dīvān*.

5. Ferāmūş it ğam-ı ferdāyı **Bākī**
Bugün şıhhatdeyüz minnet Hūdāya

276.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Kızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz
Mey-i nāb içse gözi mā‘il olur kana biraz
2. Çekemez kimse ayağum diyü lāf urma inen
Sākıyā elleşelüm gel berü meydāne biraz
3. Cāna kār eylesün dārū-yı kaṭṭāl-i ğamı
Mey-i gül-gün içelüm bāri ḥakīmāne biraz
4. Behremend eyler idi būs-ı lebūnden cānı
Dönmeşe ṭursa eger ‘ahdine peymāne biraz
5. Nice bir dağdağa-yı baḥş u cidāl ey **Bākī**
Varalum ‘ış idelüm meclīs-i rindāne biraz

277.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Sālik-i ‘ışka dime ol mey-i tevfiḳ-i refiḳ
Gir ṭarīka göñül Allāhu veliyyü’t-tevfiḳ
2. Lücce-yi ‘ışkuñ olur ğavrına irmek müşkil
Rište-yi ‘aql ile ölçülmedi ol baḥr-i ‘amīḳ
3. Āsiyāb-ı feleki dāne-yi encümle görüp
Kendümi maḥv iderin eyleyicek fikr-i daḳiḳ
4. Bār-ı āmāl girān za‘f ḳurunca ola ḥāl
Tiğden tiz oluben müdan ola ince ṭarīḳ

276. MK. 984: 75^b; Bākī: *Dīvān*: G.205.

Bākī.

277. MK. 984: 75^b.

Kāmī.

Bu şiir Kāmī *Dīvān*’ında bulunmamaktadır.

5. Meded ey dost meded **Kāmiye** gel Hızır yetiş
Baħr-i ħayretde ġarīķ oldu o bī-çāre ġarīķ

278.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gerçi ġāyet mestdür ol nergis-i ħün-rīzler
Ķatı geçkindür velī ol ġamze-yi ser-tīzler
2. Sen yatarsın mesned-i ħüsn içre ħāb-ı nāzda
Ĥalkı uyutmaz fiġān u nāle-yi Şeb-hīzler
3. Yaġdılar dil kiŐverin cevri ile tālān itdiler
Dil-berān-ı Őūĥ u Őehr-āŐūb Őūr-engīzler
4. Meclis-i ' iŐķunġa Zühre çengī deffāf āftāb
N'eylesün raķs urmasun mı zerre-yi nācīzler
5. Ģam degül **Bāķī** iñen açılmasa ol gül- ' izār
Ser-girān olurlar ekşer ġonca-yı nev-ĥīzler

279.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her kaçan ġöñlüme fikr-i ' arız-ı dil-ber düşer
Ģüyiyā mir ' āta ' aks-i pertev-i ħāver düşer
2. Ger ölüsem ħasret-i ħaddiyle ol servün beni
Bir yire defn eyleñüz kim sāye-yi ' ar ' ar düşer
3. Tan mı ġam öldürse meydān-ı melāmetde beni
Bu ne berd-i ' iŐķdur bunda dil-āverler düşer
4. Anuñ için varmazam ben kūyuña giryān olup
Ĥāk-i rāhuñ ġorķaram cānā ġözümnden ter düşer

278. MK. 984: 76^a; Bāķī: *Dīvān*: G.86.

Bāķī.

2a içre: üzre *Dīvān*.

4b urmasun: itmesün *Dīvān*.

279. MK. 984: 76^a; Bāķī: *Dīvān*: G.119.

Bāķī.

5. ‘Ārız u ruhsāruñı vaşf itse **Bākī** her kaçan
Şi‘ri ey gül-çihre anuñ böyle rengīnter düşer

280.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Zekanuñ hecri ile dil delinüp nāy oldı
Ğabgabıñ fikri ile kārı muz eyvāy oldı
2. Nāvek-i āhı atarsağ yiridür eflāke
Kaşlaruñ yādı ile kāmētümüz yāy oldı
3. Şeb-i miñnetde hilāl olsa n’ola cism-i nizār
Günyüzüñ görmeyeli hefte degül ay oldı
4. Ehl-i ‘ışkuñ kimi fūrkatde kimi vuşlatda
Nicesi yoğşul olup niceleri bay oldı
5. Tıydılar yoluña cān virdüğini ‘Ulvīnūñ
Saña ‘āşık olalı ‘āleme rüsvāy oldı

281.

Mef‘ülü mefā‘lü mefā‘lü fe‘ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. ‘Āşıkıların öldürmek ise sende mürüvvet
Taḥsīn senüñ bāzūña kollaruña kuvvet
2. Raḥm eyleyüben dār-ı şifāsında ṭabībüm
Nāfi‘ diyü içürdi bu dīvāneye şerbet
3. Her dem baña cevır ile cefādur işüñ ammā
Şimden girü kılmıhr ü vefā kār-ı be-nevbet
4. Kaddüm bükilüp çenge döner sīnem olur def
Ağyār ile ol yār kaçan kim ide şoḥbet

280. MK. 984: 76^b; ‘Ulvī: *Dīvān*: G. 737.

‘Ulvī.

281. MK. 984: 76^b; Necātī: *Dīvān*: G. 35.

Necātī.

3a her dem: dā’im *Dīvān*.

5a ol yār: yāruñ *Dīvān*.

5. Ger hār u ḥākīr itse **Necātī** seni ol yār
İncinme ki ‘uṣṣāka budur ‘izzet ü ḥürmet

282.

Mef‘ülü mefā‘ilün mef‘ülü mefā‘ilün

Hezec --+/+---/+---/+---

1. ‘Işk eyleyeli cān u derd u ğamuḡa mu‘tād
Şahrāda benem Mecnūn dağlarda benem Ferhād
2. Var ise cihān içre ‘ışk ile benem ancak
Mecnūna bedel maḡzūn Ferhāda bedel nā-şād
3. Mecnūn ile Ferhāda ‘ışk içre benüm mürşīd
Pīr-i ğamuḡ idelden ol yolda baḡa irşād
4. Vādī-yi meşakḡatde Mecnūna benüm hādī
Kūh-1 ğam-1 mihnetde Ferhāda benem üstād
5. Esrār-1 ğam-1 ‘ışkı **Fevrī** kime şerḡ itsün
Mecnūn ise bir cāhil Ferhād ise bir ırġād

283.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzāri --+/-+---/+---/+---

1. Cām-1 şafā-yı ‘ışkuḡ ile Cem degül miyüz
Bezm-i ğamuḡ şafāsına ḡurrem degül miyüz
2. Bāġ-1 ruḡuḡda dāne-yi ḡālüne ey perī
Meyl eylesek ‘aceb midür Ādem degül miyüz
3. Ger zerrevār itmesek ol āftāba meyl
Bir zerreden bu yolda daḡı kem degül miyüz
4. Bezm-i neşāta niçün iletmez bizi ḡabīb
Çeng-i ğamuḡda nāy ile hem-dem degül miyüz

282. MK. 984: 77^a.

Fevrī.

283. MK. 984: 77^a; Necātī: *Dīvān*: G. 220.

Necātī.

1a cām-1 şafā-yı: cām-1 şarāb-1 *Dīvān*.

4a ḡabīb: rakīb *Dīvān*.

5. Dil-ber cemāli vaşfın idelden **Necātiyā**
Üşlûb-ı nazm içinde müselleme degül miyüz

284.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Yüri hey hecr ile ben zār-ı gamnāk eyleyen t̄ali´
Yüri hey düşmeni şād u ferahnāk eyleyen t̄ali´
2. Yüri hey çeşm-i ağıyāra temāşā itdüren bāri
Yüri hey dīde-yi ´uşşākı nemnāk eyleyen t̄ali´
3. Yüri hey dūr olan oğmaz başum bālīn-i rāhatdan
Yüri hey pisterümi hār u hāşāk eyleyen t̄ali´
4. Yüri hey bī-ser ü bī-pā koyan rāh-ı melāmetde
Yüri hey dest-i hasretle yaqam çāk eyleyen t̄ali´
5. Yüri hey ayıran **Sırrīyi** ´ışk-ı kūy-ı dil-berden
Yüri hey düşmenün yirini eflāk eyleyen t̄ali´

285.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Sa´adet maṭla´ından olalı mihr-i cihān t̄ali´
Sitārem gibi bulmadı kara günlü yamān t̄ali´
2. Ṭulū´ itmez murādum āftāb-ı burc-ı ´izzetden
Aña bir vaqt bahtum māni´ olur bir zemān t̄ali´
3. Sa´adet burcı üzre her kişinün kevkeb-i t̄ali´
Sitārem anı seyr itdükçe dir kim āh u zār t̄ali´
4. Kaşuñ ´aksi düşelden cām-ı gül-gün içre ey sākī
Şafaqdan oldı güyā kim hilāl-i āsmān-ı t̄ali´

284. MK. 984: 77^b.

Sırrī.

Bu şiir Sırrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

285. MK. 984: 77^b.

Rahmī.

Bu şiir Rahmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

5. Şafaqveş dīde-yi **Rahmīye** her dem kanlar ağlatduñ
Yüri iy bahtına hemvār var iy bī-emān ṭālī‘

286.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Aç gözünj kesretde vaḥdet zevkin eyle yāra baḳ
Ḳalbünj şāf eyleyüp ‘āyīne-yi dīdāra baḳ
2. Nūrdan nīlūferi bir ser-nigūn deryāda gör
Nice yüz biñ nergis ile zeyn olan gülzāra baḳ
3. İster iseñ almağa ḥikmet kitābından sebaḳ
Ḥāme-yi ḳudret ne yazmış şafḥa-yı eṣcāra baḳ
4. Cism terkīb-i ḡubārīdür gel andan fāriḡ ol
Rūḥ-ı pāk ol ‘ālem-i tecrīde gel esrāra baḳ
5. Cevher-i ‘aḳluñ ḡaraż baḥsına(?) şarf itme hemīn
La‘l-i yār içre **Ḥayālī** lü‘lü’-i şehvāra baḳ

287.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dökdi çün çeşmi ḥabābın sen semen-ruḥsāra su
Ḳanlı yaşum gibi boyansın kızıl kanlara su
2. Vādī-yi ḥayretde zencīrin sürür dīvānevār
‘Aşık olmuşdur meger rüz-ı ezel dīdāra şu
3. Çıkdı tīrūñ ḳaldı peykānuñ dil-i mecrūḥda
Dostum incinme kim dirler uğurlar yara şu
4. Ruḥlaruña öykinüp şem‘ üñ diline düşdi nār
Yārdan uçurdılar meyl itdüḡiçün yāre şu

286. MK. 984: 78^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 226/1.

Ḥayālī.

287. MK. 984: 78^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 338/2.

Ḥayālī.

1a dökdi çün: dikse ger *Dīvān*.

3a çıkdı tīrin: tīrin aldın *Dīvān*.

4a ruḥlaruña öykinüp: öygünelden haddine *Dīvān*.

5. Ol boyı servün **Ḥayālī** gözlemekden yolların
Lāle-yi şahrālaruñ indi gözine kara şu

288.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Göñül dāğ-ı ğamuñla sīnede bir şem' uyandurmış
Çerāğ-ı 'ışka bir ğarrā kıızıl altunı yandurmış
2. Göñüller nağdin almış yār girmiş halka-yı zikre
Bir iki derdmend āvāreyi varmış tolandurmış
3. Dimeñ Mecnūna gelmiş 'ākıbet Leylādan istiğnā
Belā-yı 'ışk o ser-gerdānı cānından uşandurmış
4. Bulup saqqā-yı hicrān teşne-dil şahrāda Mecnūnı
Ecel peymānesin şunmış hayāt ābına kandurmış
5. Bugün **Bākīye** ol āfet vişālin va' deler itmiş
Yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış

289.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Göñül bir ğayrı dil-ber serv çün ol terk-i cefā itmez
Perī-rūlar saña birkaç gerek biri vefā itmez
2. Ğam-ı sevdāyile 'aklı perīşān olmayan kimse
Hevā-yı kākül-i dil-dārı başına belā itmez
3. Ḥadeng-endāz-ı ğamzeñ iy kemān-ebrū dil-i zāra
Atar tīr-i cefāyı biñde birisi haṭā itmez
4. Metā'-ı hüsñüñüñ şimdi revācı var iken turma
Şaķın iy h'āce-yi Mısr-ı bahā sonra bahā itmez
5. **Ḳabūlī** şunda bir merd-i ğarīb-i lā-übālīdür
Vefā ummaz o senden ğayriden nesne recā itmez

288. MK. 984: 78^b; Bākī: *Dīvān*: G.219.

Bākī.

289. MK. 984: 78^b; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 139.

Ḳabūlī.

290.

Mef'ülü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ülün

Hezec --+/+---+/+---+/+---

1. Başlar kesilür zülf-i perîşānuḡ ucından
Kānlar dökilür ġamze-yi bürrānuḡ ucından
2. Peykān-ı belā cānuma işler geçer oldı
İy kaşları ya nāvek-i müjġānuḡ ucından
3. Dil đarbın urur ġalbe firākuḡda dem-ā-dem
Kān ağlasa çeşmüm n'ola peykānuḡ ucından
4. Yüz sürmek umar pāyüḡe üftādeler ammā
Nebet mi değer kimseye dāmānuḡ ucından
5. Murġ-ı dil-i **Bāġī**yi görüḡ fāḡte-āsā
Efġān ider ol serv-i hırāmānuḡ ucından

291.

Mef'ülü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ülün

Hezec --+/+- -+/+- -+/+-

1. 'Ālem kırılır kākül-i fettānuḡ ucından
Ādemler ölür ḡancer-i bürrānuḡ ucından
2. Dāġlar yaġayın kelle-yi bī-devlete cāna
Başuḡdaki destār-ı perîşānuḡ ucından
3. Āḡır başum alur giderin kūy-ı fenāya
Ey şūḡ senüḡ nīze-yi hicrānuḡ ucından
4. Şi' rüḡ gören iṡār-ı cevāhir ider iy dil
Dirler dökilür kilik-i dūr-efşānun ucından
5. Ser-rişte-yi zülfüḡ hevesi geçerse göḡülden
Baġrum delinür söz ile müjġānuḡ ucından

290. MK. 984: 79^a; Bāġī: *Dīvān*: G.356.

Bāġī.

3b çeşmüm: zahmum *Dīvān*.

291. MK. 984: 79^a.

Veysi.

6. **Veysî** gice meclisde ‘aceb yandı yakıldı
Pervâneveş o şem ‘i şebistānuñ ucından

292.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nāmeñe baqmaduğına ol nigār-ı bî-vefā
İy deli dīvāne benden bir kulaç kâğıd saña
2. Murğ-ı cāna dām idersin zülfün ammā qorqarın
Bu tutumla öldürürsün sen beni iy meh-liqā
3. Bezm-i meyde itdügün ikrārı işbāt eyledüm
Oldı mücellā şāyed sākī ile muṭrib aña
4. Hāk-i rāh-ı yār olaldan ben ‘aceb hayretdedür
Gözine girsem beni görmez raḳīb-i nā-sezā
5. Nāle-yi **Veysî**ye āheng olmak istermiş gibi
Gam degül diñlenmese gülşende murğ-i hoş-nevā

293.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ne Mecnūnum ne ḥod Ferhād-ı küh-ı bî-sütūnam ben
Göreldeñ zülfünji ser-ḥalka-yı ehl-i cünūnam ben
2. Yed-i deryāyı taḥrīk eyledüm āh-ı derūnumla
Ferāğat gūşesinde gerçi bir ehl-i sükūnam ben
3. O māhuñ derd-i mihrine giriftār olalı göñlüm
Belā-keş ‘āşıkum dil-ḥasteyüm gāyet zebūnam ben
4. Ten oldı lāle gibi pāre pāre tiğ-i hicrāndan
Belā deşinde şimdi bir şehīd-i ğarḳ-ı ḥūnam ben
5. Kitāb-ı ‘ışk u bāb-ı derd ü faşl-ı fūrḳati gördüm
Nihālī ḥaḳ budur tālibler içre zū-fünūnam ben

292. MK. 984: 79^b.

Veysî.

293. MK. 984: 79^b.

Nihālī.

294.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Şarāb-1 bezm-i gam zevkın ne mīr ü ne vezīr itdi
Anuñ keyfiyyetin benden su 'āl eyleş vezīr itdi
2. Şaçuldı cūr 'a-yı cām-1 maḥabbet bāğ-1 Rıdvāna
Şuyın Kevşer nebātın ney-şeker ḥākin 'abīr itdi
3. Binā-yı 'ışka tūfān-1 ḥavādiş kārger olmaz
Esāsın gūyiyā bennā-yı kudret kār-gīr itdi
4. Cüvānluğ 'ālemi gitdi ne vaqtın toğrılam yā Rab
Egildüm bār-1 'ışk-1 yār ḳaddüm bükdi pīr itdi
5. Ne gam endişe-yi zilletden ey **Bākī** bu menzilde
Hidāyet reh-beri luḫfin aña kim dest-gīr itdi

295.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ruḫuñ āteş ḫaṭ u ḫālūñ baḫūr-1 misk ü 'anberdür
Ḥam-1 zülf-i siyāhuñ ḫalka ḫalka dūd-1 micmerdür
2. Benüm dūd-1 kebūd-1 nār-1 āhum başdan aşmışdur
Senüñ zülf-i siyāhuñ ayağuşla bas ber-ā-berdür
3. Düşüp ol ḳadd-i bālādan döşenmiş ḫāk-i rāh üzre
Mu 'anber zülf-i gūyā sāye-yi serv ü şanevberdür
4. Göñül tiğ-i müjeñden yüz çevürmez iy gözi āhū
O bir şemşīr-i bürrāna varur şīr-i dil-āverdür
5. Zer-i ḫāliş gibi rengīn olup gitmekde eş 'aruñ
Elüñde ḫāme ey **Bākī** meger kibrīt-i aḫmerdür

294. MK. 984: 80^a; Bākī: *Dīvān*: G.523.

Bākī.

1b vezīr: faḳīr *Dīvān*.

295. MK. 984: 80^a; Bākī: *Dīvān*: G.50.

Bākī.

296.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ' Ārızuñ firdevs-i a' lā kāmētün Ṭübā imiş
Būse-yi la' lūñ alan hoş mīve-yi zībā imiş
2. Ruḥların teşbīh idersem n' ola cennet bāğına
Eksük olmaz tāze şeftālūsı anuñ yaz u kış
3. Geçdi sen serv-i semen-sīmā ṭururken ser-firāz
Gördi ' ar ' ar lā-cerem bād-ı şabādan serzeniş
4. Teşne-diller vādī-yi hicrānda sensüz kaldılar
Hızrveş iy la' l-i nābı āb-ı hayvānum yetiş
5. Bir güherdür ṭab' -ı **Bākī** kân-ı imkân içre kim
Āftāb-ı luṭf-ı sulṭān ile bulmuş perveriş

297.

Fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Hafif + + - - / + - - - / + + -

1. Ehl-i diḳḳat beline mū didiler
Ağzuñ añıldı yokdur o didiler
2. Ğonca-yı ebkār ' andelībi görüp
Kız yine geldi bunda bu didiler
3. Kūyumuz nāle ile ṭoldurdı
Vaylī vaylī abū abū didiler
4. Gördiler seyl-i eşkimün cūyın
Ḳandan oldu bu ḳanlı şu didiler
5. **Zātī** ilden ayağı hiç koyamaz
Rūz u şeb nūş iderse bu didiler

296. MK. 984: 80^b; Bākī: *Dīvān*: G.217.

Bākī.

4a kaldılar: yandılar *Dīvān*.

297. MK. 984: 80^b.

Zātī.

Bu şiir *Zātī Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

298.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Şatma iy h̄āce nebāt-ı hamevīden bize h̄iç
Dehen-i yār t̄urur iken ŧekerün ez ŧuyın iç
2. Yāre didüm ki niçün ŧabrumı yaġmālatduŋ
Faḫr u fāḫam göricek didi ki la 'net bir h̄iç
3. Dil-i ŧad-pāreme beŋzetdüġ' içün dendānın
Kākülün oldı bugün ŧāne ile pīç-ā-pīç
4. Sīneden gözlerümün yaşı revān oldı yine
Beŋzer ol ŧehre kim içinde aḫar Tunca Meriç
5. Meyl iderse seni ḳoyup dil-i 'Ulvī ġayra
Ten-i fersüdesini tīġ-i müjeŋle iki biç

299.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Göŋlüne girmek idi ol büt-i ŧirīn-dehenün
Taŧlar kesmeden iy dil-i ġaraḫı Kūh-kenün
2. Ğoncaveŧ tūġmeŋi çöz sīneyi aç ġülŧende
Çāk ḳıl ŧevkle pirāhenini yāsemenün
3. Ḳandesin iy ġül-i nev-h̄iz-i ġülistān-ı h̄üsn
Yılđa ancaḫ görür olduḫ ruḫ-ı zībāŋı senün
4. Tek beni sen [...] dār-ı cefādan ḳurtar
Minneti boynuma ol turre-yi 'anber-ŧikenün
5. **Veysiyā** ġoncalar açıldı ruḫ-ı yār gibi
Ḳayl-i ra 'nālġı var hāŧılı ŧaḫn-ı çemenün

298. MK. 984: 81^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 65.

'Ulvī.

2a yaġmālatduŋ: yaġmā ḳılduŋ *Dīvān*.

299. MK. 984: 81^a.

Veysī.

4a Vezin aksamaktadır.

300.

Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Müctes +--+ / +--+ / +--+ / +--+

1. Bülend-ğad bize bir şüh-ı şeh-levend gerek
Be kendüye kişinüñ himmeti bülend gerek
2. Güzelde nāz u nezāket gerek veli 'āşık
Ġarīb ü ğam-zede vü zār-ı müstemend gerek
3. Girān [u] tünd gerekmez nigār-ı nāzük olan
Küşāde tab' [u] sebük-rüh [u] dil-pesend gerek
4. Kemende çek dili pend ü naşihate çekme
Efendi pend gerekmez delüye bend gerek
5. **Ġabülī** tälīb-i vaşl-ı nigār olan 'āşık
Niyāzmend gerekdür niyāzmend gerek

301.

Mef'ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Muzāri --+ / -+-+ / +--+ / -+-

1. Mihr-i ruhuñla dilde kimüñ tāze dāğı var
Tāb-ı çerāğ-ı şems ü kamerden ferāğı var
2. Zülfüñ hamında ki ğad-i hurşide virmez
Şem' i n' ider şu kimse k' anuñ şeb-çerāğı var
3. Āh itme na' l-i esbi nişānın görüp şahā
Şāyed kimesne işide yirüñ kulağı var
4. Lāle çemende başı açuğ kıpkızıl deli
Sevdā-yı hāl-i yār ile muhtel dimāğı var
5. Cām-ı şarāb-ı nāb gibi dil-rübā xanı
La' lın tutağı dür dişi gül-gün yañağı var

300. MK. 984: 81^b; Ġabülī: *Dīvān*: G. 211.

Ġabülī.

1b be kendüye kişinüñ himmeti: ya himmeti kişinün kendüye *Dīvān*.

301. MK. 984: 81^b; Bāķī: *Dīvān*: G.53.

Bāķī.

2a ki ğadd-i: haddüñi *Dīvān*.

3a şahā: dilā *Dīvān*.

6a lebinden: gözinden *Dīvān*.

6. **Bākī** lebinden eyle hāzer şorma leblerin
Zinhār gāfil olma şarābuñ yaşağı var

302.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bahş iderse dostum ol la'1-i rūh-efzā ile
Söyleşür tab'um benüm tūṭi-yi sükker-hā ile
2. Arzū-1 vuşlat-1 Leylā ider imiş gerçi Kays
Vādī-yi hicrāna düşdüm bende bir sevdā ile
3. Şöyle tekml eylemiş hercāyiluk āyīnini
Bī-vefālukda o māh-rū bahş ider dünyā ile
4. Haṭ gelince mihr-i rūy-1 dil-beri sevsen n'ola
Gün geçirmekdür garaž bir yār-1 meh-simā ile
5. **Veysiyā** bir zāt-1 'alışāna kul oldum k'anun
Şāhsār-1 himmeti hem-sāyedür tūbā ile
6. İtdügi elṭāfi 'additmek olurdu hāsīde
Lākin ihsānı anuñ mümkin midür kim şay ile

303.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kanı hāk-i rehūñ āhumla ber-bād itdügüm demler
Anılmaz mı ser-i kūyuñda feryād itdügüm demler
2. Akar seyl-i sirişküm kāmēt-i dil-cūyuñ andukça
Tolar kan ile çeşmüm la'lüñi yād itdügüm demler
3. Hayāl-i h'āba döndi küşe-yi fūrkatde ey meh-rū
Vişālünle dil-i nā-şādumı şād itdügüm demler

302. MK. 984: 82^a.

Veysī.

303. MK. 984: 82^a; Sırrī: *Dīvān*: G. 42.

Sırrī.

4a şivekārūñla: hoş-hırāmumla *Dīvān*.

4. Gözümde uçar oldı sen tezerv-i şivekârıñla
Dem-â-dem murğ-ı cānı ğamdan āzād itdügüm demler
5. Dağı bennā-yı kudret yapmamışdı hāne-yi dehri
Binā-yı 'ışkı **Sırrı** dilde bünyād itdügüm demler

304.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - - - / + + - - / + - - - / + + -

1. Ğamuñda hem-nefes oldı fiğān u nāle baña
Kim ola merḥamet itmez baķup bu ḥāle baña
2. Tuna şuyı gibi yaşum aķıtma iy kāfir
Şava raķībünji ğamzen yiter ḥavāle baña
3. Dilümde dāğ-ı siyeh sīne қana müstağraķ
'Aceb mi beñzer ise dest-i ğamda lāle baña
4. Naşib eyleyen eşyāya rızķını ezeli
Belā vü derd-i ğamı eyledi nevāle baña
5. Aķıtdı қanlu yaşum rüy-ı zerdüme nazar it
Ne naķş geçti **Ḥayālī** o çeşmi ala baña

305.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + -

1. Pā қomışdur farқ-ı mihre perçemün
Zerre-yi nācīzde yokdur femün
2. Bu leṭāfetde görürken la'lüñi
Öykinürmüş taş başına ḥātemün
3. Yār şanma kend'özine 'aķluñı
Ey göñül қanlu yaşumdur hem-demün

304. MK. 984: 82^b; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 99/5

Ḥayālī.

305. MK. 984: 82^b; Emrī: *Dīvān*: G. 267.

Emrī.

2b öykinürmiş: göñilermiş *Dīvān*.

3b yaşumdur: yaşuñdur *Dīvān*.

4b yıķmaq: fethi *Dīvān*.

4. Dilde her dāğ-ı belā bir tūbdur
Yıkmağ için ƙal‘a-yı derd ü gamuñ
5. Āh-ı ātešnāk zerrīn ser-‘alem
Pādšāhısın be **Emrī** ‘ālemüñ

306.

Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Kemāl u faẓl ile ‘ālemde iftiḥārum yoğ
Melāmet eylese ‘ışkuñ cihāna ‘ārum yoğ
2. Hezār mertebe ‘ışkuñda ġālibem Ƙaysā
Nihāyet iy şanem ol denlü iştiḥārum yoğ
3. Huẓūr-ı pīre irişdüm egerçi her fende
Velī güzelleri sevmekde ihtiyārum yoğ
4. Çemende ġonca-yı dil n’eyle ġülsün açılsun
Yanumda sencileyin şūḥ-ı ġül-‘ızārum yoğ
5. ‘Adem diyārına çoğdan giderdüm iy **Bāğī**
Şarāb-ı ‘ışğ ile reftāra iktidārum yoğ

307.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kemān-keşlikde māhirdür ƙaşuñ ġāyet hünerverdür
Velīkīn tūr-i müjğānuñ bahādırur dil-āverdür
2. ‘Aceb mi sīne-yi ‘uryāna çeksem iy kemān-ebrū
Ḥadengüñ serv-ğāmet ġonce-leb mümtāz dil-berdür
3. N’ola cevri eyleyüp her dem niyāz ehline cevri itse
Nīğār-ı nāzenīnüm ḥağ budur kim nāz-perverdür

306. MK. 984: 83^a; Bāğī: *Dīvān*: G.245.

Bāğī.

3a irişdüm: yitişdüm *Dīvān*.

307. MK. 984: 83^a; ‘Ulvi: *Dīvān*: G. 209.

‘Ulvi.

1b dil-āverdür: ciger-derdür *Dīvān*.

3a cevri: nāz *Dīvān*.

3b ḥağ budur kim nāz-perverdür: ġāyet ile nāz-perverdür *Dīvān*.

4. Levendâne güzeller gerçi çokdur şehr-i hüsn içre
Benüm çok sevdüğüm ammā fedāyīdür dil-āverdür
5. Ne deñlü 'ışk-ı dil-berden ferāgat eylesem 'Ulvī
Yine bir bī-vefāya mübtelā olmağ muqarrerdür

308.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Sen ol sultān-ı 'ālemsin ki cümle halk esiründür
Yoluñda mihr ü mäh iki delil olmuş haķiründür
2. Niçe Yūsuf-liķālar 'ışkuñ ile Ya'ķubuñ olmuşdur
Esir iden cihānı hüsn-i hulķ-ı lā-naziründür
3. Kemānuñdur hamīde eyleyen ķaddini gerdūnuñ
Reh-i hicrāna toğrı gönderen 'uşşāķ-ı tiründür
4. Fenā bezminde iy dil cür'ā gibi pāy-māl olsañ
Nağam ol sākī-yi gül-çihre çün kim dest-giründür
5. Ğinā-yı hüsn ile mağrūr olup 'Ulvīye cevır itme
Ķapuñda iy şāh-ı 'ālem o dağı bir faķiründür

309.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Görmez a' dādan kişi ben gördüğüm dil-dārdan
Halk şekvāda 'adūdan halka göñlüm yārdan
2. Ehl-i derde ğamze-yi hūn-bārıdur ķan ađlatan
'Ālemüñ şekvāsı hūnkāra benüm hūnkārdan
3. Haķ-şinās ol haţı-ı haddinden dilā göz yumma gel
Eylemez efsürdeler şekvā duhān-ı nārdan

308. MK. 984: 83^b.

Ulvī.

Bu gazel 'Ulvī *Dīvānı*'nda bulunmamaktadır.

309. MK. 984: 83^b.

Celāl.

4. Çeşm-i nābīnā ne bilsün i‘tibār-i cevheri
Tūtiyā-yı hāk-i pāyūñ şor ul’ü-l ebşārdan
5. Būse cerr ide piyāle cūr‘a cerrinde **Celāl**
Aferīn ol cerre kim cer eyleye cerrārdan

310.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mübtelā-yı derd ü ğam bulsam melālüm söylerin
Ehl-i hāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerin
2. Ger şikār aḥvālīn aḥsa cem‘ olup şayyādlar
Şayda kābil olmayan vaḥşī ğazālüm söylerin
3. Kānda bir divāne görsem eylerüm ‘arz-ı cünün
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerin
4. İtmesün mi ol güneş benden cihānda ‘ār kim
Bulduğum yerde hemān ṭurmaz zevālüm söylerin
5. Ey **Behiştī** ḥişşedār olsun diyü erbāb-ı ‘ışk
Kışşa-ḥ‘ān olup raḳīb ile cidālüm söylerin

311.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ğurbete düşdüm dirīġā ‘āşık-ı şeydā olup
Bu ġarīb illerde kaldum bī-kes u tenhā olup
2. Menzilüñdür sāyeveş hāk-i mezellet ‘āķıbet
Evc-i rif‘atde n’idersün gün gibi a‘lā olup
3. İrişür rüz-ı cemāl zulmet-i şeb gibi ḥaṭṭ
‘Ālem-i mihrünle yaḳma ḥüsnüñe ğarrā olup

310. MK. 984: 84^a; Behiştī: *Dīvān*: G. 342.

Behiştī.

Bu gazel Behiştī *Dīvān*’ında “söylerem” şeklinde rediflidir.

3a görsem: bulsam *Dīvān*.

4a cihānda: felekde *Dīvān*.

5b cidālüm: kıtālüm *Dīvān*.

311. MK. 984: 84^a; ‘Ulvi: *Dīvān*: G. 45.

‘Ulvi.

4. Yüzümüz kalmadı bir dahı kapuğa varmağa
Halka hayfâ sırrımız fâş eyledüñ rüsvâ olup
5. Bülbülāsâ 'Ulvîyi maqşûduñ ağlatmaq mıdur
Gülsitân-ı nâz içinde bir gül-i ra'nâ olup

312.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Pâyine düşmeye dil bir büt-i sîmin-ber arar
Şöyle düşkünligi var kim düşecek bir yer arar
2. Cüst u cû eyleyen evsâf-ı lebün şî'rümde
Beñzer ol şahsa ki deryāya talup gevher arar
3. Haṭṭ u hālünde vefâ bûyına dil t̄alib olup
Güyyā memleket-i Hinde varup 'anber arar
4. Cān virüp sîm-i sirişk u ruḥ-ı zerd ister dil
Beñzer ol kimseye kim ra'nâ-yı sîm ü zer arar
5. Ne 'acebdür ki çeker kaṭlüme cānāna elün
Ben bahāne ararın ölmege ol ḥancer arar
6. Dil-i bülbülde umar sūziş-i 'ışkı göñlüm
Şanki ḥākister içinde eşer-i aḥker arar
7. **Māniyā** ḥalk-ı cihān biri birinden ḥayrān
Ḥūblar 'aşıq arar 'aşıq ise dil-ber arar

312. MK. 984: 84^b; Mānī: *Dīvān*: G. 28.

Mānī.

3a olup: olur *Dīvān*.

3b varup: varur *Dīvān*.

4b beñzer ol kimseye kim ra'nâ-yı sîm ü zer arar: beñzer ol şahsa ki deryaya dalup gevher arar *Dīvān*.

5. beyit Mānī *Dīvān* 'ında bulunmamaktadır.

313.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - - / - + - - - / - + -

1. Mevsim-i gülde şarābı şöyle iç
Tāk-ı fark olmaya meyden tās u iç
2. Kāmet-i ağıyāra bir batmaz kabā
Anı ey hayyāt-ı devrān iki biç
3. Zevrağ-ı meyden yüküni şöyle tut
Tā belürsüz ola cānā baş u kıç
4. Āb-gīne fark olunmaz bādeden
Āb u āteş olmaz iken mümteziç
5. İy boyı servüm tütınca dāmenün
Çıkdı çeşminden **Kabūlīnün** Meriç

314.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - - / + - - - - / + - - - - / + - - - -

1. Temāşā eyledüm tūfān-ı Nūhı dīde-yi terde
Muḥīṭ-i eşküme nisbet yedi deryā kalur berde
2. Niḳāb-ı ebr-i zūlfün māni' olmaz seyr-i dīdāra
Şu 'ā-yı mihr-i 'ālem-tāba mā'il olamaz perde
3. Kazıtma defteri ḥüsnünde iy meh ḥaṭṭ-ı ruḥsāruḡ
Bilürsen i' tibār olmaz eger ḥaḳḳ olsa defterde
4. Çıkar tācı şeref istersen ey şūfi-yi efsürde
Şeref ya erdedür ya serde 'izzet yokdur efserde
5. Niyāzum Ḥaḳḳadur müstağniyem efrād-ı insāndan
Kabūlī ihtiyācum yok Ḥudādan gayrı bir ferde

313. MK. 984: 84^b; Kabūlī: *Dīvān*: G. 33.

Kabūlī.

2a batmaz: yitmez *Dīvān*.

2b hayyāt-ı devrān: hayyāt-ı hicrān *Dīvān*.

314. MK. 984: 85^a; Kabūlī: *Dīvān*: G. 345.

Kabūlī.

3a iy meh ḥaṭṭ-ı ruḥsāruḡ: tursun ḥaṭṭ-ı ruḥsāruḡ *Dīvān*.

5a insāndan: 'ālemden *Dīvān*.

315.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ne ğam yir ol bugün kim katli dil-dārına kalmışdur
Ne kórķar ol belādan kim kişi yarına kalmışdur
2. Varup bir hāne bünyād eyledüm Şehr-i 'adem iĉre
Temām oldı hemān sakfıyla dīvārına kalmışdur
3. Dilā bezm-i viřāl-i yāre dāhil olmadur kaşdum
Temām oldı bu cānib anuņ iķrārına kalmışdur
4. Cüdā olalı bir yıldur göñülden ğam dağı gitmez
Baķıyye sāĝarumda bāde-yi yār yine kalmışdur
5. **Ķabūli** vařluņı dilden niyāz eylerse sultānum
Sen aĝa kılma ancaķ ol dil-i zārına kalmışdur

316.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Destin öpmek istedüm meclisde yār el virmedi
Kaldum ayakda dirīĝā rüzĝār el virmedi
2. Deyr iĉinde bir şanem gördüm alındum naķřına
İstedüm zünnār-ı 'iřķın ol nigār el virmedi
3. Düşkin oldum al elüm luşf ile didüm nā-ĝeh-ān
Ata ĉignetdi beni ol şeh-süvār el virmedi
4. Ķāmet-i bālā-yı yāre irmedi gitdi elüm
Sāyeveř hāk oldum ol kadd-i ĉenār el virmedi
5. ĉıķmadı baĝr-i felāketden kenāra fülk-i dil
'**Ulvīyā** 'ummānda kaldum rüzĝār el virmedi

315. MK. 984: 85^a; Ķabūli: *Dīvān*: G. 108.

Ķabūli.

4a bir yıldur: yārümden *Dīvān*.

5a niyāz: beyān *Dīvān*.

316. MK. 984: 85^b; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 728.

'**Ulvī.**

317.

Mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Müctes +--+ / +--- / +--+ / +--

1. Benümle bir gicecik cāme-ḥ'ābe girmeyesin
Yiter günāhuma girdün şevāba girmeyesin
2. Begüm tenāsüb-i a'zāḡı görsek olmaz mı
Perī iseḡ n'ola 'ömründe aba girmeyesin
3. Şaçunla gün yüzünü rüz u şeb ne örtersin
Geline ḡaṡ-ı siyāhın hicāba girmeyesin
4. Nedür bu nisbetün ol āftāba ey ḡurşid
Behey zavallu sen öḡ şoḡ türāba girmeyesin
5. ḡayālünġi çıkarırsın derün-ı 'Āliden
ḡarīm-i ḡüsrev-i āl-i cenāba girmeyesin

318.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Gel iy deşt-i belāda görmeyen taşviri Mecnūnı
Gör ol Leylīveşün hecrinde ben bīmār u maḡzūnı
2. Fiḡānum nāy u ḡaddüm çeng ü sīnem def kıılır her dem
Bu bezm-i miḡnetün sāķi bu mudur yoḡsa ḡānūnı
3. Şu gibi ḡarc ider isem sirişki merdüm-i dīdem
Yetīm iken 'acebdür ḡanda buldı mālı ḡārūnı
4. İkişi bir yire gelmiş benümçün ağlaşurlardı
Gice seyreyledüm seyrümde Ferhād ile Mecnūnı
5. Görelden muşḡaf-ı ḡüsñünde **Fevrī** şekl-i ebrūnı
Gidermez oldu bir laḡza dilinden sūre-yi Nūmı

317. MK. 984: 85^b.

'Ālī.

318. MK. 984: 86^a.

Fevrī.

319.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lîlü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+--+ / +---+ / -+--

1. Da 'vâ-yı hüsn kılmığı 'âlemde ey nigâr
Sen dil-sitân ile büt-i Çînin ne cānı var
2. Peykânlaruñ bedende gelip olalı muķîm
Ġam leşkerine oldı tenüm âhenin hisâr
3. Kıanlu yaşumla yazmağa ġam mâcerâsını
Ruhsâr-ı zerdüm oldı benüm levh-i zer-nigâr
4. Gün gibi göge irdi başum olalı şehâ
Ben 'âşık-ı felek-zede küyuñda hâksâr
5. Kimdür **Ġayâlî** dir isen ey serv-i hoş-ķırâm
Bir derd esîri âşık-ı bed nâm-ı rûzgâr

320.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lîlü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+--+ / +---+ / -+--

1. Kıaldum diyâr-ı derd ü belâda nigârsuz
Âh eylesem 'aceb mi gönül ihtiyârsuz
2. Her dilde k'olmaya eşer-i dâġ-ı hâlinüñ
Benzer o şahn-ı bâġa k'ola lâlezârsuz
3. Dil pâre pâre ġonce gibi hâr-ı ġuşşadan
Ġâtır şikeste gül gibi ol gül-'izârsuz
4. Dilden karar u şabrı alup kâkül-i nigâr
Ben bî-ķarârı eyledi şabr u ķarârsuz
5. Kûyında nâle kılsa n'ola şad hezâr dil
Olmaz **Ġilâlî** gülşen-i Cennet hezârsuz

319. MK. 984: 86^a; Ġayâlî: *Dîvân*: G. 127/10.

Ġayâlî.

2b leşkerine: askerine *Dîvân*.

320. MK. 984: 86^b; Ġilâlî: *Dîvân*: G. 34.

Ġilâlî.

2a dâġ-ı hâlinüñ: dâġ-ı gül-ruġân *Dîvân*.

321.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dilden artuḡ guşşanuḡ yā Rab mekānı yoḡ mıdur
‘Āşıḡa ‘ālemde baḡt u kām-rānı yoḡ mıdur
2. Cānın alup irgürürsen rüz-ı vaşla ‘ālemi
Yoḡsa ben dil-ḡastenüḡ ‘ālemde cānı yoḡ mıdur
3. Bir kemān-ebrū bu gün biḡ tır urupdur cānuma
Ben faḡır üftādede devlet nişānı yoḡ mıdur
4. Lücce-yi ‘ummān-ı ‘ışḡa bendeyi ḡarḡ eyledün
Pādşāhum āşıḡuḡ billāhi ḡanı yoḡ mıdur
5. ḡoncaya gül aḡzuma öykinme var açıl dimez
Zātīyā ol gül-ruḡuḡ yoḡsa dehānı yoḡ mıdur

322.

Mef'ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Eflāke irse başı n'ola ey nihāl-i nāz
ḡaddüḡ nihāli dikmesidür serv-i ser-firāz
2. Sen āftāb-ı ḡüsnü behā āftābısın
Bulsanḡ ‘aceb mi gün gibi ‘ālemde imtiyāz
3. Bezm-i şafāda dün gice tāb-ı şarābdan
Par par yanardı şubḡa deḡin şem ‘-i cān-güdāz
4. Başdan ayaḡa ey yüzi gül ‘izz ü nāzsın
Dinse ‘aceb mi sen boyı şimşāda serv-i nāz
5. Bir mäh-rüya baḡladı ḡöḡlin **Helākī** kim
Cevri ziyāde ‘āşıḡa mihr ü vefāsı az

321. MK. 984: 86^b; Zātī: *Dīvān*: G. 192.

Zātī.

322. MK. 984: 87^a; Helākī: *Dīvān*: G. 63.

Helākī.

2. beyit Helākī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

3b şubḡa deḡin: gün gibi ol *Dīvān*.

4b serv-i nāz: ‘izz ü nāz *Dīvān*.

323.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. Sākī-yi devlet ki her bī-meşrebe sāğar şunar
Bağa geldükce kadeh cām-ı belā-perver şunar
2. Her hakīme hem-dem olsam hikmet-i Yūnān bilür
Zehr-i ğam def'ine tiryāk istesem ejder şunar
3. Cān-ı şīrini revān eyler gönül cānāneye
Rind-i şāhid-bāzdür maḥbūbeye şekker şunar
4. Göñlüme gelse ḥayāl-i la'l-i rūḥ-efzā-yı dost
Şanki Dārāya Ferīdün Cām-ı İskender şunar
5. Kıpmadı kân-ı kıdemden bir **Ḥayālī** iy felek
Destine Şulṭān-ı Rūmun sen gibi gevher şunar

324.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Dimeğ Mecnūna 'ilm-i 'ışkı tekmi itdi kāmildür
Benüm yanımda nesne bilmez ol dīvāne cāhildür
2. Anunçün ḥabs ider peykānını dil ey kemān-ebrū
Ki ol bir kāfir-i bī-dīn ilinden geldi bir dildür
3. Göñül uşlu isen ol vālih ü şeydāsı bir ḥūbuğ
Şu kim dīvānesidür bir perīnūğ rind ü 'ākildür
4. Döğinsem n'ola taşlarla bu gün ol Yūsuf-ı ḥüsnūğ
Kefine kim direm kırsa terāzūvār māildür
5. **Ḥayālī** rūze-yi ğamda hilāle döndüğü bu kim
Senūğ 'id-i cemālūğ görmedi iy māh bir yıldur

323. MK. 984: 87^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 137/31.

Ḥayālī.

3b maḥbūbeye: maḥbūbuna *Dīvān*.

324. MK. 984: 87^b; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 1213/1.

Ḥayālī.

1a 'ilm-i 'ışkı: fenn-i 'ışkı *Dīvān*.

325.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Şakınup ta'n-ı merdümünden ruḥı bāğını cānāne
Güneşden tıtdı barmaq ḥavlı eṭrāf-ı gülistāna
2. Ğam-ı la'lünle kabriçre şu deḡlü ağlayam kan kim
Döne seng-i mezārum baḥr içinde şāḥ-ı mercāna
3. Za'ferān gibi surḥ ola ğubārum nā-geḥān olsam
Firāķumda ten-i zerdi şu resmi boyadum kana
4. Tıutup yüzine ol şaḥşuḡ koyar tuzlu şular deryā
Dişüḡ koyup şu kim gevher arayu girse 'ummāna
5. Ne dem k'ol Yūsuf-ı ḥüsnüḡ cemālin vezn ide çeşmüm
Gözüm merdümleri **Emrī** direm ḳor kef-i mizāna

326.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Rūy-ı yār ile naḡar iden bu zülf-i ser-keşe
Benzedür bir düd-ı müşğīn zāhir itmiş āteşe
2. İy gözüm irdün ḥayāl-i dil-ber ile vuşlata
Ol sa'ādetle müşerref devlet ile çok yaşa
3. Şanma berg-i lāle[dür] kıldı perīşān rüzgār
Cām-ı 'ışın çünki Ferḥāduḡ felek çaldı taşa
4. Bir ḳalender-ḥānedür 'ālem diyü imā ider
Gel naḡar ḳıl māh-ı nevde şol tırāş olmuş ḳaşa

325. MK. 984: 87^b; Emrī: *Dīvān*: G. 471.

Emrī.

1a şakınup ta'n-ı merdümünden ruḥı bāğını cānāne: görüp ben zerreyi kodı hilalin māh-ı tābāna *Dīvān*.

2a kabir içre: kabrümde *Dīvān*.

3a za'ferān gibi surḥ ola ğubārum nāgeḥān olsam: ğubār olsam türābüm za'feranveş sürh ola Emrī

Dīvān.

Firāķumda ten-i zerdi şu resmi boyadum kana: Sirişķumden ten-i zerdi şu deḡlü boyadum kana *Dīvān*.

4a ol şaḥşuḡ: gavvāsuḡ *Dīvān*.

4b şu kim: eger *Dīvān*.

5. beyit Emrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

326. MK. 984: 88^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G.365/45.

Ḥayālī.

2a ile vuşlata: ite devlete *Dīvān*.

5. Ey **Ḥayālī** herkesün şānın bilen rüz-ı ezel
Bülbülü gülzāra ta‘yin eylemiş zāğı leşe

327.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Göñül ādāb-ı bezmi ‘işret-i fağfurdan görmüş
Mey-i nābuḡ şafāsın bāde-yi engürdan görmüş
2. Te‘emmül tarzın erbāb-ı suḡan ebkemden öğrenmiş
Te‘ennī yolın erbāb-ı başiret kürdan görmüş
3. Kanā‘at bābını her şahşa açmaz merdüm-i dānā
Havāş-ı āteş-i Sīnāyı Mūsī Tūrdan görmüş
4. Kızarmış gül gül olmuş ruḡları gül gibi açılmış
Meger bir pāre āfet bade-yi engürdan görmüş
5. **Ḳabūlī** bir Ḥişārī yār için tūb eylemiş başın
Meger māh-ı cemālin mā-verā-yı mürdan görmüş

328.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Zir-i bālāsına baḡ ol ḡaṭ-ı ‘anber-fāmuḡ
Cennet altında ya üstinde dimişler Şāmuḡ
2. Bu işāret ki dinür evveli Şām āḡir Şām
Zülfüne ḡaṭṭınadur ol meh-i sīm-endāmuḡ
3. Ehl-i ‘ışḡa bu imiş remz-i ‘aleyküm bi’ş-şām
Zülfüne bend olalar sen büt-i ḡün-āşāmuḡ

327. MK. 984: 88^a; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 171.

Ḳabūlī.

1a ‘işret- i fağfurdan: kāse-yi fağfurdan *Dīvān*.

1b bāde-yi engürden: sāḡār-ı billürdan *Dīvān*.

2b erbāb: aşḡāb *Dīvān*.

3a kanā‘at bābını her şahşa açmaz merdüm-i dānā: yürek te‘şīr-i nār-ı ‘ışḡı dāḡ-ı sīneden tuymuş *Dīvān*.

4a olmuş: itmiş *Dīvān*.

5a yār için top eylemiş başın: nev-cüvāna mübtelā olmuş *Dīvān*.

5b mūr: sūr *Dīvān*.

328. MK. 984: 88^b.

Rūḡī.

4. Kalmadı zannı görünce seni gök meydānda
Gökde olduğına 'īsā-yı zevi'l-efhāmuḡ
5. Şām'dan Ka'beye gitmek gibidür zūlfünden
Şafhā-yı 'ārīzuḡa 'azm-i dil-i nāgāmuḡ
6. Ey gönül şām-ı ġarībān diyü geldüḡ Şāma
Geçdi ammā ġam-ı endūh ile şubḡ u şāmuḡ
7. **Rūḡiyā** şaklasun Allāh gözünden felegüḡ
Māh-rūlarla 'aceb revnaḡı vardur Şāmuḡ

329.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Geşt idüp 'ālemi cennet diyü geldüḡ Şāma
Āh kim murġ-ı dil-i zārı düşürdüḡ dāme
2. Gülüp açılmada her kūşede bir ġonca-yı ter
Her ser-i rāhde biḡ serv-i ṡavīlü'l kāme
3. Dil ṡalebkār-ı şafā kīse tehī ḡorḡum odur
Ki ne destār kıla başda ne tende cāme
4. Baḡtiyār olmayacak ma'rifet aşşı itmez
ṡotalum kim ola 'aşrında kişi 'allāme
5. Terk idüp 'uzleti kılduḡ ṡaleb-i 'izzet ü cāh
Dil-i nā-puhte bizi şaldı ḡayāl-i ḡāme
6. Düşmişüz ġayret-i akrān ile ṡül-i emele
Degmez ol ṡül-i emel çekdügümüz ālāme
7. **Rūḡiyā** 'ālem-i fānide odur 'ārif kim
Vire destārı külāha ḡuḡasın ihrāma

330.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Niyyet eylerse ziyān virmege iy ḥāce ḥasūd
Tīz tīg ile anuḡ başımı kes kim ola sūd
2. 'İlm-i iḥfāda belüḡ aḡzuḡ ile eyledi baḡş
Hīç aḡzuḡ belüne virmedi bir kılcā vüçüd
3. Tolidur 'ışk ile sīnem nice āh itmeyeyin
Od yanan yirde 'aceb eksük olur mı ola dūd
4. İncinürsem saña göm gök delüyün rūḡum eger
Cismümi taşlar ile döge döge eyle kebūd
5. Didi **Zātī** ne ki hecri ile 'ışkuḡ şıfatı
Hışm ile baḡdı ol āfet didi aḡı yanar od

331.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

1. 'İşka ḡābil dil mi yoḡ şehr içre yā dil-ber mi yoḡ
Mest yoḡ meclisde bilmem mey mi yoḡ sāḡar mı yoḡ
2. Gonce-yi dil açılıp ḡātır niçün şād olmaya
Bāḡda güller mi yoḡ gülşende bülbüller mi yoḡ
3. Görmezüz bir dil ki tūtī gibi ḡüftār eyleye
Söyledür mi yoḡ cihānda bilmezem söyler mi yoḡ
4. Niçün ebkār-ı me'ānī beslemez erbāb-ı nazm
Yoḡsa **Yahyā** gibi üstād-ı suḡan-perver mi yoḡ
5. Sengden dil kem mi yā seng-i siyāhı la'l iden
Āftāb-ı feyz-baḡşā-yı bülend-aḡter mi yoḡ

330. MK. 984: 89^a; Zātī: *Dīvān*: G. 127.

Zātī.

331. MK. 984: 89^a; Yahyā: *Dīvān*: G. 180.

Yahyā.

332.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil alur 'uṣṣāḳdan bir yār-1 sīmīn-ber mi yok
'Āşık-1 dil-ḥastenüñ elinde yoḥsa sīm [ü]zer mi yok
2. Eylemez mi def'-i ğam 'ışkıyla yārān-1 şafā
Bādede keyfiyet-i cām-1 leb-i dil-ber mi yok
3. Şürete gelmez dehānı yārveş erbāb-1 dil
Anları yā Rab ḥabāb-āsā görür gözler mi yok
4. Hal olunduḳda kemer-bendüñ kucarlar mı belüñ
Ortaluḳda cān-1 'uṣṣāḳa maḥal bir yir mi yok
5. Kāf-1 kudrette şikeste-bāl mi simurğ-1 dil
Bir hümā-himmet mi 'Anḳā-yı hümāyün-ber mi yok
6. Hüsrev-i Hīndī pesend eylerdi görse şī' rüñi
Tiğiyā şemşīr-i nazmuñda senüñ cevher mi yok

333.

Mef'ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. 'Āşık ki āh u nālesi sūz u terānedür
Pulları dāğ u kolları çeng ü çeğānedür
2. Cism-i za'ife la'l-i lebüñ küt-1 rūḥdur
Murğ-1 revāna ḥāl-i ruḥuñ āb u dānedür
3. Dār-1 cihānda kimse ile dirlik eylemez
Dünyā ki bir 'acūze-yi bed-zindegānedür
4. Abdāl-1 pāk ider kişiyi ihtiyārsuz
Dergāh-1 'ışḳa gel bir ulu āsitānedür
5. Dil-ber bahāne oldı cihān bilmege seni
'İşkuñ **Ḳabūlī** şimdi cihāna bahānedür

332. MK. 984: 89^b.

Tiğī.

333. MK. 984: 89^b; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 87.

Ḳabūlī.

334.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şōfi k̄anzil muhtesib ser-hoş vā 'iz mey-perest
'Āşık-ı bī-çāreye yazuk degül mi adı mest
2. Gün mi vardur kim toқınmaz gönlüme ol seng-i dil
Olmasun mı hātırum āyinesi andan şikest
3. 'Āşıkun fikri kapundur zāhidün huld-ı berin
Himmeti anun bülend ammā bunun gāyetde pest
4. Gözün üstinde kaşun var dimesünler diriseñ
Var yürü hātem gibi her ferde olma zır-dest
5. 'Āşıkā müşkil belā ol vaқt olur **İshāk** kim
Olmaya naқd-ı belā ser-māye-yi rüz-ı elest

335.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. İy gönül naқd-i sirişke dime kim nemdür bu
'Işk bāzārına geldün saña dirhemdür bu
2. İncinüp āhuma redditme beni sultānum
Şoңra şāyed arayup bulmayasun demdür bu
3. Ehl-i 'aқl iseñ eger gāfleti қо hıdmeti añ
Vuşlat-ı yāre gurūr eyleme 'ālemdür bu
4. Yār-ı meclisde açup sīnesini mestāne
Didi kim zaҳm-ı dil-i 'āşıkā merhemdür bu
5. 'Ulviyā nāfe meşām-ı dili hoş-bū kıldı
Var ise hāl-i ruh-ı dil-bere hem-demdür bu

334. MK. 984: 90^a; İshāk: *Dīvān*: G. 15.

İshāk.

335. MK. 984: 90^a; 'Ulvi: *Dīvān*: G.616.

'Ulvi.

3a hıdmeti: fūrқati *Dīvān*.

336.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Yaklaşma başa şem 'i cemālümle yanarsın
Hattun gelecek sende beni mūmla ararsın

[Belā-yı mışra '-ı evveli Nābi Efendiye bal Mumcuzāde
Nazm eyledüklerinde mışrā 'i sāni-i daḥi Nābī
Efendi cevāb maḳāmında nazır vērmişlerdür]

337.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Çok zemāndur çıkalı ḥātır-ı vīrānumdan
Şimdi dīvāne göñül kūy-i dil-ārāda olur

338.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Hābde leblerün aḡzumda görüp itdi 'itāb
Aramuzda bu gice yār ile oldı şeker-āb
2. Gördiler seyl-i sirişkümle cihān ḡarḳa varur
Gitdi çeşmümde karar eylemedi 'asker-i ḥāb
3. Kimseler ayaḡına yüz süremez ol servün
Sāde dil sāde-derün olmayacak niteki āb
4. Sāḡar-ı mey gözüme karşı leb-i yāri öper
Başlar çıksa yürekde n'ola mānend-i ḥabāb
5. Sāḳiyā ḥasret-i la'lünle belā bezminde
Düşeli bādeye 'Ulvī kuluḡun ḥālī ḥarāb

336. MK. 984: 90^b.

Ferd.

337. MK. 984: 90^b.

Ferd.

[Nābī]

338. MK. 984: 90^b; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 47.

'Ulvī.

339.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Kevşer lebüne dindi Zülālī gazelleri
Güftāruña oқındu Maқālī gazelleri
2. Rengīn lebünle dür dişüne dindi dil-berā
La'li gazelleriyle Le'ālī gazelleri
3. Ebrūlarıyla rüy-ı cihān-tāb vaşfidur
Şemsī gazelleriyle Hilālī gazelleri
4. Gāh ağladur bela-keşi [vü] gāh güldürür
Hecrī gazelleriyle Vişālī gazelleri
5. Fikr-i meyānuñ eyleyenüñ derdidür müdām
Rāi gazelleriyle **Hayālī** gazelleri

340.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Şeb-i zülf ü haţuñsız bir nefes kılmaz gönül ārām
Meşeldür ey hilāl-ebrū ki evvel şām u āhir şām
2. Şitā hengāmıdur seyr-i kenāruñ zevkı yok amma
Ne 'ālemdür nigār-ı sīm-ten ile şöhet-i hāmmām
3. Şu deñlü gitdi 'aqlum ki cihāna geldüğüm bilmem
Ezel bezminde şundi sāķī-yi devlet baña bir cām
4. Ser-i kūyuñda besdür egnüme bir büryā-yı hil'at
Tavāf-ı Ka'bede pūşiş yiter 'āşıklara iħrām
5. Cihānı şarşar-ı āhuñla ber-bād itdün iy 'Ulvī
Anuñçün incinüp başın şalar ol serv-i sīm-endām

339. MK. 984: 91^a.

Hayālī.

Bu şiir Hayālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

340. MK. 984: 91^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 483.

'Ulvī.

3b devlet: vaħdet *Dīvān*.

341.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Yaraşmaz saña gel ağıyar ile yār olma sultānum
Gül-i bāğ-ı cinānsın hem-dem-i hār olma sultānum
2. Yazılmaz naķş mermerde ki düşmez her gönül derde
Yigitsen degme nāmerde talebkār olma sultānum
3. Saña ey yüzi tābende geçinir her kişi bende
Şaķın nāgāh bir bende giriftār olma sultānum
4. Boyuñ servine irmez el saña el şunmasın engel
Olur olmaz pelide gel hevādār olma sultānum
5. Bugün nūr-ı ilāhisin **Uşūl**inüñ penāhısın
Güzeller pādşāhısın cefākār olma sultānum

342.

Mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Müctes +-+-/++--/+-+--/++-

1. Kabā-yı sebz ile ol mū-miyānı seyr eyle
Miyān-ı servde serv-i revānı seyr eyle
2. Efendi sīneme gel çeşm-i hūn-feşānuma bak
Biraz fezāyı biraz gülsitānı seyr eyle
3. Zemīni gül gül iden kanlu yaşuma nazar it
Şu yollara dökilen ergāvānı seyr eyle
4. Şarābı kan ile bir tutar oldu halk-ı cihān
Dağı ne fitneler ide zemānı seyr eyle
5. Elüñe āyine al 'Ulviyā kalendervār
Seyāhat it yūri turma cihānı seyr eyle

341. MK. 984: 91^b; Uşūlī: *Dīvān*: G. 91.

Uşūlī.

3a yüzi tābende : māh-ı tābende *Dīvān*.

342. MK. 984: 91^b; 'Ulvi: *Dīvān*: G.668.

'Ulvi.

1a servde: sebzede *Dīvān*.

4b ide: eyler *Dīvān*.

343.

Mefā 'ilün fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Müctes +--+ / + + -- / + -- + / + + --

1. Lebün hayāli ile gözde kıanı seyr eyle
Piyāle içirelü ergavānı seyr eyle
2. Çemende haıttını anısam göñülden āh gelür
Diyār-ı ğamdan iden kār-bānı seyr eyle
3. Hilāle ğüşe-yi ebrūsı ile baş egmez
Dilā o pır olası nev-cüvānı seyr eyle
4. Efendi ğitmez iseñ ben kıuluñla seyrāna
Meded 'adū ile yār-ı nihānı seyr eyle
5. Me'āni ğüllerini **Rahmiyā** virüp tāze
Revān-ı Sa'di ile ğülsitānı seyr eyle

344.

Mef'ülü fā 'ilātün mef'ülü fā 'ilātün

Muzāri --+ / - + -- / --+ / - + --

1. Murğ-ı ğam-ı nigāra dil āııyāne ancaıı
Eıık ü Őerār-ı āhum hep āb u dāne ancaıı
2. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm ğören dir
Yir yir ocağı kıalmııı vırāne-ĥāne ancaıı
3. Sīnemde dāğ-ı pür-ĥün ğördi nigār didi
Abdāl olduğuna bunlar niııāne ancaıı
4. Çarĥ üzre keĥkeııān u encüm midür Őanursın
Cān murğın avlamağa dām ile dāne ancaıı
5. Meydān-ı 'ıııı içinde kıoıımağa dil semendin
Zülf-i nigār-ı **Emri** bir tāziyāne ancaıı

343. MK. 984: 92^a; Rahmī: *Dīvān*: G. 198.

Rahmī.

5a tāze: yāre *Dīvān*.

344. MK. 984: 92^a; Emri: *Dīvān*: G. 255.

Emri.

3a pür-ĥün: bī-had *Dīvān*.

5a dil: cān *Dīvān*.

345.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Zaḥm-1 dilden kan aḳar bu çeşm-i giryān bī-ḥaber
Ġarḳa virdi 'ālemi ḳatre-yi 'ummān bī-ḥaber
2. Yār-1 bī-pervā celālī gibi ḥaṭ ḳaldurdu baş
Memleketde fitne peydā oldı sulṭān bī-ḥaber
3. Muttaşıl atar dile peyveste müjgān oḳların
Cāna geḳdi zaḥm-1 tīr ğamze-yi cānān bī-ḥaber
4. Mest olup uyurken öpmiş la'1-i dil-dārı raḳīb
Ehremenler aldılar mührü Süleymān bī-ḥaber
5. İtlerünle her gice ğavġā-yı **Bāḳī** çākeruṅ
Ḥ'āb-1 ğafletde yatar aġyār nādān bī-ḥaber

346.

Mef'ülü fā' ilātün mef'ülü fā' ilātün

Muzāri - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Çün işigünde yāruṅ ben ḥākisāre yir yoḳ
Bildüm ki yirde gökde artuḳ ḳarāra yir yok
2. Deryā-yı eşk-i çeşmüm 'arz itdi mā-cerāyı
Ol serv-i nāz geldi didi kenāra yir yoḳ
3. Bu şerḫa şerḫa sīnem göynüklerümle pürdür
Dāġ-ı cefāya hergiz ey māh-pāre yir yoḳ
4. Sensüz ḫayāt-ı 'ömrüm ğāyetde müşkil ancak
Gel hey ḳıyāmetüm gel bu intizāra yir yoḳ
5. Şhrinde ol perīnün sıgmaz selāmet ehli
Şem'ī melāmet ol kim nāmūs u āra yir yoḳ

345. MK. 984: 92^b.

Bāḳī.

Bu gazel Bāḳī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

346. MK. 984: 92^b; Şem'ī: *Dīvān*: G.97.

Şem'ī.

1a artık: hergiz *Dīvān*.

347.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Benüm 'ālemde ey meh-rū senün gibi nigārum yok
Ayağun toprağı hakkı tapundan özge yārum yok
2. Ser-i kūyun diyārumdur işigün iti yārumdur
Ġarībüm dostum ayruğ benüm yār u diyārum yok
3. Beni maħrūm idüp itdün raķibi kendüne maħrem
Diriğā āsitānuğda bir itce i 'tibārum yok
4. Şarāb-ı 'ışk-ıla mestüm gidüpdür ihtiyār ilden
Güzeller sevmede şūfi anuğçün ihtiyārum yok
5. Ezelden **Şem**'iyem şāhum şarāb u 'ışka yār oldum
Cihāna 'ışk ile geldüm benüm zühd ile kārūm yok

348.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec ++--/++--/++--/++-

1. 'İşkdur şem '-i ruğ-ı dil-beri tābān idici
Mihrdür meş 'ale-yi mehi fūrüzān idici
2. Bağrumı hūn idüben eşkümi gül-gün itdün
Yiter itdün bize bu rengi be hey kan idici
3. Yüri ey va 'de idüp soğra peşimān olıcı
Yüri ey 'ahdini peymānını yalan idici
4. Gül gibi kendüsi her hār ile hem-şoğbet olup
'Āşıkun kārımı bülbül gibi efğān idici
5. Kim durur dirseğ o fettān-ı cihān ey **Nev 'i**
Dostun iğledici düşmeni ħandān idici

347. MK. 984: 93^a; Şem 'i: *Dīvān*: G.98.

Şem 'i.

5a şāhum şarāb u 'ışka yār oldum: sākī şarāb u şem'a yār oldum *Dīvān*.

348. MK. 984: 93^a; Nev 'i: *Dīvān*: G. 486.

Nev 'i.

349.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lîl fâ 'ilün

Muzâri -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Diñ şüfiye ki şavma 'ayı şüret itmesün
Meydân-ı 'ışka gelsün iñen 'illet itmesün
2. Câm-ı mey-i maḥabbeti virsün tolu tolu
Pir-i muğāna diñ ki bize ḥürmet itmesün
3. Yüz sürse izi tozına dünyāca ḥazḗ ider
Ol pādşāha kişi nice hidmet itmesün
4. Derd ü gam-ı nigār ile yitdi benüm baña
Billāhi diñ ṭabībe gelüp zaḥmet itmesün
5. Vā' iz sözini diñler iseñ **Şem** 'iyā eger
'Älemde kimse kimse ile şoḥbet itmesün

350.

Mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Dilā bülbül şanurdum ben hemān gülşende dil-dāde
Belā bu güllerüñ ruḥsārına şeb-nem de üftāde
2. Numüne gonca-yı gülşen leb-i rengin-i Şirine
Nişāne lāle-yi şaḥra dil-i ḥünin-i Ferhāda
3. Disem bir buse vir cānā dir iḥsān itmedi Leylā
Cemāli bāğınur şeftālūsından Kays-ı nā-şāda
4. İştüdk āḥiretde ḥür u Kevşer var imiş ammā
Nazir olur mı hey sofi mey ü maḥbūba dünyāda
5. Sözüüm aña muğannī nağmesin güş eyle iy **Bākī**
Ġaraz saña naşihatdur kulak tut kavlı-ı üstāda

349. MK. 984: 93^b; Şem'î: *Dīvān*: G. 131.

Şem'î.

5a diñler iseñ: gözler iseñ *Dīvān*.

350. MK. 984: 93^b; Bākī: *Dīvān*: G.449.

Bākī.

3a itmedi: itdi mi *Dīvān*.

5a aña: diñle *Dīvān*.

351.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec +++- / +++- / +++- / +++-

1. Gāh olur haste gönül pister-i hicrānda yatur
Gāh dīvāne-şıfat kūşe-yi vīrānda yatur
2. Bir ġarībem vaţanumdan beni ayırdı felek
Dil-i bīmārı görem her gice yābānda yatur
3. Dün gice şubha deġin ġark idi hāb-ı 'ışka
'Acabā cism-i naġīfüm bu gice ında yatur
4. Gözlerüm kaldı ŝehā çāh-ı zenaġdānuġda
Benzer ol merdüm-i maġbūsa ki zindānda yatur
5. Yaşdanur 'Ulvīyi gördüm o ŝehūġ zānūsun
Bir gedādur şanasın mesned-i sultānda yatur

352.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Ĥafif +++- / +-+- / +-+-

1. Maraż-ı 'ıŝkı gör ŝifā yirine
Alıġör derdini devā yirine
2. Baġa sevdā-yı zülfüġ āġir-i kār
Ķara çul geydürür 'abā yirine
3. Baġmadan yüzüme geçüp gitme
Sög begüm bāri merġabā yirine
4. Çıkarayın gözümü görmez isem
Ĥāk-i pāyuġı tütüyā yirine
5. Müft-i mesken şanur cihānı kişi
Naġd-i 'ömrünü vir kirā yirine

351. MK. 984: 94^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G.119

'Ulvī.

3a hāb-ı 'ıŝka: hūn-ı eŝke *Dīvān*.

352. MK. 984: 94^a.

Liġāyī.

353.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Baña senden bir gönül hep bunca nā-fercāmluḡ
Mübtelāluḡ zārluḡ nāçārluḡ nāgāmluḡ
2. Ey gönül 'ışkıyla aduḡ 'āleme rüsvā olup
Saña mı ḡaldı cihānda her zemān bed-nāmluḡ
3. Sīne-yi sīmīnūḡe sīm ü 'abīr öykinmesün
Öykinürse sīm ile 'anber iderler ḡāmluḡ
4. Göricek cism-i laḡifūḡ diye germābeler
Bir perīde görmedūḡ böyle güzel ḡamāmluḡ
5. 'İdgāhda her güzel bir buse iḡsān eylemiş
Husrevī şīrīn lebūḡden degmemiş bayrāmluḡ

354.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. ḡalāş olmaḡ ne mümkin bir gönül kim mübtelā olsa
Alınmaz 'ışḡ ilinden iki ālem bir yaḡa olsa
2. Vücūdum zevraḡın deryā-yı eşküm virmedin ḡarḡa
Çıḡarsa baḡr-ı ḡayretten bize bir āşnā olsa
3. Felekden ağlamazdum ey meh-i nā-mihribān herḡiz
Raḡībūḡ cevri n'eylerdi eger sende vefā olsa
4. Yoluḡda cevri ile ölmek ḡayāt-ı cāvidānumdur
Gerekmez āb-ı ḡızr ile Mesīḡādan devā olsa
5. N'olaydı **Şem'iyā** bu cem'-i bezm-i 'ālem-ārāda
Küdūret aradan ḡitse ḡamu ehl-i şafā olsa

353. MK. 984: 94^b.

Husrev.

354. MK. 984: 94^b; Şem'ī: *Dīvān*: G. 142.

Şem'ī.

4a cevri: derd *Dīvān*.

355.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şabr u ārāmum dükendi derdüm efzün olmada
Cân u dil meftün olup hâlüm dige-gün olmada
2. Devr-i gerdün muhtelif eṭvâr-ı 'âlem bî-sebât
Necm-i 'izzet münhasif baht ise mäg'bün olmada
3. Dost bî-şefkat 'adū zâlim aḥibbâ ehl-i cevr
Hâl pür-teşvîş ü hâtır zâr u maḥzün olmada
4. Şîşe-yi sâ'at gibi cām-ı meserret ser-nigün
Sâgar-ı 'işret gibi gamdan ciger hün olmada
5. Mâ'il-i hâk-i mezellet olalı Nev'î-yi zâr
Varduğınca cüy-ı eşküm gibi mädün olmada

356.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hâlüme yanmaz dil-i 'ışk ile sūzân olmayan
Kimseye rahm eylemez gögsinde imân olmayan
2. Eşk başdan aşdı gamzenḡde necât umsam n'ola
Tiğa yapışmaz garîk-i baḥr-ı 'ummân olmayan
3. Anlamaz zülfünle çâh-ı ğabğabuḡda hâlümüz
Nice yıl 'ömrüm esîr-i bend ü zindân olmayan
4. Çeşm-i maḥmūruḡ gözüm yaşından itse n'ola zevk
Mâ'il-i âb-ı revân olur mı 'atşân olmayan
5. Ey **Hudâyî** gam yime 'uşşâk içindür vaşl-ı yâr
Müstehak-ı rahmet olmaz ehl-i 'işyân olmayan

355. MK. 984: 95^a; Nev'î: *Dīvân*: G. 460.

Nev'î.

2a mäg'bün: vārün *Dīvân*.

356. MK. 984: 95^a.

Hudâyî.

357.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+-+/-+---+/-+-

1. Zülfün den istedi kese bir 'anberîn teli
Mikrâş şandı ditredi meşşâtanuñ eli
2. Zülfün yazılsa hatt-ı ruñuñ üzre vechi var
Mergüb olur nazarda ğubâr üstine celi
3. Ta'rif idince kıaddüñi ğülşende bād-ı şubh
Her bir nihâl iki bükilüp didiler belî
4. Kimdür ki boynını kuluña olmaya ğörüp
Rüyunda halka halka o ca'd-ı müselseli
5. Oldı **Maķalı** şafha-yı sînem kitâb-ı 'ışk
Her mü sirişk-i dîde anuñ surh-ı cedveli

358.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+-+/-+---+/-+-

1. Eltâf u ğüsn ü ğulķ u melâğat kemâlde
Endâm u şekl ü kâmet ü kıadd i'tidâlde
2. Mużmer ğayâl-i la'l-i lebün her laţîfede
Müdğam miyân-ı bî-bedelün her ğayâlde
3. Biñ meşķ iderse şafha-yı çarğ üzre mâh-ı nev
Ebrü-yı yâre öykinebilmez mişâlde
4. Eşğâb-ı zühd bezm-i füsün u fesânede
Erbâb-ı 'ışk arsa-yı ceng ü cidâlde
5. **Bâķî** leţâfet-i ğazel-i âb-dâruñı
Ħaķķâ budur ki ğörmedük âb-ı zülâlde

357. MK. 984: 95^b.

Maķalı.

358. MK. 984: 95^b; Bâķî: *Divân*: G. 451.

Bâķî.

359.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec +++- / +++- / +++- / +++-

1. Olmada dilde füzün derd ü ğam ü fūrkat ise
Gel devā eyle tabībüm ne kadar zaḥmet ise
2. Cānuma geçmiş iken cevri-i ḥadeng-i ğamzen
SİNEMI kıldı hedef tır-i ğam u miḥnet ise
3. Hecr ebrüsü yine tākātümi eyledi tāk
Oldı miḥnetle kemer gibi duta kāmēt ise
4. Būse-yi sâ' idi olmadı müyesser yāruḡ
Kaldum ayakda meded virmedi el devlet ise
5. Ḥāke ne ref' ider ayakda kıomaz şāh-ı cihān
Düş ayağına 'Aṭāyī ğaraḡuḡ rıf'at ise

360.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+--- / -+--- / -+--- / -+---

1. La'l-i nābuḡ nesnesin rind-i şerābiler bilür
Zevk u ḥāletin meyüḡ mest-i ḥarābiler bilür
2. Her gice encüm gibi ey meh güzel açıklaruz
Rütbe-yi a'lāmuzı şanmaḡ ki ḥābiler bilür
3. Nāle-yi 'uşşākdan bir nağme fehm itmez raķīb
Bülbülün feryādını şanma ğurābiler bilür
4. 'Aşık olmayan ne bilsün gözyaşı ğarķābını
Ġavṭa-yı ābuḡ şafāsın murğ-ābiler bilür
5. Bezm-i hecründe **Maķālī** mey yirine kıan içer
'İş u nüşin bezm-i vaşluḡ kām-yābiler bilür

359. MK. 984: 96^a.

'Aṭāyī.

Bu şiir 'Aṭāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

360. MK. 984: 96^a.

Maķālī.

361.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec +++- / +++- / +++- / +-+

1. Āh kim olsa gerek pūşesin tābūt-ı fenā
Hıl 'at-ı pādişeh u hırka-yı peşmīn-i gedā
2. Bir behāya şatılur dest-i ecelden āhir
Zer-nişān efser-i şāhān u külāh-ı fuqarā
3. Bir olur külbe-yi dervīş ile qasr-ı şāhī
Āteş-endāz olıcaq şā 'ıka-yı qahr-ı Hudā
4. Serveri bād ü hevā cānumuza kār itti
Sağa qaldı işümüz ey kerem ıssı Mevlā
5. **Veysī**-yi haste-dile kuvvet-i nuṭṭ itme dirīğ
Ol zemān kim ola dem-beste zebān-ı bülegā

362.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+ - - / -+ - - / -+ - - / -+ -

1. Kaşları tākımı 'arz itse nigārum ābide
Kūşe-yi mihrābdan baş egdürürdi zāhide
2. Ol ku 'ūd itse kıyām eyler çemende servler
Kullar ayağın durur şehirde budur kâ 'ide
3. Senden ayru ben ne qanlar yuttuğum 'arz itmege
Mā-cerāmı qanlı yaşum yazdı gül-gün kāğıda
4. Var iken hūn-ı gamuñ bir zerre çekmez iştiḥā
Zer tabaqla āftāb indürse gökden māide
5. Ol ḥasen-şüret perīnünj mālik olam zevkine
Ben **Maqālī** tevbe eylerdüm şarāb-ı şāhide

361. MK. 984: 96^b.

Veysī.

362. MK. 984: 96^b.

Maqālī.

363.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lîü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+--+ / +---+ / -+-

1. Zaḥm-ı ḥadeng yâr-ı sa'âdet nişânıdır
Sinemde her ne kim var o devlet nişânıdır
2. Şanma mezârı köhne ṭuran tûde tûde Ḥâk
Yir yir 'adem diyârına rıḥlet nişânıdır
3. 'Uşşâk içinde bir göz ucıyla nazar hemân
Ben bî-nişâna 'ayn-i 'inâyet nişânıdır
4. Bu fikr-i bekrî n'ola baş üzre götürse ḥalk
Her beyti bir 'arûs-ı feşâhat nişânıdır
5. Şimdi **Mişâli** oldu suḥan mülkine emîr
Destinde şî'r-i ḥükm-i belâgat nişânıdır

364.

Mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün

Hezec +---+ / +---+ / +---+ / +---

1. Dil-i bî-çârenüḡ dil-dâr mehcür olduḡın ister
Nişân-ı tîrinüḡ ol kaşî yâ dūr olduḡın ister
2. Aceb bilsem niçün vîrân ider dil mülkini dil-ber
Hemîşe şâhlar ḥöd mülki ma'mûr olduḡın ister
3. Şarâb-ı nâz gelmiş göz yine âşûbı arturmuş
Göñül ol çeşm-i mestüḡ şimdi maḥmûr olduḡın ister
4. Zevâli ḡuşşasın çeksün diyü ni'met virür yoḡsa
Felek ehl-i dilüḡ şanmaḡ ki mesrûr olduḡın ister
5. Ruḡuḡ şevķiyle ölmek ârzûsın eylemiş **Yahyâ**
Virüp imân ile cân kabri pür nûr olduḡın ister

363. MK. 984: 97^a.

Mişâli.

Bu şiir Mişâli *Dîvân*'ında bulunmamaktadır.

364. MK. 984: 97^a; Yahyâ: *Dîvân*: G. 57.

Yahyâ.

2a mülkini: şehrini *Dîvân*.

365.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Görmese 'aşık olan dil-berini cānı çıkar
Derd ile ağlamadan dīde-yi giryānı çıkar
2. Korkarum kimseye medh eylemege dil-berümi
Her kime anşam eger 'aşık-ı nālānı çıkar
3. Bizi gerçekden inandurdı bu gün a' mālin
Zāhidün yārın umarum nice yalanı çıkar
4. Āsitānuḡda koma düşmen-i nādānı şehā
Koymayup cennet-i kūyuḡda o şeytānı çıkar
5. Elin al baḡr-i firākuḡda **Ḳabūli**yi koma
Yetiş iy Hızr-dem ol ġarḡa-yı 'ummānı çıkar

366.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Beni fūrḡat şebinde komaḡun iy meh-liḡā geldün
Şafā virdün göñül mir'ātına şāhum şafā geldün
2. Ḳadüm rencide kıldun ḡākdan ref' eyledün 'ömrüm
Ele aldun şınuḡ göñlüm yüzüm üzre başa geldün
3. Teraḡḡüm eyledün Ken'ān-ı ġamda çekdüġi ḡüzne
Göñül Yā'ḡūbına iy Yūsuf-ı ḡüsn-i behā geldün

365. MK. 984: 97^b; Ḳabūli: *Dīvān*: G. 48.

Ḳabūli.

2a korkarum kimseye medh eylemege dil-berümi: korkar oldum ile vaşf itmege yāri zīrā *Dīvān*.

4a şehā: kova *Dīvān*.

4b koymayup: turmasun *Dīvān*.

366. MK. 984: 97^b; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 404.

'Ulvī.

2a eyledün: eyleyüp *Dīvān*.

2b şınuḡ: yıḡuḡ *Dīvān*.

3. beyit 'Ulvī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

4a seni görmekle ġayette müştāk idi bu göñlüm: nişān-ı sīneden turmaz geçerdün ey ḡadeng-i yār

Dīvān.

4b kim iy gül-berg tizden: şimdi toġrılıp benden yaḡa geldün *Dīvān*.

4b Vezin aksamaktadır.

5a göñlüḡe: ḡalbüḡe *Dīvān*.

4. Seni görmek ile ğayetde müştāk idi bu göñlüm
Ne yiller esdi kim iy gül-berg tīzden yaña geldün
5. Meger kim cezbe-yi 'ışkum idüpdür göñlüñe te'şir
Unutmıřduñ dil-i 'Ulviyi sultānum aña geldün

367.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āfet olmuş gözleri dil-ber süzüp süzüp gelür
Mübtelālār pāyine düşmüş tozup tozup gelür
2. Pādşāhum kıllarun sāğar alayın bağlamış
Kākül-i salıncağın çözüp çözüp gelür
3. Ruħlaruñda beñlerüñ beñzer Hıbeş ferzendine
Dostum deryāya dökilmiş yüzüp yüzüp gelür
4. Tārmār itsem n'ola gider ser-i zülfüñ gibi
Ĝam sipāhi kılb-i Ořmānı bozup bozup gelür
5. Farzı gülünde görün ħaram içinde ħarām yok(?)
Şüfiler mey-ħāneye düzine düzine gelür

368.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Dil-ber dimiş ki māyil olanlar vefāmuza
2. Layık budur ki kıyil olalar cefāmuza

369.

8'li Hece Vezni

I

1. Çarħ gerdünuñ ilinden
2. Nüş itmeden ağı tez gel

367. MK. 984: 98^a.

Ĝazel.

Vezin aksamaktadır.

368. MK. 984: 98^a.

Ferd.

369. MK. 984: 98^a.

Cevheri.

3. Hazer kııl halkuñ dilinden
4. Getür bir dil bâğı tez gel

II

1. Bülbülün kılduğı zârdur
2. Aramızda ölüm vardur
3. Yüregümi yağan nârdur
4. Yoqla bir yol sâğı tez gel

III

1. Ğamuñ ile derdnâk oldum
2. Gözlerüm çāk çāk oldum
3. Bu ‘ışk ile helâk oldum
5. Gör sīnemde dâğı tez gel

IV

1. Olupdur ‘ışkımuz deryâ
2. Nazar kııl iy saçı Leylâ
3. Eridi kalmadı aşlâ
5. Yüregimün yağı tez gel

V

1. **Cevherī** luṭfla diyelüm
2. Ğonca güllerin dizelüm
3. Güzel cemâlün görelüm
4. Geçer mi bu çağı tez gel

370.

Mefâ‘lün mefâ‘lün fe‘ülün

Hezec +---/+---/+- -

1. Güler yüzler ider dil-ḥaste-yi şād
2. Feraḥ sözden olur cān ğamdan āzad

371.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Zîr-i bālāsına baķ ol ھاٲ-ı 'anber-fāmuŋ
Cennet altında ya üstinde dimişler Şāmuŋ
2. Bu işāretle dinür evveli Şām āhir Şām
Zülfüne ھاٲınadur ol meh-i sîm-endāmuŋ
3. Ehl-i 'ışķa bu imiş remz-i 'aleyküm bi'ş-şām
Zülfüne bend olalar sen büt-i hün-āşāmuŋ
4. Kalmadı zannı görünce seni gök meydānda
Gökde olduğına 'īsā'-yı zevi'l-efhāmuŋ
5. Şāmdan Ka'beye gitmek gibidür zülfünden
Şafha-yı 'ārızuŋa 'azm-i dil-i nāgāmuŋ
6. Ey gönül şām-ı ğarībān diyü geldüŋ Şāma
Geçdi ammā ğam-ı endühla şubh-ı şāmuŋ
7. **Rūhiyā** şaklasun Allāh gözünden felegin
Māh-rūlarla 'aceb revnaķı vardur Şāmuŋ

372.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---- / +---- / +---- / +----

1. Cihān-ārā cihān içindedür arayı bilmezler
Şu mähiler ki deryā içredür deryāyı bilmezler
2. ھاٲābāt ehline dūzaķ 'azābın aŋma ey zāhid
Ki bunlar ibn-i vaķt oldu ğam-ı ferdāyı bilmezler
3. ھا̄mīde kadlerine rişte-yi eşki ھا̄kup bunlar
Atarlar tîr-i maķşūdu nedendür yayı bilmezler
4. Şafaķ-ġün kan içinde dāġımı seyr itse 'āşıķlar
Güneşde zerre görmezler felekde ayı bilmezler

371. MK. 984: 98^b.

Rūhî.

372. MK. 984: 99^a; ھا̄yālî: *Dîvān*: G. 125/7.

ھا̄yālî.

5. **Ḥayālī** fakr şālına çekenler cism-i ‘uryānı
Anuñla faḥr iderler atlas u dībāyı bilmezler

373.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Hezec +++--/ +++--/ +++--/ +++--

1. Hele ben la [i] leb-i dil-bere beñzer diyemem
Ḥaceri bed-güheri cevhere beñzer diyemem
2. Güli ruḥsāruña teşbīh idemem iy gonce
Bir iki berg-i gül-i aḥmere beñzer diyemem
3. ‘Ārız-ı yāre muḳābil dutamam mir’atı
Anı āyīne-yi İskendere beñzer diyemem
4. Mümdur ḥatır-ı yāre göre seng-i ḥārā
Dil-i bī-merḥametın mermere beñzer diyemem
5. Şararup zer gibi zerd oldı **Ḳabūlī** ammā
Daḥı ben çihre-yi zerdüm zere beñzer diyemem

374.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Hezec +++--/ +++--/ +++--/ +++--

1. Dem-i şubḥ irdi getir bādeyi şoḥbet demidür
Mey-i nāb ile pür it sāğarı ‘işret demidür
2. Yār ise maḥrem-i ağıyār gönül hem-dem-i ḥār
Gözlerüm kan aқıdursa n’ola ğayret demidür
3. Çok belā çekdi senüñ çeng-i ğamunda dil-i zār
Nāyveş nāleler eylerse şikāyet demidür
4. ‘Işkuñı şaқlar idüm sīnede ammā şimdi
Āh idersem beni ‘ayb eyleme fūrқat demidür
5. Miḥneti dil ser-i zülfünđe çeker ey **Bākī**
Kāfiristāna düşen kimsede miḥnet demidür

373. MK. 984: 99^a; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 243.

Ḳabūlī.

374. MK. 984: 99^b; Bākī: *Dīvān*: G. 81.

Bākī.

375.

Fe 'ilātün f' eilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Hezec +++- / +++- / +++- / +++-

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir hâl olmuş
Güli hâr ile görüp münkesirü'l-bâl olmuş
2. Devletünde irişüp zaḥm-ı müjen pâdişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-yi iḳbâl olmuş
3. Şehre od şaldı diyü kıлмаğa 'uşşāka 'azāb
Māh-ı nev küngüre-yi çarḥda çengāl olmuş
4. Gezdürür şevḳile bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsufını şatmağa dellāl olmuş
5. Tekye-yi 'ışka girüp şāl-ı melāmet geymiş
Göre billāhi **Behiştī** nice abdāl olmuş

376.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+ - - / -+ - - / -+ - - / -+ - -

I

1. Bezm-i ğamda sūz-ı şem' baġrı kebābiler bilür
2. Ergānün-ı nālūmi çeng-i rebābiler bilür
3. La'lün esrārın senün rind-i şarābiler bilür
4. Neş'e-yi cām-ı meyi mest-i ḥarābiler bilür
5. Lem'a-yı envār-ı mihrī āftābiler bilür

II

1. Bir şadaḳ şāġarca yoḳ bezm-i cihānda raġbetüm
2. Varduġınca bādeveş ayaġa düşdi ḥürmetüm
3. N'eyleyüm ol Yūsuf-ı gül-çihre bilmez kıymetüm
4. Baña hem-ser olmayan idrāk kılmaz ḥāletüm
5. Āteşe pervāne şevḳin iltihābiler bilür

III

375. MK. 984: 99^b; Behiştī: *Dīvān*: G. 230.

Behiştī.

2b dīde-yi iḳbāl: dīde-yi ḳattāl *Dīvān*.

376. MK. 984: 100^a.

Maḳālī.

1. Şāh-ı ğam zevķin ne bilsün her gedāya ıab´ olan
2. Anlamaz ādāb-ı ´ıřķı nā-sezāyı ıab´ olan
3. Bağa ta´n ne ola her bilenü ey ıab´ olan
4. Kānde fehmi eyler kemāli rü-siyāhı ıab´ olan
5. Kādrini şanma Zāhırüñ Fāryābiler bilür

IV

1. Hūblar senden ta´līm itdüği dil-berlik yolın
2. Senden aldı tūıı-yi ğüyā süĦanverlik yolın
3. Zülfüñ öğretdi bağa Ħāke berāberlik yolın
4. Sağa ta´līm eylesin çeşmüm řināverlik yolın
5. Şuda yüzmeğ resmini çün murğ-ābiler bilür

V

1. Şorma mest-i meye cām-ı ğamuñın keyfiyyetin
2. Her deni ıab´ anlamaz ādāb-ı ´ıřķuñ Ħāletin
3. Kendüden geçdi **Maķālī** açdı la´lün şerbetin
4. Şor **Cenābī** bendeğe pīr-i muğanuñ şoĦbetin
5. Meclis-i ğam şerbetini kām-yābiler bilür

377.

Mef´ülü fā´ilātü mefā´lü fā´lün

Muzāri ---+/-+-+/-+--- +/-+---

1. Hāıır řafā-yı cām-ı mey-i dil-ğüşādedür
Bezmi-ı řafāda anuñ içün dil-ğüşādedür
2. Meclisde şüfi cūřa ğelüp zevķ-i řevķ ile
Şad çāk-ı Ħırķa eyledüği Ħarķ-ı ādedür
3. Mest-i řarāb-ı ´ıřķ olana vā´izüñ bugün
Az iş degüldür itdüği Ħadden ziyādedür
4. Kālbide şüfi zerre ķadar ğıll u ğış ķomaz
Pīr-i řarīķat ister iseñ cām-ı bādedür

377. MK. 984: 100^b; Kābuli: *Dīvān*: G.72.

Kābuli.

4a kālbinde: sinende *Dīvān*.

4b pīr-i řarīķat: şaf-meşreb *Dīvān*.

5a perī: melek *Dīvān*.

5. Ağyār var iken saña rām olmaz ol perī
Olmaz **Ḳabūlī** nice ki şeytān aradadur

378.

Fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mehter-i 'ışķın diyār-1 ğamda nevbet beklerüz
Sinemüz taḅlın döğüp burc-1 melāmet beklerüz
2. Çüp-1 āhum gümledür güm güm sipihrūñ taḅlına
Şāh-rāh-1 ğamdadur neyl-i maḥabbet beklerüz
3. Sūre-yi *ve 'l-leyl*dür evrādumuz şām-1 seḥer
Ḳurbet-i mecnūnda şimdi ziyāret beklerüz
4. Nicemüz zorundan eyler açılır gerdūn-girīz
Mīşe-yi rāz şavlet-i şīr-i şecā'at beklerüz
5. Şāḥ-1 tūbā **Rahmiyā** elde 'asā-yı himmetüm
Āsitān-1 ḥāzret-i şāh-1 velāyet beklerüz

379.

Fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilātūn fā 'ilūn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ağla ḥālūñ yāre cism-i ḥūn-feşānuñ duymasun
Sırr-1 'ışķuñ şöyle taḳrīr it zebānuñ duymasun
2. Rāz-1 'ışķı şöyle nihān it derūn-1 sīnede
Dil ḥaber-dār olmasun rūḥ-1 revānuñ duymasun
3. Bāde-yi rindānı nūş itmek gerekdür şöyle kim
Dīde rengīn görmesin zevķın dehānuñ duymasun
4. İde gör ḥātır-nüvāzı bir nigāh-1 luṭf ile
Ġamze-yi ğammāz çeşm-i ḥūn-feşānuñ duymasun

378. MK. 984: 101^a.

Rahmī.

Bu ğazel Rahmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

379. MK. 984: 101^a.

Riyāzī.

5. Saña luṭf itmek geçermiş ḥātırında dil-berün
Ey **Riyāzī** ṭālī ‘-i nā-mihribānuḡ duymasun

380.

Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Hezec +---/+---/+---

1. Güzeller nāz ile refṭār iderler
Ṭururlar ḡoncaveş ḡüftār iderler
2. Koyup ‘āşıkларуḡ ol māh-rūlar
Varup raḡīb ile bāzār iderler
3. Dün ikrār itmiş iken būsesin yār
‘Aceb n’oldı bugün inkār iderler
4. Güzellerden vefā ummaḡ ‘acebdür
Cefā dırsen igen bisyār iderler
5. **Muḥibbī** sırr-ı ‘ışkı itme izḥār
Şaḡın Mansūrveş ber-dār iderler

381.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. İsteme zāhıdden ey dil ‘ışk-ı ḥūbān yolların
Allāh için şorma her nādāna ‘irfān yolların
2. Tā ḡarīm-i kuyunu nā-mahrem itmeye ṭavāf
Kesdi işbu dīde-yi ḡūnī beyābān yolların
3. Bilmezem yā Rab ki peyḡ-i Yūsufun ḡandan gele
Seyle virdi dīde-yi Ya‘ḡūb Ken‘ān yolların
4. ‘İşkdandur sūz u ḡālet dilde zīrā şu ḡadar
Gösteren pervāneye şem‘-i şebistān yolların

380. MK. 984: 101^b; Muḥibbī: *Dīvān*: G.919.

Muḥibbī.

2a māh-rūlar: māh-ı nev *Dīvān*.

381. MK. 984: 101^b; Uşulī: *Dīvān*: G. 94.

Uşulī.

1a ḡūbān: cānān *Dīvān*.

1b allāḡ: tanrın *Dīvān*.

5. Rāmuḡ üzre ger duram incinme sulṭānum bana
Beklemek cā'iz durur mūra Süleymān yolların
6. Ey **Uṣūlī** 'ıṣka ma'nī olamaz ta'n-ı rakīb
Bağlayamaz ḡār u ḡās deryā-yı 'ummān yolların
7. Biḡ niyāz ile ṣabā var ḡāk-pādan yüz sürer
Ḥazret-i Monlāya varursan Ḳaraman yolların

382.

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Tutıṣdı çarḡ fānūsuy serār-ı nār-ı ābumdan
Murādum ṣem'ı uyanmaz benüm baḡt-ı siyāhumdan
2. Ḳara baḡtum uyanmadı dirīḡā ḡābdan bir dem
Egerçi uyumaz kimse giceler āḡ u vāhumdan
3. Esīrümdür ben anı öldürem bugün yarın dermiş
Yiter ölünce bu dirlik efendüm pādşāhumdan
4. Muḡaylān-ı ḡam -ı dil-ber şafādur Merve ḡakkiçün
Başum ḡitse yüzüm döndürmezem ol kıbleḡāhumdan
5. Ṭulū' itmez sitāremde **Uṣūlī** kevkeb-i ṭāli'
Yiridür odlara yansa felekler dūd-ı āhumdan

383.

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Ṣabā virdi yine tāze ḡaberler ḡül'-ızārumdan
Yine cānā ḡayāt irdi nesīm-i nev-bahārumdan
2. Düşüp ḡāk-i mezelletde yatar dil künc-i mihnetde
O māḡ kim evc-i rif'atde ne pervā āḡ u zārumdan

382. MK. 984: 102^a; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 107.

Uṣūlī.

383. MK. 984: 102^b; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 95.

Uṣūlī.

4b kendü kendümden: kār u bārımdan *Dīvān*.

3. Göñülde táb u cānda teb dururdum munţazır bilmem
O şāha kim diye yā Rab benüm bī-intizārumdan
4. İşüm gücüm gice gündüz namāz ile niyāz oldu
Düşicek ‘ışk derdine uşandum kendü kendümden
5. Ümīdüm varum ey rūhum hemān sensin bu dünyāda
Ölürem bir dem ayrılısam dil-i ümmīdvārumdan
6. Şehīdüñ nūr iner kabrine dirler līk ben haste
Ölürsem bu harāretle çıkar odlar mezārumdan
7. Göñül deryāsı mevcidür ki gözden cūş idüp taşdı
Uşūlī āb-ı hasret kim aķar dāyim pınarumdan

384.

11’li Hece Vezni

I

1. Beni yakdı ‘ışk odına o yanmaz
2. Ya ne dirsın merhametsiz o yāre
3. Şabāh oldu feryādumdan uyanmaz
4. Umaram ki öte bülbül uyara

II

1. Ben ‘āşıkam el göğüsde yüz yırde
2. Diler iseñ dil sīnemi yüz yırde
3. Yaralarum göz göz oldu yüz yırde
4. Dinmez yaram ne yaradur o yara

III

1. Ferdā bilmem koma bugün yārini
2. Çeşmüm arada seyr eyle yārini
3. ‘Āşık ağyardan şakınur yārini
4. Kıya baksa gözlerini uyara

IV

1. Dir ki ‘**Oşmān** menüm yārum güzeldür
2. Güzel görmek güzel gözler güzeldür

384. MK. 984: 103^a.**Ķoşma.**[**Kātib ‘Osmān**]

3. Güzel ağız güzel şadef güzeldür
4. Mübtelāyüm leblerinden o yāra

385.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil ne miñnetden kaçır hergiz ne gamdan incinür
Hecr ilinden çekdügi cevri ü sitemden incinür
2. Kaṭlüme engüşt-i yār itsün işāret gam degül
Kaṅı nā-dāndur o kim hükmi-i kaleminden incinür
3. Olsa kaḫruñla muḫayyed luṭfidur iḫsānidur
Yār eger incinse de maḫz-ı keremden incinür
4. Kāmet-i servin nem-i eşküm ser-efrāz eyledi
Oldı ol nāzük-nihāle şimdi nemden incinür
5. Gözlerüm yaşını şüfi istemez yem kıldugum
Görmedüm bir böyle ḫar 'ālemde yemden incinür
6. Hün-ı eşküm bir zemān ālūde kıldı işigün
Baña dil-ber **Bākiyā** daḫı o demden incinür

386.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānān yoḫ
Āsitānın şöyle tenhā buldum aṣlā cān yoḫ
2. Mihr ü māhı saña cāna nice teşbīh ideyin
Ṭuṭalum şaḫib-cemāl olmuşlar ammā ān yoḫ
3. Dil dehānuḫ derdine düşdi meded varam didüm
Ol ṭabīb-i cān didi imdi aña dermān yoḫ

385. MK. 984: 103^b; Bāki: *Dīvān*: G.76.

Bāki.

4b oldı ol: n'oldı ol *Dīvān*.

386. MK. 984: 104^a.

'İlmī.

Bu şiir 'İlmī *Dīvān* 'ında bulunmamaktadır.

4. Hānmānın kâre virmiş yāri öldürmüş rakīb
Mübtezel bî-çāre görem şimdi ašlā šān yok
5. Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversen ‘İlmiyā
‘Āşık-ı dīdār olursun vaşlına imkān yok

387.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel +++- / +++- / +++- / +++-

1. Şūfī tesbīh ü ridāyı mey-i gül-fāma degiş
Hırka-yı zühd ü riyāyı çıkarup cāme degiş
2. ‘Ārife çünki biter bir gül eger ‘ārifseñ
Götürü ‘ālemi bir yār-ı gül-endāma degiş
3. Bulmağ istersen eger Ka‘be-yi maqşūda vuşul
Çıkarup atlās u dībāyı bir iħrāma degiş
4. Cānuñı cāme virüp ol yūriye nām u nişān
Mürdesüñ nağd-i hayāt bir iyi nāme degiş
5. Zevk-i bākī bulayın dirseñ eger Āzeriyyā
‘Ālemün zevk u şafāsın ğam-ālāme degiş

388.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel -+--- / -+--- / -+--- / -+---

1. Gerçi kim dirler cihānda ‘ārife bir gül yiter
2. ‘Ārife bir gül bitürsin baña yarım gül yiter

389.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Rūhūñdan hayretüm bilmez beni zāhid hāmūş añlar
Ġam-ı la‘lünle sehven ola ğamdan yāre tuş añlar

387. MK. 984: 104^a.

Āzeri.

388. MK. 984: 104^a.

Ferd.

389. MK. 984: 104^b.

Rūhī.

2. N'ola ser-mest isem hem şürb hem erbāb-ı taḥkīkem
Beni zāhide şorman ehl-i nüvist ehl-i hūş anlar
3. Tesellisin ğam-ı la'lünde bulmuş bādeden geçmiş
Göñül kan içmegi derdüñde gūyā 'ış u nūş anlar
4. Getür cām-ı sürür-encāmı sākī kim ser-encāmı
Ne şeyḥ hırka yüni anlar ne rindi bāde-nūş anlar
5. Haṭ-ı naḫşuñ cānā tek felek-i 'āciz melek ḫayrān
Nuḫuşuñ sırrın ey **Rūḫī** yine şāḫib-nüvist anlar

390.

Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün

Hezec --+/+---/--+/+---

1. 'Işık eyleyeli cānı derd-i ğam ile mu'tād
Şahrāda benüm Mecnūn tağlarda benüm Ferḫād
2. Var ise cihān içre 'ışık ile benüm ancak
Mecnūna bedel maḫzūn Ferḫāda bedel nā-şād
3. Mecnūn ile Ferḫāda 'ışık içre benüm mürşid
Pir-i ğamuñ idelden ol yolda baña irşād
4. Vādī-yi meşakḫatde Mecnūna benüm hādī
Kūh-ı ğam-ı mihnetde Ferḫāda benüm üstād
5. Esrār-ı ğam-ı 'ışıkı **Fevrī** nice şerḥ itsün
Mecnūn ise bir cāhil Ferḫād ise bir ırğad

391.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. 'Işka kābil dil mi yok şehir içre yā dil-ber mi yok
Mest yok meclisde bilmem mey mi yok sāğar mı yok
2. Ğonce-yi dil açılıp ḫātır niçün şād olmaya
Bāğda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok

390. MK. 984: 104^b.

Fevrī.

391. MK. 984: 105^a; Yaḫyā: *Divān*: G.180.

Yaḫyā.

3. Görmezüz bir dil ki tūṭī gibi güftār eyleye
Söyledür mi yok cihānda bilmezem söyler mi yok
4. Sengden dil kem mi yā seng-i siyāhı la'l iden
Āfitāb-1 feyż-baḥşā-yı bülend-aḥter mi yok
5. Niçün ebkār-1 ma'āni beslemez erbāb-1 nazm
Yoḥsa **Yahyā** gibi üstād-1 suḥan-perver mi yok

392.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Dil alur 'uşşāḳdan bir yār-i sīmīn-ber mi yok
'Āşık-1 dil-ḥastenüñ elinde yoḥsa sīm [ü]zer mi yok
2. Eylemez mi def'-i ğam-1 'ışkla yārān-1 şāfā
Bādede keyfiyyetin cām-1 leb-i dil-ber mi yok
3. Şürete gelmez dehānı yārveş erbāb-1 dil
Anları yā Rab ḥabāb-āsā görür gözler mi yok
4. Hal olunduḳda kemer-bendün ḳucarlar mı belün
Ortaluḳdan cān-1 'uşşāḳa maḥal bir yir mi yok
5. Ḳāf-1 ḳudretde şikeste-bāl mi sīmurġ-1 dil
Bir hümā-himmet mi 'Anḳā-yı hümāyün-ber mi yok
6. Ḥusrev-i Ḥindī pesend eylerdi görse şi'rüñi
Tiġiyā şemşīr-i nazmuñda senüñ cevher mi yok

393.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Benüm 'ālemde ey meh-rū senüñ gibi nigārum yok
Ayagun topraġı ḥaḳḳı tapuñdan özge varum yok

392. MK. 984: 105^a.

Tiġi.

393. MK. 984: 105^b; Şem'î: *Dīvān*: G. 98.

Şem'î.

5a şāhum: sākī *Dīvān*.

2. Ser-i kūyuñ diyārumdur işigün iti yārumdur
Ġarībem dostum ayruķ benüm yār u diyārum yoķ
3. Beni maħrūm idüp itdüñ raķibi kendüñe maħrem
Diriġā āsitānunda bir itce i‘tibārum yoķ
4. Şarāb-ı ‘ışķ ile mestem gidüpdür ihtiyār elden
Güzeller sevmede şūfi anuñün ihtiyārum yoķ
5. Ezelden Şem‘iyem şāhum şarāb-ı ‘ışķa yār oldum
Cihāna ‘ışķ ile geldüm benüm zühd ile kārum yoķ

394.

Mef‘ülü fā‘ilātün mef‘ülü fā‘ilātün

Muzāri ---+/-+--- /---+/-+---

1. Çün işigünde yārün ben ħāksāre yir yoķ
Bildüm ki yirde gökde artuķ qarāra yir yoķ
2. Deryā-yı ‘ışķ-ı çeşmüm ‘arz itdi mā-cerāyı
Ol serv-i nāz geldi didi kenāra yir yoķ
3. Bu şerħa şerħa sīnem göynüklerümle pürdür
Dāġ-ı cefāya hergiz ey māh-pāre yir yoķ
4. Sensüz ħayāt-ı ‘ömrüm ġāyetde müşkil ancak
Gel hey kıyāmetüm gel bu intizāra yir yoķ
5. Āhumla ‘ışķ-ı çeşmüm yir gök götürmez ey meh
Mihrünle yirde gökde ben ħār u zāra yir yoķ
6. Şhrinde ol perīnün sıġmaz selāmet ehli
Şem‘ī melāmet ol kim nāmūs u ‘āra yir yoķ

395.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Dili vardur kākülün bendende nālān olmaya
2. Dīde mey vardur ğam-ı ğamzeñle giryān olmaya
3. Taḥmīdür ol kim düşüp pāyüñe bī-cān olmaya
4. Ser midür başın yolunđa ḥake ğaltān olmaya
5. N'eyler ol ḥicābī keşkīm saña ḫurbān olmaya

II

1. İy göñül sevme görüp bir dil-ber-i merğūbı kim
2. Her meh-i Ken'ānuñ itme kendüñi Ya'ḫūbı kim
3. Yanuña alma güzeldür diye her maḥbūbı kim
4. Şatma Mışr-ı ḥüsne sultāndur diye ol ḥūnı kim
5. Hazret-i Yūsuf maḫāmı pāk-i dāmān olmaya

III

1. Kime i'lām ideyüm sen pādşāhuñ zūlmüni
2. Kimlere rüşen kılam sen yüzi māhuñ zūlmüni
3. Gül gibi güş itmeden ben bī-günāhuñ zūlmüni
4. Diñlemez olduñ şāha hiç dād-ḥāhuñ zūlmüni
5. Çok şikāyet var meger bir daḫı dīvān olmaya

IV

1. Yüz çevirmez zan iderdüm benden ol ğaddār ḫadi
2. Ser-furū eyler şanurdum baña ol bālā-ḫadi
3. İy melāḫat mülkinün ḥüsn ile şāh-ı sermedi
4. Yāsemīñ göñlümi yaḫduñ didüm ol geldi didi
5. Var mı bir ma'mūra kim 'ālemde vīrān olmaya

V

1. **Bezmiyā** āhum idüpdür 'aql u fikrüm tarmār
2. 'Āleme gelmez benüm gibi perīşān rüzgār
3. Bir sūḫandān-ı cihān itdi büyütdi iḫtiyār

395. MK. 984: 106^a.

Bezmi.
[Taḥmīs]

4. Hâtemî cem'iyet-i 'âşık ların dağıtdı yâr
5. Görmedüm bir hûn-ı 'uşşâkı perîşân olmaya

396.

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel -+---/-+---/-+---

1. İllere mihr ü vefâsı hoş gelür
Bendeye cevr ü cefâsı hoş gelür
2. Almazam kühl-i cilâyı 'aynuma
Hâk-pâyun tütüyâsı hoş gelür
3. Bir 'aceb dârü's-şifâdur kûy-i yâr
Haste varan mübtelâsı hoş gelür
4. Mülk-i ğamda eşk ü âh egler beni
Ol yirün âb u hevâsı hoş gelür
5. Ğayr-ı dermân istemez **Bâkî** kuluñ
Zahmına derdün devâsı hoş gelür

397.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Hezec +++-/+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dime kim yârda yok cevr ü cefâdan ğayrı
Ne dilerseñ bulunur mihr ü vefâdan ğayrı
2. Beni ağlañ beni kim üstüme gelmez öliceğ
Bir avuç toprak atar bād-ı şabâdan ğayrı
3. Bin elif-i kâmetün kâşuñ rā diyeli
Gönlümi egleyemez nesne bu rādan ğayrı
4. Ne ğaraž eyleye 'uşşâk vişâlün var iken
Ne murād eyleye bîmâr devâdan ğayrı

396. MK. 984: 106^b; Bâkî: *Dīvân*: G. 148.

Bâkî.

2a almazam: almazın *Dīvân*.

397. MK. 984: 107^a; Necâti: *Dīvân*. G. 599.

Necâti.

3b nesne: kimse *Dīvân*.

5. Yüzine dutsa **Necāfī** ne ‘aceb haclet elin
Nesi var yüze gelür dest-i du‘ādan ğayrı

398.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Āhumuñ meskeni yok şaķf-ı semādan ğayrı
Yaşumuñ menzili yok taht-ı serādan ğayrı
2. Künc-i ğamda şu kadar bī-kes ü bīmāram kim
Kimse açmaz kapımı bād-ı şabādan ğayrı
3. Dūd-ı āhum ne ‘aceb göklere tutsa yüzini
‘Aşıkuñ gelmesi var ola Hudādan ğayrı
4. Ne ‘aceb ser-keş olur gerdenüñ ey serv-i sehī
Kimse kol tolayamaz aña rızādan ğayrı
5. **Zātī** bir hāldedür kim dehenüñ fikri ile
Kimse vāķıf degül ol sırra Hudādan ğayrı

399.

Fe ‘ilātün mefā ‘ilün fe ‘ilün

Hafif + + - - / + - - - / + + -

1. Aña kim ola ‘ışķ işi pīşe
Oķumak yazmak olmaz endīşe
2. Ne koyarsın kulağına sākī
Bezme geldükce reng alur şīşe
3. Ne ‘aceb kārgāh imiş dünyā
Ĝam yudar la‘l ü diş biler tīşe
4. Saña yitmez mi bu sa‘ādet kim
Pādşāhlar kul oldu dervīşe

398. MK. 984: 107^a; *Zātī: Dīvān: 1732.*

Zātī.

399. MK. 984: 107^b; *Şem‘ī: Dīvān: G. 145.*

Şem‘ī.

4a sa‘ādet: kerāmet *Dīvān.*

5a müşevveşsin: müşevveş olup *Dīvān.*

5. Ğam-ı dünyāyla müşevveşsin
Kendüni virme Şem'î teşvîşe

400.

Mef'ülü mefā'lı mefā'lı fe'ülün

Hezec --+/+- -+/+- -+/+--

1. 'Aqlum dağıdur zülf-i siyehkār-ı perîşān
Cem'iyet-i hātır mı kor efkār-ı perîşān
2. Esbāb-ı melāhat nice cem' olmuş o şehde
Ser-ber mi degül başdan o destār-ı perîşān
3. Zāhid bu kerāmet saña besdür ki hemîşe
Cem'iyete bā'is ola güftār-ı perîşān
4. 'Uşşāk-ı perîşān-dile gāhice görinsün
Çağ böyle hicāb olmasun ol yār-i perîşān
5. Her güşede şî'rün oğınur var ise **Yaḥyā**
Söyletdi saña o kākül eş'ār-ı perîşān

401.

Mef'ülü mefā'lı mefā'lı fe'ülün

Hezec --+/+- -+/+- -+/+--

1. Her kaçre-yi eşküm ki açar kan arasında
Lü'lü gibidür şubḥa-yı mercān arasında
2. Zülf-i siyehinden kesilür mi dil-i şeydā
Bir rābıṭadur cān ile cānān arasında
3. Olmağda güzellikde o meh Yūsuf-ı sānī
Bir fitne kopar korğarın ihvān arasında
4. Faşl itmese aralarını ḥancer-i hicrān
Ğavğā uzanurdu ten ile cān arasında

400. MK. 984: 107^b; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 273.

Yaḥyā.

3a zāhid: vā'iz *Dīvān*.

4b olmasun: itmesün *Dīvān*.

5a şî'rün: nazmun *Dīvān*.

401. MK. 984: 108^a; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 308.

Yaḥyā.

5. **Yaḥyā** beni mi buldı hemān kāfir-i zülfi
Bend eyleyecek bunca müselmān arasında

402.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'lū fā 'ilün

Muzāri -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ümmid-i ḥāb 'āşıka olmaz ḥayāl imiş
Bī-çāre yāri düşde de görmek muḥāl imiş
2. Zülfi ucından eyler idüm āh u nāleyi
Ol daḥı bir benüm gibi āşüfte-ḥāl imiş
3. Göstermedi ruḥın bize ol ḡonce bir zemān
Şonra açıldı vechini bildük ki āl imiş
4. Ağlarsa dīde vechi var efgān-ı dil nedür
Ol ḥöd hemīşe maḥrem-i bezm-i vişāl imiş
5. Dermān olursa senden olur ey ṭabīb-i cān
Yaḥyā-yı ḥaste-ḥāl 'aceb bī-mecāl imiş

403.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Reşkümüz ḳalması hīç eski zemān 'ālemine
Cāmını gördüḡ a irişmedüḡ ise cemine
2. Başa çıkdı ḳatı yüz buldı yuḳardanluḡı var
Bu ḡönül baḡlanalı bir güzelün perçemine
3. Ne şafālar sürer ādem ne çeker derd ü elem
'Ālemün bir baḳıcak sūzı ile mātemine
4. Gel berü meykede ser-ḥoşlarını seyr eyle
Ḥānḳāhuḡ ne baḳarsın bir iki sersemine
5. Güşe-yi meykedede tekyelenüp ey **Yaḥyā**
Gelinüz hū diyelüm pīr-i muḡānuḡ demine

402. MK. 984: 108^a; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 158.

Yaḥyā.

403. MK. 984: 108^b; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 349.

Yaḥyā.

404.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Hafif + + - - / + - - - / + + -

1. 'Aql ile fikri ğamzesi aldı
Kākül-i yāra hātırum kaldı
2. Her kulın kıldı bir yaña irsāl
Dil-i şeydāyı fūrķate şaldı
3. Ceyş-i ārāma fikr-i ğamzeleri
Mülk-i dilde 'aceb kılıç çaldı
4. Bir yaluñ yüzli hūb idi kılıcı
Anı ol yār yanına aldı
5. İtmege **Hāletī** o dürri kenār
Niçe kez baħr-i fikrete daldı

405.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Herkese mihr ü vefā 'uşşāķa nāz itmek neden
Ġayra iħsān ehl-i dilden iħtirāz itmek neden
2. Raħm idüp nā-dāna luţfuñ nā-maħalle bezl idüp
Nāz u istiġnā maħallinde niyāz itmek neden
3. Düşmene taħşiş idüp mihr ü vefayı 'āşıķa
Cevr ü nāz itmek neden anı da az itmek neden
4. Fāş idersin sırrı ilden şaklamazsın ğonceveş
Açılup her hāra iy gül keşf-i rāz itmek neden
5. Yād-ı zülf-i yār ile her şeb **Ķabülī** bilmezem
Böyle bir endişe-yi dūr u dırāz itmek neden

404. MK. 984: 108^b; Hāletī: *Dīvān*: G. 857.

Hāletī.

405. MK. 984: 109^a; Ķabülī: *Dīvān*: G. 282.

Ķabülī.

406.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Haḫfīf + + --- / + - + - / + + -

1. Tırdı ƙaddüñ ƙıyāma sultānum
Biz de uyduƙ imāma sultānum
2. Ƙılmaduñ iki cānibe nazarı
Degmedük bir selāma sultānum
3. Nāme göndermedüñ yazup ƙuluña
Hiç düşer mi bu nāma sultānum
4. Luḫ idüp ƙılmaduñ havāşa nazar
İltifātuñ 'avāma sultānum
5. Gerçi eksüklidür **Ƙabūlī** ƙuluñ
Eksügin tut temāma sultānum

407.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Bu gün bu bezm-i fānīde gözetmez şol ki tuz ekmek
Bir ednā dāneye degmez anı ekmek gerek ekmek
2. Ƙişi bir deste gül de olsa ger bu bāğ-ı fānīde
Perişānluƙ muƙarrerdür ƙuşağı olıcaƙ gevşek
3. Alışmadı mizācum şādluƙla gitdi ey ğam gel
Ƙadīmī hem-demümsin olma benden bir nefes münfek
4. Du 'ālar eyleyüp çoƙ çoƙ Hudādan cennet istersin
Sözün geçdiydi olmasa şaƙaluñ şöfiyā seyrek
5. Maḫabbet tekyesinüñ **Ḥayretī** bir ihtiyāridur
Ḥayāl-i dil-beri yanınca ra 'nā bir güzel köçek

406. MK. 984: 109^a; Ƙabūlī: *Dīvān*: G. 227.

Ƙabūlī.

407. MK. 984: 109^b; Ḥayretī: *Dīvān*: G.201.

Ḥayretī.

408.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Tabībüm gördüğüm kâbil degül ben hasteye şıhhat
Budur el ucu ile nabzum tutduğına hikmet
2. Düşer kimdür murāduñ dil-ber-i germābeye tenhā
Ne çāre iy dil-i üftāde ammā düşmedi halvet
3. Kıoyup mirāt-ı rüyuñ yüzlerine kimseler bakmaz
Gül-i ra'nā eger 'arz eyler ise ruhlarnın kat kat
4. Dīdençe tīşe-yi merg-i ğamı başuñda yer eyle
Didi şīrīne ol dem kūyuña baş üstine hidmet
5. **Mişālī**ye didüm kıurtar cefādār hayra kim oldur
Didi sen ğamı vardur anun için bir hayıra niyyet

409.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Dil-rübālar kim benüm şabr u kararum aldılar
Çekdiler evvel elümden ihtiyārum aldılar
2. Kıanlı yaşumdan çemen gülzāra virdi reng-i bū
Üşdüler bülbülleri feryād u zārum aldılar
3. Şabrumı dilden kıara gözlü güzeller kıapdılar
Bir nice şeh-bāzlar ilden şikārum aldılar
4. Sīnemüñ meydānı tılsa kıanlı yaş ile n'ola
Leşker-i miñnet beden gibi hişārum aldılar
5. Zahm-ı sīnemden **Hayālī** tır-i yarı çekdiler
Piste-leb bir serv-kāmet gül-'ızārum aldılar

408. MK. 984: 109^b.

Mişālī.

Bu şiir Mişālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

409. MK. 984: 110^a; Hayālī: *Dīvān*: G. 151/58.

Hayālī.

410.

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + --- + / + --- + / + ---

1. Ey **h**att-ı siyeh 'arız-ı cānāna tolaşma
Yüz karaluğın eyleme imāna tolaşma
2. Ayakda kalup cür'a-şifat hāke düşersin
Ey cām-ı muşaffā kati yārāna tolaşma
3. Ey şāne senüñ cismüñi şad-pāre kılurlar
El çek şakın ol zülf-i perişāna tolaşma
4. Açılma şakın 'āleme fāş eyleme rāzuñ
Ey rişte-yi cān nāme-yi cānāna tolaşma
5. Āğüş-ı miyānın taleb itme kemer-āsā
Mānī meded ol serv-i hırāmāna tolaşma

411.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + --- / - + --- / - + --- / - + ---

1. 'Āşık olaldan dilā oldum zā'if u haste-hāl
Bir hilāl-ebru ğamından kāmētüm oldı hilāl
2. Dil miyānuñla dehānuñ vaşlın ummaz kim anuñ
Biri emr-i mümteni'dür birisi fikr-i muhāl
3. Öykinelden kaşuña eksüldi kadr-i mäh-ı nev
Günyüzüñe nisbet idelden berü buldı zevāl
4. Toğrisun mı diyeyüm kurbānlar olduğum benüm
Yaya beñzetmek muķavves kaşlaruñ egri hayāl
5. Ol gül-i ra'nāya göñül vireli cān bülbüli
'Arızum ey **Merdümü** zerd oldı eşk-i çeşmüm al

410. MK. 984: 110^a; Mānī: *Dīvān*: G. 93.

Mānī.

2b kati: yūri *Dīvān*.

411. MK. 984: 110^b.

Merdümü.

412.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+--+/+---+/-+-

1. 'Uşşâk bî-nevâya o şehe nâz iderse ger
Tâ evc-i âsmâne çıkar âh u nâleler
2. Hergiz ki taraf-ı 'ayn ile başa nazar kıla
Tîr-i müjeñ nişâne-yi sînem deler güher
3. Çün aldun ey şabâ sen anuñ bûy-ı zülfini
Hiç 'âlemde nesne isteme 'âlemde bû yiter
4. Kuçmağ diler miyânuñı ey yâr-ı perî 'ışk
Olsa duta 'aceb mi anuñ kadri çün güher
5. Çeşm-i cihân 'Aṭāyî hümâ-yı cem' hâlde
Ehl-i başirete n'ola ger olmasa nazar

413.

Mef'ülü fâ 'ilätü mefâ 'lü fâ 'ilün

Muzâri ---+/-+--+/+---+/-+-

1. İrsem vişâl-i 'idma ol dil-berün eger
Kurbân olup fedâ ider idüm yolında ser
2. Sâkî kaçan meclise gelse şafâ gelür 'anber
Câm-ı şarâbı şunsa gönüldeñ gider keder
3. Târîk olur gözine hasûduñ cihân-şehâ
'Ayn u 'inâyet ile kılungsañ başa nazar
4. La'linden özge gönce gerekmez fütâdeye
Ruhsârı 'andelîb-i dil u câna gül yiter
5. Ol gül-ruhuñ cefâsı ile Na'tiyâ n'ola
Bülbül gibi dil itse hezâr âh u nâleler

412. MK. 984: 110^b.

'Aṭāyî.

Bu şiir 'Aṭāyî *Dīvân*'ında bulunmamaktadır.

3b Vezin aksamaktadır.

413. MK. 984: 111^a.

Na'tî.

2a Vezin aksamaktadır.

414.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Tağlarca ideyin minneti Ferhāda yine
Vireyin tıfl-ı dili şan 'at-ı üstāda yine
2. Gird-i bāda be nedür hāl didüm döndi didi
Beni hāk itmiş iken virdi felek bāde yine
3. Vaḥşet-ābād-ı ğama aḡdurayın Mecnūnı
Getürüp āh ile vādileri feryāda yine
4. Rehne geldi der-i mey-hāneye alınmadı ḡayf
Bir ḡadeḡ bādeye yüz hırḡa vü seccāde yine
5. Harem-i vaḡdete irgürdü **Ḥayālī** yolunu
Zāhid-i şehr daḡı lā ile illāda yine

415.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Gözümün nūri göñlümün sürürü 'ömrümün varı
Bizümle dost olmazsaḡ 'adāvet eyleme bāri
2. Yanuḡda ey kerem ḡanı mürüvvet bir günāh ancak
Şefā 'at ıssı sultānuḡ ne var olsam hırīdārı
3. Zihī devlet ki maḡbūbuḡ saḡa ḡışm ile söylersen
Sen aḡa ḡālünji aḡlayasın yalvarı yalvarı
4. Yolında āh idüp küstāḡluḡ itmek diler göñlüm
Şuçum baḡışlaya şāyed ki öpem dest-i dil-dārı
5. Edā-yı ḡubla ḡüyā ḡazel baḡrinde **Yahyānuḡ**
Niḡāb-ı şāhid-i ma 'nādur elfāz-ı güher-bārı

414. MK. 984: 111^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 365/46.

Ḥayālī.

415. MK. 984: 111^b; Yahyā Bey: *Dīvān*: G. 477.

Yahyā Bey.

2b hırīdār: günehkārı *Dīvān*.

3a maḡbūbuḡ: cānānun *Dīvān*.

5b güher: dürer *Dīvān*.

416.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Göñül bir rind-i 'ālem-süz şūh-ı şeh-levend ister
Ki 'ışk odına yakmağa dil ü cāndan sipend ister
2. Belā-yı bend-i zülfünden hālāş it cān-ı miskīni
Esīr-i miñnet-i 'ışkuñ ne bend ü ne kemend ister
3. Qarār itmez göñül murğı bu bāgun degme şāhında
Nihāl-i qadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister
4. Mezākın zehr-i qahr-ı miñnet-i eyyām telh itmiş
Lebünden 'āşık-ı bī-şabr u dil bir pāre qand ister
5. Murādı sīneye ol serv-i sīm-endāmı çekmekdür
Semend-i tab'-ı **Bākī** bir gümüşden sīne-bend ister

417.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Hafif ++--/+--+ /++-

1. Dil gamuñla qo haste-hāl olsun
Nāleden cism-i zārı bāl olsun
2. Derd-i 'ışkuñla bir mecāl olayın
Tek hemān vaşluña mecāl olsun
3. Öldürür egri harāmı gözün
Aña qanum benüm helāl olsun
4. Her neye mālİK isem iy meh-rū
Rāh-ı 'ışkuñda pāymāl olsun
5. **Hādī**-yi zāra olmadı meylün
Olsun ey qāmet-i nihāl olsun

416. MK. 984: 111^b; Bākī: *Dīvān*: G. 143.

Bākī.

417. MK. 984: 112^a.

Hādī.

418.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her kaçan vaḥṣī gāzālum seyr ider şahrā yüzün
Hāy u hūyum āh kim ol dem ıtar dūnyā yüzün
2. Āh-ı 'āşık her kaçan erse hazān bādı gibi
Döndürür berg-i ḥazāna 'āşık-ı şeydā yüzün
3. Heftelerle gülmeyüp yıllarla ağlarsam n'ola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihān-ārā yüzün
4. Ey şanem bir bir diyem bu resme kāfirlüklerin
Rūz-ı maşşerde görürsem Ḥazret-i İsā yüzün
5. Faqr kūyın devlet-i dehre **Ḥayālī** virmedi
Böyle kullanmağ gerek 'ālemde istiğnā yüzün

419.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir hāl olmuş
Güli ḥār ile görüp münkesirü'l-bāl olmuş
2. Devletünde irişüp zaḥm-ı müjeḥ pādışehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-yi kıttāl olmuş
3. Şehre od şaldı diyü kılmağa 'uşşāk 'azāb
Māh-ı nev küngüre-yi çarḥda çengāl olmuş
4. Gezdürür şevkle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsufını şatmağa dellāl olmuş
5. Tekye-yi 'ışka girüp şāl-ı melāmet geymiş
Göre billāhi **Behiştī** nice abdāl olmuş

418. MK. 984: 112^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 325/55.

Ḥayālī.

419. MK. 984: 112^b; Behiştī: *Dīvān*: G. 230.

Behiştī.

420.

Mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Nā-kāmlığı bir görelî kām ile kāmîl
Başladı gurūr eylemege cāh ile cāhil
2. Medḥ ile müsāvî ola mı hîç mesāvî
Olmaz mütesāvî güzelüm 'āk ile 'ākîl
3. Ger sāye şala üstümüze ṭāyir-i devlet
Ol daḥı olur başumuza nāz ile nāzil
4. Aḥvāl-i dili zümre-yi aşḥāb-ı kemāle
'Ālim olan olmaz suḥan-ı 'ām ile 'āmîl
5. Yok zād-ı reh-i vādî-yi ḡam yoksa **Ḳabūlî**
'Azm itmek olurdu elem-i rāḥ ile rāḥîl

421.

Mef'ülü fā 'ilātü mefâ 'ilü fā 'ilün

Muzāri - - + / - - + + / + - - + / - - +

1. Toḡrılıḡ itdüm ol şeh-i ebrū-kemāna ben
Oḡ gibi anuḡ için atıldum yebāna ben
2. Cānum gerek baḡa n'ideyin bu cemāli ben
Bir daḥı gelsem iki olur bu ḥayāta ben
3. Bir yana sen helāk idesin bir yana zemān
Bilmem ki n'eyledüm saḡa nitdüm zemāna ben
4. Bend-i cünün-ı 'ışḡa dolaşduḡ deli göḡül
Uşlu diyemizin hele saḡa uyana ben

420. MK. 984: 113^a; Ḳabūlî: *Dīvān*: G. 216.

Ḳabūlî.

2a hîç: ḡadḥ *Dīvān*.

4a aḥvāl-i dil zümre-yi aşḥāb-ı kemāl: bir ḥas kemāl ehlinüḡ aḥvāline şāhum *Dīvān*.

421. MK. 984: 113^a; Āhî: *Dīvān*. G. 81.

Āhî.

2a cānum gerek baḡa n'ideyin bu cemāli ben: baḡa seni gerek n'ederüm pes cihānı kim *Dīvān*.

2b ḥayāta: cihāna *Dīvān*.

5. Vallāhi k̄or̄karum saña adını aňmağa
Bir şî 'r-i ter didüm yine **Āhî** fülāna ben

422.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. H̄ayālūñ şāhına başum bu cism-i eşk-bār üzre
Teferrüc gāh içün bir kaçr-ı 'ālidür nigār üzre
2. Bu çeşm-i nā-tüvānumda göreyin müylar şanmañ
Çemenlerdür ki bitmiş cā-be-cā köhne mezār üzre
3. Ne cānib kim kadem başduñ yüzüm ol yirde ferş olsun
Ne yer kim sāye şalduñ hāk olam ol reh-güzār üzre
4. Habāb-ı eşk-i gül-gün sīne-yi pür-dāğum üstinde
Otāğ-ı şāh-ı miñnetdür k̄urılmış lālezār üzre
5. **Maḳālî** ta 'n-ı a 'dādan ne ğam erbāb-ı 'irfāna
Atarlar taşu elbetde dıraht-ı mīvedār üzre

423.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri --+/--+/--+/--+

1. Zülfüñde buldı rāyiḥa-yı cān-fezā-yı misk
Gitse n'ola dimāğ-ı şabādan hevā-yı misk
2. Ğayretle kendün öldürüyor nāfe-yi H̄oten
Hāk-i rehūñ olalı senūñ h̄ün-bahā-yı misk
3. Bir turreşi kemende esir oldı dilānuñ
Āşufte hālî sünbül-i ter hāk-i pā-yı misk
4. Esdi nesīm b̄y-ı ser-i zülfi-yār ile
Dünyāya t̄tdı rāyiḥa-yı dil-güşā-yı misk
5. H̄att-ı lebūñ şafāsı yiter derdine devā
Veysi-yi haste-hāle gerekmez devā-yı misk

422. MK. 984: 113^b.

Maḳālî.

423. MK. 984: 113^b.

Veysi.

424.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

Muzāri ---+/-+---+/+---+/-+---

1. Hālün şemîmi olmasa ger müdde 'ā-yı misk
Olmazdı rû-siyehlik efendî sezā-yı misk
2. Fāş eyleyince rāyiha-yı zülfüni nesîm
Deşt-i Hıtā içinde bilindi Hıtā-yı misk
3. Gösterme gayra 'āşıkā 'arz eyle hālün
Dārü'ş-şifāda haste içündür devā-yı misk
4. Mîzānı görse hālün eyā Yūsūf-ı cemāl
Mişkāl-ı zerre gelmeye yüz biñ bahā-yı misk
5. Nāmî şeref bulur ğazelün vaşf-ı hālîn it
Mergüb olup ğazāl-ı Hōten çün berā-yı misk

425.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec ---+/-+---+/+---+/-+---

1. Kaddüm ki senün ğabza-yı 'ışkuñda kemāndur
Asmadur anuñ tîri zehî rişte-yi cāndur
2. Her tîr-i belā kim irişür saña felekden
Şabr eyle göñül o da geçer devr-i zemāndur
3. Feryāduña bir ğamzesi cellāda esîrem
Hūnı gözinün yidigü dil içdügi ğandur
4. Bir şem ' -i dil-ārādur o peykān-ı zer-endūd
Luţf eyle anı hāne-yi cān u dile yandur
5. Mā-beynümüzi faşl iden a 'dā ile **Veysî**
Meydān-ı belāgatde yekün tîğ-i zebāndur

424. MK. 984: 114^a.

Nāmî.

Bu şiir Nāmî *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

425. MK. 984: 114^a.

Veysî.

426.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Gözüñ sihr ile 'aqlum almasa dīvāne olmazdum
Lebüñ kılmasa efsün 'āleme efsāne olmazdum
2. Murādum dest-res olmasa zülf-i 'anber-āsāña
Yekün ben erre-yi miḥnetle şekl-i şāne olmazdum
3. Hıoş ol demler ki la'lüñ bezm-i maḥabbetde
Toḳuz cāmın sipihrüñ nüş ider mestāne olmazdum
4. Ben evvel ehl-i ḳanā'at sâ'inüz bî-güne virdüm
Tecerrüdde Mesîḥā gelse hem kâşāne olmazdum
5. Semendervār āteşdān miḥnet olmuş ise yirüm
Maḳālî düş cemālüñ şem'ine pervāne olmazdum

427.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Murğ-ı dil iy yüzi gül kūyuña varmağ ister
Ṭayr-ı bāl u per ile bāğına uçmağ ister
2. Bir yüzi gül lebi mül saçları sünbül süsen
Lāle gibi yüregi üzre şu kim dāğ ister
3. Yār işigüne varup ḥālümi i'lām itsün
Dostlar şol kişi kim Ka'beye varmağ ister
4. Virdügi ni'mete ey dil felegin aldanma
Seni lu'b ile ol gökden uçmağ ister
5. Cān virür leblerini öpmege yārüñ **Meylî**
Şanmañuz siz añı kim büse-yi almağ ister

426. MK. 984: 114^b.

Maḳālî.

427. MK. 984: 114^b.

Meylî.

428.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zaḥm-1 peykānuḡ degül sīnemde ey kaşı kemān
Bir ecel murḡı gelüp cismümde kılar āşiyān
2. Cūybār-1 didemüḡ bir adım atmaz seyrine
Dostlar bir dil-ber-i ser-keşdür ol serv-i revān
3. Fūrkat-i ebrūların ey meh çekelden za'f ile
Māh-1 nev oldı benüm pehlümde her bir üstüh'ān
4. Her nücümü baḡrına başmazdı ger yırde senüḡ
Kebkeb-i müzen görüp reşk itmeseydi āsmān
5. Ey **Ḥayālī** çārdeh-sāle daḡı bir tıfl iken
Ṭab'-1 mevzūnunla olduḡ naḡd-i Selmān-1 zemān

429.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gül ne nāzük yār idi yanında ḡarī olmasa
Mey 'aceb şīrīn nigār idi ḡumārı olmasa
2. Ehl-i 'ışkuḡ boynına bir bārdur ta'n-1 raḡīb
Ḳāyil idük cevrine aḡyāra bārı olmasa
3. Beḡzini niçe şarardurdu maḡabbet ehlinüḡ
Derd-i 'ışk-1 dil-rubā 'uşşāka sārī olmasa
4. İḡtiyār ile maḡabbetden ferāḡ eylerdi dil
Giderek 'ışk u maḡabbet ıztırārı olmasa
5. İy **Ḳabūlī** aḡdıran 'ışk ehlinüḡ eḡḡānıdur
Kim aḡardı bülbülü eḡḡān u zārı olmasa

428. MK. 984: 115^a; Ḥayālī: *Dīvān*: G. 302/9.

Ḥayālī.

2a dīdemüḡ: çeşmimün *Dīvān*.

429. MK. 984: 115^a; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 352.

Ḳabūlī.

430.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++--

1. Āh alursın güzelüm 'āşıkā cevri eyleme çok
Girü dönmez şaşkın iy kaşkı kemān atılan ok
2. Var iken sürme-yi hāk-i reh-i yār iy kehḥāl
N'idelüm kuḥl-ı Şıfāḥānı var al gözüñe şok
3. Nāzı çok cevri kaḥı az gerek ḥūblaruñ
Biz de cāna bilürüz lāzım olanı az u çok
4. Deheni teng-i dil-āvīzūñe hīç öykine mi
Ġonce-yi gülşen ise bir deheni var dili yok
5. Söylenür geldi diyü nāfe-yi ḥaḥı yārūñ
İy **Ḳabūlī** o mehe biz anı çokdan okıduḳ

431.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+--/-+--/-+--/-+--

1. Ḥalk-ı 'ālem gül seveydi kāşkī bülbül gibi
Ol lebi ḡonca baña ḳalurdı tenhā gül gibi
2. Zülf-i 'anber-būyūñuñ sevdālarıdur dostum
'Āşıkūñ ḥālin perīşān eyleyen sūnbül gibi
3. Eksük olmaz sīneden gül gibi tāze dāḡlar
Nāleler ḳılsa 'aceb mi murḡ-ı dil bülbül gibi
4. Kākülūñ sevdālarından düşdi ḡöñlüm zülfūñe
Bir belā daḡı ol oldı başuma kākül gibi
5. Çeşmüm üzre görinen ḥūn-āba şanma **Bāḳiyā**
Gözüme geldi şarāb-ı 'ışḳ-ı dil-ber mül gibi

430. MK. 984: 115^b; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 182.

Ḳabūlī.

5b o mehe: yüzine *Dīvān*.

3a İlk mısradā veznin çıkması için *az* kelimesi bir uzun, bir kısa iki hece deḡerinde okunmalıdır.

431. MK. 984: 115^b; Bāḳī: *Dīvān*: G. 492.

Bāḳī.

432.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. Nice yıldur şoraruz yirlere ey meh yüzine
2. Ayagun toprağına geçmede bir gün süreyin

433.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. Zülm ider māni' olur kuçmağa sen sīm-teni
2. Girmesün aramuza büyınuş āl pireheni

434.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Düşmeni terk itmege 'ahd itdi ol peymānı süst
2. Ben didüm 'ahdüñ bütün mi didi kim terküm dürüst

435.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Āh kim kūyından āsamdur beni mehcür iden
2. Bāddur zīrā mekânından ğubārı dūr iden

436.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

I

1. Ben ol dil-ħaste vü derd ü belāyum 'ışk-ı yār ile
2. Cihāna yir yir āteş şaldum āh-ı pür-şerār ile

432. MK. 984: 116^a.

Ferd.

433. MK. 984: 116^a.

Ferd.

434. MK. 984: 116^a.

Ferd.

435. MK. 984: 116^a.

Ferd.

436. MK. 984: 116^a.

Ālī.

4d Hece eksikliğinden ötürü vezin aksamaktadır.

3. Helāk oldum ümīd-i vaşl-ı yār şīve-yi yār ile
4. Budur vird-i zebānum rūz u şeb feryād u zār ile
5. Eger haşrolmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

II

1. Göñül mecrūḥ olup şemşīr ķahr-ı ta' nı düşmenden
2. Ḥalāş olmak mu' ayyer olmadı hīç zār u şīvenden
3. Ümīdüm riştesin hemen çıkınca belki cān tenden
4. Budur derdüm hemān yārān şorarsa ḥālūmi benden
5. Eger haşrolmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

III

1. Ğamı hecr-i firāk eyleyelüm nā-gāḥ olursam ger
2. Güzergāhında defn itsün bizi tek ol melek-manzar
3. İrişse yā meşām-ı bŷy-ı cāna maķdem-i dil-ber
4. Gerekmez baņa ansuz şaḥn-ı cennetle leb-i kevşer
5. Eger haşrolmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

IV

1. Belālar derd-i ' ışķ-ı yār ile derdnāk dil-ḥaste
2. Yitür bağ ile maḥabbetde dāim zārdur meste
3. Sözüm bu evvel u āḥir benüm ' uşşāķ-ı ser-meste
4. Göre geldükçe yārāna varayım āheste āheste
5. Eger haşrolmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

V

1. Dirīgā şabr u tākāt ķalmadı cism-i nizārumda
2. Terahḥüm ḥāletın fehm itmedüm o ğamzekārumda
3. Eger derde dŷş olursam kūşe-yi kūy-ı nigārumda
4. Yiterler ķanlı yaşumla nev-i seng-i mezārumda
5. Eger haşrolmaz isem ol kıyāmet-ķad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

437.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şanmağuz kim dil-bere bin bir qabāhat eylerin
2. Ben anı şām u seher қоş sevdā ile n'eylerin

438.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Virüp cān naqdini alduñ metā '-1 vaşl-1 cānāna
2. Dilā-hoş rāyegān olduñ eger çıkmazsa hicrāna

439.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Āh kim dil-ber raqībün dāimā yanındadır
2. Bu meşel meşhürdür devlet qazā yanındadır

440.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Varamaz kūyuña şaf şaf tozına ağıyārdan
2. Gülşenün etrafına havlī çekilmiş hārdan

441.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dem-i şubh irdi getir bādeyi şöbet demidür
Mey-i nāb ile pür it sāğarı işret demidür
2. Yār ise maḥrem-i ağıyār gönül hem-dem-i hār
Gözlerüm kan aqıdursa n'ola gayret demidür

437. MK. 984: 116^b.

Ferd.

438. MK. 984: 117^a.

Ferd.

439. MK. 984: 117^a.

Ferd.

440. MK. 984: 117^a.

Ferd.

441. MK. 984: 117^a; Bākī: *Dīvān*: G.81.

Bākī.

3. Çok belâ çekdi senüñ çeng-i ğamunda dil-i zâr
Nâyveş nâleler eylerse şikâyet demidür
4. 'Işkuñı şaklar idüm sînedede ammâ şimdi
Âh idersem beni 'ayb eyleme fûrkat demidür
5. Miñneti dil ser-i zülfiñde çeker ey **Bâkî**
Kâfiristâna düşen kimsede miñnet demidür

442.

Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri ---+/-+---+/+---+/-+---

1. Gördüm 'adüyü kendüñe dün hem-dem eyledüñ
Eksüldi süz-1 'ışkum efendi kem eyledüñ
2. Ğam-ñânededen gidüp beni itdüñ esîr-i ğam
Vardüñ 'adü-yı bed-güheri ħurrem eyledüñ
3. Kan yutdı mey-i sâĝar-1 ğayret çeküp müdâm
Bezm-i vişâle ğayrileri maħrem eyledüñ
4. Bîzâr olursa dil n'ola âlemden ey şanem
Tenhâ gezüp 'adûlar ile 'âlem eyledüñ
5. Mesken idindi cennet-i küyüñde **Âzerî**
Ĥôr u ĥaķîr idi sen anı âdem eyledüñ

443.

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. N'ola gelse dil-i mecrûħa derd-i dil-rübâdan ĥaz
İder ĥaste ne deñlü nâ-ümîd olsa devâdan ĥaz
2. Ğam-1 'ışkuñ cihân mülkinde buldum şâdmân oldum
Kişi ĝurbet diyârında idermiş âşnâdan ĥaz

442. MK. 984: 117^b.

Âzerî.

443. MK. 984: 117^b; Bâkî: *Dîvân*: G.223.

Bâkî.

5b hergiz: asla *Dîvân*.

3. Şafâ-yı cām-ı la'lünden ne hâlet kesb ider şüfî
Ki tab'-ı bî-mezâk itmez şarâb-ı dil-güşâdan haz
4. Be-her taqdîr olur mâ'il güzeller 'âşık-ı zâra
Tabîb olanlar elbette iderler mübtelâdan haz
5. İlahî tab'-ı **Bâkî**den rüsûm-ı gayrı maḥv eyle
Ki hergiz kalmaya kalbinde naḳş-ı mâ-sivâdan haz

444.

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. İltifâtuḡ dîdeden dūr olmayınca bilmedüm
2. Luḡfuḡı hecrüḡle maḳḡūr olmayınca bilmedüm
3. Nâr-ı 'ışḳuḡ sîne maḡrūr olmayınca bilmedüm
4. Nūr-ı mihrüḡ dîde bî-nūr olmayınca bilmedüm
5. Hıdmet-i ḡâk-i derüḡ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dîdârı maḳḡūr olmayınca bilmedüm

II

1. Piç-der-piçem ser-i zülf-i semen-bûlar gibi
2. Tâb-der-tâbem ḡam-ı gîsü-yı meh-rûlar gibi
3. Taşlar ile döḡinüp gezsem n'ola cûlar gibi
4. Giryeler kılsam sürünsem yürüsem şular gibi
5. Hıdmet-i ḡâk-i derüḡ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dîdârı maḳḡūr olmayınca bilmedüm

III

1. Çün işigüḡden cüdâ kıldı felek cân u teni
2. Eşḳ-i ḡasret tîre kıldı esdi çeşm-i rüşeni
3. Güleşen iken külḡân oldu murḡ-ı cānuḡ meskeni
4. ḡasretâ derdâ bu fûrḡat öldürür âḡir beni
5. Hıdmet-i ḡâk-i derüḡ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dîdârı maḳḡūr olmayınca bilmedüm

444. MK. 984: 118^a; Ḳabûlî: *Dîvân*: Msd:

Ḳabûlî.

II-3 döḡinüp gezsem: sineler döḡsem *Dîvân*.

V-1 ḡâş bendeḡün Ḳabûlî kuluḡuḡ gör himmetin: gör Ḳabûlî bendeḡün şâḡâ özine himmetin *Dîvân*.

IV

1. Dergehünden hōd felek bin zerreyi kıldı cüdā
2. Rāh-ı kūyuñ gözlesem encüm gibi şubḥ u mesā
3. Yañılup bilmezlik ile bir ḥaṭā kıldum şehā
4. Bildüğüme yitmedi yañıldıgum vā fūrkatā
5. Hıdmet-i ḥāk-i derüñ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḫḫūr olmayınca bilmedüm

V

1. Hāş bendeñün **Ḳabūlī** kuluñuñ gör himmetin
2. Devlet-i dünyāya virmez āsitāñuñ hıdmetin
3. Līk dūr oldı işigünden yitürdi devletin
4. Hāk-i pāyüñ cevherinüñ şimdi bildi kıymetin
5. Hıdmet-i ḥāk-i derüñ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḫḫūr olmayınca bilmedüm

445.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Ey dil yine ṭab'unda beşāşetden eşer var
Ol çeşm-i siyehden saña beñzer ki nazār var
2. Kūy-ı çemeninden yilerek geldi seḥer bād
Ol gonce-yi terden yine bir tāze ḥaber var
3. İncinme gider ḥāne-yi ağıyāra deñilse
Sen bilmedüğüñ iy dil-i şeydā nice yir var
4. Ağıyār giderse gelürin dirmiş o meh-rū
Dil müntazır ammā ne gelür var ne gider var
5. Cān naḫdin alup şatsa vişālin hep alurduḫ
Müşkil bu ki ammā ne alur var ne şatur var
6. Ḳoyup bizi ağıyār ile nār üzre sebeb ne
Bizden saña ey şūḫ cefa-ḥū ne zarar var

7. Bülbüllerini başladı ağlatmağa **Rūhī**
Ol gonce-dehānun yine yüzine güler var

446.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec +---/+---/+---

1. Çemen gülzāra dil lāle dudağdur
Gül ü nergis aña gözdür kulağdur
2. Oğuñla sīne pürdür iy kaşı yā
Oña tirkeş dinürse mā-şadağdur
3. 'Arūs-ı dehre gök zerrīn cibinlik
Şafağ bir āl vālādan tuvağdur
4. 'Aceb mi hāşıl-ı 'ömri geçerse
Felek dihkān māh-ı nev orağdur
5. **Ḳabūlī** nāzır olma şeş cihāta
Bilinmez dār-ı dünyā kaç bucağdur

447.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel +++-/+---/+---/+---

1. Olmasun ğayriye muhtāc bu ḳalb-i nā-şād
Dil-i vīrānumı yā Rab yaluñuz eyle ābād
2. Cenk idüp ḳaddümi dirsün ki fiğānuñ kimden
Senüñ ey yūsuf-ı gül-çihre elinden feryād
3. Rūḫ yokdur görelüm saña nice beñzedelüm
Ḥüb naḳş eyler imiş şüreti gerçi Bih-zād
4. Bī-sütünda bile çalışdı diyü vuşlat için
Tīşeye başınuñ üstinde yir itmiş Ferhād

446. MK. 984: 119^a; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 126.

Ḳabūlī.

4a 'aceb mi hāşıl-ı 'ömri geçerse: biçerse hāşıl-ı 'ömri 'aceb mi *Dīvān*.

447. MK. 984: 119^a.

'Aṭāyī.

Bu şiir 'Aṭāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

5. N'ola ümîd-i vişâl itsem 'Aṭāyî senden
Hûblarun budur ey şûh-ı cefâ-pîşe murâd

448.

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Müctes +--+ / +--- / +--+ / +--

1. Umar gönül nice gündür ki yâr-ı gam-ḥârın
Olursa luḡ-ı ilâhî bugün görür yârin
2. Nuḡûd-ı eşkümi yolunḡa dökmeden kaçmam
Yoğ olsun ol kişi kim saña virmeye varın
3. Ne deḡlü zâr u zebûn var ise şatılmaḡda
'Aceb revâcda gördüm bu 'ışḡ bâzârın
4. Henüz tıfl idi la'lin emerdüm ol mâhuḡ
Ḳadîmi ol şehe ben ḥâşılı emekdârın
5. Unutmasun hele **Yahyâ**ya itdügin ol şâh
Revâ mı aḡmaya bir öyle 'âşık-ı zârın

449.

Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ülü fâ'ilün

Muzâri ---+ / -++ / +---+ / ---

1. Öykindi mâh-ı nev ḡaşuḡa iştiḡârda
2. Ma'zür tut ki toḡdı büyüdi kenârda

450.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel +++- / +++- / +++- / +++

1. Göricek meykedede dürlü riyâlar şatma
2. Baḡa sâib diyü zâhid bıyuḡuḡ oynatma

448. MK. 984: 119^b; Yahyâ: *Dîvân*: G. 266.

Yahyâ.

4. beyit *Dîvânda* bulunmamaktadır.

449. MK. 984: 119^b.

Ferd.

450. MK. 984: 119^b.

Ferd.

451.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Āşığı baġlatayum meylüm benüm dīdāratur
2. Dostlar Ferhād ile Mecnün iki zen-pāredür

452.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Geldüklerine 'āleme nādım gibi bu hılk
2. Şöyle gide ki binmiş ölüsi dirisine

453.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Didi pür-şevk oluben rüz u gice mihr ü meh enver
2. N'ola sen āftāb iseñ kuluña bedr vireler

454.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bu ne istignā olur bu nice 'izz u nāz olur
2. Kim seni çok sevdüğümce bāña meylün az olur

455.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Arturur cevri gözün zülfün ile yār olıcağ
2. Uğrunuğ günü toğar gibi şeb-i tār olıcağ

451. MK. 984: 119^b.

Ferd.

452. MK. 984: 119^b.

Ferd.

453. MK. 984: 119^b.

Ferd.

454. MK. 984: 120^a.

Ferd.

455. MK. 984: 120^a.

Ferd.

456.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Arturur cevri gözün zülfün ile yār olıcağ
2. Uğrınuğ günü toğar gibi şeb-i tār olıcağ

457.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. 'Āşıkun hāğğına ağyār ne dirse dinleme
2. Böyle kalursa eger çok söz işidür dil-ber

458.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Dilā revādur olursağ bu 'āleme rüsvāy
2. Sağa kaşı ğamına kim didüğüm ellere yay

459.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel +++- / +++- / +++- / +++-

1. Derde dermān ide şanurdum ağı
2. Ögilürse hākīm imiş o dağı

460.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

1. Dīdeden ğā'ib olanlar kalbden mehcūr imiş
2. Her ne kim gözden ırağ ola göñülden dūr imiş

456. MK. 984: 120^a.

Ferd.

457. MK. 984: 120^a.

Ferd.

458. MK. 984: 120^a.

Ferd.

459. MK. 984: 120^a.

Ferd.

460. MK. 984: 120^a.

Ferd.

461.

Mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Hâlüm ğam-ı cānān ile ğāyetde diger-gün
2. Dil fitne-yi āl-i leb-i dil-dār ile meftün

462.

Mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Şabr itmez iken bād-ı belā bir dil-i mecnūn
2. Müşkil bu ki günden güne ğam olmada efzūn

463.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel +++-/+++-/+++-/+++-

1. Varıcağ kâğıdumuz luṭf ile ol yār iline
2. Umarum şaklayuben virmeye aġyār iline

464.

Mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

Hezec ---+/+---+/+---+/+---

1. Kūyında naşīb eyle ilāhi baṅa ḥāne
2. Tā murğ-ı dil anda bir iki gün yuvalana

465.

11'li Hece Ölçüsü

1. Zehr-i ḳahr-ı zemān düşe bu faḳīr
2. Dergeh-i luṭfuna ilticā eyler
3. Ya nedür tāb-ı teb mezāliminden
4. Elüñüzün gölgesin recā eyler

461. MK. 984: 120^a.

Ferd.

462. MK. 984: 120^a.

Ferd.

463. MK. 984: 120^a.

Ferd.

464. MK. 984: 120^b.

Ferd.

465. MK. 984: 120^b.

Ḳıṭ'a.

466.

11'li Hece Ölçüsü

1. Çün ola şîr-i ner hemîşe hâlî
2. Peykûñ olur ol iklimün şugâli
3. Ne yirde bâzdan olmasa qorhu
4. Özin 'Anqa şanur mahbesün vâhî

467.

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Hafîf ++ -- / +- +- / +- +-

1. Dağ olunsa 'aceb midür bâbum
2. Din idendüm şu deñlü yârâna
3. Pādşāh-ı diyār-ı qaşr oldum
4. Nevbetüm çalınur faqîrâne

468.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel ++ -- / +- -- / +- -- / +- --

1. Kendi günden güne bî-ğayret u bî-'âr olduñ
2. Bulduğuş ehremene hem-dem olup yâr olduñ
3. Başı örtülü idüş qahbe-yi bāzār olduñ
4. Hūn ihsānuñı köpekler idi murdār olduñ

469.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel ++ -- / +- -- / +- -- / +- --

1. Dil-i mecrūhuma merhem didiler peykānuñ
2. Tōkınur mı baña iy qaşı kemān dermānuñ

466. MK. 984: 120^b.

Kit'a.

467. MK. 984: 120^b.

Kit'a.

468. MK. 984: 120^b.

Kit'a.

469. MK. 984: 116^a.

Ferd.

470.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ğubār-ı hatt-ı la' lüñ gāyet ile ħurde yazmışlar
Şanasın Süre-yi Kevşer durur bir dürde yazmışlar
2. Ne deñlü telĥ ise erbāb-ı 'ışķa şabr nāfi' dür
Yazanlar ĥikmeti ekşer devāyı merde yazmışlar
3. Yatan berf anlamañ gülzārda şeyĥ-i şitā gelmiş
Ĥarīm-i baĥa da' vet itmege bir yirde yazmışlar
4. Ölümlidür diyü efvāh-ı 'ālemden işitmişler
Güzeller defter-i 'uşşāķa bizi mürde yazmışlar
5. Senüñ yolunĥa ölmekden kaçār diyü münāfıķlar
Ĥabūlī ol şeh-i ĥüsne bizi öldürde yazmışlar

471.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Fıkr-i la' lüñ her kaçān bu ĥalb-i şeydādan geçer
Dil şafādan mest olur güyā ki şaĥbādan geçer
2. Dāmen-i pākister ĥılduĥın ma' zūr tüt
N'eylesün dilden gelür bī-çāre deryādan geçer
3. Ĥāceyi cām-ı eceldür şanmañuz medĥüş iden
Mest idüp keyfiyyet-i rez anı dünyādan geçer
4. Yāre biñ kerre beni aĥyār geçsün ĥam degül
Yārdan geçmez göñül dünyā vü 'uķbādan geçer
5. Ol cüvānuñ 'ışķı dillerde nice şāf olmasun
Nev'iyā bir demde biñ ĥalb-i muşaffādan geçer

470. MK. 984: 121^a; Ĥabūlī: *Dīvān*: G. 102.

Ĥabūlī.

471. MK. 984: 121^a; Nev'ī: *Dīvān*: G. 66.

Nev'ī.

2a dāmen-i pākister ĥılduĥın ma' zūr tüt: eşķümünĥ ālüde-dāmān olduĥın 'ayb eylemeñ *Dīvān*.

472.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Zülf-i şeb-reng̃ini şarkıtma ruḥ-ı reng̃ine
Şakın imānum iḡen virme yüz ol bī-dāne
2. Bār-ı 'ışkı 'acebā nice getürmiŝ Mecnün
Yatduḡı yirde ağır gelmesün ol miskīne
3. Yāruḡ āyini yüzi ayını göstermek ise
Degül āyine anı görmek için ay ine
4. Virmege bülbül-i dāmāda bu gün gülşende
Nev- 'arūs-ı güli başladı şabā tezyine
5. Bir du 'ā eyledi derd ile **Ḳabūli** bu gice
Ellerin tutdı bile Rūḡu'l-Emīn āmīne

473.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Ḥafif ++-- / +--+ / ++--

1. Fıstıķi geysel ol gözi bādām
Tütekiler giyer dilā ārām
2. Bezmde la 'lüh öpmege koyulur
Renk alursa 'aceb mi meyden cām
3. Dāne dāne gözüm yaşı yem olup
Murḡ-ı vaşluḡ çün oldı ḡaddüm dām
4. Dökilüp geldi leşker-i eşküm
Yıḡamaḡa cihān yüzini temām
5. Luḡ idüp bu 'Ubeydiden yaḡa
Şalına bir gün iy tiz-rev ü ḡırām

472. MK. 984: 121^b

Ḳabūli.

Bu ŝiir Ḳabūli *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

473. MK. 984: 121^b; 'Ubeydi: *Dīvān*: G. 210.

'Ubeydi.

474.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Elifler serv peykān gonca şahñ-ı sîne bāğumdur
Gül-i gülzār-ı ğam cismümde kanlu tāze dāğumdur
2. Senüñ dikmeñ geđer sīnemde tīrūñ ey kemān-ebür
Ĝamuñ odı ile göñlümi ben yağdum çerāğumdur
3. Ben ol Mecnūñi 'ışķam seyr-i şahñadan elüm çekdüm
Turağum kūy-ı ğam künc ü belā her şeb yatağumdur
4. Şafaķ mey mihr ü meh sāğar ħabābıdur anuñ encüm
Elümde mest-i 'ışķam iki 'ālem bir ayağumdur
5. Nihāl-i pādşāhdan her ħazān-ı ğam ırak olsun
Ĥayālī şolmasın ol gül budağı bir budağumdur

475.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'lū fā 'ilün

Muzāri --+/-+++/+---/-+-

1. Bahş itmesün 'izāruñ ile encümende şem'
Kanda çerāğ-ı mäh-ı şeb-efrüz kanda şem'
2. Çün şubħ olunca bellü olur yüzi karası
Germ olmasun o ħüsn ile ey mäh inende şem'
3. Bād-ı ħazān irişmedin ir şahñ-ı bāğa kim
Bezm-i bahāra nergis olupdur cemende şem'
4. Olsun çerāğı ruħlaruñuñ rüşen iy şanem
Yağdukca mihr ü mäh bu deyr-i kühende şem'
5. **Bākī** 'aceb mi şı' r-i dil-efrüzüñ itseler
Erbāb-ı 'ışķ cem' olıcağ encümende şem'

474. MK. 984: 122^a; Ĥayālī: *Dīvān*: G. 128/13.

Ĥayālī.

475. MK. 984: 122^a; Bākī: *Dīvān*: G. 224.

Bākī.

476.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hün-1 dil bāde hayāl-i dost hem-dem āh şem
Gönlümi gāhī şarāb u şāhid egler gāh şem
2. Her habāb-1 mey virür 'ālem fenāsından haber
Gösterir her gice 'ömrüñ olduĝın kütāh şem '
3. Qalür idi perde-yi şāmī 'ademde kāināt
Olmasañ maħlūka cümle yā Resūlullāh şem '
4. Tāli 'ümden āh idersem qorqum oldur haşre dek
Yaqmaya fānūs-1 gerdün içre mihr ü māh şem '
5. Ey **HAYĀLİ** kılmaz ahı luţf-1 Hāq mebzūldür
Rüz-1 rüşende erenler yaqmadı bī-rāh şem '

477.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yıl geqer gelmez meh-i nā-mihribānumdan haber
Ay olur virmez felek mihr-i ciħānumdan haber
2. Çıkdı nālum göklere buldum teraħħüm eylemez
Virür āhum ol semāyı lā-mekānumdan haber
3. 'Aşık itmiş taţlu dillerle işitdüm düşmeni
Ey şabā bilmez misin şirīn-zebānumdan haber
4. Ağız açmış ger şorarlarsa lebün bizden yaña
Nāz ile dirsən ki alnumuz dehānumdan haber
5. Gitdi ārāmum beni terk eyleyelden ol perī
ĀZERİ bilmez mi sen ārām-1 cānumdan haber

476. MK. 984: 122^b; Hayālī: *Dīvān*: G. 219/1.

HAYĀLİ.

4. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.

477. MK. 984: 123^a.

ĀZERİ.

478.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Giceyle nice girsün dide-yi gam-dideme uyhu
Hayālünçün benüm iki gözüm olmuş durur memlü
2. Beni oğ gibi atarsun yebāna gerçi sen şimdi
Velī şonra arayup bulmazsın iy keman-ebrū
3. Tıokındı kaçreler bārān-ı eşkümden siyāh oldı
Degüldür āteş-i haddünđe yir yir hāl-i 'anber-bū
4. Melāmet şāhına gelmiş maḥabbet-nāmedür sīnem
Benüm başumda olursa 'aceb midür kara yazu
5. 'Ubeydī gūş idelden vaşf-ı dendānındaki nazmum
Degül rişte kodı engüşt hayret ağzına lü'lü

479.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānān yok
Āsitānın şöyle tenhā buldum aşlā cān yok
2. Mihr ü māhı saña cānā nice teşbīh ideyin
Tıotalum şāhib-cemāl olmuşlar ammā ān yok
3. Dil dehānuş derdine düşdi meded-vārum didüm
Ol tabīb cānā didi imdi aña dermān yok
4. Hānmānın nāre virmiş yāri öldürmüş rakīb
Mübtezel bī-çāre gördüm şimdi aşlā şān yok
5. Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversen 'İlmiyā
'Āşık-ı dīdar olursun vaşlına imkān yok

478. MK. 984: 123^a; 'Ubeydī: *Dīvān*: G. 258.

'Ubeydī.

5. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.

479. MK. 984: 123^b.

'İlmī.

Bu şiir 'İlmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

480.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++--

1. Hāl-i 'ālem ezeli böyle perişān ancak
Kimi hāndān kimi giryān kimi nālān ancak
2. Kimisi bülbül-i nālān-ı gül-i 'ārız-ı yār
Kimi pervāne-yi şem'-i ruḥ-ı cānān ancak
3. Bu cihān kimine kaşr-ı tarāb u 'iṣ u şafā
Kiminüñ miḥnet ile başına zindān ancak
4. Pāy-māl olmada āḥir şütür-ı gerdūna
Pādşāh ile gedası hele yeksān ancak
5. **Bākiyā** hānķāh-ı 'ālem-i ḥayretde hemān
Her gelen kimse bu esrār ile ḥayrān ancak

481.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+--

I

1. Gerçi āyīn-i vefā uymaz senüñ mu'tādına
2. Muttaşıl resm-i cefā ammā ki düşmez aduña
3. Ḥasteñe raḥm eylemeñ bir kerre gelmez yāduña
4. Bī-güneḥ şemşīr çekmiş 'āşık-ı nāşāduña
5. Sen mi öğretdüñ cefāyı ğamze-yi cellāduña
6. Ḥüb ta'lim eylemişsin āferīn üstāduña

II

1. Gözlerüñ ḥün-rīz līk fennini taḥşīl eylemiş
2. Mübtelālar kanını dökmekde ta'cīl eylemiş
3. Cevrine efzūn idüp luṭfına taḳlīl eylemiş
4. Yok kuşurı mekteb-i ḥüsn içre tekmi'l eylemiş
5. Sen mi öğretdüñ cefā-yı ğamze-yi cellāduña
6. Ḥüb ta'lim eylemişsin āferīn üstāduña

480. MK. 984: 123^b; Bāki: *Dīvān*: G. 224.

Bāki.

481. MK. 984: 124^a.

Āzeri.

III

1. Bendeje lāyık görüp derd ü belādan ğayretin
2. Eylemezdük ‘āşıka mihr ü vefādan ğayrısın
3. Görmez idi ehl-i dil zevk u şafādan ğayrısın
4. Eylemezdük düşmene cevır ü cefadan ğayrısın
5. Sen mi öğretdüñ cefā-yı ğamze-yi cellāduña
6. Hüb ta‘līm eylemişsin āferin üstāduña

IV

1. Dergehünden red idüp ağyāruñı mehcūr tüt
2. ‘Āşıq-ı dil-ħasteñi derd ü belādan dūr tüt
3. Kullaruñ ğam çekmesün merdümünji mesrūr tüt
4. Pādşāhum şordı ğam ‘ayb olmasun ma‘zūr tüt
5. Sen mi öğretdüñ cefā-yı ğamze-yi cellāduña
6. Hüb ta‘līm eylemişsin āferin üstāduña

V

1. Āzerinün itdügi feryād u āh u zār için
2. Meħbiť-i Rūhu’l-Emin ol şāh-ı ‘ālī-cāh için
3. Çarħa āteşler şalınur sūz-ı dil güm-rāh için
4. Toĝrı söyle ‘āleme var eylesin āb-dār için
5. Sen mi öğretdüñ cefā-yı ğamze-yi cellāduña
6. Hüb ta‘līm eylemişsin āferin üstāduña

482.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Pāye-yi ‘ālī recā itmez kapañda ħāk olan
Taht-ı şāhi istemez vezirliĝi eflāk olan
2. ‘Ākıbet cām-ı sürür-encām-ı vaşlı nüş ider
Sāĝar-ı miħnet-fezā-yı ħicr ile ğam-nāk olan
3. Cānına minnet bilür ki yoluña cān virdügi
Baş u cān kıydın cigerüm ‘āşıq-ı mey pāk olan

4. ‘Aql u idrākinle hem-rāh olma rāh-ı ‘ışqda
Menzil almaz pāy-bend-i rişte-yi idrāk olan
5. Seyr ider āhir ‘izār-ı şāhid-i maqşūdunı
‘Azerī nakş-ı ğaraẓdan levḥ-i ḳalbi pāk olan

483.

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Ne rāzum açmaĝa maḥrem ne bir ğam-ḥār u hem-dem var
Belā küncinde aĝlar baña ancak çeşm-i pür-nem var
2. Gözüm merdümleridür saña her dem aĝlayan ḥālın
Baña incinme sulṭānum ara yirde benüm nem var
3. Añılmaz meclis-i ‘irfānda sākī cām-ı Cem hergiz
Maḥabbet bezmidür bunda nice cām u nice Cem var
4. Temāşā eyleyenler on sekiz biñ ‘ālemi dirler
Bu çeşm ü ḳāmet ü zülf ü dehenden özge ‘ālem var
5. Felek cevrin ‘adū ṭa‘nın güzel derdin çerker göñlüm
Nice mesrūr olam ‘Ulvī bu deñlü ĝuşsa vü ğam var

484.

Mef‘ülü mefā ‘ilü mefā ‘ilü fe ‘ülün

Hezec ---/+---/+---/+---

1. Düşdüm ayaĝa yok elem alur kişi ey dil
Bī-kes olıcaĝ bir kişi ‘ālemde ne müşkil
2. İḥyāma delil olsa n’ola la‘l ile zülfün
Meşhūrdur e’d-dālü ‘ale‘l ḥayri kefā‘il
3. Ma‘lüm degül mi saña ḥāl-i dil-i ‘uşşāk
Şerḥ itme ne lāzımdur eyā ḥüb-ı ḥaşāil
4. Sen māha irem diyü binüp ḥink-i sipihre
Sulṭān-ı felek her gün ider ḳaṭ‘-ı menāzil

483. MK. 984: 125^a; ‘Ulvī: *Dīvān*: G. 198.

‘Ulvī.

484. MK. 984: 125^a.

Maḳālī.

5. Ağyār-ı şehā kıadr-i **Maķālī**yi ne bilsün
Sen olmayacak çākerüñe rāğīb u mā' il

485.

Fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ĥafīf + + -- / + -- - / + + -

1. Eylemiş ĥaṭṭ la' l-i cānānı
Ehl-i şevķa şarāb-ı reyĥānī
2. Yüzi mir'ātına baķan gördü
Cism içinde şüret-i cānı
3. Seyr idicek 'izār-ı yārı felek
Yerlere çaldı mihr-i raķşānı
4. Boynı bağlı esİR olup geldi
Lebi devrinde la' l-i rümmānī
5. Ruĥ u zülfü **Ĥayālī**nün oldu
Biri dīni birisi imānı

486.

Mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Her tİR-i belā ķavs-i ķazādan ola nāzil
Şahrā-yı dil-i ehl-i vefādur aña menzil
2. Kıaddüm gibi ĥāk-i ķademün öpdü na' lçen
Meşhürdur e' d-dālü 'ale' l ĥayri kefā' il
3. Ağız bir idüp söylemek āsān idi yāre
Zaĥmuñla gelüp olsa eger ĥanceri yek-dil
4. Cān cāna olurduķ dem-i vuşlatda senünle
Sīnem eger ey rüĥ-ı revān olmasa ĥā' il

485. MK. 984: 125^b; Ĥayālī.: *Dīvān*: G. 394/8.

Ĥayālī.

486. MK. 984: 125^b; Bāķī: *Dīvān*: G. 298.

Bāķī.

5a maĥabbet: firāķuñ *Dīvān*.

5. **Bākī**yi kalem eyledi şemşir-i maḥabbet
Bir kerre naşib olmadı taḳbīl-i enāmīl

487.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Mecnūna gönjül 'ışık ile hem-tā neden olduḡ
Dīvāne misin ḥalka temāşā neden olduḡ
2. Bir serv-i ser-efrāza kul olmuşsin işitdük
Āzāde iken 'āşık u şeydā neden olduḡ
3. Yel gibi bilürsin tağıdup şabr u qararı
Tağlara düşüp bī-ser ü bī-pā neden olduḡ
4. Ol tevbe-şiken bozdu gibi tevbeñi zāhid
Ḥum-ḥānede āvāre vü rüşvā neden olduḡ
5. Vā'iz gibi maḥbūb u meye egmez iken baş
'Ulvī gibi rüşvā-yı cihān yā neden olduḡ

488.

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez --- - / --- + - / --- + - / --- + -

1. 'Ālem ḥayāt[-ı nev] bulur cānlar bağışlar dem-be-dem
Enfās-ı Rūḥu'llāhdur gūyā nesīm-i şubḥ-dem
2. Şahn-ı felekde cilveger ṭāvūs-ı zerrīn bāl ü per
Bāğ-ı cihān pür-nūr u fer 'ālem gülistān-ı İrem
3. Bezm-i şafā vü reşḥ-i cām bu zemzem olmuş ol maḳām
Mey-ḥāneler Beytü'l-Ḥarām pīr-i muğān şeyḥü'l-ḥarem
4. Müşgīn-nesīm oldu şabā 'anber-şemīm oldu hevā
Gülzāra gelse gālibā urmaz Ḥotenden nāfe dem

487. MK. 984: 126^a; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 316.

'Ulvī.

488. MK. 984: 126^a; Bākī: *Dīvān*: G. 318.

Bākī.

4a şabā: hevā *Dīvān*.

5. Bād-ı seherden hoş-nesīm hulk-ı hudāvend-i kerīm
Sultān-ı ‘ādil Hān Selīm šāhensēh-i šāhib-kerem
6. Keyhüsrev-i Cemşid-fer Cemşid-i Keyhüsrev-güher
Dārā-yı İskender-zafer İskender-i Dārā-haşem
7. Şāhā muraşşa ‘cāmdur sākī-yi sīm-endāmdur
‘İş-ı mey-i gül-fāmdur rāhat-resān-ı rūh-ı Cem
8. ‘İş u tana ‘‘um vahtidür sāz u terennüm vahtidür
Bākī tekellüm vahtidür güftāre sa’y it lā-cerem
9. Hāmūşluk senden ‘aceb tab‘uñ müselleme tutdı hep
Şihr-āferinān-ı ‘Arab pākīze-güyān-ı ‘Acem

489.

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

Recez - - - - / - - - - / - - - - / - - - -

1. Açıldı ‘ālem gül gibi esdi nesīm-i şubh-dem
Sākī peyāpey şun kadeh mutrib sürüd it dem-be-dem
2. Sakf-ı semāda zer-nişān ‘ānkā-yı firüz-āsītān
Pür-zīb u fer her büstān bāğ-ı cihān reşk-i İrem
3. Bülbül nağam-perdāz olup güllerle ‘işret-sāz olup
Ser-lāle mest-i nāz olup ilde tutarlar cām-ı Cem
4. Nūş eyle mey gül vahtidür hengām gül-i mül vahtidür
‘İş u tenāvül vahtidür gel bezm-i bağa eyledüm
5. Şi’rün gören ehl-i taleb dirler **Maķālī** saña hep
Hem-reng Hāsān-ı ‘Arab hem-ţarz Selmān-ı ‘Acem

490.

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Burc-ı şeref üzre görüp ol ruhları mähı
Āhum sevinüp gök yüzine atdı külāhı
2. Vardukça çemen seyrine göz degmemek için
Ol gözleri mestāneyi sen şakla İlāhı
3. Oğ gibi beni bağına başardı kemānuğ
Bir kez göz ucıyla baña kılsaydı nigāhı
4. Dil mürdesini düşde didüm kim ider ihyā
Gösterdi baña Hāzret-i 'İsā Memi şāhı
5. Yār işigüni bekle odur mansıb-ı a'lā
Terk eyle **Fiğānī** yürü var mansıb u cāhı

491.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Maḥrem olmuşlar kapuñda bir iki mezmūmlar
Hem-dem olmak saña hıç layık mı cāna şūmlar
2. Mübtesimler ḥāk-i pāyuñda yir itmişler yine
'Irzuñı vīrān iderler kıl ḥazer ol būmlar
3. Zūlm-i beydā eyleme āh-ı derūnumdan şağın
Yidi kat gökden geçer āh idicek mazlūmlar
4. Bende-yi fermānuğ olsa ey şeh-i ḥüsn-i cemāl
Yarışur biğ cān ile begzādeler maḥdūmlar
5. Yād idüp diller ola kim **Şıdkī**-yi bī-çāreyi
Arayup bulmayasın cānā yaqupda mūmlar

490. MK. 984: 127^a; Fiğānī: *Dīvān*: G. 95.

Fiğānī.

5a mansıb-ı: matlab-ı *Dīvān*.

491. MK. 984: 127^a.

Şıdkī.

Bu şiir Şıdkī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

492.

Mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün mefā 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Yüzine bakşam ol yāruñ gice bir şem'a yanınca
Yüzüm ursam ayağına şafā sürsem uyanınca
2. Duḫāna āhı şem'ün göklere irür teraḫḫumdan
Gice yirüse miskīn sūz-ı dilden aña yanınca
3. Yolına ḫarc iden bir dest-māli ol sehī-ḫaduñ
Şalınur şāh-ı destūrī gibi her demde yanınca
4. Ele al cāmı düşdükçe yürür ḫum-ḫāneye kūpveş
Vücūduñ cāmesi ey dil mey-i 'ışka boyanınca
5. Felekde sidre ḫadler gerçi çoḫdur 'İlmīyā ammā
Gerekdür sīm-tenlerde beden ğarrā miyānınca

493.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/++--/++--/++-

1. Taşa tutar diyü gülzāra geçildü jāle
Baş açup şāh-ı güle itdi şikāyet lāle
2. Lāle şanmañ kızarur ḫasret-i ruḫsār güle
Bu yedi dāmen-i şahrā-yı sirişküm ala
3. Al ḫana boyuyup ağızını gülün sille'i āh
Murğ-ı ḫūban uçurur nergis-i bağıñ nāle
4. Nāle çün sünbüle döndi gibi āğāz itdi
Gül gibi dā'iresin destine aldı lāle
5. Lāleveş-i mūmiyānını ḫocaldan o mehün
Nāleden döndi tehī Şādıḫ ey dil-i nāle

492. MK. 984: 127^b.

'İlmī.

Bu şiir 'İlmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

493. MK. 984: 127^b.

Şādıḫ.

Bu şiir Şādıḫ *Dīvānı*'ında bulunmamaktadır.

494.

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'lülü fā 'ilün

Muzāri ---+/-+---/+---+/-+---

1. Şol bî-nevâ ki göre maḥabbet gedâsıdur
Mülk-i fenâda kişver-i ğam pādşāhıdur
2. Başdan ayağa penbelü yanaqlarum ki var
Ben pîr-i ḥānḳāh-ı ğamuḅ aḳ 'abâsıdur
3. Yer yer tûran tenümde degül tâze dāğlar
Cismüm libâsı köhnedi pul pul yamasıdur
4. Ḳaddümi çeng idüp beni tîz gibi aḅladın
Ol pîr olası tâze cüvānuḅ belâsıdur
5. Şordum ṭabîbe ḥālını bîmār-ı 'ışḳuḅuḅ
Bildüm ğıdâsı ḥûn-ı ğam ölmek devâsıdur
6. Bu cism-i ḥuşḳ o şek ile görine **Nevâ 'î**
Dir berr ü baḥr-ı 'ışḳ u ğamuḅ pādşāhıdur

495.

Mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün mefâ 'lün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Şafâ gülzārıdur sînem gül-i bî-ḥārdur dāğum
Maḥabbet gülşeninde açılan gül-nārdur dāğum
2. Der-i ümmîdi kıldum beste ḥübānuḅ vefâsından
Görinür sînede yir yir ser-i mismārdur dāğum
3. Beni müflis şanur gerçi görenler rûy-ı zerdümden
Velî ağ aḳçadur eşküm kızıl dînārdur dāğum
4. Şirār-ı nār-ı ḥırmen-süz-ı ğamdan sîne yanmışdur
Nişān-ı âteş-i endüh-ı 'ışḳ-ı yārdur dāğum
5. Kızardı göz gibi nār-ı ğam-ı fûrḳatde ey **Bâḳî**
Derünüm ḥālin ağlar dîde-yi ḥûn-bārdur dāğum

494. MK. 984: 128^a.

Nevâî.

495. MK. 984: 128^a; Bâḳî: *Dîvân*: G. 335.

Bâḳî.

496.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Meded ben düşdügüm derde giriftār olmasun kimse
Ġarīb u bī-kes u bīmār u bī-yār olmasun kimse
2. Göñül āh itme sūzundan münāfiķ olmasun vāķıf
Gözüm yaş dökme derdünden haber-dār olmasun kimse
3. Dil ü cān mest-i 'ışķ oldı götür ey 'aķl ayağı sen
Maħabbet bezmidür arada hüşyār olmasun kimse
4. Cihānda ğam gibi sābit-ķadem bir hem-dem olmazmış
Gerekmez andan özge baņa ğamħār olmasun kimse
5. Bozardı gözi ağardı şakalı ķurı sevdādan
Cihānda **Ĥayretī** gibi siyehķār olmasun kimse

497.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Bizi güldürmedi dil-ber ğam-ı hicrānlar ile
Demidür ağlaşalum dīde-yi giryānlar ile
2. Öldüğüm vaķtin itün ķabrüme eylerse güzār
Zeyn ola ĥāk-i mezārum gül-i ĥandānlar ile
3. Merdümüm devlet-i 'ışķuñda şehā ķādirdür
Yoluña la'l-i nişār itmege dāmānlar ile
4. Āteş-i ĥaddün ile her gice tutışmaķdur
İşi pervānelerün şem'-i şebistānlar ile
5. **Emriyā** gördi gözüm yaşı cihānı alıyor
Göge yapışdı ķamer necm-i dıraħşānlar ile

496. MK. 984: 128^b; Ĥayretī: *Dīvān*: G. 398.

Ĥayretī.

1a bī-kes: 'āşık *Dīvān*.

2a vāķıf: āġāh *Dīvān*.

497. MK. 984: 128^b; Emrī: *Dīvān*: G. 466.

Emrī.

498.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sākīyā bezm-i şarāb-ı nābı bünyād eylesen
Tevbeler bünyādını bir demde ber-bād eylesen
2. Murğ-ı dil ey tıfl-ı nev-res oldı destün den zebün
Luţf idüp anı ya öldürsen ya āzād eylesen
3. Yādlarla 'ādet oldı hem-nişin olmağ saña
Rāzıyuz bārī efendi adumuz yād eylesen
4. Geh cefā gāhī vefā itmekden ise dostum
Kurtarup havf u recādan derde mu'tād eylesen
5. Dergeh-i pīr-i muğāna varmasa şād olmaz ol
İy tarīkat şāhibi **Nev'ī** irşād eylesen

499.

Mef'ülü mef'ülün mef'ülü mef'ülün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

1. Şeb-nem gibi saçılsun çoğ eşk-i firāvānum
Tek gül gibi açılsun ol gönca-yı handānum
2. Ben āb-ı revān itmek baş üzre gözüüm yaşın
Tek meyl-i kenār itsün ol serv-i hırāmānum
3. Yād-ı ser-i zülfünle gülzār-ı dil ü cānda
Sünbüller ider peydā efkār-ı perişānum
4. Cām-ı mey-i işretdür işkuñda dil-i pür-ḥün
Şem'-i şeb-i vuşlatdur dāğ-ı dil-i sūzānum
5. Sen gül gibi gülşende gülmekde açılmağda
İñler kafes-i tende murğ-ı dil-i nālānum

498. MK. 984: 129^a; Nev'ī: *Dīvān*: G. 252.

Nev'ī.

499. MK. 984: 129^a; Bākī: *Dīvān*: G. 335.

Bākī.

1b tek gül gibi açılsun ol: güller gibi açılsun tek *Dīvān*.

2a baş: cān *Dīvān*.

6. Nāz uyḡusına varmış ‘ālemden olup fāriḡ
Ādem mi görür ŧimdi ol gözleri mestānum
7. Döksünḡ güher-i eski **Bākī** reh-i kūyuḡda
Maḡşül-i dil ü dīde hep yoluḡa sultānum

500.

Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün

Recez - - - - / - - - - / - - - - / - - - -

1. Ḥaṡṡum ḡisābın bil didün ḡavḡalara ŧalduḡ beni
Zülfüm ḡayālin ḡıl didün sevdālara ŧalduḡ beni
2. Geh ābveş giriyan idüp geh bādveş püyān idüp
Mecnün-ı ser-gerdān idüp ŧaḡrālara ŧalduḡ beni
3. Yūsuf gibi ‘izzetde sen Ya‘ḡūbveş miḡnetde ben
Dil sākin-i Beytü’l-Ḥazen tenhālara ŧalduḡ beni
4. Vaşlum dilersin çün didün luṡ idüben olsun didün
Yarın didün bir gün didün ferdālara ŧalduḡ beni
5. **Bākī**-şıfat virdün elem itdün gözüm yaşını yem
Ḳılduḡ ḡarīḡ-i baḡr-ı ḡam deryālara ŧalduḡ beni

501.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. İy ḡönül āvāresin pür-yāresin şad-pāresin
Derdi çok dil-ḡastesin dermānı yoḡ bī-çāresin
2. Zevḡ odur yārünḡ senünḡle geh küse geh barışa
Nāz ide ol gelmeye sen varasın yalvarasın
3. Açmasuḡ ol ḡoncaya rāzuḡ saḡa ol açılır
Sen nihān itseḡ o ḡül ra’nā bilür āvāresin

500. MK. 984: 129^b; Bākī: *Dīvān*: G. 531.

Bākī.

501. MK. 984: 129^b; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 330.

Ḳabūlī.

3b o ḡül ra’nā bilür āvāresin: eger ol ḡül bilür āvāresin *Dīvān*.

4b evrāk arasın arasın: ḡülzārı varsun arasın *Dīvān*.

4. Reng-i rû yokdur gül-i gülşende ruhsârıñ gibi
Var mıdur görsün şabâ evrâķ arasın arasın
5. Müttehemdür kākül-i dil-ber gönül almağ ile
Söyle dil-dāra **Ķabūlī** anı yusun ıarasın

502.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel +++- / +++- / +++- / +++-

1. Bağladum anuñ için dīde-yi nā-bīnāyı
Görmeyüm ğayr ile tā kim o melek-sīmāyı
2. Dem degüldür görinen bil ki dil-i hūnınum
Dīde ıākına gelür görmeğesin ra ‘nāyı
3. Ayağuş ıozını ayırma gözümnden cāna
Görse bahtı sıyehi bir iki gün dünyāyı
4. Bulamaz dīde götürmez şanemā hiç ğubār
Ruğuş üzre göricek ol haı-ı ‘anber-sāyı
5. İtme şekvā bu kadar nāz ile istiğnādan
Göresin **Hattī** gelince hasen istiğnāyı

503.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel +++- / +++- / +++- / +++-

1. Halka halka idüp ol zülf-i ‘anber-āsāyı
Boynuma taıdı yine silsile-yi sevdāyı
2. İrmesün şubı-ı vişāle şeb-i hicrüş cāna
Beñzedürsem ruğ ile mihr-i cihān-ārāyı
3. Halk-ı ‘ālem ne ‘aceb emriñe rām olsa şehā
Çekdi menşur ile hatuna kaşuş tuğrāyı
4. Eylerüm cevrüşü eşk-i firāvānı revāna
Der-kenār itmege sen serv-i semen bahāyı

502. MK. 984: 130^a.

Hattī.

503. MK. 984: 130^a.

Fehmī.

5. Her kaçan vaşf-ı leb-i la'lüñe āgāz itse
Fehmī söyletmez olur tütī-yi sükker-hāyı

504.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+-

1. Vaşl-ı yāre naqd-i cān ile olurlar müşteri
 Ol metā'uñ kıymetin a'lā bilür 'āşıkları
2. Her gören dendānuñı itdi dür-i eşkin nişār
 Seyr iden la'l-i lebün gözden bırağdı gevheri
3. Bende görsem dil-berā mihr u vefā şüretlerin
 Raħm idüp silsün gidersün dādeden eşk-i teri
4. Mey yirine turmayup kan yutdurur ehl-i dile
 Sākī-yi dehrün tehī devr eylemez bu sāğarı
5. Ey 'Aṭāyī ḥ'āb-ı ihsān çekmege nādānlara
 Çarḥ-ı dūn-himmet bulur elbette bir dūn-perveri

505.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Halk-ı mir'āt-ı ruḥ-ı dil-bere nāzırdur hep
2. Korkarın göz dege sen şakla nazardan yā Rab

506.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Terk-i ser eyledi dil kuçmağıçün sīm-tenün
2. Baş idi geçmese kuçmazdı sīne-bürehnün

504. MK. 984: 130^b.

'Aṭāyī.

Bu şiir 'Aṭāyī Dīvān'ında bulunmamaktadır.

505. MK. 984: 130^b.

Ferd.

506. MK. 984: 130^b.

Ferd.

507.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Lebün ağzumda iken almağa uyma anı
2. Şalıverün güç olur ağıza gelmiş cânı

508.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Lebün reşki mezākın telh kıldın bāde-yi nābuñ
2. Kaşuñ meyli yüzini kıbleden döndürdi mihrābuñ

509.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

1. Ruñuñ mihrine meh didümse naqlüm Añter'idendür
2. Dār-ı ıtlākı o dendāne Şihāh-ı Cevher'idendür

510.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

1. Āftāb-ı tal'atuñ hergiz zevāle irmesün
2. Māh-ı tábānsın Ĥudā eksükligüñ göstermesün

511.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Öykinürse görüp ol kıdd-i bülendüñ şivesin
2. Silküñ dırahtı kıparuñ dalın kımañ bir mivesin

507. MK. 984: 130^b.

Ferd.

508. MK. 984: 130^b.

Ferd.

509. MK. 984: 130^b.

Ferd.

510. MK. 984: 131^a.

Ferd.

511. MK. 984: 131^a.

Ferd.

Vezin aksamaktadır.

512.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Bu 'āşıkda o meh çün mihr gördi atdı bir nāvek
2. Didi dil pā-şikeste yāre nışfun lī ve nışfun lek

513.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +---/+---/+---/+---

1. Tayanup hüsnuñe şāhum iken ağlatma 'uşşāka
2. Qalır şanma benüm 'ömrüm güzellik kimseye bākī

514.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+---

1. Dostlar hāndān u bahtum yār u devlet dest-gīr
2. Müdde 'ī maḥzūn a 'dā münhezim düşmen ḥaḳīr

515.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Ben senüñ işigünji mesned-i 'izzet bilürem
2. Ayagun şozını ser-tāc-ı sa 'ādet bilürem

516.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++---/++---/++---/++-

1. Didüm ey māh ruḥuñda ne ḳadar ḥālün var
2. Didi varurdum içinde arabī ile şimāl

512. MK. 984: 131^a.

Ferd.

513. MK. 984: 131^a.

Ferd.

514. MK. 984: 131^a.

Ferd.

515. MK. 984: 131^a.

Ferd.

516. MK. 984: 131^a.

Ferd.

517.

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Hezec +----/+----/+--

1. Gözüm yaşına rahm it sürse derdden
2. Ki merdüm-zāde var düşmüş nazardan

518.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel ++--/+--/+--/+--

1. Şūfi tesbîh ü ridāyı mey-i gül-fāma deġiş
Hırķa-yı zühd ü riyāyı çıkarub cāme deġiş
2. 'Ārife çünki yiter bir gül eger 'ārif isen
Götürü 'ālemi bir yār-ı gül-endāma deġiş
3. Bulmak istersen eger Ka'be-yi maķşūda vuşul
Çıkarup atlās u dībāyı bir iħrāma deġiş
4. Cānuñı cāme virüp ol yūriye nām u nişān
Mürdesün naķd-i ħayāt bir iyi nāme deġiş
5. Zevķ-i bākī bulayın dirsen eger Āzeriyā
'Ālemün zevķ u şafāsın ġam-ālāme deġiş

519.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Ĥafif +----/+--/+--

1. Firķatuñ nidüġünü bilmez idüm
2. Pāy-ı müşkil belā imiş bildüm
3. Dostum evvel kıya kıya baķışuñ
4. Baña 'ayn u vefā imiş bildüm

517. MK. 984: 131^a.

Ferd.

518. MK. 984: 131^b.

Āzeri.

519. MK. 984: 131^b.

Ķıt'a.

520.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Ne ğam yirüm eger derdüñle nālān olduğum bilseñ
2. Ne āh eylerdi dil hecrüñle sūzān olduğum bilseñ
3. Yıkık göñlüm yaparduñ şöyle vīrān olduğum bilseñ
4. Ne ƙan ağlardı çeşmüm zār u giryān olduğum bilseñ

521.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel -+---/-+---/-+---/-+--

1. Vaz geldüm ey şanem saña hevādār olmadan
2. Gül yüzünçün her seher bülbül gibi zār olmadan
3. Ben elem çekdüm ğam-ı zülfünle ber-dār olmadan
4. Çünkü sen el çekmedün ağyār ile yār olmadan

522.

Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün

Hafif ++---/+---/+---

1. Gelmemiş safha-yı cemāline hať
2. Tāze dil-berdür ol beli ince
3. Āyete hüsni olmamış menşüh
4. Bir güzeldür kitāb-ı hükmünce

523.

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Yaratdı hākdan hāllāƙ-ı 'ālem çün benī-ādem
Bu fānī āsiyāb āhīr ögidür bilürem dānem

520. MK. 984: 131^b.

Ƙıı' a.

521. MK. 984: 132^a.

Ƙıı' a.

522. MK. 984: 132^a.

Ƙıı' a.

523. MK. 984: 132^a.

Şöhretī.

2. Gehī pākīze bir dūr ʔalīb-i ǧavvāş-ı deryāyum
Gehī bāǧ-ı cihānda serv-i raʕnā ararum cūyam
3. Neden ter-dāmen olmuşsun didüm gülşende dil-dāre
Didi ol gül ü bāǧı ǧoncelerden çimdi bu sīnem
4. Niçün dād itmedüñ cānā görüp çāk-i giribānum
Huzūr-ı Hāğda yārın dāmen-i pāküñ dutam girem
5. Revā mı **Şöhretī** meydānda çün merdāneler vardur
Hemān bāǧ-ı şecaʕat içre ben yitdüm didüñ Rüstem

524.

Fāʕilātün fāʕilātün fāʕilātün fāʕilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir kitāba kim leb-i lāʕlün ḥadīşin yazeler
Rişte-yi cān birle ʕişğ ehli anı şirāzeler
2. Bu ne sırdur sırr-ı ʕişğün dimedin bir kimseye
Şehre düşmüş ben seni sevdüm diye āvāzeler
3. Şeyḥler mey-ḥāneden yüz döndürürler mescide
Bī-tarīkatleri gör kim toǧrı yoldan azeler
4. Çāklar sīnemde şanmañ kim açupdur tīǧ-i ʕişğ
Göñlümün şehrine mihrün ǧirmege dervāzeler
5. Ey **Fuzūlī** yār eger cevri itse sen incinme kim
Yār cevri ʕaşıka her dem maḥabbet tāzeler

525.

Fāʕilātün fāʕilātün fāʕilātün fāʕilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. ʕAqlımı çāk itdi cānā [ol] hilāl-ebrūlaruñ
2. Dest-i ǧudretle çekilmiş şan ḥayāl ebrūlaruñ

524. MK. 984: 132^b; Fuzūlī: *Dīvān*: G. 65/12.

Fuzūlī.

1a bir: her *Dīvān*.

4a sīnemde: göǧsümde *Dīvān*.

5a sen incinme kim: andan incinme *Dīvān*.

525. MK. 984: 132^b.

Türkü.

3. Bārekāllāh ḥüsn-i ḥulkuḡ pür-kemāl olmuş velī
4. Āh nigāhuḡ āhū çeşmüḡ āh hilāl-ebrūlaruḡ

II

1. Kıadd-i mevzūnuḡ kıyāmetdür olursa cilveger
2. Hāk-i āsūde cemālūḡ üzre şalmış zīb ü fer
3. Ruḡlaruḡ şem´ine dil pervāneḡ olup yaḡdı per
4. Āh nigāhuḡ āhū çeşmüḡ āh hilāl-ebrūlaruḡ

III

1. Bir ḡadeng-i hāmedür müjgānuḡuḡ her dānesi
2. Muntazam dürr-i ´Adendür dişlerüḡ her dānesi
3. Cūd-ı Kevşerdür dehānuḡ leblerüḡ peymānesi
4. Āh nigāhuḡ āhū çeşmüḡ āh hilāl-ebrūlaruḡ

IV

1. Pādşāhum tūḡi-ḡüftāruḡ dem-i ´İsā mıdur
2. Luḡf ile itseḡ tebessüm ´āşıkūḡ bayrāmıdur
3. Hāşılı ancak nazırüḡ Yūsūf-ı zībā mıdur
4. Āh nigāhuḡ āhū çeşmüḡ āh hilāl-ebrūlaruḡ

526.

11'li Hece Vezni

I

1. Göñül intizārdur dostı görmege
2. Kıaldı sefer itdi göçiyor bugün
3. Anca derdlerüm var dermān bulunmaz
4. Ğam saḡnaḡ eylemiş içiyor bugün

II

1. Didüm dil-ber hercāyisin didi yoḡ
2. Mevlām ancak bize virmiş derd çok
3. Kıaşlaruḡ yāy eylemiş kirpiklerin oḡ
4. Şaḡına şolına şaçıyor bugün

III

1. Didüm dil-ber hercāyisin ne dirsın

2. Eliñdedür kâmetümi yedürsin
3. Didüm beni koyup kıanda gidersin
4. Didi dostuñ sağnağı içiyor bugün

IV

1. Dermânsuzum kimse bilmez derdümi
2. Aldurmuşam rûhla hem fuzûnumı
3. Dervîş ider terk eyledüm yurdumu
4. Öyle gibi gözlerüm uçuyor bugün

527.

11'li Hece Vezni

I

1. Bed-du 'â idemem başuña gelsün
2. İl söziyle şimdi benden kaçarsın
3. Dilerüm ki dâme giriftâr olsun
4. Hümâ gibi havalarda uçan yâr

II

1. Gör 'âkıbet saña bu felek n'eyler
2. Dâduñı dâd itmez paşalar begler
3. Ben gedâya meyli bilmem kim eyler
4. Her gün yâdlar ile konup göçen yâr

III

1. Göñlümün şehriñi harâb eyledün
2. 'Âkıbet meskenüm harâb eyledün
3. Yanar cigerümi kebâb eyledün
4. Kanumuzu kadeh ile içen yâr

527. MK. 984: 133^a; Gevherî: *Dîvân*: K.424.

Türkü.**[Gevherî]**

I-1 idemem: eylemem *Dîvân*.

I-2 şimdi benden kaçarsın: bendesinden geçen yâr *Dîvân*.

II-2 dâduñı: dâimâ *Dîvân*.

II-3 ben gedâya meyli bilmem kim eyler: ben gibi gedâya meyil mi eyler *Dîvân*.

II-4 yâdlar ile konup göçen yâr: iller ile yiyüp içen yâr *Dîvân*.

III-2 'âkıbet meskenüm harâb eyledün: yêter meskenimi türâb eyledün *Dîvân*.

III-4 kanumuzu kadeh ile içen yâr: kanumı kadehe koyup içen yâr *Dîvân*.

IV-3 şalmış: êtmîş *Dîvân*.

IV-4 gayrıylan: gayrîlere *Dîvân*.

V-2 bir anda gözlerin arar bulurum: bir 'ahdi bozmazı ben de bulurum *Dîvân*.

IV

1. Dest-i būs itmege baña el virmez
2. Reh-güzārı üzre dururum görmez
3. Zülfüñ niķāb şalmıñ yüzün göstermez
4. Ğayrıylan gögsin bendesin açan yār

V

1. **Gevherī** yeñiden ‘āşık olurum
2. Bir anda gözlerin arar bulurum
3. Seni terk itmekle dañı n’ olurum
4. Ya ölür mü hemān senden geçen yār

528.

8’li Hece Vezni

1. Yine geldi bahār oldı
2. Biter ğonca gülüñ dāğlar
3. Derdinüñ lālezār oldı
4. Öter ħüb bülbülüñ dāğlar
5. Gülüñ biddi dirler
6. Bülbül ötdi dirler

529.

11’li Hece Vezni

I

1. Benüm dil bülbülüm ötmez
2. Açılmaz ğonca-dehānuñ
3. Zülf-i nişānum gencistān ile
4. Zülüflerüñ ‘anber midür ol yāre

II

1. Deştüm otağına ķurmuş yaķında
2. Yaķdı beni ‘işķuñ odı yaķında
3. Bu ğün ħaber aldum dostı yaķında
4. Sızlayup sökülmez mi ol yāre

528. MK. 984: 133^b.

Türkü.

529. MK. 984: 133^b.

Türkü.

III

1. Şiresin içirmişdür meyinden
2. İçirmiş mest itmiş 'ışkuñ meyinden
3. Beni mest eyledi lebi meyinden
4. Dilüm dönmez ne söyleyüm ol yäre

530.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Ğayr ile şöhetlerüñ bir bir şehā alduķ haber
2. Hep duyuldu kalduķuñ mihr-i vefā alduķ haber
3. Söyledi bizden nihān itdüklerüñ 'işretleri
4. Dün seher geldi bize peyk-i şabā alduķ haber

II

1. Duyduķ ey meh yār ile aħfā olan bāzāruñ
2. Almazuz kütēh-bīn itseñ ef'ī tīmāruñ
3. Düşlemiş kāfir 'adūlar mīve-yi ruhsāruñı
4. Nā-sezālar el irişdürmüş saña alduķ haber

III

1. Nāmlı 'ālim perī eyler iken erir sevdüğüm
2. Bī-tekellūf dīn olmuşsun musahħar sevdüğüm
3. Kendüñi bilmezlik itmişsin yazılur sevdüğüm
4. Vaşluña irmiş raķīb-i bed-liķā alduķ haber

IV

1. **Hāşimī** zārı hoş-ı vechiyle aldanduklarıñ
2. Dürlü dürlü va' d-i ferdālar idüp şanduklarıñ
3. Hāne-yi aĝyār velī-minnet varup yanduklarıñ
4. Şaqlama şimden girü ol bī-vefā alduķ haber

531.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Dil-beri tenhāda bulsa 'āşıkān oḡşar öper
2. Bir zemān eyler niyāzı bir zemān oḡşar öper
3. Sırr-ı ḡad pirāheni cānāne kim her rūz u şeb
4. Cism-i yāri cism-i 'āşıkdan nihān oḡşar öper

II

1. Dil senüñ ol deñlü ni 'metüñ olupdur iy melek
2. Eyler idi terk-i ser vaşluñ müyesser olsa tek
3. Pā-būsınuñ ḡasretin yād eyleyüp āh iderüñ
4. Āsitāne dergehüñ bir laḡza cāh oḡşar öper

III

1. Çekmedi bī-tāb olup yār-ı ḡam-ı ḡicrānuñı
2. Cānına müsekkin öpmek ḡuşe-yi dāmānuñı
3. ḡaste-diller göz göre ölsün mi kim gerdānuñı
4. Rū-siyeh kāküllerüñ iy nev-cüvān oḡşar öper

IV

1. Derd-i ḡam āzādesi olup gezerken ḡasretā
2. Meyl idüp sen āfet-i devrāna oldum mübtelā
3. Derdmendüñ yaşumuza ḡavf idüp hācim şehā
4. Ğayrı bir kaşdı ḡalāk itmez hemān oḡşar öper

532.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Derd-i 'ışk-ı yār ile bīmār olan aḡlar gelür
2. Āşnā-yı fūrkat-i dil-dār olan aḡlar gelür
3. Tekye-yi 'ālemde feyz-i cür 'a-dān-ı 'ışkdan

531. MK. 984: 134^b.

Türkü.

532. MK. 984: 135^a.

Velehü.

4. Vākıf-ı keyfiyyet-i esrār olan ağlar gelür

II

1. Vaşlıla mağrūr olanlar hecr ile bīdār alur
2. Hecrile mehcūr olanlar vāşıl-ı cānān olur
3. Rāh-ı ğamda bir kişi cān virse cāna ne olur
4. Kār-ı ‘ışk ile begüm der-kār olan ağlar gelür

III

1. ankı dilegüm ile mey-hāne künc-i ihtiyār
2. Anu ahvāli muarrerdür ki olmaz ber-arār
3. Gāh zev-bād geh endīše-yi renc-i humār
4. Böyledür geh mest u geh hūř-yār olan ağlar gelür

IV

1. Luf-ı arhu **Hāşimī** olur ziyānı ‘anarīb
2. Bir nefes řād itse eyler imtināyı ‘anarīb
3. Her ne dem olsa bahār olur hūsrānı ‘anarīb
4. Bī-beā güلزār hidmetkār olan ağlar gelür

533.

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

I

1. Kevn içinde geri yüzün bulunur ‘aşık saa
2. Ben gibi ammā bulunmaz ‘aşık-ı şadık saa
3. Böyle hercāyiluk itmek řānua düşmez senü
4. Geşte-yi cevri ile öldürmek degül lāyık sāa

II

1. Sīne-yi sad-āk ola mānend-i şişe sevdüğüm
2. Hırmen-i imānına āfet irişe sevdüğüm
3. Raħmet-i Hādan cüdā olsa hemişe sevdüğüm
4. Bī-vefāluk resmini ta‘līm iden fāsık saa

III

1. Cevri zulmünde řikāyet itmezüz itse vasa

2. Lākin inşāf isteyüp sultānum eylersin ğalaṭ
3. Felek-i hūsn-‘ākıbet olur elünde ceşş-i ḥaṭ
4. Āḥirin fikreyle kim qalmaz bu ra‘nāluḡ saṅa

IV

1. Ḥāk-i pāyuṅ ārzū itmiş idi şeydā eyleyüp
2. Gülşen-i kūyuṅda eylerdi temāşā eyleyüp
3. **Hāşimīnūṅ** ḥāṭırın yıḡduṅ dirīḡā eyleyüp
4. Ṭaşa çalduṅ cevri yār-ı bī-vefā yazuḡ saṅa

534.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

1. Kesb-i dünyāya bu deṅlü nedür iy dil ‘acele
2. Çünki bir nesne bulursun siper olmaz ecele

535.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

1. Gūşe-yi vaḥded idi ḡabrūṅ ğarāmı olmasa
2. Ḥoş temāşāḡāhıdur maḥşer hesābı olmasa

536.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

1. Sevdücegüm itme zulmü bu gedānuṅ cānına
2. Bu ḡānūndur kimsenūṅ itdūḡi qalmaz yanına

534. MK. 984: 135^b.

Ferd.

535. MK. 984: 135^b.

Ferd.

536. MK. 984: 135^b.

Ferd.

537.

*Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün**Hezec +---/+---/+---*

1. Hemān şol māle beņzer vuşlat-ı yār
2. Çoğalduķca adam olur ʔama'kār

SONUÇ

Mecmû'a, içerisinde barındırdığı onlarca şâire ait çeşitli nazım biçimlerden oluşmaktadır. Mecmû'alar daha çok derleyicilerinin beğeni, zevk ve kültür durumlarını ortaya çıkarmaktadır. Mecmû'a içerisine dahil edilen şâirler, dönemin öne çıkan isimlerinden olabileceği gibi tezkirelerde adı bulunmayan yada bilinmesine rağmen bir dîvâna sahip olmayan isimlerden de olabilir. Mecmû'a tam olarak bu işlevselliği ile edebiyatımız için ciddi bir kaynak olarak görülebilir. Çalışılan bu mecmû'ada en çok şiiri yer alan şâirlerin Bâkî (38 şiir) ve Kabûlî (34 şiir) olduğu tespit edilmiştir. Mecmû'ada bulunan çoğu şâirin 16. ve 17. yüzyıl tarihlerinde yaşadıkları görülmüştür. Mecmû'a içerisinde 94 farklı şâirin olması sebebiyle şiir yelpazesinin geniş olduğu söylenilebilir. Mecmû'a içerisinde halk şiirine ait nazım türleri oldukça fazladır. Bu durum derleyicinin bu türlere olan merâkı ve edebî kültürü ile açıklanabilir. Mecmû'anın farklı kişiler tarafından yazıldığı düşünülmektedir. Zirâ çok güzel tâlik yazının yanında kötü nesihle yazılmış kısımlar da vardır. Nâdir de olsa şiirlerin yanlarında derkenarlar vardır. Bunlar ilgili şiirin yanında parantez içinde ve italik olarak yazılmıştır. Farklı derleyicilerin olması, mecmû'anın tahrip olması gibi durumlar mecmû'ada bazı sorunlara sebebiyet vermiştir. Örneğin, aynı şiir iki kez tekrar edilirken bazı şiirlerde ne bir mahlas ne de bir başlık yer almıştır. Mürekkep lekesi, üzeri karalanmış ifadeler ve alışılmadık harf tasarrufları nedeniyle okunamayan kısımlar belirtilmiştir. Mecmû'ada edebiyatımızın neredeyse bütün nazım biçimleri ve türleri kullanılmıştır. Hazırlanan bu çalışmada metin transkripsiyonu ile beraber mecmû'a içerisinde yer alan şiirler detaylı bir şekilde gösterilmiştir. Çalışma sırasında mecmû'a içerisinde yer alan şâirlerin dîvânları imkanlar dahilinde incelenmiştir. Mecmû'a ile farkları veya eksik kısımları var ise dipnot ile belirtilmiştir. Bu çalışmanın amacı, dîvânı olan şâirlerin bir şekilde dîvânında bulunmayan şiirleri ortaya çıkarmak, eksik kısımları ve ilave edilen yerleri belirtmektir. Bununla beraber henüz dîvânı bulunamamış yahut dîvânı tamamlanamamış şâirlerin şiirlerini ortaya çıkarmak, hazırlanacak dîvâna katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Albayrak, N. (2010). *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.
- Aydemir, Y. (2007). “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları Dergisi Tunca Kortantamer Özel Sayısı: (3 c.) (Summer)*, Vol. 2/3, I. sy., 122-137.
- Devellioğlu, F.(1993). *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Dilçin, C. (2009). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Eyüboğlu, İ. Z. (1998). *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Sosyal Yayınlar, İstanbul.
- Hançerlioğlu, O. (1992). *Türk Dili Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Kanar, M. (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Say Yayınları, c.II, İstanbul.
- Kanar, M. (2013). *Farsça Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul.
- Karataş, T. (2004). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Köksal, M. F. (2012) “Şiir Mecmualarının Önemi ve Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)” *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, 411-435.
- Kut, G. (1986) “Mecmua” *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergah Yayınları, c.6, İstanbul.
- Kılıç, A. (2012) *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul,
- Levend, A. S. (2014).*Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yay, İstanbul.
- Naci, M. (1995). *Lugat-ı Naci*, Çağrı Yayınları, İstanbul
- Nazîmâ, A. Reşad, F. (2002). *Mükemmel Osmanlı Lugati*, TDK, Ankara.
- Onay, A.T. (2013). *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara.
- Özön, M. N. (1997).*Osmanlıca- Türkçe Sözlük*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- Pala, İ. (2010). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.
- Parlatır, İ. (2009), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara.
- Redhouse, Sir James W.(2006). *A Turkish and English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sami, Ş. (2004). *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Tolasa, H. (2002). *Sehî, Latîfî, Âşık Çelebi Tezkirelerine Göre 16. Yy. 'da Edebiyat Araştırma ve Eleştirisi*, Akçağ Yayınevi, Ankara.
- Tulum, M. (2011). *17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*, TDK, Ankara.

- Tulum, M. (2013). *Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.
- Uslu, M. (2007). *Ansiklopedik Türk Dili ve Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, Yağmur Yayınları, İstanbul.
- Uzun, M. (2003). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedesi*, c.28, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.
- Ünver, İ. (2010) “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, (Fall), Vol. 5/4, 1271-1303.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Beytullah YAVUZ
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Suşehri Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı, Antalya, 2014
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
E-Posta	bytllhyvz5807@gmail.com